

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY – TIRUPATI

Department of Sabdabodha Systems & Computational Linguistics

1. Title of the program – **MA Sanskrit (Sabdabodha Systems & Language Technology)**
2. Title and number of the course – MSLT 4 semesters ; 5 papers per semester
3. Total number of marks – Each paper 70 (External) + 30 (Internal) = 100 marks
4. Unitization with Course Objectives & Outcomes – **Attached (Annexure I)**
5. List of Reference Books – Attached in Syllabus per Course
6. List of teachers participated in BOS meeting – 03 (Proof of email and meeting attached)
Prof VNK Pandurangi External Member
Dr KS Maheswaran External Member
Dr OGP Kalyana Sastry Internal Member and HOD (i/c)

7. Question paper pattern: **Pattern of the Question Paper:**

Objective / One word Answers; 1* 10	=	10 marks
2 (out of four) Essay Question; 2 * 15	=	30 marks
2(out of four) short essay questions; 2*10	=	20 marks
2(out of four) small questions; 2*5	=	10marks
Total	=	70 marks
Internal Assessment	=	30 marks
Grand Total	=	100 marks

8. Model question paper – **Attached (Annexure II)**

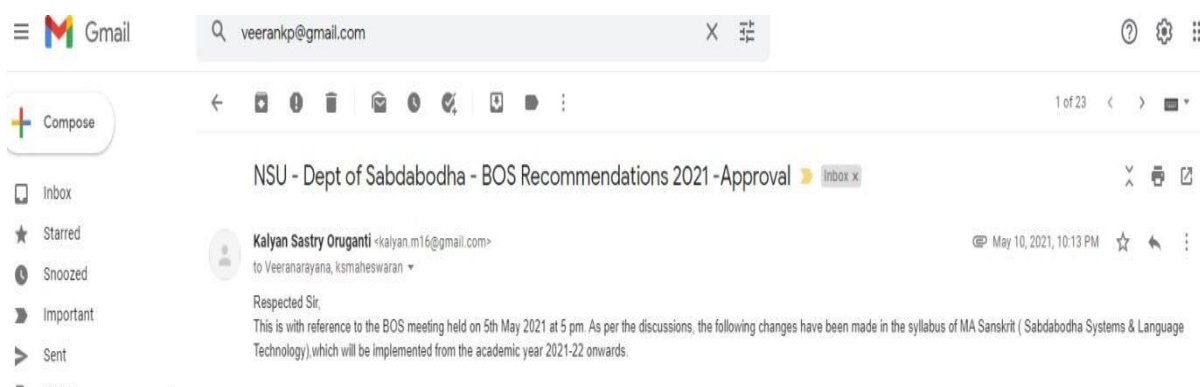
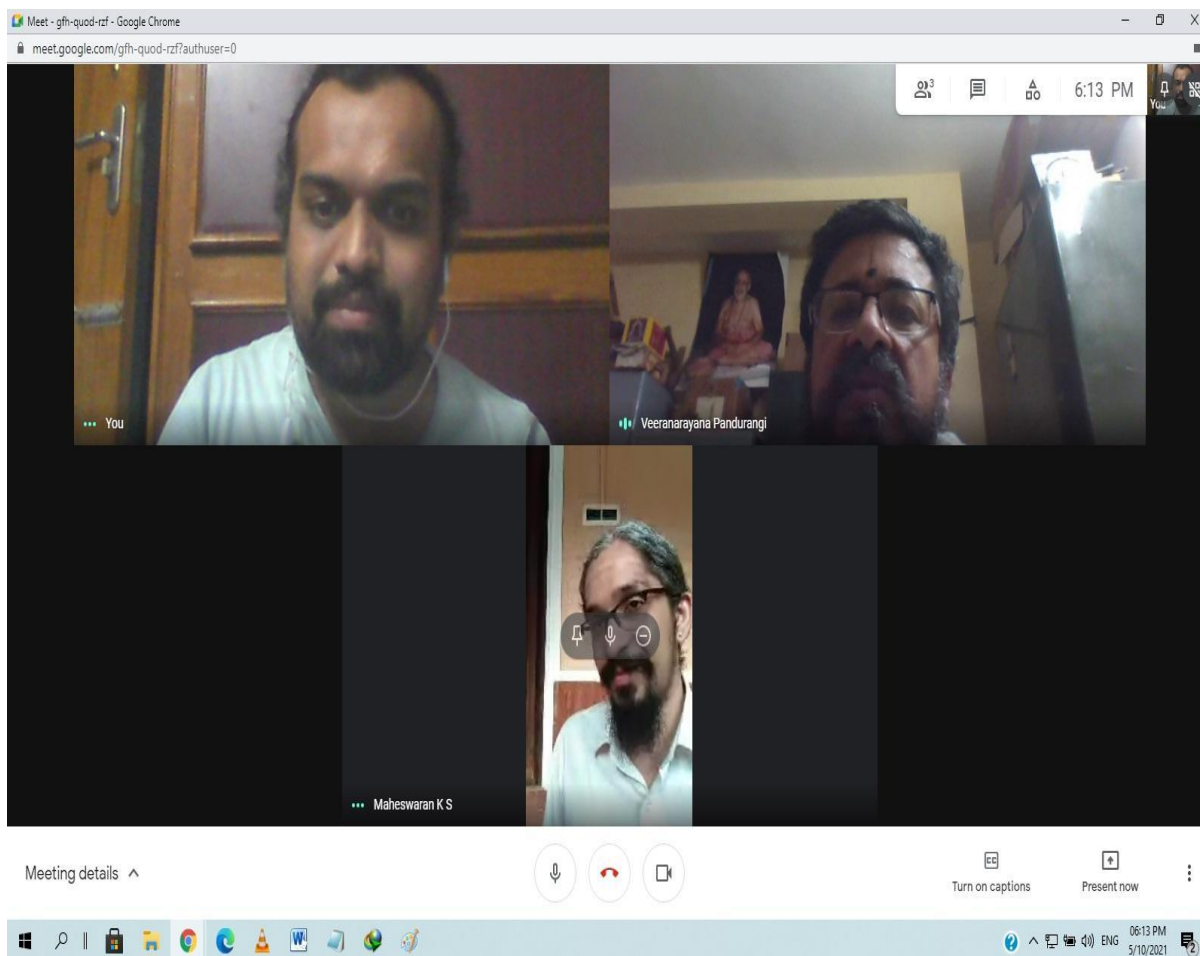
9. Date on which BOS meeting Held – 10/05/2020 5:00 pm

10. List of examiners

- Dr. GSV Dattatreya Murthy, Kanchipuram (VYA)
Dr. S.Pavan Kumar, Chinmaya University, Kerala (VYA & Comp Ling)
Dr K.E.Gopaladesikan,Chinmaya University, Kerala (NYA)
Dr R.Naveen, RS Sansthan, Sringeri Campus (NYA)
Dr KE Srivenkatanathan, Karnatak Sanskrit University, Bengaluru(NYA)
Dr Shyam Sundar Bhat, RS Sansthan, Sringeri Campus (NYA)
Dr Vaithi Subramanian , Central University, Himachal Pradesh(VYA)
Dr Priyavrat Mishra , Darbhanga, Bihar (VYA)

For Computer Related Papers, Evaluators can be seen in the list given by Dept of Computer Science , National Sanskrit University

Screenshots of email communication and meeting

Veeranarayana Pandurangi

to me, kamaheswaran +

7:53 AM (1 hour ago) ☆ ↶

I have gone through it as discussed yesterday. it is approved.

...

--
Veeranarayana N.K. Pandurangi
Dean, Faculty of Vedanta,
Karnataka Samskrita University,
Pampa Mahakavi Road,
Chamarajpet, Bengaluru.

अथ वेदोर्मिद्य धर्म्यं संग्रामं न करिष्यसि । ततः स्वधर्मं कीर्तितं च शिक्षां प्रथममाप्स्यसि ।।
तत्त्वाद्वापि तु कौन्तेय पुढ्याय कृत्स्निकम्-। निरखीर्णमिमी भूत्वा युध्यस्व विगतद्वयः ॥ (भ.गी.)

<http://www.ksu.ac.in>

<http://www.ksu.ac.in/en/dr-veeranarayana-nk-pandurangi/>

<https://groups.google.com/forum/?hl=en&fromgroup=#forum!byparishat>

1 of 5,503 < > 🗑️

Re: NSU - Dept of Sabdabodha - BOS Recommendations 2021 -Approva Inbox X

K S maheswaran

to me +

9:21 AM (17 minutes ago) ☆ ↶

I have gone through it as discussed yesterday. it is approved.

Minutes of BOS meeting of Dept of Sabdabodha Systems & Communicational Linguistics held online on 10th May 2021 at 5pm

AGENDA of the meeting:

To look into the syllabus and recommend any new revisions / additions necessary, keeping in mind the spirit of NEP 2020.

To update the Computer Programming related papers in sync with M.Sc Computer Science and Sanskrit Language Technologies as Computer related papers are dealt by Dept of Computer Science, NSU

To incorporate '**Course Objectives**' and '**Course Outcomes**' for various courses revised in previous BOS

[September, 2020]

To properly arrange reading material into '**Prescribed Texts**' and '**Reference Texts**' (wherever necessary) with complete details like Author / Publisher etc

Any Other Item

The BOS meeting of the Dept of Sabdabodha Systems & Computational Linguistics was held online on 10th May 2021 at 5pm and the members and convenor discussed and reviewed the syllabus of the courses offered by the Department. Following are the resolutions.

1. To make the following changes Semester wise in the syllabus

SEMESTER 2

✓ Course I.

MSLT121 - Introduction to Paninian Grammar & Etymology

Addition of the topic वेदाङ्गानां सामान्यपरिचयः in Unit 5

✓ Course V.

MSLT125 Introduction to Paninian Grammar

● Rearranging of the Unit Division

● Addition of the topic न्यायसिद्धान्तमुक्तावली – दिनकरी Pages 281- 282 in Unit-I

SEMESTER 3

✓ Course II

MSLT212 Introduction to Verbal suffixes

● Introduction of some more Verbal suffixes in Unit 3 & 4

● Addition of the topic परमलघुमञ्जूषा – धात्वर्थविचारः in Unit 5

✓ Course III

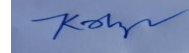
MSLT213 Language and Linguistics

● Unit – IV - Replacing the existing topic of Phonetic Laws with Introduction of Morphology

2. To Update Computer Science papers in accordance with the changes made in M.Sc Computer Science and Sanskrit Language Technologies Program.

3. To Incorporate 'Course Objectives' and 'Course Outcomes' for all the courses.

The following changes will be incorporated and the updated syllabus will be sent to the Academic Section for further necessary action.

HOD i/c

Dept of Sabdabodha Systems & Computational Linguistics

COURSE OUTLINE

M.A. Sanskrit (Sabdabodha Systems and Language Technology)

Semester 1

Course No.	Course Name	Credits
MSLT111	Introduction to Paninian Grammar	4
MSLT112	Introduction to Process of Sentence understanding	4
MSLT113	Introduction to Navya Nyāya	4
MSLT114	OBJECT ORIENTED PROGRAMMING WITH JAVA	4
MSLT115	Language & Speech Processing I	4
Software Lab - 1	NLP Tools	

Total = 20

Semester 2

Course No.	Course Name	Credits
MSLT121	Introduction to Paninian Grammar & Etymology	4
MSLT122	शाब्दबोधप्रक्रियापरिचयः	4
MSLT123	Introduction to Paninian Grammar	4
MSLT124	NLP WITH PYTHON	4
MSLT125	Language & Speech Processing II	4
Software Lab	NLP & Python	

Total = 20

Semester 3

Course No.	Course Name	Credits
MSLT211	Detailed Study of Samasas	4
MSLT212	Introduction to Verbal suffixes	4
MSLT213	Language and Linguistics	4
MSLT214	Corpus Linguistics	4
MSLT215	Language & Speech processing -III	4
Software Lab	Natural Language Processing – Resources	

Total = 20

Semester 4

Course No.	Course Name	Credits
MSLT221	Sabdabodha Text – I	4
MSLT222	Computer Programming – PERL	4
MSLT223	Sabdabodha Text – II	4
MSLT224	Major Project Work	8

Total = 20

Grand Total = 80

ANNEXURE -I

Detailed Course Description with Unit division

SEMESTER 1

Course I. MSLT111 - Introduction to Paninian Grammar

Course Objectives

1. To introduce the rich tradition of Grammar to the learners
2. To introduce the concept of **Sandhi** (Ach-sandhi only)
3. To introduce the concept of Case-endings and the various meanings they carry, especially the **Karaka theory**

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	1.व्याकरणशास्त्रसामान्यपरिचयः 2. अष्टाध्यायीपरिचयः 3.संज्ञाप्रकरणम् लघुसिद्धान्तकौमुदी	<i>This unit deals with general introduction to the Vyakarana Sastra, important books and authors, historicity etc and orients the learners in learning the important samjñās</i>
II	अचसन्धिः- लघुसिद्धान्तकौमुदी	<i>Deals about the phonetic changes between vowels.</i>
III	हल्सन्धिः- लघुसिद्धान्तकौमुदी विसर्गसन्धिः-लघुसिद्धान्तकौमुदी	<i>Deals about the phonetic changes between consonants and visarga.</i>
IV V	विभक्त्यर्थाः- लघुसिद्धान्तकौमुदी असिद्धत्वविचारः सामान्यपरिचयः (पर्वत्रासिद्धम्, असिद्धं बहिरङ्गमन्तरङ्गे) परनित्यान्तरङ्गापवादानामुत्तरो तरं बलीयः	<i>Introduction to the meaning of case-endings and the Karaka theory and various sutras dealing with it</i> <i>Special focus on two important meta-rules in Paninian Grammar which decide the hierarchy of the sutras</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Know the rich tradition of Indian Grammar
2. Know the important authors and the texts in the Grammar tradition
3. Know the different types of Ach-sandhis

4. Know and identify the various Karakas in a basic Sanskrit sentence

Prescribed Texts

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी – वरदराजः – गीताप्रेस – गोरखपूर
2. व्याकरणशास्त्रेतिहासः - पं. वेङ्कटरामशास्त्री

Reference Texts

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – with the commentaries बालमनोरमा – तत्त्वबोधिनी –Motilal Banarassidas – 2010 Edition
2. अष्टाध्यायी of Panini
3. The Laghukaumudi of Varadaraja with an English Commentary of JR Ballantyne
4. कारकम् – महाबलेश्वर भट्टः – संस्कृतभारती – बेङ्गलूरु - 1999

Course II. MSLT112 - Introduction to the Process of Sentence Understanding

Course Objectives

1. To introduce the concept of Sabdabodha to the learners
2. To introduce the concept of Vrutti and its types
3. To introduce the various theories propounded by various schools of thought with respect to śakti lakṣaṇā and vyañjanā
4. To introduce the secondary factors involved in the rise of Verbal Cognition

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	परमलघुमञ्जूषायाम् -स्फोटभेदाः, वृत्तिस्वरूपम् - तद्भेदाः	<i>Introduction to Paramalaghumañjūṣā, Sphota Theory and types of Sphota. Introduction to vṛtti and its classification</i>
II III	शक्तिस्वरूपम्, मतान्तरनिरासः, शब्दार्थायोः तादात्म्यम्, अपभ्रंशेषु शक्तिविचारः, शक्तिभेदाः, विशेषार्थनिर्णायकाः संयोगादयः	<i>Concept of śakti according to different philosophies, classification and methods to know it.</i>
IV	लक्षणानिरूपणम् - न्यायमते लक्षणापदार्थः, लक्षणानिमित्तानि, लक्षणाबीजम्, लक्षणाभेदाः, लक्षणानिरासः व्यञ्जनानिरूपणम्	<i>Concept of lakṣaṇā according to various schools, its classification Concept of vyañjanā is known</i>
V	शाब्दबोधसहकारिकारणानि	<i>Secondary factors for Verbal cognition are known</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Know the process involved in the rise of Verbal Cognition

2. Know, analyze and compare the different schools of thought and the process involved in the rise of Verbal Cognition
3. Understand the various standpoints put forth on the topic *Vṛtti* by various schools of thought.

Prescribed Texts

1. परमलघुमञ्जूषा – नागेशभट्टविरचिता – भावप्रकाशिका(संस्कृत) – बालबोधिनी (हिन्दी)व्याख्योपेता – कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

Reference Texts

1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली – विश्वनाथपञ्चाननविरचिता – श्रीकृष्णवल्लभाचार्यकिरणावलीव्याख्योपेता – Chaukhambha Sanskrit Sansthan, Varanasi, 2018 Reprint

Course III. MSLT113 Introduction to Navya Nyāya

Course Objectives

1. To introduce the learner to the world of *Saptapadarthas*
2. To familiarize the learner with concept of Prameyas and Pramanas
3. To acquaint learners with the various technical terms of *Navya Nyāya*

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	तर्कसंग्रहः प्रत्यक्षखण्डे द्रव्यप्रकरणपर्यन्तम् आरम्भात्	<i>In-depth text reading and explanation of the Dravyas of the Pratyaksa chapter</i>
II	गुणनिरूपणमारभ्य प्रत्यक्षखण्डान्तम्	<i>In-depth text reading and explanation of the Gunas to the end of the Pratyaksa chapter</i>
III	अनुमानखण्डः, उपमानखण्डः	<i>In-depth text reading and explanation of the Anumāna and Upamāna chapters</i>
IV	शब्दखण्डः	<i>In-depth text reading and explanation of the Śabda chapter</i>
V	नव्यन्यायभाषाप्रदीपः धर्मस्वरूपम्, तद्भेदौ जातिरूपाधिश्च, सम्बन्धस्वरूपम्, साक्षात्परम्परासम्बन्धभेदौ, वृत्तिनियामकतदनियामकसंबन्धस्वरूपम् , वृत्तिनियामकसंबन्धाः समवायादयः। निर्दिष्टविषयानामध्ययनम् -प्रतियोग्यनुगिभावः, आधाराधेयभावः, व्याप्यवृत्तिः अव्याप्यवृत्तिश्च अभावः, अवच्छेदयावच्छेदकभावः, विशेषणविशेष्यभावः, सविकल्पकनिर्विकल्पकज्ञानस्वरूपम्, विषयविषयिभावः	<i>Introduction and In-depth analysis of the concept of relation in Navya Nyāya Language, various classifications and divisions associated with Relations.</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Know and classify materials into the seven fold classification of *Padarthas*
2. Know and understand the concept of *Lakshana* and do the *samanvaya*
3. Acquire competence in the technical jargon of *Navya Nyāya* and comprehend them.

Prescribed Texts

1. तर्कसंग्रहः - अन्नभट्टः
2. नव्यन्यायभाषाप्रदीपः – महेशन्यायरत्न – Hare Press - Calcutta

Reference Texts

1. Language of Logic, Navya Nyāya Perspective (By Dr.Tirumala Kulkarni & Jaideep Joshi, Published by Manipal University- ISBN 13 - 978-9382460046 - 2013)
2. A Primer of Navya Nyaya Language and Methodology – Navya nyaya bhasapradipa of Maheshchandra Nyayaratna –English Commentary of Ujjwala Jha –Asiatic Society
3. Navyanayabhasapradipa of Mahesh Chandra Nyaya Ratna – Suprabha Commentary of Kalipada Tarkacharya – Sanskrit Colleg, Calcutta - 1956

Course IV. MSLT114 Object Oriented Programming with Java

Course Objectives:

1. Provide an introduction to Object oriented programming in JAVA
2. Introduce the reader to various kinds of expression and operators
3. Orient learners to the usage of looping statements and inheritance in JAVA programs

Unit I

Fundamentals of Object Oriented programming: Object Oriented paradigm – Basic concepts of Object Oriented Programming – Benefits of OOP – Applications of OOP.

Java Evolution: Java Features – How Java differs from C and C++ - Java and Internet – Java and World Wide Web – Web Browsers – Hardware and Software Requirements – Java Environment. Overview of Java Language: Simple Java Program – Java Program Structure – Java Tokens - Java Statements – Implementing a Java Program – Java Virtual Machine – Command Line Arguments. Constants, Variables and Data types: Constants – Variables – Data types – Declaration of Variables - Giving Values to variables - Scope of Variables - Symbolic Constants - Type Casting.

Unit II

Operators and Expressions: Arithmetic Operators – Relational Operators - Logical Operators – Assignment Operators – Increment and Decrement Operators – Conditional Operators – Bitwise Operators – Special Operators – Arithmetic Expressions – Evaluation of Expressions – Precedence of Arithmetic Operators – Operator Precedence and Associativity.

Unit III

Decision Making and Branching: Decision Making with If statement – Simple If Statement - If else Statement - Nesting If Else Statement - the Else If Ladder - The switch Statement – The ?: operator.

Decision Making and Looping: The while statement – The do statement – The for statement – Jumps in Loops.

Class, Objects and Methods: Defining a Class – Fields Declaration – Methods Declaration – Creating Objects – Accessing class members – Constructors – Methods Overloading – Static Members – Nesting of Methods – Inheritance – Overriding Methods – Final Variables and Methods – Final Classes – Abstract Methods and Classes – Visibility Control.

Arrays, Strings and Vectors: One - dimensional Arrays - creating an Array – Two dimensional Arrays – Strings – Vectors – Wrapper Classes – Enumerated Types.

Unit IV

Interfaces: Multiple Inheritance: Defining Interfaces – Extending Interfaces – Implementing Interfaces – Accessing Interface Variables.

Packages: Java API Packages – Using system Packages – Naming Conventions – Creating Packages – Accessing a Package – Using a Package – Adding a Class to a Package – Hiding Classes – Static Import.

Unit V

Multithreaded Programming: Creating Threads – Extending the Thread Class – Stopping and Blocking a Thread – Life Cycle of a Thread – Using Thread Methods – Thread Exceptions – Thread Priority – Synchronization.

Managing Errors and Exceptions: Types of Errors – Exceptions – Syntax of Exception Handling Code – Multiple Catch Statements – Using Finally Statement – Throwing our own Exceptions – Using Exceptions for debugging.

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain basic insights into the OOPs with JAVA
2. Have a clear idea about various expressions and operators used in JAVA
3. Write small programs based on various features of JAVA , build small API packages

Prescribed Text Books

1. E.Balaguruswamy, Programming with Java A primer 4e, TATA McGraw - Hill Company.

Reference Books

1. John R. Hubbard, Programming with Java Second Edition, Tata McGraw-Hill.
2. Jana, Java and Object Oriented Programming Paradigm, PHI. (ISBN 9788120327757)
3. Deitel & Deitel. Java: How to Program, 7thEdition, PHI.

Course V. MSLT115 Language & Speech Processing

Course Objectives:

1. Provide an introduction to NLP.
2. Give a sound introduction to various areas of NLP
3. Orient learners to Morphology and Parsing

Unit I

Introduction to NLP: Achievements and Brief history - Open Problems–Major Goal Language Structure and Language analyzer: Introduction to Language Structure, Overview of Language analyzer: Morphological Analyzer, Local word grouping (LWG), Core Parser.

Unit II

Words and their Analyzer: Introduction to Morphological Analysis (MA), MA using Paradigms– Speeding up of MA by compilation–Local Word Grouping: Verb groups, Noun groups, Strategy for grammar Development.

Unit III

Paninian Grammar: Introduction to Paninian grammar – Semantic model - Paninian theory: Karaka Relations–Active Passive: Karaka to Vibhakti Mapping, Karaka shares.

Unit IV

Paninian Parser: Introduction, Core Parser: Constraints – Preferences over Parses - Lakshan charts for Sense Disambiguation.

Unit V

Machine Translation: Introduction, Anusaraka or Language Accessories

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain basic insights into the basic concepts of NLP
2. Know about Morphology / LWG / Parsing
3. Write Karaka / Vibhakti mapping charts

Prescribed Text Book

Akshar Bharati, Vineet Chaitanya, Rajeev Sangal, Natural Language Processing – A Paninian Perspective, PHI

SEMESTER 2

Course I. MSLT121 Introduction to Paninian Grammar & Etymology

Course Objectives:

1. Provide an introduction to feminine suffixes.
2. Give a sound overview of the Karaka Theory
3. General Introduction to Six Limbs of Vedas with special focus on Nirukta

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	स्त्रीप्रत्ययाः – लघुसिद्धान्तकौमुदी	<i>Feminine suffixes of words are dealt with in this unit</i>
II	वैयाकरणासिद्धान्तकौमुदी कारकप्रकरणम्(उपपदविभक्तिः वर्जयित्वा) प्रथमा एवं द्वितीया विभक्तिः	<i>In-depth knowledge of the first and second case-endings in the Karaka chapter are gained</i>
III	तृतीया एवं चतुर्थी विभक्तिः	<i>In-depth knowledge of the third and fourth case-endings in the Karaka chapter are gained</i>
IV	पञ्चमी एवं सप्तमी विभक्तिः	<i>In-depth knowledge of the fifth and seventh case-endings in the Karaka chapter are gained</i>
V	1. निरुक्तम् - प्रथमाध्याये प्रथमपादः 2. वेदाङ्गानां सामान्यपरिचयः	<i>1.Introduction to Nirukta and etymology of words is gained 2.A Brief introduction to the six Vedangas are also taught</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Have a basic knowledge on feminine suffixes
2. Have a keen knowledge on the various Karakas
3. Possess a basic idea of the Vedangas and their contribution to the Vedic Lore

Prescribed Texts

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी – वरदराजः – गीताप्रेस – गोरखपुर
2. वैयाकरणासिद्धान्तकौमुदी – with the commentaries बालमनोरमा – तत्त्वोधिनी –Motilal Banarassidas – 2010 Edition
3. निरुक्तम् - यास्काचार्यकृतम्

Course II. MSLT122 शब्दबोधप्रक्रियापरिचयः

Course Objectives:

1. Provide a basic introduction to the process of Sabdabodha
2. Give an in-depth knowledge of the Sabdabodha process for sentences from Tarkasangraha Text

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	तर्कसंग्रहशब्दबोधः द्रव्यप्रकरणे मङ्गलश्लोकात् उद्देश्यप्रकरणपर्यन्तम्	<i>Sabdabodha of the mentioned topics are taught in this unit</i>
II	पृथिवीग्रन्थात् वायुनिरूपणपर्यन्तम्	<i>Sabdabodhas from Pruthivi - Vayu are taught</i>
III	आकाशग्रन्थात् मनोनिरूपणपर्यन्तम्	<i>Sabdabodhas from Aakasa – Manas are taught</i>
IV	पञ्चावयवाः एवं पञ्चहेत्वाभासाः	<i>Sabdabodhas of the Panchavayavas and the Hetvasbhasas are dealt with</i>
V	शब्दखण्डः	<i>Sabdabodhas of the Sabda part are taught.</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Have a basic knowledge on the process of Sabdabodha
2. Chart out Sabdabodha diagrams for most of the sentences of Tarkasangraha
3. Apply this process of making Sabdabodha charts to other sentences in Nyaya / Vyakarana / Mimamsa philosophies

Prescribed Texts

1. तर्कसंग्रहः शब्दबोधसहितः- गिर्याचार्यव्याख्या – श्रीराघवेन्द्रस्वामिमठः – मन्त्रालयः - 1980

Course III. MSLT123 Introduction to Paninian Grammar

Course Objectives:

1. Provide a basic introduction to the concept of Nominal Stems(नामार्थः) according to various schools of thought
2. Introduce Nominal Declensions and their word-building process.

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	1. परमलघुमञ्जूषा – नामार्थविचारः 2. शब्दशक्तिप्रकाशिका कारिका 14 – 18 3. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली – दिनकरी Pages 281- 282	<i>The meaning of a name or a nominal stem according to Vyakarana and Nyaya theories and their classifications are taught</i>
II	लघुसिद्धान्तकौमुदी अजन्तपुलिङ्गप्रकरणे अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम् इति सूत्रात् आदेशप्रत्यययोः इति सूत्रपर्यन्तम्	<i>General introduction to nominal stems and word-building processes pertaining to masculine gender are discussed</i>
III	सर्वादीनि सर्वनामानि इति सूत्रात् पतिः समास एव इति सूत्रपर्यन्तम्	<i>Word building process of Pronouns are discussed</i>
IV	बहुगणवतुडति संख्या इति सूत्रात् अजन्तपुलिङ्गप्रकरणान्तम्	<i>Word building process of some more pronouns and special words are discussed</i>
V	अजन्तस्त्रीलिङ्ग – नपुंसकलिङ्गप्रकरणानि	<i>Word building process of feminine and neuter gender words are discussed</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Have a basic knowledge on Nominal Declensions
2. Able to know the declension process for masculine vowel-ending words
3. Able to know the declension process for feminine and neuter gender vowel-ending words

Prescribed Texts

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी – वरदराजः – गीताप्रेस – गोरखपूर
2. शब्दशक्तिप्रकाशिका
3. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली दिनकरी-रामरूढीसहिता - Chaukhambha Sanskrit Sansthan, Varanasi - 1997

Reference Texts

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – with the commentaries बालमनोरमा – तत्त्वबोधिनी – Motilal Banarassidas – 2010 Edition

Course IV. MSLT124 *NLP with Python*

Course Objective :

1. Understanding fundamentals of python programming for Text processing.
2. Get a clear idea of Functions and data structure usage which help to understand data usage.
3. To initiate learners to the concept of Tagging using Python

Unit – I

Language Processing and Python: Computing with Language: Texts and Words. Handling Text using Python List. Computing with Language: Simple Statistics- Frequency Distributions etc. Making Decisions and Taking control using Python. Automatic Natural Language Understanding

Unit II

Accessing Text Corpora and Lexical Resources: Accessing Text Corpora-Gutenberg Corpus,Web and Chat text, Brown Corpus, Reuter Corpus,Inaugural Address Corpus -Corpora in other Languages. Conditional Frequency Distributions. Lexical Resources-Wordlist Corpora, Pronouncing Dictionary, Comparative Word Lists, Shoebox and Toolbox Lexicons. WordNet: The WordNet Hierarchy, Lexical Relations, Semantic Similarity

Unit III

Processing Raw Text: Accessing Text from the Web and from Disk- Electronic Books-Dealing with HTML, Processing Search Engine Results, Processing RSS Feeds, Extracting Text from PDF, MSWod and other Binary Formats. Strings:

Text Processing at the Lowest Level: Basic operations with strings Accessing Individual Characters, Accessing Substrings, More operation Strings, The Difference between Lists and Strings. Text Processing with Unicode. Regular Expressions for Detecting Word Patterns. Useful Applications of Regular Expressions Extracting Word Pieces, Finding Word Stems, Searching Tokenized Text. Normalizing Text: Stemmers, Lemmatizations. Segmentation- Formatting: From Lists Strings

Unit IV

Supervised Classification, Examples of Supervised Classification, Evaluation, Decision Trees, Naive Bayes Classifiers, Maximum Entropy Classifiers, Modeling Linguistic Patterns

Unit V

Categorizing and Tagging Words: Using a Tagger, Tagged Corpora,Mapping Words to Properties Using Python Dictionaries, Automatic Tagging,N-Gram Tagging, Transformation-Based Tagging,How to Determine the Category of a Word

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Know the fundamentals of Text processing using Python
2. Know, distinguish and use various types of expressions and control statements basing on the given task
3. Understand various types of tagging

Prescribed Text Books

1. Natural Language Processing with Python, Steven Bird, EDwan Lein and Eduward Loper, O'reilly(ISBN 978-0-596-51649-9)

Reference Books

1. Text Analytics with Python, Dipanjan Sarkar

V. MSLT125 Language & Speech Processing- II

Course Objectives

1. Provide an introduction to NLP.
2. Give a sound introduction to various areas of NLP
3. Orient learners to Morphology and Finite State Automata

Unit I

Introduction to NLP: Knowledge in Speech and Language Processing–Ambiguity–Models and Algorithms – Language, Thought and Understanding – Brief History

Unit II

Finite state automata, Using FSA to recognize sheep talk, Non - deterministic FSAs, Using an NFSA to accept strings, Relating Deterministic and Non - Deterministic Automata.

Unit III

Morphology and Finite State Transducers: English Inflectional and Derivational Morphology, Finite state Morphological parsing, Combining FST Lexicon and Rules, Lexicon - Fee FST–Porter Stemmer, Human Morphological Processing

Unit IV

Discourse: Reference resolution–Text Coherence - Discourse Structure–Psycholinguistic studies of Reference and coherence - Dialogue and Conversational Agents: What makes dialogue different–Dialogue Acts–

Unit V

Automatic Interpretation of Dialogue Acts–Dialogue Structure and Coherence–Dialogue managers in conversational Agents

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain basic insights into the basic concepts of NLP
2. Know about Morphology / Finite State Automata
3. Various procedures involved in Text and Speech Processing

Prescribed Textbook:

1. Speech and Language Processing–Danial Juafsky, James H. Martin.

SEMESTER 3

Course I MSLT211 *Detailed Study of Samasas*

Course Objectives:

1. Introduction to the concept of compounds
2. Introduce the various kinds of compounds with examples.

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	लघुसिद्धान्तकौमुदी 1. केवलसमासः 2. अव्ययीभावः	<i>Basic introduction to the process of Samasa and knowledge of Avyayibhava compounds are gained in this chapter</i>
II	तत्पुरुषः	<i>Knowledge of Tatpuruṣa compounds are gained in this chapter</i>
III	बह्व्रीहिः	<i>Knowledge of bahuvrihi compounds are gained in this chapter</i>
IV	द्वन्द्वः	<i>Knowledge of dvanda compounds are gained in this chapter</i>
V	समासशक्तिविचारः भूषणसारे केचित् निर्दिष्टविषयाः	<i>An introduction to the Concept of Samasa in different Philosophies as per Bhusanasaram is given in this chapter</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Identify the different types of Samasas
2. Gain knowledge of Samasa-saktivada, wherein ideas of different schools of thought on Samasasakti are discussed

Prescribed Text Book:

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी – वरदराजः – गीताप्रेस – गोरखपूर
2. वैयाकरणभूषणसारः - कौण्डभट्टकृतः

Reference Texts

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – with the commentaries बालमनोरमा – तत्त्वोधिनी –Motilal Banarassidas – 2010 Edition
2. समासपारिजातः – Dr C.Poornananda Sastri – 2003
3. समासः - महाबलेश्वर भट्टः – संस्कृतभारती – बेङ्गलूरु - 2006

Course II MSLT212 Introduction to Verbal suffixes

Course Objectives:

1. Introduction to the concept of verbal conjugations
2. Introduction to some important /commonly used verbal suffixes with examples.
3. Give insight to the meaning of a Dhatu according to various schools of thoughts

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	लघुसिद्धान्तकौमुदी भूधातुप्रक्रिया	Knowledge about the verbal conjugations of the verb -Bhu
II	एधधातुप्रक्रिया	Knowledge about the verbal conjugations of the verb -Bhu
III	1. णिच् 2. सन् 3. यङन्त 4. यङ्लुक् 5. नामधातवः	Knowledge of various suffixes like nich, san, yan, yanluk etc is gained
IV	1. आत्मनेपदप्रक्रिया 2. परस्मैपदप्रक्रिया 3. भावकर्मप्रक्रिया 4. कर्मकर्तृप्रक्रिया 5. लकारार्थप्रक्रिया 6. कृदन्ते कृत्यप्रकरणम्	Knowledge of various suffixes used in specific usages like Bhavakarma, krdanta krt pratyaya etc is gained.
V	1. "फलव्यापारयोः धातुः" – भूषणसारकारिकाव्याख्या 2. परमलघुमञ्जूषा – धात्वर्थविचारः	Definition of Dhatu according to Bhusanasara and the meaning of a Dhatu as expounded in Paramalaghumanjusa are known.

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain a thorough insight into verbal conjugations
2. Possess a sound knowledge on the most commonly used suffixes
3. Know what a Dhatu means and the various discussions related to its meaning

Prescribed Text Book:

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी – वरदराजः – गीताप्रेस – गोरखपूर
2. वैयाकरणभूषणसारः - कौण्डभट्टकृतः
3. परमलघुमञ्जूषा – नागेशभट्टविरचिता – भावप्रकाशिका(संस्कृत) – बालबोधिनी (हिन्दी)व्याख्योपेता – कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

Reference Texts

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – with the commentaries बालमनोरमा – तत्त्वोधिनी –Motilal Banarassidas – 2010 Edition

Course III MSLT213 Language and Linguistics

Course Objectives:

1. General introduction to the study of languages
2. Introduction to Sanskrit Language from a Linguistic perspective
3. General insight into Morphology, Phonology and Phonetic changes in Sanskrit

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	1. Definition and Classification of Languages. Morphological Classification Genealogical Classification	<i>General introduction to language, process of communication and classification of languages into various families are dealt in this unit</i>
II	1. Theories on the origin of Languages. Old and Modern. Bow Vow, Pooh Pooh, Ding Dong, Ye-he-ho theories. 2. History of Indo-Aryan Languages. 1. Old Indo Aryan 2. Middle Indo Aryan 3. Modern Indo Aryan	<i>Theories on origin of languages and history of the indo- Aryan languages and their respective divisions</i>
III	Phonology. 1. तालव्यादिस्थानानि 2. तालव्यादिवर्णाः 3. आभ्यन्तरप्रयत्नः 4. बाह्यप्रयत्नः 5. स्पर्शाः अन्तः स्थाः, ऊष्माणः, स्वराः, अनुनासिकाः 6. ध्वनिपरिवर्तनकारणानि	<i>Basic introduction to phonology. Equivalent terms in Sanskrit Grammar and reasons for phonetic changes are known</i>
IV	Introduction of Morphology	<i>Introduction to the concept of Morphology</i>
V	A) Types of Phonetic Changes 1. लोपः	<i>Various types of phonetic changes and</i>

	<p>2. आगमः 3. विपर्ययः (Metathesis) 4. समीकरणम् (Assimilation) 5. विषमीकरणम् (Dissimilation) 6. सन्धिः 7. अनुनासिकता (Nasalization)</p> <p>8. वर्णागमो वर्णविपर्ययश्च द्वौ चापरौ वर्णविकारनाशौ । धातोस्तथार्थतिशयेन योगस्तदुच्यते पंचविधं निरुक्तम्॥</p> <p>B) Semantics</p> <p>Primary meaning, Secondary meaning, semantic changes. (अर्थसंकोचादयः), causes of semantic changes.</p>	<p><i>similar concepts in Sanskrit Grammar are known</i></p>
--	--	--

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain basic knowledge in Linguistics
2. Know about the origin and classification of languages
3. Know about the place of Sanskrit in the classification of languages
4. Gain thorough understanding about the various phonetic changes occurring in Sanskrit

Prescribed Text Book:

1. An Introduction to Sanskrit Linguistics, M.Sriman Narayana Murti by D.K. Publications, Delhi
2. लघुसिद्धान्तकौमुदी – वरदराजः – गीताप्रेस – गोरखपूर

Reference Texts

1. भाषाशास्त्रप्रवेशिनी – RS Venkatarama Sastri – Kuppaswami Research Institute – Madras - 1996
2. Language – Bloomfield – Motilal Banarasidass
3. भाषाशास्त्रसंग्रहः – STG Varadacharya
4. Theories of Language: Oriental and Occidental – Prof Korada Subramanyam
5. इन्द्रविजयः - Prof Madhusudhan Ojha

Course IV *MSLT214*: Corpus Linguistics

Course Objective:

1. A gentle and accessible introduction about how corpus linguistics has developed and is employed as a methodology.
2. Provide an overview of the various important concepts in Corpus Linguistics
3. Highlight the usual problems encountered by researchers while using corpora

Unit I

Introduction to Corpus Linguistic, Mode of communication, Corpus-based versus corpus-driven Linguistics, Data collection regimes, Annotated versus unannotated corpora, Total accountability versus data selection, Monolingual versus multilingual corpora

Unit II

Accessing and analyzing corpus data, Corpus annotation, Introducing concordances, A historical overview of corpus analysis tools, Statistics in corpus linguistics. The web, laws and ethics, The web and legal issues, Ethical issues

Unit III

English Corpus Linguistics: University College London (UCL), Lancaster University, University of Birmingham, Université Catholique de Louvain, University of Nottingham, Northern Arizona University and the USA

Unit IV

Corpus-based studies of synchronic and diachronic variation: Diachronic change from Old English to Modern English, Diachronic variation in contemporary Modern English, The multi-dimensional approach to variation, Corpora and variationist sociolinguistics

Unit V

Neo-Firthian corpus linguistics: Collocation, Discourse, Semantic prosody and semantic preference, Lexis and grammar. Corpus-as-theory versus corpus-as-method, Sinclair's contribution to corpus linguistics Corpus methods and functionalist linguistics: Functionalism in linguistics: a brief overview, Corpus-based research from a functionalist perspective, Corpora and typology, Corpora and cognitive approaches to linguistics, Corpora in the analysis of metaphor

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain basic knowledge in Corpus Linguistics
2. Learn about the usual problems while working in the domain of Corpus Linguistics

Prescribed Text Books

Corpus Linguistics: Method, Theory and Practice, TONY MCENERY AND

ANDREW HARDIE, ISBN 978-0-521-83851-1 (hardback)

Course V *MSLT215*: Language & Speech Processing - III

Course Objectives

1. Provide orientation to important concepts like Morphology, POS Tagging etc in the area of NLP
2. Give a clear picture of Semantics, Pragmatics in the domain of NLP.

Unit I

Words : Regular Expressions and Automata – Regular Expressions – Finite State Automata – Regular Languages and FSAs – Morphology and Finite-State Transducers: Survey of English Morphology – Finite-Stage Morphological Parsing – Combining FST Lexicon and Rules – Lexicon-Free FSTs – Human Morphological Processing

Unit II

Word Classes and Part-of-Speech Tagging : English Word Classes – Tagsets for English – Part-of-Speech Tagging – Rule-Based Part-of-Speech Tagging – Stochastic Part-of-Speech Tagging – Transformation –Based Tagging – Other issues: Multiple Tags and Multiple Words – Unknown Words – Class-based N-grams.

Context-Free Grammars for English : Constituency – Context-Free Rules and Trees – Sentence-Level Constructions – The Noun Phrase – Coordination – Agreement – The verb Phrase and Subcategorization – Auxiliaries – Grammar Equivalence and Normal Form – Finite-State and Context-Free Grammars – Grammars and Human processing

Unit III

Lexical Semantics : Relations Among Lexemes and Their Senses – WordNet – The Internal Structure of Words – Creativity and the Lexicon.

Word Sense Disambiguation and Information Retrieval : Selectional Restriction-Based Disambiguation – Robust Word Sense Disambiguation – Information Retrieval – Other Information Retrieval Tasks

Unit IV

Pragmatics : Discourse – Reference Resolution – Text Coherence – Discourse Structure – Psycholinguistic Studies of Reference and Coherence.

Unit V

Dialogue and Conversational Agents : What Makes Dialogue Different – Dialogue Acts – Automatic Interpretation of Dialogue Acts – Dialogue Structure and Coherence – Dialogue managers in Conversational Agents.

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Know and understand the concepts of Morphology, POS tags etc thoroughly
2. Get a clear picture of Semantics and Pragmatics and their use in the field of NLP

Prescribed Text Book:

1. Daniel Jurafsky, James H. Martin, Speech and Language Processing 2nd Edition, Pearson Publications, 2009

SEMESTER 4

Course I MSLT221 Sabdabodha Text – I

Course Objective:

1. In-depth knowledge of the Sabdakhanda portion of Siddhantamuktavali
2. Know about the process of Sabdabodha, Vritti and its classification
3. Introduce the secondary factors for Sabdabodha

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	न्यायसिद्धान्तमुक्तावली शब्दखण्डः- <ul style="list-style-type: none">● पदज्ञानं तु करणमिति कारिकाव्याख्यानम्● शक्तिस्वरूपम्● शक्तिग्राहकानि● आख्यातशक्तिवादः● घटादिपदानां कार्यान्वितघटादौ शक्तिविचारः● जातिशक्तिवादः● यौगिकादिपदभेदाः	<i>In-depth knowledge on the process of Verbal Testimony. Definition of Sakti and methods of Saktigraha are known</i>
II	लक्षणास्वरूपम् - तद्भेदाः	<i>In-depth knowledge on the denotative function of words and the classification of Laksana is known</i>
III	समासे लक्षणानिरासः	<i>Analysis of Laksana in various compounds words in done</i>
IV	शाब्दबोधकारणानि आकाङ्क्षादीनि	<i>Secondary causes for Verbal Testimony are known</i>
V	व्युत्पत्तिवादः मूलम् Pages 1 – 10	<i>In-depth knowledge of the cause effect status of Akansha on Sabdabodha and the nature of Abhedasamsarga is known</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain proper exposure into the process of Verbal Cognition
2. Know about the various levels in the process of Verbal Cognition and the various contributing factors
3. Know about the cause-effect theory between Akansha and Sabdabodha as per Vyutpattivada

Prescribed Text Books :

1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली- विश्वनाथपञ्चाननविरचिता
श्रीकृष्णवल्लभाचार्यकिरणावलीव्याख्योपेता Chaukhambha Sanskrit
Sansthan, Varanas, 2018 Reprint
2. व्युत्पत्तिवादः - गदाधरभट्टाचार्यकृतः - NS Ramanujacharya
कृतविद्वद्मनोरमाटीकासहितः- RS Vidyapeetha, Tirupati
3. व्युत्पत्तिवादसिद्धान्तमाला - गोदवर्मन्

Course II

MSLT222 Computer Programming - PERL

Course Objective:

1. Introduce PERL as a programming language
2. Give an insight into the various conditional, relational and logical operators and commands
3. Familiarize Arrays

UNIT – I

Introduction to Perl – Sample Perl Program – Perl Program Execution - Scalar Variables and Constants – Reading Scalar Variables – printing Scalar Variables – Comment Statement

Objective of UNIT I: This section introduces a brief introduction to Perl Programming.

UNIT-II

Conditional statements: Relational operators – Logical operators – if statement – Loops – Loop Controls

Objective of UNIT II: After basic introduction, this unit deals with advanced and complex operation on numbers and string called relational Operators and loop controls.

UNIT-III

Array Variables: Reading Array Variables – Printing Array Variables-Array Manipulation

Objective of UNIT III: This unit focuses on Arrays and its implementation

UNIT-IV

Hash (Associative Arrays) Variables: Reading Hash Variables – Printing Hash Variables – Regular Expressions

Objective of UNIT IV: This unit focuses on Hash variables and its implementation

UNIT-V

File Handling: Opening a file for reading – File Attributes – Reading a file – Printing a file – Closing a file – Opening a file for writing – Basic Input and Output File Handles

Objective of UNIT V: This unit discuss about file handling in PERL

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Gain sufficient command on PERL
2. Write programs using conditional / relational operators and commands
3. Perform File Handling tasks with ease

Prescribed Textbooks:

1. Prof.R.J.Ramasree, PERL Programming, R.S.Vidyapeetha, Tirupati.

Reference Books:

1. Larry Wall, Tom Christiansen and Randal L.Schwartz Programming Perl, Second edition, Shroff Publishers and Distributors Pvt. Ltd.
2. C.Herrmann, Mastering Perl 5, BPB Publications, New Delhi.
3. Randal L. Schwartz and Tom Christiansen, Learning Perl Second edition, Shroff Publishers and Distributors Pvt. Ltd.

Course III

MSLT223 Sabdabodha Text – II (शाब्दबोधमीमांसा – एन्.एस्.आर्.ताताचार्यः)

Course Objective:

1. To give an overall picture of Sabdapramana as per various schools of thought
2. Introduce the various definition of terms like Sabda, Vakya, Vakayārtha etc as per different philosophies and authors
3. Give insight into concepts like *Abhīhitanvaya* and *Anvītaabhīdaana*

(प्रथमभागः – भूमिकामात्रम्)

Unit No.	Unit Title	Objectives
I	1. शब्दस्याप्रामाण्यनिरासः 2. न्यायदर्शने शब्दस्य पृथक् प्रामाण्यम् 3. शब्दस्यानुमानत्वमिति दिङ्नागमतखण्डनम् 4. शब्दस्य प्रमाणान्तरत्वसाधनम्	<i>Various topics relating to Sabda and the need to accept it as an independent means of valid knowledge are known</i>
II	1. शब्दलक्षणम् – विभिन्नमतपरिचयः 2. वाक्यस्वरूपपरिचयः	<i>Definition of Sabda and Vakya according to various philosophies are known</i>
III	वाक्यार्थविचारः – विभिन्नमतसामान्यपरिचयः	<i>Definition of Vakyaārtha according to different philosophies is known</i>
IV	मतभेदेन स्फोटतत्खण्डनपरिचयः	<i>Concept of Sphota and various theories relating to it are known</i>
V	1. अभिहितान्वय – अन्विताभिधानवादपरिचयः 2. मतत्रयरीत्या एकस्मिन् वाक्ये शाब्दबोधः 3. शाब्दबोधे मुख्यविशेष्यविचारः	<i>The concepts of Abhīhitanvaya and Anvītaabhīdaana are known. The concept of the Viśeshya according to various philosophies is also known</i>

Course Outcomes

After finishing the course, the learner would be able to

1. Know about importance of Sabdapramana
2. Distinguish between the different definitions of various schools of thought
3. Have a clear picture of important concepts of Verbal Cognition like *Abhīhitanvaya* and *Anvītaabhīdaana*
4. Comprehend the definitions of secondary factors of Sabdabodha according to different philosophies

Prescribed Textbooks:

1. शाब्दबोधमीमांसा - एन्.एस्.आर्.ताताचार्यः – Part 1 – Institut Franciasde Pondicherry/ RS Vidyapeetha-2006

Course IV *MSLT224 Major Project Work*

Course Objective:

In this course, students carry out project work on the various concepts they have learned during the previous courses. The project work acts as a testing bed to the various theories and computational concepts learnt by them and helps them gain new insights in the field of Sanskrit Computational Linguistics

ANNEXURE II

MODEL QUESTION PAPER

- I. एकेन वाक्येन उत्तरं ददत 1*10= 10
1. तर्कसङ्ग्रहस्य कर्ता कः ?
 2. तर्कसङ्ग्रहस्य मङ्गलश्लोकः कः
 3. सामान्यम् कतिविधम्
 4. विभुत्वं नाम किम्
 5. वायोः किं लक्षणम्
 6. सुखाद्युपलब्धिसाधनमिन्द्रियं किम्
 7. संयोगनाशको गुणः कः
 8. गुरुत्वलक्षणं किम्
 9. कारणं कतिविधम्
 10. इन्द्रियार्थसन्निकर्षजन्यं ज्ञानं किम्
- II. द्वयोः समाधानं लिखत 2*15 = 30
1. कारणत्रैविध्यं सविस्तरं विवेचयत
 2. षड्विधसन्निकर्षान् प्रतिपादयत
 3. अनुमानद्वैविध्यं निरूपयत
 4. शाब्दबोधप्रक्रियां तत्सहकारिकारणानि च प्रतिपादयत
- III. द्वयोः समाधानं लिखत 2*10 = 20
1. शाब्दबोधसहितं ससमन्वयं पृथिवीलक्षणं लिखत
 2. सप्रभेदं स्पर्शं निरूपयत
 3. कालं निरूपयत
 4. सव्यभिचारं सप्रभेदं निरूपयत
- IV. द्वयोः समाधानं लिखत 2*5 = 10
1. व्याप्तिलक्षणं लिखत
 2. अन्वयव्याप्तिं निरूपयत
 3. व्यतिरेकव्याप्तिं निरूपयत
 4. उपमितिं निरूपयत

Changes proposed in M.A. Hindi:

1. In paper in Hin1.3 Pracheen aur Madhya Kaleen Hindi Kavya -1 some poems are changed.
2. In 3rd Semester Hin. 3.1 Audhunik Kavya Poets and their poems are changed.
3. In Hin.3.2 Audhunik Hindi Gadhya -1 some short stories and their authors changed.
4. In Hin.4.2 Audhunik Hindi Gadhya - 2 some authors and their writings are changed.
5. In Hin 4.4 Adhyatan Sahityak Vimarsh some Authours and their writings are changed.

The detailed syllabus along with changes enclosed herewith.

Changes proposed in Acharya Soft Core Course

No Changes proposed for Acharya Hindi Soft core course.

J. N. ... 06/7/2017

S. ... 6/7/17

T. Lathamangal 6/7/17

Chf ... 06.07.2017

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY: TIRUPATI
DEPARTMENT OF SAHIYA

Resolution of Board of Studies 2020 - 2021

Date: 14.09.2020

Members present:

1. Prof. Rani Sadasiva Murty Head, Dept of Sahitya, NSU	Chairman
2. Prof. G S R Krishna Murty Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
3. Prof. C.Lalita Rani Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
4. Prof. Satyanarayana Acharya Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
5. Prof. C Ranganathan Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
6. Dr. Pradeep Kumar Bag Asst. Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
7. Dr. Bharat Bhusan Rath Asst. Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
8. Dr. J. Bali Chakravarthy Asst. Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
9. Dr. K. Leenachandra Asst. Professor, Department of Sahitya - NSU	Member
10. Prof. K. Ramasuryanarayana Retd. Professor, Department of Sahitya - RSV	External Member
11. Prof. G. Padmanadhan Professor, S V University – Tirupati	External Member

Resolutions

1. In **Prak Sastri**
 - a) Second Language Papers in the I and II years as per the Board of Intermediate Education, Andhra Pradesh have been changed.
 - b) The common Sahitya papers in I and II years are partly changed by introducing Sahitya Pravesini Part I and II respectively
 - c) The II year Sahitya Special paper is unchanged.
2. In **Sammanita Sastri/BA/B.Sc –**
 - a) Part I – 2nd Language Sanskrit is Unchanged
 - b) Part I -3a – History of Vedic Literature paper is Unchanged
 - c) Part I – 3b – Environmental Science is unchanged
 - d) Part II – 1 – 1st Elective – Sanskrit is changed (Inter disciplinary pattern)

PRAK SASTRI

**Prak Sastri – 1st Year
(Compulsory Paper)**

क. रघुवंशम् – द्वितीयसर्गः
Part – 1, 2nd Language

ख. शास्त्रप्रवेशिनी प्रथमभागः

सुरभाषासुषमा - 1

**Prak Sastri – 2nd year
(Compulsory Paper)**

क. कुमारसम्भव – द्वितीयसर्गः
Part – 1, 2nd Language

ख. शास्त्रप्रवेशिनी द्वितीयभागः

सुरभाषासुषमा - 2

Sahitya Special Paper

चन्द्रालोकः – (यथापूर्वं तथैव अनुवर्तनम्)

**Prak Sastri – 1st Year
(Compulsory Paper)**

क. रघुवंशम् – द्वितीयसर्गः
Part – 1, 2nd Language

ख. शास्त्रप्रवेशिनी प्रथमभागः

सुरभाषासुषमा - 1

**Prak Sastri – 2nd year
(Compulsory Paper)**

क. कुमारसम्भव – द्वितीयसर्गः
Part – 1, 2nd Language

ख. शास्त्रप्रवेशिनी द्वितीयभागः

सुरभाषासुषमा - 2

Sahitya Special Paper

चन्द्रालोकः – (यथापूर्वं तथैव अनुवर्तनम्)

ACHARYA ALANKARA VARGA AND ACHARYA KAVYA VARGA

Acharya – Alankara Varga Syllabus
No Change

Acharya – Kavya Varga Syllabus
First Semester:

1. नैषधे (प्रथमसर्गः)
2. काव्यदर्शनी (नवाधैतवृत्तान्तम्)
3. विश्वनाथदर्शचम्पूः
4. काव्यप्रकाशे (1-2-3 उल्लासाः)

Second Semester:

1. शिशुपालवधे (द्वितीयसर्गः)
2. सुबन्धुवास्तवदाता (..... पर्यन्तम्)
3. जेवरत्नम् (सम्पूर्णम्)
4. ध्वन्यात्मके (पथमद्वितीयोद्योतौ)

Third Semester:

1. वेणीसंहारम् (सम्पूर्णम्)
2. सुन्दरकाण्डे (58 सर्गः तथा पट्टाभिपेकसर्गाश्च)
3. बृहत्कथामञ्जरी (कथापुस्तकम्)
4. दशरूपके (पथमद्वितीयप्रकाशौ)

Fourth Semester:

1. मुद्राराक्षसम् (सम्पूर्णम्)
2. पञ्चसमोपाख्यानम् (सनापर्व)
3. भागिनीविलासे (अन्योक्तिः)
4. दशरूपके (तृतीयचतुर्थप्रकाशौ)

Soft Core:

काव्यादर्शः (प्रथमः प्रकाशः)

ACHARYA KAVYA VARGA
(Unit wise distribution)

Semester II

Paper 5 शिशुपालवधम् (द्वितीयसर्गः) माघमहाकवि विरचितम्

Unit – I – श्लोकसंख्या 1 तः 23 पर्यन्तम्

Unit – II – श्लोकसंख्या 24 तः 47 पर्यन्तम्

Unit – III – श्लोकसंख्या 48 तः 70 पर्यन्तम्

Unit – IV – श्लोकसंख्या 71 तः 95 पर्यन्तम्

Unit – V – श्लोकसंख्या 96 तः 118 सर्गान्तपर्यन्तम्

Paper 6 सुबन्धुवासवदत्ता (प्रथमतः ... त्रिभुवनविलोभनीयाकृतिं कञ्चिद्युवानं ददर्श। पर्यन्तम्।)

Unit – I – करबदरसदृशमखिलं .. तः ... स्फुहयां चक्रुः। (1- 33 Pages)

Unit – II – यस्य च समरभुवि हरन्ति मित्रमण्डलस्य। (34-73 Pages)

Unit – III – न च सचेतना विसदृशमुपदिशन्ति अममर्भेदिनापि वीरतरेण। (74 - 105 Pages)

Unit – IV – अपतितेनापि नानासवासक्तेन परिणयपराङ्मुखो तस्थौ। (106 - 133 Pages)

Unit – V – अथैकदा विजृम्भमाणसहकारकोरक कञ्चिद्युवानं ददर्श। (133 – १६६ Pages)

Reference Text Book

महाकविसुबन्धुविरचिता वासवदत्ता, चौखान्बा विद्याभवन, वाराणसी

Paper 7 मेघदूतम् कालिदासविरचितम्

Unit – I – पूर्वमेघः – श्लोकसंख्या 1 तः 22 पर्यन्तम्

Unit – II – श्लोकसंख्या 23 तः 45 पर्यन्तम्

Unit – III – श्लोकसंख्या 46 तः 66 पर्यन्तम्

Unit – IV – उत्तरमेघः - श्लोकसंख्या 1 तः 26 पर्यन्तम्

Unit – V – श्लोकसंख्या 27 तः 55 पर्यन्तम्

Paper 8 ध्वन्यालोक (प्रथमद्वितीयोद्योतौ)

Unit – I - प्रथमोद्योते 1 – 11 कारिकाः

Unit – II - प्रथमोद्योते 12 – 22 कारिकाः

Unit – III - द्वितीयोद्योते 23 – 33 कारिकाः

Unit – IV - द्वितीयोद्योते 34 – 44 कारिकाः

Unit – V - द्वितीयोद्योते 45 – 56 कारिकाः

Reference Text Book

ध्वन्यालोकः, चौखान्बा संस्कृत सीरिज आफिस, वाराणसी

ACHARYA KAVYA VARGA
(Unit wise distribution)

Semester IV

Paper 13 - मुद्राराक्षसनाटकम् विशाखदत्तविरचितम्

- Unit - I - प्रथमाङ्कः
Unit - II - द्वितीयाङ्कः तृतीयाङ्कश्च
Unit - III - चतुर्थङ्कः
Unit - IV - पञ्चमाङ्कः
Unit - V - षष्ठाङ्कः सप्तमाङ्कश्च

Paper 14 - पञ्चसभोपाख्यानम् (सभापर्व)

- Unit - I सप्तमाध्याये इन्द्रसभावर्णनम्
Unit - II अष्टमाध्याये यमराजसभावर्णनम्
Unit - III नवमाध्याये वरुणसभावर्णनम्
Unit - IV दशमाध्याये कुबेरसभावर्णनम्
Unit - V एकादशाध्याये ब्रह्मसभावर्णनम्

Reference Text Book

श्रीमन्महर्षि वेदव्यासविरचिते महाभारते सभापर्व - गीताप्रस्, गोरखपूर

Paper 15 - श्रीजगन्नाथपण्डितराजविरचितभामिनीविलासे अन्योक्तिसमुल्लासः (प्रास्ताविकविलासापरनामकः)

- Unit - I - श्लोकसंख्या 1 तः 20 पर्यन्तम्
Unit - II - श्लोकसंख्या 21 तः 40 पर्यन्तम्
Unit - III - श्लोकसंख्या 41 तः 60 पर्यन्तम्
Unit - IV - श्लोकसंख्या 61 तः 80 पर्यन्तम्
Unit - V - श्लोकसंख्या 81 तः 1२९ पर्यन्तम्

Reference Text Book

Sri Bhaminivilasa of Sri Jagannatha, Sri Venkateswara Steam Press

Paper 16 दशरूपकम् (तृतीयचतुर्थप्रकाशौ) धनञ्जयविरचितम्

- Unit - I - तृतीयप्रकाशस्य प्रारम्भतः अन्तिमवीथ्यङ्गः अथ मृदवं पर्यन्तम् ।
Unit - II - नाट्यवस्तुयोजनाकारिका (21) तः तृतीयप्रकाशस्य अन्तिमभागपर्यन्तम्।
Unit - III - चतुर्थप्रकाशस्य प्रारम्भतः व्यभिचारीभावपर्यन्तम्।
Unit - IV - स्थायीभावविचारं प्रारभ्य लक्षणैक्यं विभावैक्यादभेदाद् रसभावयोः पर्यन्तम्।
Unit - V - तत्र तावच्छृङ्गारः आरभ्य चतुर्थप्रकाशस्य आन्तं पर्यन्तम्।

RASTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA:: TIRUPATI
MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M.Sc. in yoga
Therapy)
FIRST SEMESTER

THEORY PAPER-I AN INTRODUCTION TO YOGA
MARKS 70-30

UNIT 1 ORIGIN AND DEVELOPMENT OF YOGA

- 1.1. Origin of yoga, etymological meanings of the term yoga, definitions from the Vedas upanishads, epics, puranas and sutra period, aim of yoga, objectives of yoga: concepts and Misconceptions of yoga.
- 1.2. Historical survey of yogic concepts, techniques and their applications from the pre-vedic period to the modern period.
- 1.3. General introduction to srutis, smritis, vedanga and upangas; varnashramadharma and prasthanatraya.

UNIT 2 YOGA AND OTHER INDIAN DARSHANAS

- 1.1. Introduction to Indian schools of philosophical thought (darshanas); classification into orthodox and heterodox schools.
- 1.2. Elements of yoga in Vedanta darshana in relation to Brahman, maya, avidya and jiva, states of consciousness,
- 1.3. Principles and practices of yoga in Jainism and Buddhism.

UNIT 3 SCHOOLS OF YOGA

- 3.1. Schools of yoga- origin and development of different schools of yoga viz. Philosophy and practices of jnana yoga, karma yoga, bhakti yoga and raja yoga.
- 3.2. Introduction to Agamas-Saktagama Tantra; kundalini yoga it's philosophy and theory of evolution (36 tattva theory).

3.3. Conceptual study of kundalini, meaning, Jiva, prana, nadi, chakra and chakrabhedana (bhutasuddhi).

UNIT 4 MODERN AND CONTEMPORARY TRENDS IN YOGA

4.1. Yoga in modern period philosophy and yoga of Ramakrishna paramahansa, Swami

Vivekananda, Ramana Maharshi, Paramahansa Yogananda, and Dayananda Saraswathi.

4.2. Contemporary trends of yoga- a brief study on the contribution of Sri Mani Tirumalai

Krishnamacharya, Maharshi Mahesh yogi, Swami Shivananda, Swami Kunalayananda

Mummadivaram Balayogi and Swami Rama of Himalayas to yoga.

4.3. Yoga and cultural synthesis.

SOURCES OF REFERENCE

1. Krishna Bhat, K.

The Power of Yoga, Suyoga Publications, Mangalore 2006

2. Dasgupta, S.N. - Yoga Philosophy in Relation to Other Systems of Indian Thought, University of Calcutta, 1924

3. Feuerstein, George - The Yoga Tradition: Its History, Literature, Philosophy and Practice, Bhavana Books and Prints, 2002

4. Karel Werner - Yoga and Indian Philosophy, Motilal Banarsidass, Delhi, 1979

5. Pandit, M.P - Introduction to Upanishads, Theosophical Society of India, Adyar, Madras, 1976

6. Radhakrishnan, S. - The Principal Upanishads, George, Allen and Unwin, London 1953.

7 Sarma, Chandradhara. - A Critical Survey of Indian Philosophy, Motilal Banarsidass, Delhi, 2000

8. Lalan Prasad Singh - Tantra, Its Mystic and Scientific Bases, Concept Publishing Company, Delhi, 1976.

9. Dvivedi - Nath Sampradaya of Hatha Yoga, Dvivedi Publications, Hindustani, Academy, Allahabad, U.P.1950.

10. Kenghe, C.T. - Yoga As Depth-Psychology & Para-Psychology, Vol – I, Bharata Manisha, Varanasi, 1975

11. Singh R. H. - Foundations of Contemporary Yoga.

THEORY PAPER-11 PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF YOGA MARKS: 70+30

UNIT 1 SANKHYA SCHOOL OF PHILOSOPHICAL THOUGHT

1.1 Problem of human existence, dhukhatraya-threefold miseries and means to overcome, origin and development of sankhyadarshana in relation to the vedas, upanishads and itihahas.

1.2. Karyakaranasiddhanta-the theory of causation.

1.3. Conceptual understanding of purusha, prakriti and prakritiparinamavada-doctrine of sankhya cosmogony.

UNIT 2 PHILOSOPHY OF YOGA

2.1. Introduction to Patanjali Yoga Sutra, commentaries; conceptual study of chita, chittabhumis. chittavrittis, chittavikshepa, methods to overcome vrittis and vikshepas, the concept and role of Isvara in vrittinirodha, Samadhi-meaning, types of samprajnata and asamprajnatasamadhi.

2.2 kriya yoga-importance and role in obtaining Samadhi, philosophy of kleshas, concept of seer (drasta) and seen (drishya); ashtangayoga as the means to overcome kleshas (bahirangayoga).

2.3. Integrated practice of meditation-samyama, its components, therapeutic implications of

Superhuman powers (vibhuthis).

UNIT 3 PHILOSOPHY OF YOGA VASISTA

3.1. Introduction to Yoga Vasista brief study of vyadhiprakarana, diseases, origin, manifestation

and types causes and methods of prevention.

3.2 Mind and its fluctuation causes and consequences; manovyadhi and sadharasampathi as a tool to overcome causative factors; manovaikalya, causes and stages, importance and role of life energy (prana) in steadying the mind.

3.3. Self-realization qualities and mental states of an enlightened person.

UNIT 4 PHILOSOPHY OF BHAGAVAD GITA

4.1. Philosophy of Bhagavat Gita (Chap.II) Knowledge of Sankhya yoga to attain mental equipoise; immutability or self in relation to perishable body, principle of svadharma as a tool to obtain mental clarity in discharging one's own duty.

4.2. Concept of nishkarmakarma, duty for duty's sake -meaning. Its application to tune mind towards selfless action.

4.3 Yogarudha, a perfect personality – meaning, qualities and behavior of an enlightened person.

SOURCES OF REFERENCE

12. Dasgupta, S.N. - Yoga Philosophy in Relation to Other systems of Indian Thought, University of Calcutta, 1924.

13 Feurestein, George -The Yoga Tradition: It's History, Literature, Philosophy practice, Bhavana books and prints, 2002.

14. Karel Waner - Yoga and Indian Philosophy, Motilal Banarsidass, Delhi, 1979.

15. Sama, Chandradhara - A Critical Survey of Indian Philosophy, Motilal Banarsidass, Delhi, 2000.

16 Swami Vivekananda - Raja Yoga-Conquering the Internal Nature, Advaita Ashram, Calcutta.

17. Iswara Krishna - Sankhyakarika, chawkanba series, Delhi.

18. Kenghe. C.T - Yoga As Depth-Psychology & Para-Psychology, Vol.1 BharataManisha, Varanasi, 1975.

19. Singh R H - Foundations of Contemporary Yoga.

20. Radhakrishnan, S. - Bhagavat Gita.

21. Subramanian K.N. - The Vasista Yoga.

22. Swami Venkatesananda - The Supreme Yoga-Yoga Vasista. Motilal Banarasidass Publishers, Delhi.

23. Chakravarthi Pulmbihari - Origin and Development of Samkhya System of Thought.

THEORY PAPER III : FOUNDATIONS OF HATHA YOGA - I

UNIT I. INTRODUCTION TO HATHA YOGA TRADITION

1.1. Hatha Yoga tradition- Introduction, purpose and role of H Y in realizing the goal of Raja yoga Brief discussion on manuals of Hatha Yoga parampara – Siddhasiddhantapaddati. Hathayogapradipika, Hatharatnavali, Siva Samhita and Gheranda Samhita.

1.2. Hathamatha lakshana- Uniqueness of yoga practice hall, Its environmental ambience constructional requirements according to HYP & Sivayogadipika.

1.3. Role and importance of moral and ethical codes (yama and niyama) in HY tradition, enumerate hathasiddhilakshana.

UNIT II FUNDAMENTAL ASPECTS OF HATHAYOGA

2.1 Role and purpose of physical practices (asanas) in purifying the body-number and types of asanas with reference to HYP, GS, HR and SSP.

2.2 Import of pranayama (ashtakumbhaka) in HY, meaning, types, practice methods and their role in maintaining homeostasis of body and mind according to HYP.

2.3. Bandha and Mudra-introduction, meaning, types, importance, place and purpose of their

Application in the practice of pranayama

UNIT III PURIFICATORY APPLICATIONS OF HATHA YOGA

3.1. Types and classification of purificatory processes (suddhikriyas) based on bodily regions.

Practice methods with reference to HYP, GS and HR.

32. Kundalini Shakti-as the base of all creation and body as well, different names and their

Meaning, location and shape, synonyms of susumnanadi and kundalini prabhoda as per

HYP and HR.

3.3 Concept of Laya Yoga-its meaning. role of Nadanusadhana in attaining Layayoga

stages and symptoms experienced during practice as described in the HYP Laya Yoga as a

means of attaining the heights of Raja Yoga.

UNIT IV REMEDIAL MEASURES FROM BBAGAVAD GITA (CH.VI)

41. DhyanaYoga- meaning and supremacy of Dhyana Yoga over Jnana and Karma Yogas as

described in the Bhagavad Gita chapter VI.

4.2 Structural definition of asana, sea, diet and mental composition suitable for the practice of

Dhyana as per BG.

43. Yoga definitions and personality of a dhyana yogi Fate of a dhyana yoga failed to achieve

perfection in one's life.

SOURCES OF REFERENCE:

1. Svamimarama – Hatayoga pradipika (Jyotsna tika), Adyar Library, Madras.

2. Sahay G. S. - Hathayogapradipika of Svamimarama, MIDNY Publications, New Delhi

3. Venkata Reddy, M. - Hatharatnavali.

4. Gharote M.L - Hatharatnavali, Lonavala, Pune.

5. Swami Digambarji & Co. - Gheranda Samhita, Kaivalyadhama, Lonavala.

6. David Coulter, H. – Anatomy of HathaYoga, Motilal Banarasisdass, Delhi, 2006.

7 Radhakrishnan, S - Bhagavat Gita.

8. Gharote M.L& Pai G.K. - Siddhasiddhantapadidhair, Kaivaiyachama, Lonavala.

9. Siva Samhita - Chowkhamba Sanskrit Series, Varanasi.

THEORY PAPER-1V: SANSKRIT- BASICS RELEVANT TO YOGA MARKS:70+30

1.1. Orthography of Devanagari Varnamala, classification of varnas, Purnakshara, Samyuktaksara

Karakas and Mrduvyanjanas, writing of Varnamala using Roman transliteration.

1.2. Classification of Sanskrit words: Subantas and Tingantas.

1.3. Subantas (Nouns)-Ajantha and Halanta words, Genders, Vachanas, cases of subanta words.

UNIT - II

2.1. Declaration of the following words in cases-Rama, Hari, Guru, Pitr, Lata, Mati, Dhenu, Phala,

Vari, Gau, Marut, Vidvas, Rajan etc., Asmad, Yushmad, Tad, Yad, Kim etc.

2.2 Tingantas (Verbs) - Lakaras, Purushas, Vachanas

2.3. Declaration of the following root words in Lat, Lan, Lrt, Lot and Vidhilin-Bhu, Khad, vad,

Dhyai, Path, Sev, Kshi, Pracch, Tus, Dam, Kath, Chint, Ad, As, Jagr, Bha, Dha, Kr, Ash.

UNIT - III

3.1 Avyayas – Ca, Api, Va, Na, Vina, Saha Tu, Kintu, Eva, Evam, Iti, Ittham, Athra, Iha, Tada,

Gatva, Krtva, Labdhwa, Jitva.

3.2. Upasargas - Pra, Para, Apa Sam, Anu, Ava, Nis, Nir, Dus, Dur, Vi, Aa, Ni, Adhi, Ati, Su,

Abhi, Prati, Pari, Upa, Antar, Avir, Tiras.

3.3. Nipatas – Cha, Va, Api, Kim, Chiat, Ma Chana, Sma. Elementary knowledge of voices

Sanskrit - Active, Passive, impersonal.

UNIT - IV

4.1. All Sandhis based on vowels- Savamadheerga, Guna, Vriddhi, Yanadesha Purva and Pararupa and Visarga.

4.2. Compound words – Tatpurusha, Karmadharaya, Dvigu, Dvandva, Bhahuvrihi, Avyayibhava,

Karakas-its use in Sanskrit.

4.3. By way of exercise understanding, study and practice of 20 sutras from the Patanjali Yoga Sutra, using Roman transliteration.

SOURCES OF REFERENCE:

1. ShabdaManjari

2. DhatumanjariKalpathi - R.8.Vadhyar & Sons, Book sellers & Publishers Palghat 678003.

PRACTICAL PAPER I

MARKS: 70+30

UNIT-I THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

1.1. Asana-meaning, definitions, place, aim, objectives in yoga.

1.2. Fundamental principles of asana practice.

1.3. Swastikasana-its related slokas from the Hatha Yoga texts.

UNIT-2 THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

2.1. Tadasana (samasthithi) and Vrikshasana

2.2. Dandasana and Chaturangadandasana

2.3. Urdhvamukhasvanasana and adhomukhasvanasana.

UNIT-3 THEORY AND PRACTICE OF BASIC BREATHING PATTERNS

3.1. Breathing-role, importance and dimensional breathing (abdominal, chest and circumferential).

3.2. Sectional breathing - long and short (in sitting position)

3.3. Sectional breathing- long and short (in laying position)

UNIT 4 THEORY AND PRACTICE OF SURYANAMASKARAS

4.1. Theory and practice of Suryanamaskara 12 vinyasa with mantra.

4.2. Theory and practice of Vaidic Suryanamaskara 9 Vinyasa.

4.3. Theory and practice of Yogic Suryanamaskara 17 Vinyasa.

RECORD: Students have to prepare a record work On the above yogic practice with brief

Introduction, meaning of the name, the technique, salient points, precautions to be taken, benefits by quoting references from authentic Hatha yoga manuals, wherever possible, under the guidance and supervision of the concerned Yoga Teacher and submit the same during final evaluation by the External Examiner.

same during final Examinati

SOURCES OF REFERENCE:

1. Swami Satyananda - Suryanamaskara, Bihar School of Yoga, Mungher, Bihar.

2. Iyengar B. K.S.- Light on Yoga

3. Iyengar B. K.S. - Light on Pranayama

4. Swami Kuvalayananda - Asanas, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.

5. Swami Kuvalayananda - Pranayama, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.

6. Swami satyananda - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha: Saraswathi, Bihar School of Yoga, Bihar.

7. Swami Niranjanananda - Prana, Pranayama and Pranavidya, Bihar, School of Yoga, Bihar.

8. Swami Satyananda saraswati – A systematic Course in the Ancient Tantric, Techniques of Yoga and Kriya, Bihar School of Yoga, Bihar.

9. Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to Higher Yoga. Yoga Niketan Trust.

10. Jois Pattabhi - Yoga Mala-I, New York.

11. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala.

12. Nagendra H. R. - Pranayama, S VYASA, Bangalore.

13. Swami Geethananda - Bandha and Mudra, Anandasram, Pondicherry.

14. Bhat Krishna K. - Power of Yoga, Suyoga Publications, Mangalore.

15. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi, Kaivalyadhama.

16 Swami Digambarj - Gheranda Samhita, SMYM Samithi.

17. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali.

PRACTICAL PAPER II

MARKS: 70+30

UNIT-I THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

1.1. Uttita Trikonasana and Veerabhadrasana I

1.2. Uttita Parsvakonasana and Veerabhadrasana II

1.3. Urdvaprasarita padasana and Anantasayanasana.

UNIT-2 THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

2.1. Parsvottanasana and Prasaritapadottanasana

2.2. Ardachandrasana and Akarnadhanurasana.

2.3. Suptapadangustasana and Parsvasahita I & II.

UNIT-3 THEORY AND PRACTICE OF PRANAYAMA

3.1. General instructions and guidelines regarding place, seat, direction etc.. during pranayama practice.

3.2. Ujjayii pranayama and recitation of related textual references.

3.3. Nadisodhana and recitation of related textual references.

UNIT 4 THEORY AND PRACTICE OF KRIYAS

4.1. Jalnet: Kriya and recitation of related textual references

4.2. Agnisara Dhauti Kriya.

4.3. Recitation of Shanthi Mantras.

RECORD: Students have to prepare a record work on the above yogic practices with brief Introduction, meaning of the name, the technique, salient points, precautions to be taken, benefits by quoting references from authentic Hatha Yoga manuals, wherever possible under the guidance and supervision of the concerned Yoga Teacher and submit the same during final Examination for evaluation by the External Examiner.

SOURCES OF REFERENCE:

1. Iyengar B.K.S. - Light on Yoga

2. Iyengar B.K.S. - - Light on Pranayama

3. Swami Kuvalayananda – Asana, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.

4. Swami Kuvalayananda – Pranayama, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.

5. Swami Satyanand - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha: Saraswati Bihar School of Yoga, Bihar.

6. Swami Niranjanananda - Prana, Pranayama and Pranavidya; Bihar School of Yoga, Bihar.
7. Swami Satyananda Saraswathi – A Systematic Course in the Ancient Tantric Techniques of Yoga and Kriya, Bihar School of Yoga, Bihar.
- 8 Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to Higher Yoga. Yoga Niketan Trust.
9. Jois Pattabhi - Yoga Mala-1, New York.
10. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala.
11. Nagendra H. R. - Pranayama, S.VYASA, Bangalore.
12. Swami Geethanarnda - Bandha and Mudra, Anandasram, Pondicherry.
13. Bhat Krishna K.- Power of Yoga, Suyoga Publications, Mangalore.
- 14, Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi, Kaivalyadhama.
15. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi.
16. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

SECOND SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER-I ANCIENT HEALING FOUNDATIONS OF YOGA

UNIT I PRINCIPLES AND PRACTICES OF YOGA IN UPANISHADS

1.1. Therapeutic concepts of Hatha Yoga in relation to BAU, Ishavashya U (concept atma, jnana yoga, jivatmaparamatmasamyoga; om meditation; avidya)

1.2. Therapeutic concepts of Hatha Yoga in relation to Mandukya and Katha (concept of tapas, nishkamakarma; four states of consciousness, their relation to syllables of aum; definition of yoga)

1.3. Therapeutic concepts of Hatha Yoga in relation to Prashna and Taittiriya and Svetaswara Upanishad (concept of antahkarana, concept of prana as self, five types of prana, concept of five layered existence of body; technical and structural definition of asana, therapeutic benefits of yoga practices).

UNIT II PRINCIPLES AND PRACTICES OF YOGA IN YAJNAVALKYA SAMHITA

2.1. Introduction, structure and therapeutic importance of Yajnavalkya Samhita of sage Yajnavalkya; pranayama, menaing, classification, principles of practice and healing benefits.

2.2. Pratyahara, meaning, definition, classification and healing benefits of vayu-pratyahara.

2.3. Dharana, meaning, definition, classification and healing effects of saguna dharana.

UNIT III PRINCIPLES AND PRACTICES OF YOGA RAHASYA

3.1. Introduction, structure and therapeutic importance of Yoga Rahasya of Nadamuni yogi.

3.2. Special discussion on Pranayama-classification into anuloma-pratiloma; samavriti-visamavritti and sagarbha-agarbha.

3.3. Role and importance of yoga for women.

UNIT IV PRINCIPLES AND PRACTICES OF YOGA CHUDAMANYUPANISHAD

4.1. Introduction to Yogopanishads, study of sadangayoga of Yoga Chudamani Upanishad.

4.2. Yogic physiology and ajapa-gayatri -pranas, nadis, chakras, adharas, lakshyas, vyomas etc., from YCU.

4.3. Pranavopasana vidya, meaning, its importance in health and healing from YCU.

SOURCES OF REFERENCE

1. Mohan A.G. _ Yajnavalkya Samita
2. Diwanji P. C. --Yoga Yajnavalkya,
3. Swami Satyadharma - Yoga Chudamanyupanishad,
4. Sriman Krishnamacharya Tirumalai- Yoga Rahasya, Krishnamacharya Yoga Mandiram, Chennai.
5. Swami Purohit -Principal Upanishads,
6. Radhakrishnan Sarvepalli -Principal Upanishads,
7. Swami Satyananda Saraswathi - Principal Upanishads, Bihar School of Yoga, Bihar.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

SECOND SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER II FOUNDATIONS OF HATHA YOGA - II

UNIT I PHILOSOPHY AND PRACTICES OF GHERANDA SAMHITA-I

1.1. Saptangayoga- meaning, introduction, structure and value or Ghatayoga.

1.2. ShatKarmani- meaning, purpose, classification, practicing methods and benefits.

1.3. Asana & Mudras - meaning, role in yoga, classification, practice and benefits.

UNIT II PHILOSOPHY AND PRACTICES OF GHERANDA SAMHITA -II

2.1. Pratyahara-meaning, types, practicing, methods and benefits.

2.2. Pranayama- meaning, Classification, practicing methods and benefits

2.3. Samadhi- meaning, classification, practicing methods, symptoms and benefits.

UNIT III PHILOSOPHY AND PRACTICES OF SIVA YOGA

3.1. Shivayogadipika- introduction and structure, classification of yoga, Raja Yoga vs Shiva Yoga.

3.2. Conceptual study of panchadharana.

5.3. Meditation and Samadhi.

UNIT IV PHILOSOPHY AND PRACTICES OF SWARA YOGA

4.1. Swara Yoga Introduction, meanings concept of tattvas-location, nature and function importance in health and ill-health.

4.2. Concept of prana, classification, location, functions in the body and pranadharana.

4.3. Concept of Nadi, meaning, chakras, nature, location and function in relation to tattvas.

SOURCES OF REFERENCE

1. Swami Vivekananda - Raja Yoga, Ramakrishna Muth, Madras.
2. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi, Kaivalyadhama.
3. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi.
4. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali.
5. Mohan A. G. - Yoga Yajnavalkya.
6. Kannan S. - Svarachintamani.
- Swarasastramanjari
7. Swami Muktibhodananda - Swara Yoga, Bihar School of Yoga, Bihar.
8. Sri Sankaracharya - Taittiriya Upanishad.
- Siddhasiddhantapaddati.
- Siva Samhita.
- Saririka Upanishad.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

SECOND SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER II HUMAN BIOLOGY

UNIT I ANATOMY AND PHYSIOLOGY OF SKELETOMUSCULAR SYSTEM

1.1. Human Anatomy and Physiology: Basic Terminology, Organization of Human Body, Body Systems, Homeostasis & Feedback Mechanisms for maintaining Homeostasis.

1.2. The Skeletal System: Skeleton, Classification of Bones, Body Cavities, Study of Joints & Vertebral Column.

1.3. Muscular System: Classification of Muscles and their Characteristics, Concept of muscles, their contractions; study of Muscles of Eye in relation to Trataka Kriya; Abdomen and Vertebral Column in relation to back pain.

UNIT-II ANATOMY AND PHYSIOLOGY OF NEURO-ENDOCRINAL SYSTEMS

2.1. Nervous System:- Basic Terminology, Classification and basic understanding of Central, Peripheral and Autonomic Nervous System, Reflex Arc. Basic understanding of important Control Centers in the Brain and their location (Centers for Speech, Movement, Vision, Thinking, Memory, Respiration, Hunger, Sensory and Motor Functions, Reticular Activating System, Vasomotor Center, Limbic System).

2.2. Endocrine System: Gross Anatomy and Physiology of Major Endocrine glands & their Hormones.

2.3. Excretory System: Gross Anatomy & Physiology of Kidneys, Ureter, Urinary Bladder and Urethra. Basic understanding of the structure and function of organs of reproduction in males

UNIT-III ANATOMY AND PHYSIOLOGY OF METABOLIC SYSTEMS

3.1. Cardiovascular System: Form, Structure and Function of the Heart and Blood Vessels, Cardiac Cycle, Brief study of Pulse, Valves, Heart Sounds, Types of Circulation and Composition of Blood.

3.2. Digestive System: Gross Anatomy of Digestive System, Processes and Mechanism of Digestion, Physiology of Alimentary Canal.

3.3. Respiratory System: Gross Anatomy of Respiratory Passages & Lungs. Types of Respiration & their Mechanism. Concept of Lung Volumes and Capacities in relation to pranayama.

UNIT IV SPECIFIC STUDY OF IMMUNO-SENSUAL MECHANISMS

4.1. Immunology: Basics of immunology and defense mechanisms in the body

4.2. Sense Organs-: Basic understanding of the Structure, function of senses of vision, touch, Smell, taste and sound.

4.3. Lymphatic system, its role in Health.

SOURCES OF REFERENCE

1. Chatterjee C. C. - Human Physiology (Vol.I & I), Medical Allied Agency, Calcutta, 1992.
2. Evelyn C. Pearce -Anatomy and Physiology For Nurses, Faber and Faber Ltd., London, 1968.
3. Guyton, Gerald J. Tortora - A Text Book Medical Physiology.
4. Ross and Wilson - Anatomy and Physiology.
5. Sembulingam & Co. - Essentials of Medical Physiology, Jaypee Brothers and Medical Publishers Pvt. Ltd., New Delhi.
6. Gore M. M. - Anatomy and Physiology of Yogic Practices, Kanchan Prakashan, Lonavala.
7. Peter L Williams && Roger Warwick -Grey's Anatomy, Churchill Livingstone, London, 1988.
8. Charu Supriyaa - Sarira Rachana evam Kriya Vignan.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

SECOND SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER -IV YOGA AND ALLIED SCIENCES

UNIT I PRINCIPLES OF INDIAN MEDICINE-AYURVEDA

1.1. Historicity: Celestial descendance of Ayurveda (Ayurveda Parampara); historical aspects Brihatrayee and Laghutrayee; relation of Ayurveda and Yoga.

1.2. Basic Concepts - tridosha, saptadhatu, trimala, trigunas, panchamahabhuta and manas

1.3. Preventive Aspects principles of swastavritta, sadvritta, dinacharya and ritucharya

UNIT II PRINCIPLES OF INDIAN MEDICINE-AYURVEDA

1. Psychiatric and psychosomatic concepts understanding of manas, ahamkara, buddhi and atma-application in preventing and curing of disease.

2.2. Asatmyendriyaratmasamyoga, prajnaparadha and modern stress concepts.

2.3. Sattvavayachikitsa in psychic and psychosomatic disorders; bio-behavioural management of disease (vihar)

UNIT-III PRINCIPLES OF NISARGOPACHARA (NATUROPATHY)

3.1. General introduction, definition, history and principles of Naturopathy: Relationship of Naturopathy and Yoga in Health and disease management.

3.2. Importance of Panchamahabhuta and life style-role and regulation of diet, sleep, fear and sex in health keeping - concept of yukta- ahara, vihara, chesta and karma in yoga way of life.

3.3. Nature Cure Therapies Hydro therapy, Mud therapy, Hot & Cold packs, Massage, Fasting, Sun bath and Colour Therapy

UNIT IV PRINCIPLES OF JYOTISHA

4.1. General introduction to jyotisha - twelve rasis, their lords and concept of kalapurusha.

4.2. Introduction to panchanga, some important muhurtas, nakshatradosha periods in relation to health and disease; use of panchanga in yoga therapeutics.

4.3. Plants in relation to panchamahabhuta, saptadhatu etc., administration of herbal medicine in health and disorders.

SOURCES OF REFERENCE

1. Mehta R. M. -Fasting, a unique remedy for hundred ailments, Navneeth Education Ltd., Mumbai.
2. Gala -Nature Cure for Common Diseases, Navneeth Education Ltd., Mumbai.
3. Joshi K.S. -Yoga & Nature Cure Therapy, Sterling Pub., Pvt., Ltd. Delhi.
4. Bakru H. K. -A Complete Handbook on Nature Cure, Jaico Pub., House, Mumbai.
5. Varahamihira - Bruhatjatakam, Chowkhamba Pub., Varanasi.
6. Rama Daivagna -Muhurthachintamani, Chowkhamba Pub., Varanasi.
7. Frawley David -Yoga and Ayurveda, Motilal Banarsidass, New Delhi.
8. Udupa K.N. -Fundamentals of Ayurveda, BHU Press, Varanasi.
9. Udupa K.N. -Recent Advances in Indian Medicine.
10. Sharma R. K. & Co. -Charaka Samhita (transl).
11. Lele R.D. - Ayurveda and Modern Medicine, Bharatiya Vidyabhavan Pub., Bombay.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

SECOND SEMESTER

MARKS: 70+30

PRACTICAL PAPER-I

UNIT-I THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

1.1. Parivritta Trikonasana and Parivritta Parsvakonasana

1.2. Veerabhadrasana III and Prasartapadottanasana variations.

1.3. Parighasana and Jattaparivartanasana.

UNIT-2 THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

2.1. Padangustasana and Padahastanasana,

2.2. Uttanapadasana and its Parsvasanita.

2.3. Ustrasana, Navasana and Savasana I.

UNIT-3 THEORY AND PRACTICE OF BANDHA AND PRANAYAMA

5.1. Uddiyana Bandha and recitation of related textual references.

3.2. Ujayi in lying position with internal retention..

3.3. Suryabhedana with retention after exhalation observing ratio of I:1:1,

UNIT 4 THEORY AND PRACTICE OF KRIYAS

4.1. Sutraneti Kriya and recitation of related textual references

4.2. Kpalabhati Kriya-I.

4.3. Recitation of Bhajan.

RECORD Students have to prepare a record work on the above yogic practices with brief introduction, meaning of the name, the technique, salient points, precautions to be taken, benefits by quoting references from authentic Hatha Yoga manuals, wherever possible, under the guidance and supervision of the concerned Yoga Teacher and submit the same during final Examination for evaluation by the External Examiner.

SOURCES OF REFERENCE:

1. Iyengar B.K.S. - Light on Yoga
2. Iyengar B.K.S. - Light on Pranayama
3. Swami Kuvalayananda - Asanas, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.
4. Swami Kuvalayananda - Pranayama, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.
5. Swami Satyananda Saraswathi - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha: Bihar School of Yoga, Bihar.
6. Swami Niranjanananda - Prana, Pranayama and Pranavidya, Bihar School of Yoga, Bihar.
7. Swami Satyananda Saraswathi - A Systematic Course in the Ancient Tantric Techniques of Yoga and Kriya, Bihar School of Yoga, Bihar.
8. Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to Higher Yoga. Yoga Niketan Trust.
9. Jois Pattabhi - Yoga Mala-I, New York.
10. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala.
11. Nagendra H. R. - Pranayama, SVYASA, Bangalore.
12. Swami Geethananda - Bandha and Mudra, Anandasram, Pondicherry.
13. Bhat Krishna K. - Power of Yoga, Suyoga Publications, Mangalore.
14. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi, Kaivalyadhama.
15. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi.
16. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

SECOND SEMESTER

MARKS: 70+30

PRACTICAL PAPER- II

UNIT-I THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

1. 1.Janusirsasana and Tirmukhaikapad pascimattanasana.

1.2. Pascimottanasana and Purvottanasana and recitation of related slokas.

1.3. Marichyasana I &II.

UNIT-2 THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

2.1. Bhujangasana- its variations and Salabhasana- its variations.

2.2. Dhanurasana and Urdhavadhanurasana

2.3. Dwipadapittasana and Kapotasana.

UNIT-3 THEORY AND PRACTICE OF MUDRDA AND PRANAYAMA

3.1. Bhramari pranayama-its varieties and Shanmukhi Mudra.

3.2. Sitali and Seetkari Pranayamas and recitation of related textual references.

3.3. Vritti Pranayama-introduction, types and practice without ratio and retention.

UNIT 4 THEORY AND PRACTICE OF KRIYAS

4.1. Vamana Dhauthi Kriya and recitation of related textual references.

4.2. Transcendental Meditation-introduction and practicing simple method.

4.3. Recitation of Bhajagovindam.

RECORD Students have to prepare a record work on the above yogic practices with brief introduction, meaning of the name, the technique, salient points, precautions to be taken, benefits by quoting references from authentic Hatha Yoga manuals, wherever possible, under the guidance and supervision of the concerned Yoga Teacher and submit the same during final Examination for evaluation by the External Examiner.

SOURCES OF REFERENCE:

1. Iyengar B.K.S. - Light on Yoga
2. Iyengar B.K.S. - Light on Pranayama
3. Swami Kuvalayananda - Asanas, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.
4. Swami Kuvalayananda - Pranayama, Kaivalyadhama Publications, Kaivalyadhama.
5. Swami Satyananda Saraswathi - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha: Bihar School of Yoga, Bihar.
6. Swami Niranjanananda - Prana, Pranayama and Pranavidya, Bihar School of Yoga, Bihar.
7. Swami Satyananda Saraswathi - A Systematic Course in the Ancient Tantric Techniques of Yoga and Kriya, Bihar School of Yoga, Bihar.
8. Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to Higher Yoga. Yoga Niketan Trust.
9. Jois Pattabhi - Yoga Mala-I, New York.
10. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala.
11. Nagendra H. R. - Pranayama, SVYASA, Bangalore.
12. Swami Geethananda - Bandha and Mudra, Anandasram, Pondicherry.
13. Bhat Krishna K. - Power of Yoga, Suyoga Publications, Mangalore.
14. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi, Kaivalyadhama.
15. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi.
16. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali.

THIRD SEMESTER

THEORY PAPER I: MODERN MANAGEMENT OF HEALTH

MARKS: 70+30

UNIT I PRINCIPLES OF CASE STUDY

- 1.1. Study and Examination-role and importance in the treatment, presenting complaints, present and past history of the case and family, physical examination
- 1.2. Demographic profile-questionnaire on age, sex, educational level, income etc investigations like pulse, BP, blood, X ray, Scan etc.
- 1.3. Anthropometric measurements-body weight, height, waist and hip circumferences & their ratio and BMI calculation

UNIT II METHODS OF REPORT STUDY

- 2.1. Blood Tests and Lipid profile-analyses and understanding.
- 2.2. X ray, MRI, ECG, EEG Reports – reading and analyzing and diagnose the problem
- 2.3. PFT, LFT, Thyroid Test-studying, understanding and diagnose the problem

UNIT III APPLIED MEDICAL SCIENCE-I

Etiology, signs, symptoms, remedial measures of the following diseases

- 3.1. Chronic diseases: (a) Bronchial Asthma (b) Obesity (c) Essential Hypertension
- 3.2. G.I. tract diseases: (a) Hyper acidity (b) Gastritis (c) Peptic ulcer.
- 3.3. Bone and Joints: (a) Back ache (b) Arthritis (c) Spondylosis.

UNIT IV APPLIED MEDICAL SCIENCE-II

Etiology, signs, symptoms remedial measures of the following diseases

- 4.1. Life style disorders: (a) Cardiovascular diseases (b) Menstrual disorders (c) Migraine

4.2. Psychological disorders: (a) Anxiety (b) Depression (ac) Insomnia.

4.3 Psychosomatic diseases: (a) Diabetes Mellitus (b) Thyroid disorders (c) Sexual disorders.

SOURCES OF REFERENCE

1. Chatterjee C.C. - Human Physiology (Vol. I & II), Medical a. Allied Agency, Culcutta, 1992.
2. Evelyn C. Pearce - Anatomy and Physiology for Nurses, Faber and a. Faber Ltd., London, 1968.
3. Guyton, Gerald J. Tortora - A Text Book Medical Physiology.
4. Ross and Wilson - Anatomy and Physiology
5. Sembulingam & Co. - Essentials of Medical Physiology, Jaypee a Brothers and Medical Publishers Pvt. Ltd., b. New Delhi.
6. Gore MM - Anatomy and Physiology of Yogic Practices, a. Kanchan Prakashan Lonavala. ,,
7. Peter L Williams & Roger Warwic- Grey's Anatomy, Churchill Livingtone, a. London, 1988.
8. Charu Supriya - Sarira Rachana evem Kriya Vignan.

THEORY PAPER I BASIS AND PRINCIPLES OF YOGA THERAPY

MARKS: 70+30

UNIT I YOGIC ANATOMY AND PHYSIOLOGY OF BODY

1.4 Concept of body - meaning, importance; formation and constitution w.r.t.,

Swarachintamani and Sariraka Upanishad: components-sthula (gross) and

sukshma (subtle): gross-trigunatmaka, panchabhautika and indriyatmaka sariras,

15 Subtle body matrix (sukshmasarira) - jiva, agni, nadi, kundalini, merudanca,

chakras, adharas wrt, Siva Samhita and Siddhasiddhantapaddati texts.

1.6 Concept of Panchakosa w.r.t., Taittiriya Upanishad.

UNIT II DIAGNOSTIC TOOLS AND THERAPEUTIC DOCTRINES OF YOGA

2.1. Diagnostic methods of yoga-prasna, sarira pariksha, nadi pariksha, nabhi

pariksha, nakha pariksha, jihva pariksha, svasa pariksha etc.

2.2. Kriyayoga - meaning, its import in yoga therapy; chitta - vrittis, chittavikshepa

and chittaprasadanopaya ;klesh, types, and therapeutic importance of

Astangayoga (PYS).

23. Meditation- role and importance in mental culture; different techniques of

meditation viz pranavadhyana, prekshadhyana, anapanasatidhyana,

bhavatitadhyana.

UNIT III CURATIVE, PREVENTIVE AND PROMOTIVE VALUES OF YOGA

3.1. Curative effects of Asanas w.r.t., PYS, HYP, GS and YYV.

3.2. Preventive aspects of mudras & bandhas and kriyas w.r.t., HYP and GS.

3.3. Promotive values of pranayama w.r.t., HYP, GS and YYV.

UNIT IV FOOD SYSTEM IN YOGA THERAPY

4.1. Food - Pathya (food as a medicine from ayurveda)- concept of rasa, guna, virya,

vipaka and prabhava

4.2. Values of pathya and apathy in pranayama wrt, HYP, GS, HR

4.3 Role of pathya and apathy in kriya, dhyana and advanced yoga practices

wrt, HYP. GS. HR, YYV

SOURCES OF REFERENCE:

1. Swami Vivekananda - Raja Yoga, Ramakrishna Muth, Madras
2. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi,
Kaivalyadhama.
3. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi
- 4 Reddy Venkata M. - Hatharainavali.
5. Mohan A. G. - Yoga Yajnavalkya.
- Svarachintamani.
- Saririka Upanishad
- Taittiriya Upanishad
- Siddhasiddhantapaddati.
- Siva Samhita

THEORY PAPER III: HEALTH MANAGEMENT AND YOGA

MARKS: 70+30

UNIT-I PRINCIPLES OF HEALTH

1.1. Health-concept, definitions, influencing factors and health promoting methods

/ 1.2. Individual health-dimensions and role of yoga in subjective-well-being.

13 Community health and yoga

UNIT-II: PREVENTIVE VALUES OF YOGA

Efficacy of yogic practices on the following systems:

21 Musculoskeletal System

22 Digestive and Respiratory Systems

23 Nervous and Cardiovascular Systems

UNIT-III THERAPEUTIC MODULES OF YOGA-

Yogic modules for the management of following ailments.

31 (2) Bronchial Asthma (b) Essential Hypertension and (c) Migraine Head Ache

32. (a) Cardiovascular Diseases (b) Diabetes Mellitus (e) Thyroid Disorders

33 al Nephritis Constipation (c) Gastritis

UNIT-IV THERAPEUTIC MORULES OF YOGA-11

Yogic modules for the management of following ailments.

21 a) Back Pain (1) Arthritis (e) Menstrual Disorders.

42 al Anxiety Neurosis (b) Depression (c) Insomnia.

43. Yoga for Pregnant women

SOURCES OF REFERENCE

1 Raman Krishna - A Matter of Health

2. Geetha iyangar - Yoga for Women

3. Swami Satyananda Saraswathi - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha
1. Bihar School of Yoga, Bihar
- 4 Swami Niranjananand . Prana, Pranayama and Pranavidya,
Bihar 1. School of Yoga, Bihar
5. Swami Satyananda Saraswathi - Systematic Course in the Ancient Tantric
1. Techniques of Yoga and Kriya, Bihar
School 2. Yoga, Bihar
- 6 Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to higher Yoga, Yoga Niketan
Trust
7. Jois Pattabhi - Yoga Mala-I, New York
8. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala.
9. Nagendra HR - Pranayama, SVYASA, Bangalore,
10. Swami Geethananda - Bandha and Mudra, Anandasram,
Pondicherry
11. Bhat Krishna K - Power of Yoga, Suyoga Publications,
Mangalore
12. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi,
Kaivalyadhama
13. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi
14. Reddy Venkata M - Hatharatavali
15. Swami Niranjanananda - Yoganidra, Bihar School of Yoga, Bihar

THEORY PAPER IV: METHODS OF RESEARCH AND STATISTICS

MARKS: 70-30

UNIT-I INTRODUCTION TO RESEARCH METHODOLOGY

1.1. Introduction to Research methodology - meaning, nature and scope of research in yoga and its limitation. Types of research - experimental research and non-experimental research

1.2. Methods of data collection - observation, interview, psychological test questionnaire physiological tests and archive

1.3. Research process - steps involved, criteria of good research, Scale of measurements nominal ordinal, interval and ratio: psychological scaling and psycho-physical scaling methods

UNIT-II DESIGNING AND SAMPLING OF RESEARCH

2.1. Meaning and purpose of research design, features of a good design

2.2. Research design in exploratory, descriptive and diagnostic research studies. Basic principles of experimental design

2.3. Sampling - steps in sampling, characteristics of a good sample design different types of Non-probability and Probability sample designs

UNIT-III HYPOTHESIS AND EXPERIMENTATION

3.1. Hypothesis - meaning, Null and alternative hypothesis, features of a good hypothesis

3.2. Hypothesis testing procedures.

3.3. Meaning, concept of variables, types of variables, importance of Experimental and Control groups

UNIT- IV DATA, ANALYSIS, STATISTICS AND REPORTING

4.1. Methods of data collection - collection of parameters for specific diseases viz obesity, diabetes mellitus-II, hypertension, low back pain, rheumatoid arthritis, gastritis, migraine etc and follow up charts

4.2. Processing operations, Types of analysis.

4.3. Statistics in research, t-test, chi-square test, F-test, ANOVA,

SOURCES OF REFERENCE

1. Bijlani RL = Medical Research-all you wanted to know but did not know who to ask, Jaypee Brothers Medical Publishers Pvt. Ltd, New Delhi, 2008.
2. Kothari C.R. = Research Methodology- Methods and Techniques, New Age International (P) Ltd, Ne. Delhi, 2009.
3. Zar J.H. Zar = Biostatistical Analysis, Personal Education, New Delhi, 1999

PRACTICAL PAPER I. THEORY AND PRACTICE OF ASANAS AND KRIYAS

MARKS: 70+30

UNIT-I THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

1.1. Salamba Sarvangasana and series

1.2. Matsyasana and Uttanapadasana

1.3. Upavistakonasana and Baddakonasana

UNIT-2 THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

2.1. Kurmasana and Salamba Sirsasana.

2.2. Ardhamatsyendrasana and Pinchamayurasana

2.3. Mayurasana and Bekasana

UNIT-3 THEORY AND PRACTICE OF BANDHA AND PRANAYAMA

3.1. Mulabandha and Jihvabandha

3.2. Sagarbha Pranayamas.

3.3. Samavritti Pranayama with 1:1:2:1

UNIT- 4 THEORY AND PRACTICE OF KRIYAS

4.1. Vastra Dhauthi Kriya and recitation of related sexual references

4.2. Kapalabhati and Sankhaprakshalana Kriyas

4.3. Anapanasati Dhyana,

RECORD: Students have to prepare a record work on the above yogic practices with brief introduction, meaning of the name, the technique, salient points, precautions to be taken, benefits quoting references from authentic Hatha Yoga manuals, wherever possible, under the guidance and supervision of the concerned Yoga Teacher and submit the same during final Examination for evaluation by the External Examiner.

SOURCES OF REFERENCE:

1. Iyengar B.K.S.

=

Light on Yoga

2. Iyengar B.K.S.

=

Light on Pranayama

3. Swami Kuvalayananda - Asanas, Kaivalyadhama Publications,
Kaivalyadhama
4. Swami Kuvalayananda - Pranayama, Kaivalyadhama Publications,
Kaivalyadhama
5. Swami Satyananda Saraswathi - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha:
Bihar School of Yoga, Bihar
6. Swami Niranjanananda - Prana. Pranayama and Pranavidya, Bihar
School of Yoga, Bihar
7. Swami Satyananda Saraswathi - ASystematic Course in the Ancient Tantric
Techniques of Yoga and Kriya, Bihar
School of Yoga, Bihar
- 8 Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to Higher Yoga, Yoga Niketan
Trust
9. Jois Pattabhi - Yoga Mala-I, New York.
10. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala
11. Nagendra H.R - Pranayama, SVYASA, Bangalore.
12. Swami Geethananda - Bandha und Mudra, Anandasram,
Pondicherry
13. Bhat Krishna K - Power of Yoga, Suyoga Publications,
Mangalore.
14. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi,
Kaivalyadhama.
15. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi
16. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali,
17. Swami Niranjanananda - Yoganidra, Bihar School of Yoga, Bihar

PRACTICAL PAPER II.- THEORY AND PRACTICE OF ASANAS AND KRIYAS

MARKS: 70+30

UNIT-I THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

1.1. Sethubandhasana and Jattaraparivrittasana

1.2. Ekapadarajakapotasana and Ekapadasirsasana

1.3. Veerasana and Paryankasana

UNIT-2 THEORY AND PRACTICE OF ASANAS

2.1. Dwipadasirsasana and Dwipadarajakapotasana

2.2. Tittihassana and Yoganidrasana

2.3. Samakonasana and Yoganidra.

UNIT-3 THEORY AND PRACTICE OF BANDHA AND PRANAYAMA

3.1. Mulabandha and Jihvabandha

3.2. Sagarbha Pranayama

3.3. Samavritti Pranayama with 1:1:2:1

UNIT 4 THEORY AND PRACTICE OF KRIYAS

4.1. Vastra Dhauti Kriya and recitation of related textual references

42. Kapalabhati and Sankhaprakshalana Kriyas

43. Anapanasati Dhyana.

RECORD: Students have to prepare a record work on the above yogic practices with brief introduction, meaning of the name, the technique, salient points, precautions to be taken, benefits quoting references from authentic Hatha Yoga manuals, wherever possible, under the guidance and supervision of the concerned Yoga Teacher and submit the same during final Examination for evaluation by the External Examiner.

SOURCES OF REFERENCE:

1. Iyengar B.K.S.

= Light on Yoga

2. Iyengar B.K.S.

= Light on Pranayama

3. Swami Kuvalayananda - Asanas, Kaivalyadhama Publications,
Kaivalyadhama
4. Swami Kuvalayananda - Pranayama, Kaivalyadhama Publications,
Kaivalyadhama
5. Swami Satyananda Saraswathi - Asana, Pranayama, Mudra and Bandha:
Bihar School of Yoga, Bihar
6. Swami Niranjanananda - Prana. Pranayama and Pranavidya, Bihar
School of Yoga, Bihar
7. Swami Satyananda Saraswathi - ASystematic Course in the Ancient Tantric
Techniques of Yoga and Kriya, Bihar
School of Yoga, Bihar
- 8 Swami Yogeswarananda Saraswati - First Steps to Higher Yoga, Yoga Niketan
Trust
9. Jois Pattabhi - Yoga Mala-I, New York.
10. Swami Kuvalayananda - Yoga Therapy, Kaivalyadhama, Lonavala
11. Nagendra HR - Pranayama, SVYASA, Bangalore.
12. Swami Geethananda - Bandha und Mudra, Anandasram,
Pondicherry
13. Bhat Krishna K - Power of Yoga, Suyoga Publications,
Mangalore.
14. Swami Digambarji - Hathapradipika, SMYM Samithi,
Kaivalyadhama.
15. Swami Digambarji - Gheranda Samhita, SMYM Samithi
16. Reddy Venkata M. - Hatharatnavali,
17. Swami Niranjanananda - Yoganidra, Bihar School of Yoga, Bihar

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

FOURTH SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER I EVIDENCE BASED YOGA THERAPY

UNIT I INTRODUCTION

1.1. Stress-concept, levels of stress, physiological concomitants and path physiology of Stress, role of brain-neuro-endocrinal apparatus.

1.2. Positive Emotions-concept, role and importance in managing Stress and its ailments w.r.t. Yoga Texts.

1.3. Kriya Yoga-concept, components, their role in stress management.

UNIT II MUSCULO-SKELETAL DISORDERS

2.1. Back pain: classification-structural and functional; Lumbar Spondylosis, Intervertebral disc prolapsed (IVPD), Spondylolisthesis, Spondylitis, Psychogenic Lumbago, Medical management and Yogic management.

2.2. Neck pain: classification-cervical Spondylosis, functional neck pain, Medical management and Yogic management.

2.3. Arthritis: Rheumatoid Arthritis, Osteoarthritis, Psoriatic Arthritis, Gout, Medical management and Yogic management.

UNIT III GASTRO-INTESTINAL DISORDERS

3.1. Acid Peptic Disease: Gastritis, Dyspepsia and Peptic Ulcer, clinical features and their Medical management and Yogic management.

3.2. Constipation and Diarrhea: pathophysiological and clinical features and their Medical management and Yogic management.

3.3. Irritable Bowel Disease: classification, pathophysiological features and their Medical management and Yogic management.

UNIT IV URO-GENITAL DISORDERS

4.1. Chronic Renal Failure: causes, clinical features and its Medical management and Yogic management,

4.2. Renal Calculi: causes, symptoms and its Medical management and Yogic management.

4.3. Incontinence: causes and its Medical management and Yogic management.

SOURCES OF REFERENCE

1. Udupa, K. N. -Stress and its Management by Yoga, Motilal Banarsidass, Delhi, 1985.
2. Nagendra H. R. & Nagaratna H -New Perspectives in Stress Management, Swami Vivekananda Prakashana, Bangalore, 2003.
3. Nagendra H. R. & Nagaratna H - Integral Approach of Yoga Therapy for Positive Health.
4. Raman Krishna, -A Matter of Health, East West Books (Madras) Pvt. Ltd., Chennai, 1998.
5. Dutta Ray Yogic Exercises, Physiology and Psychic Processes, Jaypee Brothers Medical Publishers(P) Ltd., New Delhi
6. Ganesh Sankar -Yoga Psychotherapy and its Applications, Satyam Publishing House, New Delhi.2007/
7. Yogacharya Sundaram Yogic Therapy, The Yoga Publishing House, Coimbatore, T N., 2004.
8. Wasley G Ded Clinical Lab., Techniques.
9. Hutchison Hutchison's Clinical Methods.-
10. Lovallo Williams R Stress & Health: Biological and Psychological Interactions, Sage Publications, New Delhi.
11. Kalpana Howard B - Psychological Stress: perspectives on structure, theory, life course and methods, San Diego, Academic Press.

12. Swami Kurmananda Saraswathi Yogic Management for Common Diseases, Bihar School of Yoga, Munger, Bihar.

13. Yoga Mimamsa Quarterly Magazines, Kaivalyadhama Publications, Lonavala, Pune.

PAPER II INTERNSHIP

PAPER III PROJECT WORK AND DESERTATION

PAPER IV VIVA VOCE

SEMINAR

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

FOURTH SEMESTER

MARKS: 70+30

PAPER V THEORY PAPER -II: FIELD TRAINING AND PROJECT WORK

After successful completion of third semester the students shall have to teach and train the selected students/participants of a school/college/Institution for a period of 50 practice hours (@ 2 hours per day. The aim of FIELD TRAINING is to enable the student to gain practical experience and exposure in the technique of group teaching and training. The teaching module shall consist of theory and practice based on Yoga Texts that help the participants gain concentration, memory, recollection, positive attitude and self-help in stress management.

Basing on the experience and knowledge acquired in the field training the student shall have to prepare a mini Project Work and submit the same before the Examiners for evaluation at the time of Fourth Semester final examination (Viva- Voce).

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

FOURTH SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER III INTERNSHIP

After successful completion of Third Semester, the student shall have to complete six months of Internship in the Yoga Therapy Centre. The place of posting for Internship will be decided by the HoD, Dept. of Yoga under approval of the Dean, Academic Affairs. The Yoga Therapy Centre where the student will be posted may be the Yoga Therapy Centre run by the Vidyapeetha within or outside the Campus or Yoga Therapy Centre of any Registered Organization or Trust Universities/ Hospital/Medical Institution recognized by the Vidyapeetha.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

FOURTH SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER -IV DESERTATION

Each student has to collect data at different intervals, at least five patients, treated by him/her during the Internship and submit a Project Work and Dissertation under the guidance of the Faculty, identified by the Head, Department of Yoga, R. S.Vidyapeetha. The Project Work and Dissertation will be evaluated by the External Examiner at the time of Final Examination of Sixth Semester.

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA::TIRUPATI

MASTER OF SCIENCE IN YOGA THERAPY (M. Sc. in Yoga Therapy)

FOURTH SEMESTER

MARKS: 70+30

THEORY PAPER-V: VIVA VOCE

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA

(Deemed University)

TIRUPATI

Date – 15-04-2014

PROCEEDINGS OF THE VICE-CHANCELLOR

Sub: Constitution of the Board of Studies for Master in Ancient Management Techniques, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha (Deemed University), Tirupati – Appointment Orders – Issued – Regarding.

Ref: F.No. RSVT/Acd./13-14 dated 05.04.2014.

ORDER

The Vice-Chancellor is pleased to constitute a Board of Studies for Master in Ancient Management Techniques with the following members for 3 years tenure as mentioned below. It would be an honor for us if you would kindly consent to be a member of this board of Studies.

You are requested to give your acceptance to the undersigned at the earliest.

1. Prof. R.L.N. Sastry
Professor & Head, Dept. of Vyakarana
R.S.Vidyapeetha, Tirupati
Mob- 09908041293
Chairman
2. Prof. J. Katyayani
Dept. of Management Studies
S.P.Mahila University, Tirupati
Member (External)
3. Prof. Vijaya Lakshmi
Dept. of Management Studies
S.P.Mahila University, Tirupati
Member (External)
4. Dr. Murali Krishna
Associate Professor,
S. V. Ayurvedic College, Tirupati
Member (External)
5. Dr. P. Srinivasa Krishna Reddy
Guest Faculty, MAIMT
R.S.Vidyapeetha, Tirupati
Member (Internal)
6. Prof. R. Sadasiva Murthy
Co-ordinator MAIMT
R. S. Vidyapeetha, Tirupati
MAIMT BOS Co-ordinator
7. Prof. G.S.R.Krishna Mutrhy,
Professor. Dept of Sahitya,
RSVP, Tirupati
General Co-ordinator

REGISTRAR

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
101 - VEDIC THOUGHTS ON MANAGEMENT

SYLLABUS

Unit I

- Introduction to Vedic Literature
- Universality of The Vedas
- Hymns of Creation

Unit II

- Hymns propagating the need of unpolluted Five Gross Elements
- Hymn of Noble determination
- Hymn to Prthvi (Atharva Veda)

Unit III

- Vedas and the Four Human Objectives
- Vedic Political Policies
- Economic Prosperity – Vedic outlook

Unit IV

- Personality traits as found in various Vedic Texts
- Hymns of Noble qualities of Leadership
- Hymns of Social Unity

Unit V

- Sunassephopakhyanam from AitareyaBrahmnam
- The Concept of Yajna and Entrepreneurship

Reference Books:

1. The Vedas : C. Kunhan Raja

Published by : Andhra University, Visakhapatnam

2. A Survey of Sanskrit Literature : C. Kunhan Raja

Published by: Bharatiya Vidya Bhavan, Mumbai

3. A) Hymns of Creation from the Rgveda:

Nasadiya Sukta, Purusha Sukta, Hiranya Garbha Sukta, Kala Sukta, Skambha Sukta etc.

B) Pancha Bhuta Suktas: *Agni Sukta, Varuna Sukta, Pavamana Sukta, Mantra Pushpam, Prthvi Sukta (from Atharva Veda) etc.*

C) Sanjana Sukta, Siva Sankalpa Sukta etc.,

D) Hymns and Some Rks from different Veda samhitas related to the 4 Human Objects and Sraddha Sukta, Medha Sukta, Shakti Mantra from SASVARA VEDA MANTRALU PUBLISHED BY RAMAKRISHNA MISSION, HYDERABAD

B. Vijayalakshmi
25/4/14

R. Lakshmi
25/4/14

Ambarish
25/04/14

25/04/14

Skanda
25/4/14

Unit V

A. Astangas of Buddhism

SamyakDrsti(Right Faith), *Sankalpa*(Right Resolve), *SamyakVak*(Right speech), *Karmanta*(Right Action), *Ajiva*(Right Living), *Vyayama*(Right Effort), *Smriti*(Right Thought)and *Samadhi*(Right Concentration)

B. Other Ethical Traits in the Six Systems of Philosophy

Reference Books:

1. Critical Survey of Indian Philosophy by C. Chandradhara Sharma
MotilalBanarasidas Publishers, Delhi
2. The Six Systems of Indian Philosophy - A Primer, Ramakrishna Mission Publications
3. Eight Upanishads – (Part I and Part II) With the Commentary of SANKARACHARYA
AdvaitaAshrama, KOLKATA
4. Indian Cultural Heritage: Ramakrishna Ashram, Chennai

Ambar
25/4/14

B. Udayan
25/4/14

R. V. Sastri
25/4/14

S. K. S.
25/4/14

S. K. S.
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
103 - YOGA AND AYURVEDA ON HEALTH MANAGEMENT

SYLLABUS

Unit I

- Introduction to Yoga
- Ashtangas of Yoga
- Some Selected Asanas for Stress Management
- **Selected Standing Postures:**

Taddasan, Vrksashan, Trikonasan, Parsvakonasan, Virabhadrasan

Unit II

- **Selected Sitting Postures:**
Svastikasan, Padmasan, Baddhapadmasan, Suptapadmasan, Utthitapadmasan, ArthaMatsyendrasan, AkarnaDhanurasan, Vajrasan
- **Selected Laying Postures:**
Sarvangasan, Halasan, Matsyasan, Bhujangasan, Salabhasan, Dhanurasan, Savasan
- **Surya Namaskarams (Set)**

Unit III

SVASTHAVRITTA AND BEHAVIOURAL PATTERNS FROM AYURVEDA

1. Importance and relevance of health management (Swasthavritta) and Community Medicine. History of community medicine.
2. Concept of health and disease as per Ayurveda and Modern Medicine. Various definitions and dimensions of health as per Ayurveda and World Health Organization.
3. Relevance of life style and diet management in the form of Daily regimen (Dinacharya), night regimen (Ratricharya) and seasonal regimen (Ritucharya) in Health Promotion.
4. Basic concept of Natural urges (Vega). Concept of non-suppressible (Adharaniya) and suppressible urges (Dharaniya Vega) in health promotion and prevention of diseases with examples.
5. Concept of three important pillars (Trayopastamba) in health promotion and prevention of diseases.
6. Concept of nutrition as per Ayurveda and modern science.

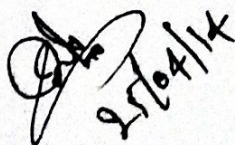
Unit IV

7. Concept of innate disease resisting nature (Vyadhikshamatva). Concept of strength (Bala) and Ojas in relation to health.
8. Role of Bio purification (Panchakarma) in preventive medicine.
9. Role of rejuvenation (Rasayana) in promotion of health and prevention of diseases, Scope of Rasayana in Geriatrics and Reproductive and Child Health.
10. Concept of disaster (Janapadodhwamsa) and tools of its prevention.
11. Principles of Epidemiology. Definitions in infectious disease epidemiology
12. Concept of disease control and intervention strategies.

B. Vijaya Datta
25/4/14

Anil Kumar
25/4/14

Ravi Sathya
25/4/14

25/4/14

Sripada
25/4/14

Unit V

13. Levels of disease prevention
14. Basic principles of communicable diseases (Samkramak Vikara) – causes, modes of disease transmission, epidemiological triad
15. Principles of Health Education
16. Environmental Health – concept of air, water, soil and seasons their role in community health management and methods regulation as per Ayurveda and modern science.
17. National Population Policy, National Health Policy as per Alma Ata Declaration and Role of Ayurveda therein.
18. Role of Swasthavritta in communicable and non-communicable diseases and life style disorders.
19. Biomedical waste management.
20. National health programmes.

Reference Books

1. Yoga Sutras of Patanjali
2. Hatha Yoga Pradipika
3. Charaka Samhita
4. Susruta Samhita
5. Vagbhata
6. History of Ayurveda

Ameswari
25/04/14

B. Vijayakumar
25/4/14

R. V. Sastri
25/4/14

S. K. S.
25/04/14

S. K. S.
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
104 - MANAGEMENT AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR

SYLLABUS

UNIT – I

Introduction to Management – Schools of Management Thought – Fundamentals of Planning, Organizing, Staffing, Leading and Controlling – Decision Making

UNIT – II

Introduction to Organizational Behaviour – Foundations of Individual Behaviour – Personality Theories and Personal Effectiveness – Perceptual Process – Learning Process and Theories – Values and Attitudes

UNIT – III

Motivation Process and Theories – Managing Motivation at Work – Effective Groups and teams – Leadership Theories and Styles – Conflict Management – Sources, Types and Management Styles of Conflict – Resolving Conflict through Negotiation

UNIT – IV

Organizational Culture and Climate – Organizational Ethos – Functionality and Dysfunctionality of Culture – Power and Politics – Organizational Change – Process and Implementation of Change – Managing Resistance to Change

UNIT – V

Organizational Development – Phases and Interventions of OD – Coping with Frustration, Stress and Burnout – Transactional Analysis and Managerial Interpersonal Styles – Communication in Organizations

References:

- 1) SushamaKhanna : "UdaiPareek's Understanding Organizational Behaviour" (Oxford)
- 2) Ramesh B Rudani : "Management and Organizational Behaviour" (McGraw Hill)
- 3) Steven L McShane, Mary ANN Von Glinow and Radha R Sharma: "Organizational Behaviour" (Tata McGraw Hill)
- 4) Robbins, Judge and Vohra : "Organizational Behaviour – Concepts and Applications" (Oxford)
- 5) Harold Koontz, Heingzweihrich and AR Aryasri; Principles of Management (Tata McGra Hill)
- 6) P. SubbaRao: "Management and Organizational Behaviour" - Himalaya Publishing House
- 7) Fred Luthans: "Organization Behaviour" (McGraw Hill)
- 8) Stephan P Robbins: "Organization Behaviour" (Pearson)

B - Hijayadurai
25/4/14

Indranil
25/04/14

Ravishankar
25/4/14

SK
25/04/14

SK
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
105 - MANAGEMENT COMMUNICATION

SYLLABUS

UNIT - I

Foundation of Business Communication – Nature and Scope – Communication Process – Communication Networks – Barriers to Communication

UNIT - II

Oral Communication – Importance – Business Presentations and Public Speaking – Effective Listening – Meetings and Conferences – Group Discussions and Team Presentations – Types of interviews – Preparing for interviews

UNIT - III

Written Communication – Importance – Reading and Writing Skills – Business Letters – Business Reports and Proposals – Resume Building – E-mail – Circulars and Notices – Speed Reading and Time Management

UNIT - IV

Non-Verbal Communication – Significance – Types of Non-verbal Communication – Interpersonal Communication: Transactional Analysis – Johari Window – Group Communication.

UNIT - V

Corporate Communication – Ethics in Business Communication – Technology based Communication Tools – Cross Cultural Communication and Business Etiquette.

References:

- 1) Bovee C.L., Thill J.V. and Chatterjee A: "Business Communication Today" (Pearson)
- 2) Meenakshi Raman and Prakash Singh: "Business Communication" (Oxford)
- 3) Lesikar V.R., and Flatley M.E.: "Basic Business Communication" (Tata McGraw Hill)
- 4) Krizan et al.: "Business Communication" (Thomson)
- 5) Scot Ober: "Contemporary Business Communication" (Biztantra)
- 6) Urmila Rai & SM Rai: "Business Communication", Himalaya Publishing House

B. Vijayalakshmi
25/4/14

Parvathamma 25/4/14

Ranjana 25/4/14

25/4/14

25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA

TIRUPATI

MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES

106 – ESSENTIALS OF SANSKRIT GRAMMAR

Maximum Marks : 100

Unit I

सन्धयः

१) अच् सन्धयः -

सवर्णदीर्घसन्धिः । गुणसन्धिः । वृद्धिसन्धिः । यण् सन्धिः । अयवायावसन्धिः । पूर्वरूपसन्धिः ।

२) हल्सन्धयः-

श्चुत्वसन्धिः । ष्टुत्वसन्धिः । अनुनासिकसन्धिः । जश्त्वसन्धिः । ङमुडागमसन्धिः ।

३) विसर्गसन्धिप्रकाराः केचन ।

विसर्गस्थाने- सकारादेशः । रेफादेशः । ओकारादेशः । ओकारावग्रहादेशः । विसर्गलोपः ।
पूर्वपदान्ताच्चः दीर्घादेशः ।

शब्दाधिकारः

सर्वनामशब्दाः । अजन्त- पुं -स्त्री-नपुंसकलिङ्गशब्दाः । हलन्तपुंलिङ्गशब्दाः ।

Unit II

समासाः

अ) तत्पुरुषसमासाः, कर्मधारयसमासप्रभेदाः द्विगुश्च । अ) द्वन्द्वसमासः । इ) बहुव्रीहिसमासः ।
ई) अव्ययीभावसमासः । (केवलसामान्यभेदाः ।

कृत्प्रत्ययाः

शतृ, शानच्, क्त, क्तवत्, क्त्वा, ल्यप्, तव्य, अनीय, यत्

तद्धितप्रत्ययाः

अपत्यार्थकः, भ्रात्रर्थकः, समूहार्थकः, अध्येतृ-वेदित्रर्थकः, अधिकृत्य कृत, ग्रन्थार्थकः, शैषिकार्थकः, तस्य भाव इत्यर्थकः, अतिशयार्थकः।

Unit III

धातुवृत्तिः

दशगणविभागः, सार्वधातुकाः, आर्धधातुकाः, आत्मने पदिनः, परस्मै पदिनः, लट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ्,

लृट्, लिट्। कर्तरिप्रयोगः, कर्मणि प्रयोगः, भावे प्रयोगः।

अव्ययानि। (प्रतिपदोक्तानि, लाक्षणिकानि च।)

Unit IV

कारकविभक्तयः, उपपदविभक्तयः।

Unit V

लकारार्थप्रकरणम्, वाक्यनियमाः, विशेष्य-विशेषणभावसम्बन्धश्च।

Reference Books:

Higher Sanskrit Grammar of MR Kale

Motilal Banarasidas Publishers, New Delhi

-:-

35/4/2014
Dr. RANI SADAŠIVA MURTY
Associate Professor
Department Of Sahitya
Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
TIRUPATI-517 507, AP

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
201 - INTER-PERSONAL RELATIONS IN THE RAMAYANA AND THE MAHABHARATA

SYLLABUS

UNIT I

- THE SCHEME OF THE RAMAYANA
- THE SCHEME OF THE MAHABHARATA
- Personality Development Traits In The RAMAYANA
- Personality Development Traits In The MAHABHARATA
- Leadership Role Models in the RAMAYANA
- Leadership Role Models in the MAHABHARATA

UNIT II

- Natural Environment and Human Society in the Ramayana
- Natural Environment and Human Society in the Mahabharata
- Crisis Management Techniques in The Ramayana
- Crisis Management Techniques in The Mahabharata
- Social Conflicts and Harmony in The Ramayana : Solutions
- Social Conflicts and Harmony in The Mahabharata : Solutions

UNIT III

- KaccitSarga in the Ramayana
- Kacchitparva (Naradopadesa in SabhaParva) in the Mahabharata
- Hanumadupadesa
- Dhaumyopadesa (in VirataParva)
- Instructive Values in the Ramayana
- Instructive Values in the Mahabharata

UNIT IV

- Vibhishanopadesha
- ViduraNitis (in UdyogaParva)
- Incidental Analysis of Some of the Upakhyanas of The Ramayana
- Incidental Analysis of Some of the Upakhyanas of The Mahabharata
- Human Relations and their reflections in the Ramayana
(Incidents of SramanaVrittanata, Guha, Viradhavadha, Jatayuvrttanta, Sabari and TrijataVrttanta)
- Human Relations and their reflections in the Mahabharata
(AnusasanikaParva and Anu Gita of Mahabharata etc.)

UNIT V

- Personal Management in the Ramayana
- Personal Management in the Mahabharata
- Disaster Management in the Ramayana
- Disaster Management in the Mahabharata
- Time Management in the Ramayana
- Time Management in the Mahabharata

Reference Books:

Srimad Ramayana of Valmiki, Gita Press, Gorakhpur (With English Translation) in 2 Volumes
Srimanamahabharata of Vedavyasa, Gita Press, Gorakhpur (With Hindi Translation) in 6 Volumes

Ambarish
25/4/14

B. Vijayalakshmi
25/4/14

Ramesh
25/4/14

Shri
25/4/14

Sripada
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
202 - ECONOMIC MANAGEMENT IN KAUTILYA'S ARTHA SASTRA

SYLLABUS

Unit I

- a) Life and Times of Kautilya
- b) Introduction to Kautilya's ArthaSasthra – (15 Adhikaranas, 180 Prakaranas, 150 Adhyayas and 380 Karikas)
- c) Vinayaadhikara (1stadhikaranam - RajaVrittisamuddesa, VidyaSamuddesa, The Ruler's Behavioral Patterns, The Sphere of Knowledge, Serving the Learned, Control over senses, Emergence of Individuality, The Royal policy, Emergence of Ministers, Priests, Spies, Messengers, Princes etc.,
- d) AdhyakshaPracara
The Structures of Janapada, Forts, Power Delegation, Appointment methods for various officers in the royal court etc,

Unit II

- e) Dharmasthiyam (3rdAdhikaranam)
- f) Kantakashodhanam (4thAdhikaranam)

Unit III

- g) Yogavrttam (5thAdhikaranam)
- h) Mandalayonih (6thAdhikaranam)

Unit IV

- i) ShAdguNyam (7thAdhikaranam)
- j) Vysanadhikaranam (8thAdhikaranam) (Crisis Management)

Unit V

- k) TantraYuktis (32 Strategies) (15thAdhikaranam)

TEXT BOOKS:

KAUTALIYA ARTHA SASTRA EDITED BY MAHAMAHOPADHYAYA GANAPATI SASTRI

Ambarish
25/04/14

B. Vijayarajendran
25/4/14

R. V. Sathy
25/4/14

Ab
25/04/14

Skpam
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
203 - MANAGEMENT ETHOS IN ANCIENT INDIAN ETHICS

SYLLABUS

Unit I

1. Social Ethics
2. Objectives of human life – Morality
3. Moral principles – the pre-requisites of human elevation
4. Three facets of Human life :
Individuality, Personality and the Self Realization –
5. The relevance of Moral Principles at all these levels
6. Values for social good
7. Categories of Moral principles and values

Unit II

Categories of Moral principles and values

Natural Aspects	Values imbibed through practice	By-products of other aspects	Social Aspects
तितिक्षा forbearance	अक्रोधः lack of anger	क्षमा forgiveness	देवब्राह्मणपूजनम् adoration to the elders and God
उन्नतिः Elevation	अमत्सरम् non-envious	धृतिः stability	यजनम्, तीर्थनुसरणम् Sacrifice, visiting the holy places
बुद्धिः Cognition	शौचम् Purity	प्रसादः pleasure	साधूनांसहवासः company of noble
अकारपण्यम् non-submission	आत्मचिन्तनम् self-check	अनायासः stress free work	गुरुशुश्रूषा serving the elders
दया kindness	अनसूयता non-jealous	क्षेमः protecting virtues	श्रद्धा Faith and concentration
आर्जवम् nobility	विद्या knowledge	प्रश्रयः humbleness	मैत्री friendship
ह्रीः feeling ashamed	दानम् charity	उदारता generosity	शान्तिः tranquility
लोभशून्यत्वम् lack of greed	इन्द्रियनिग्रहः sense control	स्थिरता stability	अभयम् fearlessness
मेधा intellect	विद्या learning	विवेकः discrimination	सर्वभूतहितेता altruism
स्मृतिः memory	कौशलम्, सन्तोषः skill, content	योगः union	सहवासः coexistence
वीर्यम् intelligence	स्याध्यायः Self study	चित्तिकाग्रता concentration	संस्कारः latent impression
	अस्तेयता non-stealing		अहिंसा non-violence
	आत्मज्ञानम् Self-knowledge		आचारः tradition
व्यक्तिः individuality	भूमिः personality		सेवा service

Prabakaran
25/4/14

B. Vijay Kumar
25/4/14

R. Lakshmi
25/4/14

Suparna
25/4/14

Unit III

Principles of:

Self Management

Human Resource Management

Time Management

Unit IV

Principles of:

Work Management

Stress Management

Disaster Management

Material Management

UNIT V

Principles of:

Effective Communication

Motivation in Management

Management and Delegation

Reference Books :

1. **Subhashita Sangrah of Sahitya Ratnakosa**
(AN ANTHOLOGY OF SUBHASHITAS)
Compiled by V. Raghavan, SAHITYA AKADEMI, New Delhi
2. **Kiratarjuniyam of Bharavi**
3. **Bhartrhari Subhashita Trisati**
And quotes from popular Ancient Sanskrit Kavyas

D. M. S. S.
25/04/14

B. Vijayalakshmi
25/4/14

R. N. Sastri
29/4/14

S. S. S.
25/04/14

S. S. S.
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
204 - MANAGERIAL ECONOMICS AND ENTREPRENEURSHIP

SYLLABUS

UNIT – I

The concept, nature and scope of Managerial Economics - Objectives of the firm - Profit maximisation - Sales maximisation – The concepts of Plant, Firm and Industry

UNIT – II

Demand Analysis: Theory of Demand- Demand function- Price, Income, Promotion, and Cross Elasticity of Demand – Forecasting - Sources of Data and Methods of Forecasting Demand.

UNIT – III

Production Function - Returns to Scale – Cost Concepts and Function - Break Even Analysis – Concept of Entrepreneurship – Role of Entrepreneurship in Economic Development – Entrepreneurial Process – Intrapreneurship.

UNIT – IV

Entrepreneur Characteristics – Sources of new ideas - Creative problem solving – Opportunity recognition – Product planning and development process.

UNIT – V

Business Plan – Marketing Plan – Financial Plan - Sources of Capital – Initiatives to develop Entrepreneurship in India.

References:

1. G.S.Gupta: **Managerial Economics** (Tata McGraw Hill)
2. Damodaran S., **Managerial Economics** (Oxford)
3. Mithani D.M: **Managerial Economics** (Himalaya)
4. S.S. Khan: **Entrepreneurial Development** (S.Chand & Co)
5. Rajeev Roy: **Entrepreneurship** (Oxford)

Ambarish
25/04/14

B. Vijayalakshmi
25/4/14

R. V. Sathy
25/4/14

[Signature]
25/04/14

Skpahr
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
205 - MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS AND DATA ANALYSIS METHODS

SYLLABUS

UNIT –I

Information and systems concepts – Organizations - Types of Information systems on organizations - Decision making process – Levels of Management and Information requirements – Ethical and Social issues in Information Systems.

UNIT –II

MIS Design and Development – Approaches for the MIS design - SDLC – MIS growth model - Security

UNIT – III

Functional Information systems: Marketing, Manufacturing, Financial and Human resource Information systems.

UNIT – IV

Basics of Sampling – Random and Non-Random sampling methods – Sample size determination – Qualitative and quantitative data – Data sources – Measures of Central tendency (Mean, Median, Mode) – Measures of Dispersion (Range, Standard deviation, co-efficient of variation).

UNIT –V

Parametric and Non-parametric tests – Correlation – Simple linear Regression – Test of significance for small and large samples – t-test, Z-test, Chi-Square test – One way and two way ANOVA.

References:

1. James A O 'Brien :**Management Information Systems** (Tata McGraw Hill)
2. Murthy CSV : **Management Information Systems** (Himalaya)
3. Dharminder Kumar & Sangeta Gupta: **Management Information Systems** (Excel)
4. Richard I. Levin & David S. Rubin: **STATISTICS FOR MANAGEMENT**, (Pearson Education)
5. S.P. Gupta & M.P. Gupta: **BUSINESS STATISTICS**, (Sultan Chand)
6. Beri, G.C: **BUSINESS STATISTICS**, (Tata McGraw Hill)

Dmbrms
25/04/14

B. Vijayaraj
25/4/14

R.V. Sastri
25/4/14

[Signature]
25/4/14

[Signature]
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
301- MANAGEMENT PRINCIPLES IN THE MANUSMIRI AND THE YAJNAVALKYA SMIRI

SYLLABUS

Unit	Manusmriti	YajnavalkyaSmriti
I	First Chapter: *YathasaktiPanchayajnacharanam, *AcharoDharmamulah. *Srishti, *Kalaparimanas, *Yugadharmas	AcharaAdhyaya: *UpodghataPrakaranam, *BhakshyabhakshyaPrakaranam, *DravyasuddhiPrakaranam, *Dana Prakaranam, *RajadharmPrakaranam
II	Second Chapter: *Dharma from Sruti and Smriti *DesaNirnaya *Adhyayanavidhi and Vidhana *Yogyata and Ayogyata for Adhyayana *BhojanaNiyamas *Pranayama, Japa and Indriyajaya Fourth Chapter: *Indriyajaya, Vagyaga, Jnanayaga	AasauchaAdhyaya: *VanaprasthaDharmaPrakaranam *YatiDharmaPrakaranam
III	Seventh Chapter: Rajadharmas *Greatness of the King *Inevitability of Danda and its way of use *Character of the King *Administrative assistants of the King *Administration of the King *Tax collection *Conquest by the King *Daily activities of the King	VyavaharaAdhyaya: *VyavaharaMatrikaPrakaranam *Sadharana-AsadharanavyavaharaPrakaranam *RinaadaanaPrakaranam *NikshepaPrakaranam *SakshiPrakaranam *LekhyaPrakaranam *DivyaPrakaranam *DayavibhagaPrakaranam
IV	Eighth Chapter: Vyavaharakanda *Criteria in giving the judgment *Approved decrees *Valid and invalid Witness *Ashtadasavyavaharas	VyavaharaAdhyaya: *SeemavivadaPrakaranam *SvamipalavivadaPrakaranam *SvamivikrayaPrakaranam *DattapradanikaPrakaranam *KritaanusayaPrakaranam *AbhyupetyaasusrushaPrakaranam *SamvidvyatikramanaPrakaranam *VetanadhanaPrakaranam

Amkumar

B. Vijayaraj
25/4/14

R. S. Srinivasan
25/4/14

S. S. Srinivasan
25/4/14

S. K. Srinivasan
25/4/14

V	Twelfth Chapter: *Karma of Manas, Vak and Kaya *Kshetrajna and Jivatma *Trigunas	VyavaharaAdhyaya: *DyutasamahvayaPrakaranam *VakparushyaPrakaranam *DandaparushyaPrakaranam *SahasaPrakaranam *SahasePrasangikaPrakaranam *VikriyaasampradanaPrakaranam *SambhuyasamutthanaPrakaranam *SteyaPrakaranam *StrisangrahaPrakaranam *PrakirnaPrakaranam
---	--	---

Reference Books:

1. **Manusmriti** – Translation into English by MN Dutt
Chowkhamba Sanskrit Series Office, K. 37/99, Gopal Mandir Lane,
Near Golghar (Maidagin), VARANASI
2. **Manusmriti** – With Sanskrit Commentary of Kulluka Bhatta
Chowkhamba Sanskrit Series Office, K. 37/99, Gopal Mandir Lane,
Near Golghar (Maidagin), VARANASI
3. **Yajnavalkya Smrti** – Text with the Comm. Of Vijnanesvara called eh Mikshara and Notes from
the Gloss of Balambhatt and translated into English by Late. Rai Bahadur Srisa Chandra Along
with Text and Mitakshara Sanskrit Commentary Ed. By vAsudev Laxman Shastri Pansikar
Chowkhamba Sanskrit Series Office, K. 37/99, Gopal Mandir Lane,
Near Golghar (Maidagin), VARANASI

Ambar

:-

B. Udayan

25/4/14

R. K. S. S.

25/4/14

Ambar
25/04/14

S. K. P.

25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
303 - AGAMAS AND TEMPLE MANAGEMENT

SYLLABUS

Unit I

Evolution of Tantras

The Vedas and Tantras

Origin and Development of Tantras

- a) Siva Tantras and Their Schools
- b) Vaishnava Tantras and their Schools
- c) Sakteya Tantras and their Schools
- d) Buddhistic and other Tantras

Unit II

Subject Matter of Tantras

Four Padas in Saiva, Vaishnava and Saktaschools

- a) CaryaPada
- b) KriyaPada
- c) Yoga Pada
- d) JnanaPada

Unit III

PratisthaPrakaranam – Vaishnava – Saiva - Sakta

Temple Utsavas (Festivals) Vaishnava – Saiva - Sakta

Unit IV

NityaArchana - Vaishnava – Saiva - Sakta

Philosophy in Idol Worship - Vaishnava – Saiva – Sakta

Unit V

An Introduction to Bharatiya Temples

Reference Books

1. Studies on the Tantras – Ramakrishna Mission, Institute of Culture, Kolkata
2. VaikhanasaAgamakosa Volume IV – PratishthaPrakaranam - RSVidyapeetha, Tirupati
3. Agamakosha –Volume Nine – By SK RamachandraRao, Kalpataru Academy, Bangalore
4. Agama Kosa= Vol.XI – Utsavas- By SK RamachandraRao, Kalpataru Academy, Bangalore
5. Temple by G. Venkataramana Reddy, Sri Ramakrishna Muth, Chennai

Ambarish

B. Vijayalakshmi
25/4/14

R. Venkatesh
25/4/14

SA
25/4/14

S. K. Prasad
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
304 - FINANCIAL MANAGEMENT

SYLLABUS

Unit – I

Financial Management–Meaning and Objectives, Aims of financial management, Scope and functions of financial management.

Unit – II

Financial analysis - Importance - Ratio analysis – Breakeven analysis – Funds flow analysis – Financial planning – financial forecasting.

Unit – III

Capital Budgeting – Nature and Significance – Cost of Capital – Timevalue of money –Methods of evaluating Capital Expenditure proposals.

Unit – IV

Capital Structure Decision – Sources of Capital –Leverages –Capital Structure theories – EBIT-EPS approach to Capital Structure.

Unit – V

Working Capital Management – Nature of Working Capital Management, Need for working capital – operating cycle – estimation of working capital requirement – Management of cash, inventory and receivables – Dividend policy.

References:

1. I.M.Pandey: Financial Management (Vikas)
2. M.Y. Khan and P.K. Jain: Financial Management (McGraw-Hill)
3. Prasanna Chandra: Financial Management (McGraw-Hill)
4. James C. Van Horne: Financial Management Policy (Pearson)
5. Rajiv Srivatsava and Anil Misra: Financial Management (Oxford)
6. Berk Jonathan, Demazo Peter: Financial Management (Pearson)
7. Arnold Glen, Kumas Mohan: Corporate Financial Management (Pearson).

Anil Misra

B. Vijayaraj
25/4/14

R. Lakshmi
25/4/14

SK
25/04/14

SK
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
305 - MARKETING MANAGEMENT

SYLLABUS

UNIT - I

Definition, importance and scope of Marketing - Company orientation towards Marketing - Core Concepts of marketing - Marketing Management Tasks - Indian Marketing Environment: Demographic, Economic, Socio-Cultural, Politico-Legal and Technological Environment - Marketing and Customer Value - Corporate Strategic Planning - Marketing Research Process - Forecasting and Demand Measurement - Consumer Behaviour - Market Segmentation - Market Targeting - Brand Positioning.

UNIT - II

Product strategy: - product concept - product characteristics and classifications - differentiation - Product and brand relationships - packaging, labelling, warranties and guarantees- product life cycle and marketing strategies- new product development process- branding- brand equity - trademark - Significance of marketing of services.

UNIT- III

Pricing strategy: - setting the price -adapting the price - initiating and responding to price changes. Distribution strategy: - designing and managing channels- managing retailing, wholesaling and logistics.

UNIT - IV

Promotional strategy - designing and managing integrated marketing communications - managing masscommunications and personal communications.

UNIT - V

Introducing New Market Offerings - Managing a holistic marketing organization - Marketing implementation, evaluation and control- Marketing audit.

References:

1. Philip Kotler, Kevin Lane Keller, Abraham Koshy & Mithileswar Jha: **Marketing : Management - A South Asian Perspective** (Pearson Education)
2. William D. Perreault, Jr. E. Jerome McCarthy: **Basic Marketing - A Global Management Approach** (Tata McGraw Hill)
3. John A. Quelch & V. Kasturi Rangan: **Marketing Management - Text and Cases** (Tata McGraw Hill)
4. P.K. Agarwal: **Marketing Management - An Indian perspective** (Pragati Prakasham)
5. S.S. Sherlekar: **Marketing Management** (Himalaya)

Don't know

B. Vijay Devich
25/4/14

Ravi Sastri
25/4/14

[Signature]
25/4/14

[Signature]
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
401 – MANAGEMENT PRINCIPLES IN POST KAUTILYA TEXTS
WITH SPECIAL REFERENCE TO KAMANDAKA AND SAYANA

SYLLABUS

Unit I

Kamandakiya Nitisara

1. Indriya Vijaya and Vrddha samyoga
2. Varnashramavyavastha and Danda Mahatmya
3. Acaravyavasthapanam
4. Svamyamatyajapanapadadurgakoshadandamitravarnanam
5. Svamyanuajivivrttam

Unit II

Kamandakiya Nitisara

6. Kantaka Sodhanam
7. Putrarakshanam and Atmarakshanam
8. Mandalayoni and Mandalacaritam
9. sandhivikalpa
10. Vighrahakalpa
11. Mantravikalpa

Unit III

Kamandakiya Nitisara

12. Dutapracarascaravikalpa
13. Utsaaraprasamsa and prakriti vyananani
14. Saptavyasana varga
15. Yatrabhiyogadarsanam
16. Skandhavara sannivesa and Nimittajnana
17. Upayavikalpa

Unit IV

Purushartha Sudhanidhi

Dharmaskandha

- Adhyayas – 1, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 17, 43, 44, 45

Unit V

Purushartha Sudhanidhi

Artha Sakandha

- Adhyayas: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17

Reference Books

1. **Kamandakiya Nitisara of Kamandaka with Hindi Commentary by Jvalaprasad Mishra**
Sri Venkateswara Steam Press, Mumbai
2. **Purushartha Sudhanidhi of Sayanacharya**
Madras Oriental Manuscripts Series

Interrone

B. Vijayalakshmi
25/4/14

R. Venkatesh
27/4/14

[Signature]
25/04/14

Sapana
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
402 – CRISIS MANAMEGEMENT IN THE BHAGAVADGITA

SYLLABUS

Unit I

Bhagavadgita

Chapter I - Arjuna Vishada Yoga

Chapter II - Sankhya Yoga

Unit II

Bhagavadgita

Chapter III – Karma Yoga

Chapter IV – Jnana Yoga

Unit III

Bhagavadgita

Chapter V – Karma Sannyasa Yoga

Chapter VI – Atmasamyama Yoga

Unit IV

Bhagavadgita

Chapter XIII - Kshetra Kshetrajna Vibhaga Yoga

Chapter XIV – Gunatraya Vibhaga Yoga

Unit V

Bhagavadgita

Chapter XVI – Daivasura Sampadvibhaga Yoga

Chapter XVII – Sraddha Traya Vibhaga Yoga

Chapter XVIII- Moksha Sannyasa Yoga

Reference Books

1. Srimad Bhagavidgita

With English Translation based on Sankaracharya's Commentary
Published by Ramakrishna Math, Mylapore

2. Srimad Bhagavadgita

With Sankara Bhashya in Sanskrit
Chowkhamba Sanskrit Series Office, K. 37/99, Gopal Mandir Lane,
Near Golghar (Maidagin), VARANASI

Amleshwar

B. Nityadewshi

25/4/14

Rev. Saty
25/4/14

25/04/14

SKPate
25/4/14

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
MASTER IN ANCIENT INDIAN MANAGEMENT TECHNIQUES
403 – PANCHATANTRA – AS A TEXT ON ANCIENT INDIAN MANAGEMENT

SYLLABUS

Unit I

MITRABHEDAM

(All the 22 Stories)

Unit II

MITRAPRAAPTİKAM

(All the 6 stories)

Unit III

KAKOLUKIYAM

(All the 13 stories)

Unit IV

LABDHAPRANASHAM

(All the 17 stories)

Unit V

APARIKSHITAKAARAKAM

(All the 14 stories)

Note:

All these stories in the five units should be studied from the Management Principles point of view and the Animal and Bird Characters should be replaced by human characters of similar nature.

Reference Books

1. PANCAPANTRAM OF VISHNU SARMA
With a short Sanskrit Commentary, a literal English Translation of almost all the Slokas occurring in it, and of difficult prose passages, and critical and explanatory Notes in English by MR Kale
Motilal Banarasidass (Indological Publishers & Book Sellers), Bungalow Road, Delhi -110 007
2. PANCATATNTRAM OF VISHNU SARMA
With Sanskrit and Hindi Tika by Dr. Sudhakar Malaviya
Chowkhamba Sanskrit Series Office, K. 37/99, Gopal Mandir Lane,
Near Golghar (Maidagin), VARANASI

Inter memo

-:-
B. G. Sanyal
25/4/14

R. Sanyal
25/4/14

S. Sanyal
25/4/14

S. Sanyal
25/4/14

Human Resource Management

UNIT-I

Human Resource Management - Definition - Objectives - Functions - Scope - Importance - HRM in India - Evolution of HRM - Computer Application in Human Resource Management - Quality of a good Human Resource Managers - Human Resource Planning - Job Analysis, Job description and Job Specification.

UNIT-II

Recruitment and Selection - Sources of Recruitment - Selection Process - Test Types - Interview Types - Career Planning - VS Man Power Planning and succession Planning - Career Planning - Process - Career Development - Placement and Induction.

UNIT-III

Training - Methods of Training - Executive Development - Performance Appraisal - Methods of Performance Appraisal - Transfers - Promotion - Wage & Salary Administration - Wage Boards and Pay Commission - Wage Incentive - Fringe Benefits - Employees Welfare - Safety and Health Measures - Grievance Procedures - Redressal of Grievances.

UNIT-IV

Industrial Relations - Meaning & Characteristics Industrial Relations - Parties to Industrial relations - Nature of Trade Unions - Problems of Trade Union - Measures to Strengthen Trade Union Movement in India - Causes for Industrial Disputes - Settlement of Industrial Disputes.

UNIT-V

Collective - Bargaining - Features - Pre-requisite of Collective Bargaining - Agreement at different levels - Workers Participation in Management - Objectives for Successful Participation.

Reference Books

1. Human Resource Management - Dr. C.B. Gupta - Sultan and Sons.
2. Personnel & Human Resource Management - P. Subba Rao - Himalaya Publishing House.
3. Human Resource and Personnel Management - K. Aswathappa - Tata Mc Graw Hill Publishing Co. Ltd.
4. Personnel Management & Human Resources - C.S. Venkata Rathnam & B.K. Srivastava. TMPL.
5. Dynamics of Industrial Relations - Dr. C.B. Memoria, Dr. Satish Memoria & S.V. Gankar - Himalaya Publishing House.
6. Performance Appraisal, Theory and Practice - AIMA - Vikas management Series, New Delhi - 1986.
7. Human Resource Management: Pattanayak pH 1.2002

Ambarish

B. Prasanna

R. V. S. S.

25/4/14

27/4/14

[Signature]

25/4/14

10 (1)

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
(Established under section 3 of UGC Act 1956)
Tirupati - 517 507

Date: 07.07.2017

The board of studies meeting of Department of Nyaya was held on 07.07.2017 at 11 A.M in Academic building of Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha.

Members of the committee with signature.

1. Prof. O.S.Ramala Sarma
Head, Dept. of Nyaya	Chairman	O.S.R. Sarma
7-7-17
2. Prof. Sripada Subramanyam
Hyderabad	External Member	S. Sub
7/7/17
3. Prof. A. Haridasa Bhat
Bangalore	External Member	A. Haridasa Bhat
4. Dr.P. T.G.Y. Sampathkumaracharyulu
Dept. of Nyaya	Member	P. T. G. Y. Sampathkumaracharyulu
7/7/17

The resolution of the committee is as follows:
The syllabus for

- 1) The members have reviewed all the papers of Proak-Sastri, Sastri and Acharya courses.
- 2) It is recommended the same, for the Academic years 2017-18 onwards.
- 3) For the Soft-Core paper "Tarkabhasha of Keshava Mishra" is recommended in the place of existing syllabus.
- 4) The Panel of Examiners for all papers is prepared & submitted.

O.S.R. Sarma
7-7-17

National Sanskrit University :: Tirupati

Department of Agama

Syllabus 2020- 21

Sastri 1st Year – 1st Semester

June/July - Unit-I

Paper - I

अ.) यतीन्द्रमतदीपिका (नवमोऽवतारः)

सहायकग्रन्थः - यतीन्द्रमतदीपिका

ग्रन्थकर्ता - वाधूलश्रीनिवासाचार्यः)

आनन्दाश्रमग्रन्थावली - पूना 1934

August/ September – Unit-II

आ.) आगममीमांसा (1 प्रभृति 7 पृष्ठपर्यन्तम्) आगमसामान्यविवेचनम्

सहायकग्रन्थः - आगममीमांसा

पण्डित ब्रजवल्लभद्विवेदी - श्रीलालबहदूरशास्त्री संस्कृतविद्यापीठम् – नवदेहली – 1982

June/July - Unit-I

Paper – II

अ.) वैष्णवागमविमर्शः (29 प्रभृति 45 पृष्ठपर्यन्तम्) पाञ्चरात्रागमः

सहायकग्रन्थः – वैष्णवागमविमर्शः –

पण्डित ब्रजवल्लभद्विवेदी - सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः – वाराणसी – 1997

August/ September – Unit-II

आ.) नित्यग्रन्थः

भगवद्रामानुजाचार्यविरचितः

सहायकग्रन्थः- नित्यग्रन्थः

उभयवेदान्तग्रन्थमाला – चेन्नै 1976

Conducted On-line BoS meeting on 15th Sept. 2020 at 10.30 am

Attended the meeting

1. Prof. T.V. Raghavacharyulu Professor, Dept. Of Agama
2. Prof. VS Vishnu Bhattacharyulu - Professor, Dept. Of Agama
3. Dr. PTG RR Acharyulu Asst. Professor, Dept. Of Agama
4. Prof. K. Hayagriva Sharma - Retd. Profesor, , SVU. Tiupati.

1) There is no change of syllabus in the second semester of Sastri / BSc level.

2) There is no change of syllabus in the I & II semester, and soft course subjects in Agama.

Prof. VS Vishnu Bhattacharyulu

Profesor & HEAD

Department of AGAMA

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA:TIRUPATI

Deemed University u/s 3 of UGC Act 1956

Accredited with "A" Grade by NAAC

Date: 07-7-2017

[Resolution of the B.O.S. Constituted for the modification of Syllabus of Acharya and Shastri for the dept. of Dharmashastra]

The BOS members met in the room of Dean ,Veda-vedang on 07-7-2017 at 10.00 AM.

Following Members were present.

Prof. J.Ramakrishna	Chairman
Prof. Prof. K.C.Mohapatra	Member (External Expert)
Prof. Venkat Raman Hegde	Member (External Expert)
Dr. Sitanshu Bhushan Panda	Member (Internal)
Dr. Sudhanshu Sekhar Mohapatra	Member (Internal)& Department in charge.

The BOS unanimously adopted following resolutions.

RESOLUTION-1:

The Acharya Courses shall continue to be conducted in four semesters, and the Shastri Courses in six semesters as in practice in the dept.of Dharmashastra of this Vidyapeetha. The BoS noted successful implementation of the Acharya and Shastri Course of Dharmashastra, which is unique in any of the Sanskrit universities.

RESOLUTION-2:

There shall be Four (4) papers as hard course and one paper as soft course in each Semester of Acharya and the Papers prescribed shall be taught in 4 periods per week. Each paper carrying 100 marks will be distributed as (70+30) for external and internal examination respectively. ~~In Shastri Course there shall be two papers prescribed as 1st. elective for Dharmashastra and these papers shall be taught also in 4 periods per week where each paper carrying 100 marks will be distributed as (75+25) for external and internal examination respectively.~~ The teacher of a particular paper is required to maintain the records of the Internal Assessment.

RESOLUTION-3:

The Names of Question paper Setters / Evaluators / Moderators etc. are noted in the appended list subject to the approval of the Vice-Chancellor.

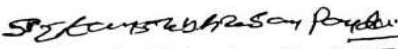
The meeting ended with the vote of thanks to the Chair.

(Prof. K.C. Mohapatra) 7-7-17

Member

(Prof. Venkata Ramana Hegde) 07/07/17

Member

(Dr. Sitanshu Bhhushan Panda) 7-7-17

Member

(Dr. Sudhanshu Sekhar Mohapatra)

Member & dept. in charge

(Prof. J. Ramakrishna) 07/7/17

Chairman

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
Tirupathi

धर्मशास्त्रविभाग :

DEPARTMENT OF DHARMASHASTRA

शास्त्रीपाठ्यक्रम :

SYLLABUS for SHASTRI

2017

राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापिठम्, तिरुपतिः
धर्मशास्त्रविभागः
शास्त्रीपाठ्यक्रमे निर्द्धारितपत्राणां मूल्याङ्कनार्थमङ्कदानपद्धतिः

Max. Marks - 100

(Following pattern will be followed for each paper in each semester)

(75 marks Written Exam + 25 marks Internal Assessment)

- I. **Fifteen** Objective Questions (comp.)carrying 01 mark each = 15 X 01 = 15 Marks
II. **Six** short type questions out of Six carrying 05 marks each = 06 X 05 = 30 Marks
III.**Two** long type questions out of Four carrying 15 marks each = 02 X 15 = 30 Marks

Total	= 75 Marks
Internal Assessment	= 25 Marks
Grand total	=100 Marks

शास्त्रीपाठ्यक्रमः(धर्मशास्त्रम्)

SYLLABUS for SHASTRI (Dharmashastram)

[Total Six Semesters; Approved by Board of Studies in the meeting held on 13.09.2020]

शास्त्रीप्रथमवर्षम्

प्रथमषण्मासिकः/First Semester

पञ्चमपत्रम्

मनुस्मृतेः(कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः)प्रथमोऽध्यायः

Paper – 5: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*

(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V:

- विहितस्य पत्रस्याध्ययनेन छात्राणां सृष्टिसम्बद्धभारतीयवधारणायाः, भारतीय-कालभेदस्य, प्राणिनां विविधभेदस्य, आचारस्य च महत्त्वविषये ज्ञानं भवेत्।

UNIT-I- जगदुत्पत्तिवर्णनादारभ्य कामक्रोधादिसृष्टिपर्यन्तम् ।

(प्रथमाध्यायस्य 1to25 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन सृष्टेः आदितः विभिन्नानां तत्त्वानामुत्पत्तिविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ जगदुत्पत्तिवर्णनम्
- ❖ ब्रह्मणोत्पत्तिः
- ❖ ब्रह्मणः स्वरूपम्
- ❖ देवगणादिसृष्टिः
- ❖ कामक्रोधादिसृष्टिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Tes, Semina, Assignment

UNIT-II- सधर्माधर्मविवेकादारभ्य उद्भिज्जानां गणनापर्यन्तम् ।

(प्रथमाध्यायस्य 26to46 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन धर्माधर्माविचार-सूक्ष्मस्थूलाद्युत्पत्ति-स्त्रीपुरुषादीनामुत्पत्तिः तथा जीवानां वर्गीकरणविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ धर्माधर्मविवेकः
- ❖ ब्राह्मणादिवर्णसृष्टिः

- ❖ स्त्रीपुरुषसृष्टिः
- ❖ पशुपक्ष्यादिसृष्टिः
- ❖ कृमिकीटाद्युत्पत्तिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Semina, Assignment

UNIT-III- वनस्पतिवृक्षयोः स्वरूपादारभ्य दैवाहोरात्रकथनं यावत् ।
(प्रथमाध्यायस्य 47 to 68 श्लोकाः)

- Objective:** विहितांशेन प्रलयविषयकभारतीयावधारणायाः, ब्रह्मादिमनुष्याणां दिवारात्रभेदविषयकं ज्ञानं भवेत्।
- ❖ वनस्पतिवृक्षयोः स्वरूपम्
 - ❖ गुच्छगुल्मादीनां स्वरूपम्
 - ❖ महाप्रलयस्वरूपम्
 - ❖ मन्वन्तरवर्णनम्
 - ❖ दैवाहोरात्रकथनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- चतुर्युगप्रमाणादारभ्य ब्राह्मणस्य श्रेष्ठत्वं यावत् ।
(प्रथमाध्यायस्य 69 to 96 श्लोकाः)

- Objective:** विहितांशेन पञ्चविंशतितत्त्वानां विकासविषये बृहत्कालविभागविषये कर्मव्यवस्थाविषये च ज्ञानं भवेत्।
- ❖ चतुर्युगप्रमाणम्
 - ❖ दैवयुगप्रमाणम्
 - ❖ ब्राह्माहोरात्रप्रमाणम्
 - ❖ मन्वन्तरप्रमाणम्
 - ❖ प्रतियुगं धर्मवैलक्षण्यम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test Seminar Assignment

UNIT-V- ब्राह्मणेषु ब्रह्मवेदिनः श्रेष्ठादारभ्य ग्रन्थार्थानुक्रमणिकापर्यन्तम् ।
(प्रथमाध्यायस्य 97 to 119 श्लोकाः)

- Objective:** विहितांशेन आचरणस्य श्रेष्ठताविषये तथा धर्मशास्त्रस्य प्रयोजनं च विषये ज्ञानं भवेत्।
- ❖ ब्रह्मवेदिनां श्रेष्ठत्वम्
 - ❖ विप्रमहत्त्वम्

- ❖ आचारस्य प्राधान्यम्
- ❖ आचारभ्रष्टताफलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test Seminar Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी – 2008

२. वनस्पति विज्ञान – श्रीराम मेहरा एण्ड कम्पनी, आगरा, १९६२

षष्ठपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) द्वितीयोऽध्यायः

Paper – 6: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta
 [Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
 (75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI:

- अनेन पत्रेण छात्राणां शैक्षणिक-आचारविषयकमूल्यबोधस्य ज्ञानं भवेत्। अपि च गर्भाधानादारभ्य उपनयनं यावत् सवेषां संस्काराणां कालः प्रतिपादितः। एवमेव प्रकारेण मनुस्मृतेः द्वितीयाध्यायस्य न केवलं प्राधन्यं विद्यते अपितु अद्यतन समाजे तस्य प्रासङ्गिकतापि अस्ति।

UNIT – I धर्मसामान्यलक्षणात् आरभ्य उपनयनसंस्कारपर्यन्तम्।

(द्वितीयोऽध्यायस्य 1 to 48 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन धर्मलक्षण-प्रमाण-प्रयोजन-उपनयनसंस्कारविषयकं ज्ञानं भवति।

- ❖ धर्मसामान्यलक्षणम्
- ❖ धर्मप्रमाणानि
- ❖ ब्रह्मावर्तादिदेशः
- ❖ गर्भाधानादिसंस्काराणां कालः
- ❖ व्रात्यलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणात् आरभ्य सन्ध्याहीनस्य शूद्रत्वप्रतिपादनपर्यन्तम् ।
(द्वितीयोऽध्यायस्य 49 to 103 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन ब्रह्मचारिणां भिक्षाटन-भोजन-आचमन-इन्द्रियसंयम-मेखलादिधारणविधिविषयकं ज्ञानं भवति ।

- ❖ ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणम्
- ❖ काम्यभोजनफलम्
- ❖ स्त्रीणां वैवाहिकविधिः
- ❖ इन्द्रियसंयमविधिः
- ❖ सन्ध्यामहत्त्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- वेदपाठाशक्तौ सावित्रीमात्रजपात् आरभ्य मुर्खनिन्दापर्यन्तम् ।
(द्वितीयोऽध्यायस्य 104 to 158 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन अभिवादनविधि-आचार्यादिलक्षणं-मान्यस्थानादिविषयकं ज्ञानं भवति ।

- ❖ नित्यकर्मादौ नाऽनध्यायः
- ❖ कीदृशः शिष्योऽध्याप्यः
- ❖ गुरोरभिवादननियमः
- ❖ आचार्यादिलक्षणम्
- ❖ महल्लक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- शिष्याय मधुरवाणीप्रयोक्तव्यात् आरभ्य स्त्रीस्वभावकथनपर्यन्तम् ।
(द्वितीयोऽध्यायस्य 159 to 214 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन ब्रह्मचर्याश्रमविहितवाङ्मनसंयमविषयकं, गुरूणां कृते व्यवहारादिविषयकं च ज्ञानं भवति ।

- ❖ मधुवाचः प्रयोजनम्
- ❖ परद्रोहादिनिषेधः
- ❖ वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वम्
- ❖ गुर्वाज्ञाकारित्वविधानम्
- ❖ स्त्रीस्वभावः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- मात्रादिभिरेकान्तवासनिषेधात् आरभ्य द्वितीयोऽध्यायस्य समाप्तिपर्यन्तम् ।

(द्वितीयोऽध्यायस्य 215 to 249 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन आचार्य-पित्रादीनां सर्वश्रेष्ठत्वविषये तथा नैष्ठिकब्रह्मचारिणां कर्तव्यविषये ज्ञानं भवेत्।

- ❖ गुरुशुश्रूषाफलम्
- ❖ सन्ध्योपासनमावश्यकम्
- ❖ त्रिवर्गमहत्त्वम्
- ❖ मातापित्राचार्यमहत्त्वम्
- ❖ धर्मोपधर्मभेदः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी – 2008

२. हिन्दुसंस्कार(डॉ. राजबली पाण्डेय)- चौखम्बाविद्याभवन, वाराणसी-1985

शास्त्रीप्रथमवर्षम्
द्वितीयषण्मासिक :/2nd Semester
पञ्चमपत्रम्
मनुस्मृतेः(कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः)तृतीयोऽध्यायः

Paper – 5: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks – 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V:

- विहितस्य पत्रस्याध्ययनेन छात्राणां गृहस्थाश्रमप्रवेशकालः, विवाहभेदाः, ऋतुकालविधिः, गृहस्थाश्रम-सामाजिकमूल्यवोधविषये, दायित्वविषये च ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I ब्रह्मचर्यावधितः आरभ्य दम्पत्योः संतोषस्य फलं यावत् ।

(तृतीयाध्यायस्य 1to 60 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन ब्रह्मचर्याविधि-गृहस्थाश्रमवासकाल-विवाह-उत्कृष्टविवाहजातपुत्रादिविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ गृहस्थाश्रमप्रवेशकालः
- ❖ अष्टौ धर्म्यस्त्रीविवाहाः
- ❖ दारोपगमने नियमः
- ❖ नारीपूजनाऽपूजनफलम्
- ❖ दाम्पत्योः सन्तोषस्य फलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- स्त्रियोऽलंकरणादिदानादानतः राजस्नातकयोः पूजासंकोचार्थं यावत् ।

(तृतीयोऽध्यायस्य 61to 120 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन स्त्रियोऽलङ्करणाऽनलङ्करणयोः फलं-दारोपगमन-कुलोत्कर्षापकर्षकर्म-पञ्चमहायज्ञ-गृहस्थाश्रमश्रेष्ठतादिविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ स्त्रियोऽलङ्करणाऽनलङ्करणयोः फलम्
- ❖ पञ्चमहायज्ञानुष्ठानम्
- ❖ हीमाद्वृष्ट्याद्युत्पत्तिः
- ❖ गृहस्थाश्रमस्य श्रेष्ठता

❖ अतिथिलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- स्त्रीणां बलिहरणादारभ्य सोमविक्रयादिभोजनदानेऽनिष्टफलं यावत् ।
(तृतीयोऽध्यायस्य 121 to 180 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन स्त्रीबलिहरणविधिः-ब्राह्मणभोजनविधिः-श्राद्धेनिषिद्धब्राह्मणादिविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ वलिहरणविधिः
- ❖ पार्वणादौ श्रोत्रियप्रशंसा
- ❖ ब्राह्मण परीक्षणम्
- ❖ श्राद्धे निषिद्धब्राह्मणाः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- पंक्तिपावनविषयादारभ्य होमदानादिकर्मसु चण्डालादिदर्शनदोषकथनं यावत् ।
(तृतीयोऽध्यायस्य 181 to 240 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन पंक्तिपावना ब्राह्मणाः-पित्रादीनामुत्पत्तिक्रमः-श्राद्धदेशाः-पार्वणपद्धतिः-दैव-पितृकर्मणि च चाण्डालादिदर्शननिषेधविषयेषु ज्ञानं भवेत्।

- ❖ पंक्तिपावना ब्राह्मणाः
- ❖ ब्राह्मण निमन्त्रणम्
- ❖ पित्रादीनामुत्पत्तिक्रमः
- ❖ श्राद्धदेशाः
- ❖ पार्वणपद्धतिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- श्राद्धभोजनेश्वदृष्ट्यादिनिषेधादारभ्य तृतीयोऽध्यायसमाप्तिं यावत् ।
(तृतीयोऽध्यायस्य 241 to 286 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन श्राद्धभोजनेश्वदृष्ट्यादिनिषेधः-एकोद्दिष्टादिश्राद्धविधिः-श्राद्धदाता-तर्पणफलादिविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ श्राद्धभोजने श्वदृष्ट्यादिनिषेधः
- ❖ एकोद्दिष्टादिविधिः

- ❖ कृष्णपक्षे श्राद्धे प्रशस्ताःतिथयः
- ❖ रात्रिश्राद्धनिषेधः
- ❖ तर्पणफलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

3. Modern Hindu Law- by Dr. Prasa Diwan, Alahabad Law Agency, Alahabad, 1993

षष्ठपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) चतुर्थोऽध्यायः

Paper – 6: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI :

- विहितस्य पत्रस्याध्ययनेन छात्राणां सामाजिकमूल्यबोधविषये, गृहस्थाश्रम-स्नातकधर्म- सामाजिक-दायित्वशीलताविषये च ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I ब्रह्मचर्यगार्हस्थ्यकालादारभ्य अधार्मिकग्रामवास-एकाकिगमननिषेधपर्यन्तम् ।

(चतुर्थोऽध्यायस्य 1to60 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन गृहस्थाश्रमस्य काल-भेद-जीविका-कर्तव्यादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ ब्रह्मचर्यगार्हस्थ्यकालौ
- ❖ जीवनोपायः
- ❖ सन्तोषस्य प्रशंसा
- ❖ स्नातकव्रतानि
- ❖ शास्त्राभ्यासफलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- शूद्रराज्यवासादिनिषेधादारभ्य सामध्वनौ सति वेदान्तरं नाधीयीतपर्यन्तम् ।
(चतुर्थोऽध्यायस्य 61to123 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन स्नातकधर्म-उपाकर्म-उत्सर्जनादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ शूद्रराज्यवासादिनिषेधः
- ❖ दीर्घसन्ध्योपासनफलम्
- ❖ उपाकर्म
- ❖ अनध्यायः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion, Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- वेदत्रयदेवताकथनादारभ्य शिष्यादिशासनपर्यन्तम् ।
(चतुर्थोऽध्यायस्य 124to175 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन अध्ययनविधि-ब्राह्मणताडनदोषादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ वेदत्रयदेवताकथनम्
- ❖ शत्रुचोरपरस्त्रीसेवानिषेधः
- ❖ आत्माऽवमाननिषेधः
- ❖ परवशकर्मत्यागः
- ❖ शनैरधर्मफलोत्पत्तिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- धर्मविरोध्यर्थकामत्यागादारभ्य शूद्रपक्वान्ननिषेधपर्यन्तम् ।
(चतुर्थोऽध्यायस्य 176to223 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन यमनियमादि-प्रतिग्रहनियम-छलव्रतिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ धर्मविरोध्यर्थकामत्यागः
- ❖ पाणिपादचपलनिषेधः
- ❖ विवादनिषेधः
- ❖ छलेन लिङ्गिवेषधारणे फलम्
- ❖ यमान् नियमांश्च सेवेत

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- कदर्यश्रोत्रियवार्धुषिकान्ननिषेधादारभ्य चतुर्थोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(चतुर्थोऽध्यायस्य 224 to 260 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन कदर्यश्रोत्रियवार्धुषिकान्ननिषेध-श्रद्धदानफलं-विद्यादानप्रशंसा-ब्रह्मात्मचिन्तनविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ कदर्यश्रोत्रियवार्धुषिकान्ननिषेधः
- ❖ श्रद्धादानफलम्
- ❖ विद्यादानप्रशंसा
- ❖ धर्मप्रशंसा
- ❖ ब्रह्मात्मचिन्तनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

२. श्रद्धकल्पः (श्रीदत्तोपाध्यायः) – सं.अशोकचार्जर्जी शास्त्री, वाराणसेयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, 1971

शास्त्रीद्वितीयवर्षम्
द्वितीयवर्षम् - 2nd. Year
तृतीयषाण्मासिक :/3rd. Semester

पञ्चमपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) पञ्चम-षष्ठाध्यायौ

Paper - 5:

Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*

(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V :

- विहितेनपत्रेन-भोजनविषयकमूल्यबोधस्य, शुद्धिविषयकमूल्यबोधस्य, आध्यात्मिकविकासाय विविधानां तपसां विषये ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I पञ्चमोऽध्यायस्य प्रथमश्लोकादारभ्य गुरोर्मरणाशौचपर्यन्तम् ।

(पञ्चमोऽध्यायस्य 1 to 65 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन भक्ष्याभक्ष्यविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ मृत्युप्रापकाः
- ❖ मत्स्यभक्षणनिन्दा
- ❖ वेदविहिता हिंसा अहिंसा
- ❖ प्राणिवधबन्धनपरिहारफलम्
- ❖ मांसवर्जनफलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- गर्भस्त्रावे रजस्वालाशुद्धितः चर्मवंशपात्रशाकफलमूलशुद्धिपर्यन्तम् ।

(पञ्चमोऽध्यायस्य 66 to 119 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन अशौचविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ गर्भस्त्रावे शुद्धिः रजस्वलाशुद्धिश्च
- ❖ विदेशस्थस्याशौचम्
- ❖ ब्राह्मणक्षत्रियविट्शूद्राणामाशौचावधयः
- ❖ ज्ञानादीनि शुद्धिसाधनानि
- ❖ द्रव्यशुद्धिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- कम्बलपटवस्त्रादिशुद्धिश्लोकादारभ्य पञ्चमोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(पञ्चमोऽध्यायस्य 120 to 169 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन द्रव्यशुद्धि-आचमन-स्त्रीधर्मादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ कम्बलपट्टवस्त्रादिशुद्धिः
- ❖ भूमिशुद्धिः
- ❖ आचमनविधिः
- ❖ व्याभिचारफलम्
- ❖ गृहस्थस्य कालावधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- षष्ठाध्यायप्रारम्भादारभ्य भिक्ष्यापात्राणि पर्यन्तम् ।

(षष्ठोऽध्यायस्य 1 to 54 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन वानप्रस्थधर्म-परिव्राजकाचारादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ वानप्रस्थधर्माः
- ❖ परिव्राजकधर्माः
- ❖ मुक्तलक्षणम्
- ❖ परिव्राजकाचारः
- ❖ भिक्ष्यापात्राणि

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- एककाले भिक्षाचरणादारभ्य षष्ठाध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(षष्ठोऽध्यायस्य 55 to 97 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन सन्यासिनां तपविषयकं गृहस्थाश्रममहत्त्वादिविषयकञ्च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ भिक्षाकालः
- ❖ इन्द्रियनिग्रहः
- ❖ प्राणायामप्रशंसा
- ❖ देहस्वरूपम्
- ❖ गृहस्थस्य श्रेष्ठत्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

षष्ठपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) सप्तमोऽध्यायः

Paper – 6: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI :

➤ विहितस्य पत्रस्याध्ययने छात्राणां कस्यचन राज्यस्य शासनविषये ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I राजधर्मादारभ्य इन्द्रियजयपर्यन्तम् ।

(सप्तमाध्यायस्य 1to44 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन राजदण्डादीनामुत्पत्ति-दण्डप्रयोजनीयता-इन्द्रियजयादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ राजोत्पत्ति प्रशंसा च
- ❖ दण्डोत्पत्तिः
- ❖ दण्डप्रशंसा
- ❖ दण्डमहत्त्वम्
- ❖ इन्द्रियजयः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- कामज-क्रोधजादिव्यसनत्यागादारभ्य समुखमरणे स्वर्गप्राप्तिपर्यन्तम् ।

(सप्तमाध्यायस्य 45to89 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन राज्ञः व्यसन-दुर्ग-मन्त्रि-दूत-नियोगादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ कामक्रोधजव्यसनत्यागः
- ❖ दूतलक्षणम्
- ❖ अक्षयनिधिरक्षणम्
- ❖ पात्रदानफलम्
- ❖ समुखमरणे स्वर्गः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- कूटास्त्रादिनिषेधादरभ्य श्रोत्रियवृत्तिकल्पनापर्यन्तम् ।

(सप्तमोऽध्यायस्य 90 to 136 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन राज्ञः दण्डमूले विनयसापेक्षताविषयकं, युद्धविषयकं तथा प्रजारक्षणधर्मविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ संग्रामे कूटास्त्रादिनिषेधः
- ❖ अलब्धं लब्धुमिच्छेत्

- ❖ राजकर्मव्यम्
- ❖ करग्रहणव्यवस्था
- ❖ श्रोत्रियवृत्तिकल्पनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- शाकादिव्यवहारिणः स्वल्पकरादारभ्य शत्रुसेविमित्रादीनां सावधानपर्यन्तम् ।
(सप्तमोऽध्यायस्य 137 to 186 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन करग्रहणविषये, षड्गुण्यविषये, मन्त्रणाविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ शाकादिव्यवहारिणः स्वल्पकरः
- ❖ प्रजापालनश्रेष्ठत्वम्
- ❖ सभाकालः
- ❖ षड्गुणाः
- ❖ शत्रुसेविमित्रादौ सावधानम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- व्यूहकरणादारभ्य सप्तमोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।
(सप्तमोऽध्यायस्य 187 to 226 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन व्यूहप्रकारः, राज्ञः आत्मरक्षणं, परराष्ट्रनीतिश्चेत्यादीनां च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ व्यूहकरणम्
- ❖ मित्रप्रशंसा
- ❖ शत्रुगुणाः
- ❖ आत्मरक्षणमहत्त्वम्
- ❖ परराष्ट्रनीतिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

शास्त्रीद्वितीयवर्षम्
द्वितीयवर्षम् - 2nd.Year
चतुर्थषण्मासिक :/4th.Semester
पञ्चमपत्रम्

मनुस्मृतेः(कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः)अष्टमोऽध्यायः

Paper – 5: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V :

- विहितस्य पत्रस्याध्ययनेन छात्राणां विचारविभागीयविविधानां तत्त्वानां विषये प्राचीनभारतीयदण्ड-
व्यवस्थाविषये च ज्ञानं भवति ।

UNIT – I राज्ञः व्यवहारदर्शनादारभ्य ब्राह्मणादिसाक्षिप्रश्नपर्यन्तम् ।
(अष्टमोऽध्यायस्य 1to88 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन राज्ञः व्यवहारदर्शन-अष्टादशविवादपद-ऋणदान-साक्ष्यादिविषयेषु ज्ञानं भवेत् ।

- ❖ व्यवहारदर्शनम्
- ❖ अधर्मेणजये सभासदां दोषः
- ❖ धर्ममहत्त्वम्
- ❖ जातिदेशधर्मोऽविरोधेन धर्मस्थापनं
- ❖ साक्षिभिः सत्यं वक्तव्यम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- असत्यकथने दोषादारभ्य प्रतिभाव्यादिनिषेधपर्यन्तम् ।
(अष्टमोऽध्यायस्य 89to169 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन विचारार्थं शपथ-आधि-वृद्धि-प्रतिभूवादिविषयेषु ज्ञानं भवति ।

- ❖ असत्यकथने दोषः
- ❖ सत्यप्रशंसा
- ❖ वृथाशपथे दोषः
- ❖ अधर्मदण्डनिन्दा
- ❖ प्रतिभाव्यादिनिषेधः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- अग्राह्यमर्थं न गृहणीयादारभ्य साक्ष्यदानविधिपर्यन्तम् ।

(अष्टमोऽध्यायस्य 170to256 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन निक्षेप-सम्भूयसमुत्थान-दत्तादानप्रक्रिया-क्रीतानुशय-स्वामिपालविवाद-सीमाविवादविषयकं च ज्ञानं भवति ।

- ❖ अग्राह्यमर्थं न गृहणीयात्
- ❖ धर्मेण कार्यकरणे फलम्
- ❖ निक्षेपः
- ❖ अस्वामिविक्रयः
- ❖ सम्भूयसमुत्थानं
- ❖ दत्तानप्रक्रिया
- ❖ क्रीतानुशयः
- ❖ स्वामिपालविवादः
- ❖ सीमाविवादः
- ❖ साक्ष्यदानविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- अन्यथाकथने दण्डादारभ्य आततायिहनने दोषाभावपर्यन्तम् ।

(अष्टमोऽध्यायस्य 257 to 351 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन वाक्पारुष्य-दण्डपारुष्य-स्तेय-साहसादिविषयकं च ज्ञानं भवति ।

- ❖ अन्यथा कथने दण्डः
- ❖ गृहादिहरणे दण्डः
- ❖ वाक्पारुष्यदण्डः
- ❖ दण्डपारुष्यम्
- ❖ स्तेयसाहसलक्षणम्
- ❖ आततायिहनने दोषाभावः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- परदाराभिमर्शने दण्डादारभ्य अष्टमोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(अष्टमोऽध्यायस्य 352 to 420 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन स्त्रीसंग्रहण-कन्यादूषण-शुल्कादिग्रहणविषयकं च ज्ञानं भवति ।

- ❖ परदाराभिमर्शने दण्डः
- ❖ कन्यादूषणे दण्डः
- ❖ ब्राह्मणस्य न वधदण्डः
- ❖ तुलादिपरीक्षा
- ❖ सम्यगव्यवहारदर्शनफलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

षष्ठपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) नवमोऽध्यायः

Paper – 6: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
 [Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI :

- विहितस्य पत्रस्याध्ययनेन छात्राणां विचारविभागीयविविधैः उपकरणैः सह धनविभाग-विषयकं ज्ञानं भवति ।

UNIT – I स्त्रीपुंधर्मादारभ्य स्त्रीवृत्तिं प्रकल्प्य प्रवसेत् पर्यन्तम् ।

(नवमोऽध्यायस्य 1 to 74 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन स्त्रीपुंधर्मादिविषयकं ज्ञानं भवति ।

- ❖ स्त्रीरक्षा
- ❖ नारीदूषणानि
- ❖ भार्यामहत्त्वम्
- ❖ नियोगप्रकरणम्
- ❖ वर्णसङ्करकालः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- प्रोषितभर्तृकानियमादारभ्य अनेकमातृकविभागपर्यन्तम् ।
(नवमोऽध्यायस्य 75 to 154 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन प्रोषितभर्तृकानियम-दायभागादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ प्रोषितभर्तृकानियमाः
- ❖ स्वयंवरकालः
- ❖ ज्येष्ठप्रशंसा
- ❖ दायभागः
- ❖ अनेकमातृकविभागः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- अमूढशूद्रापुत्रस्य भागनिषेधादारभ्य अनपत्यधने मातुरधिकारपर्यन्तम् ।
(नवमाध्यायस्य 155 to 217 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन विविधपुत्राणां भागकल्पना-स्त्रीधन-अविभाज्यधनादिविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ अमूढशूद्रापुत्रस्य भागनिषेधः
- ❖ कुपुत्रनिन्दा
- ❖ पुत्रभेदाः
- ❖ अनंशाः
- ❖ अनपत्यधने मातुरधिकारः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- ऋणधनयोः समं विभागादारभ्य मिथ्याचिकित्सने दण्डपर्यन्तम् ।
(नवमोऽध्यायस्य 218 to 284 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन ऋणधनयोः समविभाग-द्यूतसमाहूयविधि-मिथ्याचिकित्सने दण्डविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ ऋणधनयोः समं विभागः
- ❖ द्यूतसमाहूयः
- ❖ ब्राह्मणपीडने दण्डः
- ❖ राज्ञः कोशहारकादयो दण्ड्याः
- ❖ मिथ्याचिकित्सने दण्डः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- प्रतिमादिभेदनादारभ्य नवमोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।
(नवमोऽध्यायस्य 285 to 336 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन विविधापराधेषु विहितदण्डविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ प्रतिमादिभेदने दण्डः
- ❖ अभिचारकर्मणि
- ❖ राज्ञो युगत्वकथनम्
- ❖ ब्राह्मणप्रशंसा
- ❖ वैश्य-शूद्रधर्माः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी – 2008

शास्त्रीतृतीयवर्षम्
तृतीयवर्षम् - 3rd.Year
पञ्चमषण्मासिक :/Fifth Semester
पञ्चमपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) एकादशोऽध्यायः

Paper – 5: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] **Max. marks - 100**
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V :

- विहितेन पत्रेण छात्राणां पापपुण्यविषयकमूल्यबोधस्य जागरणं तथा विविधानां पापानां तज्जन्यप्रायश्चित्तानां विषये च ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I स्नातकस्य प्रकारादारभ्य प्रायश्चित्तमवश्यं कर्तव्यपर्यन्तम् ।
(एकादशोऽध्यायस्य 1 to 53 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन स्नातकभेद-पापोत्पत्ति-प्रायश्चित्तस्य अनिवार्यताविषयेषु च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ स्नातकस्य प्रकाराः
- ❖ कुटुम्बाभरणे दोषः
- ❖ देवब्राह्मणस्वहरणे फलम्
- ❖ प्रायश्चित्तिसंसर्ग निषेधः
- ❖ प्रायश्चित्तस्य अनिवार्यता

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- पञ्चमहापातकादारभ्य गोवधाद्युपपातकप्रायश्चित्तपर्यन्तम् ।
(एकादशोऽध्यायस्य 54 to117 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन विविधानां पापानां तदनुकूलानां प्रायश्चित्तानां च विषयेषु ज्ञानं भवेत्।

- ❖ पञ्चमहापातकानि
- ❖ उपपातकानि
- ❖ ब्रह्मवधप्रायश्चित्तम्
- ❖ सुरापानप्रायश्चित्तम्
- ❖ गोवधाद्युपपातकप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- अवकीर्णप्रायश्चित्तादारभ्य अगम्यागमनप्रायश्चित्तपर्यन्तम् ।

(एकादशोऽध्यायस्य 118 to 172 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन विविधप्राणिबधजन्यप्रायश्चित्त-अभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तविषयेषु च ज्ञानं भवेत् ।

- ❖ अवकीर्णप्रायश्चित्तम्
- ❖ जातिभ्रंशकरप्रायश्चित्तम्
- ❖ सङ्करीकरणप्रायश्चित्तम्
- ❖ अभक्षभक्षणप्रायश्चित्तम्
- ❖ अगम्यागमनप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- वडवारजस्वलादिगमने प्रायश्चित्तादारभ्य प्राजापत्यादिव्रतनिर्णयपर्यन्तम् ।

(एकादशोऽध्यायस्य 173 to 221 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन अगम्यस्त्रीगमनजन्यप्रायश्चित्त-संसर्गपातकप्रायश्चित्त-व्रतस्वरूपादिविषयेषु च ज्ञानं भवेत् ।

- ❖ वडवारजस्वलादिगमने प्रायश्चित्तम्
- ❖ चण्डालीगमने प्रायश्चित्तम्
- ❖ पतितसंसर्गप्रायश्चित्तम्
- ❖ वेदोदितकर्मादित्यागे प्रायश्चित्तम्
- ❖ प्राजापत्यादिव्रतनिर्णयः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- व्रताङ्गानि उपदेशादारभ्य एकादशोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(एकादशोऽध्यायस्य 222 to 265 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन पापस्योद्घोषणावश्यकता-रहस्यप्रायश्चित्तविषयेषु च ज्ञानं भवेत् ।

- ❖ व्रताङ्गानि
- ❖ पापवृत्तिनिन्दा
- ❖ तपः प्रशंसा
- ❖ वेदाभ्यासप्रशंसा
- ❖ रहस्यप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

षष्ठपत्रम्

पारस्करगृह्यसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य नवमीकण्डिकान्तम्

Paper – 6: Micro study of Paraskara Grihayasutram written by Paraskara .
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI :

➤ अनेन पत्रेण छात्राणां पाकयज्ञ-संस्कारादीनां विषये कर्मकाण्डीयज्ञानं भवेत्।

UNIT – I पारस्करगृह्यसूत्रस्य कुशकण्डिकानिरूपणादारभ्य अवसथ्याधानप्रयोगपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य 1st and 2nd कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन कुशकण्डिकानिरूपण-अवसथ्याधान-पञ्चमहायज्ञविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ कुशकण्डिकानिरूपणम्
- ❖ आवसथ्याधाननिरूपणम्
- ❖ पुण्याहवाचनप्रयोगः
- ❖ नान्दीश्राद्धम्
- ❖ आधाने अशौचम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- मधुपर्कविधिः

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य तृतीयकण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन मधुपर्कविधिविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ अर्धनिरूपणम्
- ❖ अर्हणप्रकारः
- ❖ यजमानः पादौ प्रक्षालणविधिः
- ❖ यजमानप्रदत्तमर्घ्यजलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- पाकयज्ञभेदाः
(पारस्करगृह्यसूत्रस्य चतुर्थकण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन पाकयज्ञभेदविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ पाकयज्ञभेदाः
- ❖ अग्निस्थापनम्
- ❖ विवाहकालः
- ❖ कन्यादानम्
- ❖ विवाहविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- विवाहविधेः आरभ्य शिलारोहणपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य पञ्चम-षष्ठ-सप्तम कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन विवाहविधिविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ विवाह-होम
- ❖ लाजा-होम
- ❖ अश्मारोहणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- सप्तपदीप्रक्रमादारभ्य नवमकण्डिकासमाप्तिपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य अष्टम-नवम कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन विवाहविधिषु सप्तपदी-सूर्यदर्शन-नित्यहोमविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ शप्तपदी
- ❖ वाग्दानविधिः
- ❖ कन्यादानम्
- ❖ औपासनहोमः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थाः

१. पारस्करगृह्यसूत्रम्, भारतीयविद्याप्रकाशन, वाराणसी -1973/प्र. कुलमणिमिश्रसम्पादितम्, श्रीनारायणप्रेस, पुरी -1982

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थाः

१. आपस्तम्बधर्मसूत्रम् -चौखम्बा संस्कृत सीरिज आफिस, वाराणसी - १९६९

२. आश्वलायनगृह्यसूत्रम् -चौखम्बा संस्कृत सीरिज आफिस, वाराणसी - २००३

शास्त्रीतृतीयवर्षम्
तृतीयवर्षम् - 3rd.Year
षष्ठषाण्मासिक :/6th.Semester

पञ्चमपत्रम्

मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) दशम-द्वादशाध्यायौ

Paper – 6: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V :

- विहितेन पत्रेण छात्राणां कर्मविषयकस्य मूल्यबोधस्य जागरणं तथा विविधकर्माणां तज्जन्यविपाकानां मोक्षप्राप्त्युपायविषयेषु ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I दशमोऽध्यायप्रारम्भात् वर्णसङ्करश्रैष्ठ्यपर्यन्तम् ।
(दशमोऽध्यायस्य 1 to 69 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन द्विजाति-वर्णसङ्कर-व्रात्य-साधारणधर्मविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ वर्णानां ब्राह्मणः प्रभुः
- ❖ व्रात्याः
- ❖ वर्णसंकराणां कर्माणि
- ❖ साधारणधर्माः
- ❖ संस्कारेषु अर्हता

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- बीजक्षेत्रयोर्बलाबलादारभ्य दशमोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।
(दशमोऽध्यायस्य 70 to 131 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन जातिविहितकर्म-आपद्धर्म-वित्तागमधर्म्यादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ बीजक्षेत्रयोर्बलाबल
- ❖ ब्राह्मणस्य षड् कर्माणि
- ❖ विक्रये वर्ज्यानि
- ❖ धर्म्याः सप्तवित्तगमाः
- ❖ दश जीवनहेतवः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- शुभाशुभकर्मफलादारभ्य गुणत्रयात् त्रिविधागतिपर्यन्तम् ।
(द्वादशाध्यायस्य 1 to 40 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन शुभाशुभकर्मफल-कर्मभेद-त्रिपिण्ड-जीवात्म-गुणभेद-गुणलक्षणादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ शुभाशुभकर्मफलम्
- ❖ त्रिविधं मानसं कर्म
- ❖ जीवात्मपरिचयः
- ❖ देहिनः प्रत्यावर्तनम्
- ❖ सत्त्वादिलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- त्रिविधगतिप्रकारादारभ्य वैदिकं कर्म द्विविधपर्यन्तम् ।

(द्वादशाध्यायस्य 41 to 89 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन गुणभित्तिकगति-मोक्षोपाय-आत्मज्ञानादिविषयकं ज्ञानं भवेत्।

- ❖ त्रिविधगतिप्रकाराः
- ❖ पापेन कुत्सिता गतिः
- ❖ विहिताऽकरणफलविपाकः
- ❖ शास्त्रनिषिद्धाचरणफलम्
- ❖ प्रकृष्टं मोक्षसाधनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- प्रवृत्तनिवृत्तकर्मफलादारभ्य द्वादशोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(द्वादशोऽध्यायस्य 90 to 126 श्लोकाः)

Objective: विहितांशेन प्रवृत्तनिवृत्तकर्मफल-वेदस्य श्रेष्ठता-धर्मज्ञलक्षण-आत्मस्वरूप-शिष्ट-परिषदादिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ प्रवृत्तनिवृत्तकर्मफलम्
- ❖ वेदप्रशंसा
- ❖ धर्मविदो महत्त्वम्
- ❖ आत्ममहत्त्वम्
- ❖ परमात्मनो नामान्तरकथनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (अचाराचाराध्यायः) - चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

षष्ठपत्रम्

पारस्करगृह्यसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य दशमीकण्डिकातः समाप्तिं यावत्

Paper – 6: Micro study of Paraskara Grihayasutram written by Paraskara .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] Max. marks - 100

(75 Written Exam + 25 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI :

➤ विहितेन पत्रेण छात्राणां नित्यनैमित्तिकहोम-नामकरणादिसंस्काराणां विधिविषयकं ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I पारस्करगृह्यसूत्रस्य नैमित्तिकहोमादारभ्य ऋतुशान्तिप्रयोगपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य 10th and 11th कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन नैमित्तिकहोम-चतुर्थीकर्मजन्यविधिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ वधूप्रवेशे नैमित्तिकानि कर्माणि
- ❖ चतुर्थीकर्म
- ❖ गर्भाधानम्
- ❖ ऋतुशान्ति

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- पक्षादिकर्मणः आरभ्य सीमन्तोन्नयनप्रयोगपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य 12th ,13th ,14th ,15th कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन पक्षादिकर्म-पुंसवन-सीमन्तोन्नयनसंस्कारविधिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ पक्षादिकर्म
- ❖ गर्भाधारणोपायाः
- ❖ पुंसवनम्
- ❖ सीमन्तोन्नयनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- सोष्यन्तीकर्माणः आरभ्य सूतिकास्नानपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य 16th कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन प्रसवविधि-मेधाजनविधिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ सोष्यन्तीकर्म
- ❖ जातकर्म
- ❖ मूलशान्तिः

❖ दत्तकपुत्रपरिग्रहविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- नामकरणादारभ्य प्रवासादागतस्य पुत्रादिदर्शनविधिपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य 17th, 18th कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन नामकरण-बहिर्निष्क्रमणविधिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ नामकरणम्
- ❖ बहिर्निष्क्रमणम्
- ❖ कर्णवेधः
- ❖ प्रवासादागतस्य पुत्रादिदर्शनविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- अन्नप्राशनादारभ्य प्रथमोऽध्यायसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(पारस्करगृह्यसूत्रस्य 19th कण्डिकाः)

Objective: विहितांशेन अन्नप्राशन-स्थालिपाकविधिविषयकं च ज्ञानं भवेत्।

- ❖ अन्नप्राशनम्
- ❖ अन्नप्राशनप्रयोगः
- ❖ वर्धापनविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

पाठ्यक्रमे निर्द्धारितग्रन्थाः

१. पारस्करगृह्यसूत्रम्, भारतीयविद्याप्रकाशन, वाराणसी, 1973/प. कुलमणिमिश्रसम्पादितम्, श्रीनारायणप्रेस, पुरी 1982

पाठ्यक्रमे सहायकग्रन्थाः

१. आपस्तम्बधर्मसूत्रम् - चौखम्बा संस्कृत सीरिज आफिस, वाराणसी, १९६९
२. आश्वलायनगृह्यसूत्रम् - चौखम्बा संस्कृत सीरिज आफिस, वाराणसी, २००३

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 5: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) प्रथमोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **15 x 1 = 15**
1. अण्डजाः के ?
 2. काः फलपाकान्ताः ?
 3. के वनस्पतयः ?
 4. गुडूच्याद्याः प्रताना वल्लयो वा ?
 5. सत्ययुगस्य परिमाणः कियान् ?
 6. वायुः कुतः उत्पन्नः ?
 7. अद्भ्यः किमजायत ?
 8. वैश्यस्य कानि कर्माणि ?
 9. सर्वस्य तपसो मूलं किम् ?
 10. नरेषु के श्रेष्ठाः ?
 11. ब्रह्मणो बाहुतः को जातः ?
 12. आदित्यात् को वेदः सृष्टः ?
 13. विषयाणां ग्रहीतृणि कानि ?
 14. अहंकारस्य सृष्टिः कुतोऽभूत् ?
 15. कति महाभूतानि ?
- II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।** **6 x 5 = 30**
1. क्षत्रियस्य कर्माणि	2. मन्वन्तरप्रमाणम्
3. महाप्रलयस्वरूपम्	4. धर्मशास्त्राध्ययनस्य फलम्
5. दैवयुगप्रमाणम्	6. ब्राह्मणस्य कर्माणि
7. सप्त मनवः	8. कालपरिमाणः
9. नारायणशब्दनिर्वचनम्	10. पञ्चेन्द्रियाणि
11. दश प्रजापतयः	12. प्राणिभेदाः
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. सृष्टेरुत्पत्तिं मनूक्तदिशा प्रपञ्चयत ।
 2. ब्राह्मणादिवर्णानां कर्माणि विलिख्य ब्राह्मणस्य श्रेष्ठत्वं प्रदर्शयत ।
 3. यन्मूर्त्यवयवाः सूक्ष्मास्तस्यैमान्याश्रयन्ति षट् ।
तस्माच्छरीरमित्याहुस्तस्य मूर्तिं मनीषिणः ॥ इति श्लोकं सप्रसङ्गं व्याख्यात ।
 4. आद्याद्यस्य गुणं त्वेषामवाप्नोति परः परः ।
यो यो यावतिथश्रैषां स स तावद्गुणः स्मृतः ॥ इति श्लोकं सप्रसङ्गं व्याख्यात ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 6: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) द्वितीयोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।

15 x 1 = 15

1. अखिलः वेदः कस्मिन् मूलम्?
2. सङ्कल्पमूलः कः?
3. श्रुतिस्तु कः विज्ञेयः?
4. धर्मं जिज्ञासमानाणां प्रमाणं किम्?
5. कयोरन्तरं देशं ब्रह्मावर्तं प्रचक्षते?
6. कः म्लेच्छदेशः?
7. नामधेयसंस्कारं कदा कार्यम् ?
8. अन्नप्राशनं कस्मिन् मासे करणीयम् ?
9. गर्भादिकादशे वर्षे कस्य उपनायनं कार्यम् ?
10. कस्य केशान्तिको दण्डः कार्यः ?
11. उपनयनाङ्गभूतां भिक्षां प्रथमं कं भिक्षेत्?
12. अङ्गुष्ठमूलस्य कस्मिन् भागे ब्राह्मं तीर्थं प्रचक्षते ?
13. कः विधिः स्त्रीणां वैदिकः संस्कारः स्मृतः ?
14. समागमे कृते अभिवादकं ब्राह्मणं कीदृशं पृच्छेत् ?
15. हृद्गाभि अद्भिः कः पूयते ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देय

6 x 5 = 30

1. धर्मसामान्यलक्षणम्	2. चतुर्धा धर्मप्रमाणम्
3. भोजने नियमाः	4. आचमनविधिः
5. वेदाध्ययनविधिः	6. सन्ध्यावन्दनम्
7. प्राणायामः	8. स्त्रीस्वभावः
9. वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वम्	10. ब्रात्या
11. इन्द्रियसंयमः	12. अभिवादनविधिः

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।

2 x 15 = 30

1. धर्मस्य वेदमूलतां प्रतिपाद्य ग्रन्थोक्तदिशा धर्मप्रमाणानि प्रतिपादयत ।
2. ग्रन्थोक्तदिशा संस्कारान् सङ्गृह्णीत ।
3. ग्रन्थोक्तदिशा वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वं प्रतिपाद्य गुरोः प्रामाण्यं निरूपयत ।
4. ग्रन्थोक्तरीत्या प्रणवप्रशंसां प्रतिपाद्य इन्द्रियविचारान् सङ्गृह्णीत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 5: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) तृतीयोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । **15 x 1 = 15**

1. कदा गृहस्थाश्रमं गच्छेत् ?
2. ब्राह्मणस्य कति भार्या ?
3. कस्मिन् विवाहे गोमिथुनं वरात् गृह्यते ?
4. ब्राह्मणः क्षत्रियाम् उद्धहन् किं गृह्णाति ?
5. कति ऋतुकालः ?
6. कासु रात्रीषु गमनेन पुत्रो जायते ?
7. कुविवाहै किं भवति ?
8. गृहस्थस्य कति सूनाः ?
9. वलिकर्म कीदृशो यज्ञः ?
10. अहुतशब्देन किं बोध्यते ?
11. सर्वेषु आश्रमेषु कः श्रेष्ठाश्रमः ?
12. कान् मधुपर्केण प्रति संवत्सरं पूजयेत् ?
13. कस्मिन् कर्मणि ब्राह्मणस्य परीक्षा भवति ?
14. कृष्णमृगमांसं दानेन पितरः कियत् कालं यावत् तृप्ताः भवन्ति ?
15. कस्यां तिथौ श्राद्धदाने ज्ञातिश्रेष्ठता प्राप्यते ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया । **6 x 5 = 30**

1. अतिथिलक्षणम्	2. पंक्तिपावनब्राह्मणाः
3. ब्राह्मणभोजने दूषकाः	4. श्राद्धदेशाः
5. ब्राह्मणविवाहः	6. श्राद्धे परिवेषणविधिः
7. नित्यश्राद्धम्	8. वलिहरणविधिः
9. ब्राह्मण परीक्षणम्	10. श्रोत्रियप्रशंसा

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् । **2 x 15 = 30**

1. सलक्षणं विवाह भेदान् प्रतिपादयत ।
2. ऋतुकालान् प्रदर्श्य तत्र निन्दितकालान् प्रसस्थकालान् प्रतिपादयत ।
3. मनुक्तान् गृहस्थधर्मान् प्रतिपादयत ।
4. श्राद्धे भोज्यान्नान् अभोज्यान्नांश्च प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 6: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) चतुर्थोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

- I.** एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । **15 x 1 = 15**
1. आयुषः कस्मिन् भागे द्विजः गृहस्थो भवेत् ?
 2. किं नाम अमृतं ?
 3. कियद् धान्यादिधनसंख्या कुसूलधान्यकः उच्यते ?
 4. सन्तोषमूलं किं धर्मं ?
 5. कति महायज्ञाः ?
 6. पशुयागः कदा कार्यः ?
 7. स्नातकः किदृशीं यष्टिं धारयेत् ?
 8. दिवा मलमूत्रोत्सर्जनं कथं कुर्यात् ?
 9. आर्द्रपादः भुञ्जानः स्नातकः किं फलं प्राप्नोति ?
 10. कति नरकाः ?
 11. वेदोपाकरणं कदा क्रियते ?
 12. वेदोत्सर्जनं कदा कुर्यात् ?
 13. देवतापूजनं कदा कार्यम् ?
 14. अविद्वान् घृतं तिलं च प्रतिगृह्णन् किं नाशयति ?
 15. सर्वेषु दानेषु किं दानं विशिष्टम् ?
- II.** केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया । **6 x 5 = 30**
1. यातिस्मरः कथं भवति ।	2. कै सह विवादं न समाचरेत् ।
3. कैः अधिक्षिप्तः भूत्वा जनः सेहेत ।	4. कः बैडालव्रतिकः ।
5. कः बकव्रतिकः ।	6. अधर्माचरणस्य किं फलम् ।
7. यमनियमौ ।	8. विद्यादानप्रशंसा ।
9. शास्त्राभ्यासफलम् ।	10. ऋतामृताभ्यां किं ?
11. विद्यादानप्रशंसा	12. नरकाः ।
- III.** कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् । **2 x 15 = 30**
1. मनुक्तान् स्नातकधर्मान् प्रतिपादयत ।
 2. मनुक्तान् अनध्यायान् प्रतिपादयत ।
 3. उपाकर्म उत्सर्जनयोः कालान् प्रतिपादयत ।
 4. कानि अत्रानि अभक्ष्याणि ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper – 5 : मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः)पञ्चम-षष्ठाध्यायौ

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।

15 x 1 = 15

1. यज्ञार्थं ब्राह्मणैः के वध्याः ?
2. मांसादः के ?
3. कैः संयुक्तं भक्ष्यं भोज्यम् अगर्हितम् ?
4. स्थावरं जङ्गमं चैव सर्वं कस्य भोजनम् ?
5. किमर्थं पशवः सृष्टाः ?
6. कां हिंसाम् आपद्यपि न समाचरेत् ?
7. कति अहं शावमाशौचं सपिण्डेषु विधीयते ?
8. कतितमे पुरुषे सपिण्डता निवर्तते ?
9. असंस्कृतानां स्त्रीणां कति अहात् शुध्यन्ति बान्धवाः ?
10. सर्वेषामेव शौचानां कस्मिन् शौचं परं स्मृतम् ?
11. बुद्धिः केन शुध्यति ?
12. वीतशोकभयोः कः ब्रह्मलोके महीयते ?
13. कति ऋणानि अपाकृत्य मनो मोक्षो निवेशयेत् ?
14. केन पूतं जलं पिबेत् ?
15. कः कर्माभिः न निबध्यते ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।

6 x 5 = 30

1. यतिपात्राणि	2. मृत्युर्विप्रान् जिघांसति
3. दशकं धर्मलक्षणम्	4. मुक्तस्य लक्षणम्
5. पञ्चयज्ञाः	6. द्वादशैते नृणां मलाः
7. घतकाः	8. द्रव्यशुद्धिः
9. आचमनविधिः	10. भिक्षाकालः
11. इन्द्रियनिग्रहः	12. व्यभिचारफलम्

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।

2 x 15 = 30

1. ग्रन्थोक्तदिशा वानप्रस्थविचारान् सङ्गृहणीत ।
2. स्त्रिणां धर्मान् निबोधत सङ्गृह्य लिखत ।
3. प्रेतशुद्धिं प्रवक्ष्यामि इत्यादिना प्रतिपादितान् प्रेतशुद्धिप्रकारान् सङ्गृहणीत ।
4. ग्रन्थोक्तरीत्या मृत्युप्रापकान् विषयान् प्रतिपाद्य भक्ष्याभक्ष्यद्रव्याणि विशदयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper -6: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) सप्तमोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।

15 x 1 = 15

1. राजा केषामंशेभ्यः सृष्टः ?
2. कः राजा कर्हिचित् न विनश्यति ?
3. कथं जगद् भोगाय कल्प्यते ?
4. साहसं कीदृशं व्यसनम् ?
5. नृपतौ कः आयत्त ?
6. कतिविधं दुर्गम् ?
7. कः ब्रह्मनिधिः ?
8. राजा कथं अर्थान् चिन्तयेत् ?
9. कति उपायाः ?
10. कर्म कतिविधम् ?
11. राज्याङ्गानि कति ?
12. कदा सन्धिं कुर्यात् ?
13. उपायेषु कः अन्तिमः ?
14. राजा अन्नं कथम् अद्यात् ?
15. कः द्वैधीभावः ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।

6 x 5 = 30

1. दण्डप्रशंसा	2. अध्यक्षः
3. व्यूहप्रकारः	4. मन्त्रणाविधिः
5. दानस्य फलम्	6. दुर्गप्रकाराः
7. दूतलक्षणम्	8. दण्डप्रशंसा :
9. कामजव्यसनानि	10. क्रोधजव्यसनानि
11. सन्धिः	12. संश्रयः

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।

2 x 15 = 30

1. मनुक्तान् राजधर्मान् प्रतिपादयत ।
2. यथाग्रन्थं सन्धिविग्रहादिषड्गुणान् प्रतिपाद्य तेषां प्रयोगोपायाश्च प्रतिपादयत ?
3. मनुक्तान् योद्धधर्मान् प्रतिपादयत ?
4. राज्ञः करग्रहणविधिं प्रतिपादयत ?

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper -5: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) अष्टमोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **15 x 1 = 15**
1. राजा कथं सभां प्रविशेत् ?
 2. कति विवादपदानि ?
 3. गो विषये मिथ्यावदन् जनं कति बान्धवान् हन्ति ?
 4. पूर्वसाहसदण्डः कतिपणात्मकः ?
 5. कीदृशः एकोऽपि साक्षी प्रशस्तः ?
 6. के परार्थे क्लिश्यन्ति ?
 7. प्रतिभूः कतिविधः ?
 8. अधीः कतिविधः ?
 9. कति ऋत्विजः ?
 10. सीमावृक्षाः कीदृशाः स्युः ?
 11. उक्षत्रीयः ब्राह्मणं आकृश्य कियत् दण्डं प्राप्नोति ?
 12. कः अदत्ता दायी ?
 13. सीमा कतिविधाः ?
 14. कति आततायीनः ?
 15. कति दास योनयः ?
- II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।** **6 x 5 = 30**
1. धर्ममहत्त्वम्	2. अस्वामिविक्रयः
3. सम्भूय-समुत्थानम्	4. दत्तस्थानपकर्म
5. वेतनादानम्	6. सीमाविवादः
7. स्तेयम्	8. साहसम्
9. स्त्रीसंग्रहणम्	10. निक्षेपः
11. कन्यादूषणेदण्डः प्रतिपादयत	12. शाक्यदानविधिः
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. अष्टादशविवादपदेषु ऋणादानस्य प्राथम्यं प्राधान्यञ्च प्रदर्शयत ।
 2. ग्रन्थोक्तदिशा स्वामिपालविवादः प्रतिपादयत ।
 3. ग्रन्थोक्तदिशा वाक्पारुष्यविषये प्रतिपादयत ।
 4. ग्रन्थोक्तदिशा दण्डपारुष्यविषये प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper -6: मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) नवमोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **15 x 1 = 15**
1. जाया शब्दस्य को अर्थः ?
 2. स्त्रीयं स्थविरे कः रक्षति ?
 3. अंशः कतिवारं पतति ?
 4. कन्या ऋतुमति सति कियन्ति वर्षाणि प्रतिक्षेत ?
 5. त्रिंशद्वर्षे वरः किदृशी कन्यामुद्धहेत् ?
 6. कति नारी दुषणानि ?
 7. स्त्रीयां स्वातन्त्र्यं अस्ति न वा ?
 8. स्त्रीजननी कदा अधिवेद्या ?
 9. कदा मानवः पुत्री भवति ?
 10. ज्येष्ठस्य कियान् उद्धारः ?
 11. कति दायदबान्धवाः ?
 12. मातुः यौतकेधने कस्य भागः ?
 13. स्त्रीधनं कतिविधम् ?
 14. के अनंशाः ?
 15. ग्रन्थिभेदस्य प्रथमापराधे को दण्डः ?
- II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।** **6 x 5 = 30**
1. नियोगविधिः	2. पितृधनविभागकालः
3. ज्येष्ठपुत्रप्रशंसा	4. स्त्रीधनाधिकारिणः
5. उद्धारव्यवस्था	6. राजयुगत्वम्
7. ब्राह्मणप्रशंसा	8. दत्तकः
9. दायदबान्धवाः	10. अदायादबान्धवाः
11. गुढोत्पन्नः	12. अध्यावाहनिकम्
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. ग्रन्थोक्तदिशा पुत्रभेदान् सस्वरूपं प्रतिपादयत ।
 2. ग्रन्थोक्तदिशा स्त्रीधन भेदान् प्रतिपाद्य तेषां स्वरूपं वर्णयत ।
 3. दायभागकालं प्रदर्श्य भ्रातृणां मध्ये दायभागप्रकारं निर्दिशत ।
 4. मनुक्तानां राज्ञः कण्टकोद्धरणविधिं प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 5 : मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) एकादशोऽध्यायः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।

15 x 1 = 15

1. गुरुतल्पगस्य किं फलम् ?
2. धान्यचौरः किं प्राप्नोति ?
3. पिशुनस्य किं फलम् ?
4. महापातकानि कानि ?
5. राजगामि पैशुनं केन समम् ?
6. वेदिनिन्दा केन पापेन समं भवति ?
7. धर्मस्य कः मूलम् ?
8. सुरा कतिविधा ?
9. वराहहने किं दातव्यम् ?
10. अनस्थानां प्राणिनां हने कथं शुद्धिः ?
11. खरं हत्वा किं दातव्यम् ?
12. पुनः संस्कारकर्मणि किं किं निवर्तते ?
13. पतितेन सहाचरन् कियता कालेन पतति ?
14. सर्वं तु केन साध्यम् ?
15. अज्ञानात् विष्णुत्रादिप्राशने किं प्रायश्चित्तम् ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।

6 x 5 = 30

1. सुरापानप्रायश्चित्तम्	2. सुवर्णस्तेयप्रायश्चित्तम्
3. सान्तपनकृच्छ्रम्	4. सङ्करीकरणनिमित्तानि
5. प्रायश्चित्तीयते नरः	6. सुरापानसमानि पापानि
7. चान्द्रायणम्	8. शिशुचान्द्रायणम्
9. अपात्रीकरणम्	10. जातिभ्रंशकराणि
11. प्राजापत्यकृच्छ्रम्	12. मलिनीकरणम्

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।

2 x 15 = 30

1. ग्रन्थोक्तदिशा उपपातकानि निर्दिश्य गोवधप्रायश्चित्तं विवृणत ।
2. यथाग्रन्थं ब्रह्महत्याप्रायश्चित्तं विशदीकुरुत ।
3. यथाग्रन्थं अवकीर्णप्रायश्चित्तं विशदीकुरुत ।
4. प्रायश्चित्तार्थ-सर्वत्रतेषु साधारणकर्तव्यानि विशदयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 6: पारस्करगृह्यसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य नवमीकण्डिकान्तम्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।

15 x 1 = 15

1. प्रोक्षणं कथं कार्यम् ?
2. “आवसथ्याधानम् ” इत्यस्य कोऽर्थः ?
3. “अरणिः” इत्यस्य कोऽर्थः ?
4. पञ्चमहायज्ञाः के ?
5. अग्न्याधेयदेवताः के ?
6. स्थालीपाकः इत्यस्य कोऽर्थः ?
7. षट् अर्घ्याः के ?
8. मधुपर्कप्रतीक्षणमन्त्रः कः ?
9. पाकयज्ञाः कतिविधाः ?
10. लाजाहोमे केन मिश्रान् लाजान् आवपति ?
11. केन पादेन अश्मारोहणम् ?
12. गाथागानमन्त्रः कः ?
13. कां दिशं प्रति सप्त पदानि प्रक्रमयति ?
14. सूर्यदर्शनमन्त्रः कः ?
15. हृदयालम्बनमन्त्रः कः ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।

6 x 5 = 30

1. स्थालीपाकः	2. पाकयज्ञाः
3. हृदयालम्बनविधिः	4. नित्यहोमविधिः
5. पाणिग्रहणम्	6. शिलारोहणम्
7. ध्रुवदर्शनम्	8. गाथागानम्
9. विवाहे नक्षत्रविचारः	10. वाग्दानविधिः
11. मृदाहरणम्	12. पुनर्विवाह

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।

2 x 15 = 30

1. सव्याख्यं आवसथ्याधानविधिं विचारयत ।
2. यथाग्रन्थं सप्तपदीक्रमं विशदयत ।
3. ग्रन्थोक्तदिशा लाजाहोमविधिं विवृणुत ।
4. यथाग्रन्थं मधुपर्कविधिविचारं प्रस्तुत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 5 : मनुस्मृतेः (कुल्लूकभट्टटीकासहितायाः) दशम-द्वादशाध्यायौ

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।

15 x 1 = 15

1. क्षत्रीयात् वैश्यायां कः जायते ?
2. वैदेहकः आयोगव्यां कं जनयति ?
3. निषादः वैदेह्यां कं जनयति ?
4. मागधानां किं कर्म ?
5. ब्राह्मणात् आयोगव्यां कः जायते ?
6. ब्राह्मणात् उग्रायां कः जायते ?
7. निषादात् शूद्रायां कः जायते ?
8. सौरभ्रानां किं कर्म ?
9. मानसकर्माणि कति ?
10. परस्त्रीगामी किं भवति ?
11. किं हृत्वा छुल्लुन्दरी भवति ?
12. फलं हृत्वा किं भूत्वा जायते ?
13. को ब्रह्मराक्षसो भवति ?
14. रसं हृत्वा किं भूत्वा जायते ?
15. मांसं हृत्वा किं भूत्वा जायते ?

II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।

6 x 5 = 30

1. साधारणधर्माः	2. षट् कर्माणि
3. दश जीवनहेतवः	4. सप्तवित्तागमाः
5. मानसकर्म	6. जीवात्मपरिचयः
7. सत्त्वादिलक्षणम्	8. जघन्या तामसी गतिः
9. त्रिदण्डपरिचयः	10. वेदप्रशंसाः
11. आत्ममहत्त्वम्	12. प्रकृतं मोक्षसाधनम्

III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।

2 x 15 = 30

1. वर्णसङ्घरात् सृष्टाननुलोमजान् प्रतिलोमजांश्च निर्णयत ।
2. मनुक्तान् आपद्धर्मान् प्रतिपादयत ।
3. मनुक्तान् कर्मविपाकान् निरूपयत ।
4. मनुक्तान् अर्थागमोपायानां निरूपयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Shastri Model Question Paper

Paper - 6: पारस्करगृह्यसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य दशमीकण्डिकातः समाप्तिं यावत्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 75]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **15 x 1 = 15**
1. धुर्यौ दक्षिणां कथं कार्यम्?
 2. चतुर्थीकर्म कदा कार्यम्?
 3. ऋतुशान्तिकर्म कदा कार्यम्?
 4. पक्षादिकर्म इत्यस्य कोऽर्थः ?
 5. श्वेतपुष्या इत्यस्य कोऽर्थः ?
 6. पुंसवनं कदा कर्तव्यम् ?
 7. सीमन्तोन्नयनं कदा कार्यम्?
 8. सोष्यन्तीकर्म कथं कार्यम्?
 9. मृताशौचे जातकर्मसंस्कार अनुष्ठीयते न वा ?
 10. मूलशान्तिः कथं कार्यम्?
 11. नामकरणं कदा कार्यम्?
 12. बहिर्निष्क्रमणं कदा कर्तव्यम् ?
 13. केन मन्त्रेण पिता स्वकुमारस्य सूर्यविक्षणं कारयेत् ?
 14. कर्णवेधः कथं कार्यम्?
 15. कदाऽन्नप्राशनं भवति ?
- II. केषाञ्चित् षण्णां टिप्पणी देया ।** **6 x 5 = 30**
1. गर्भाधानम्	2. पुंसवनम्
3. सीमन्तोन्नयनम्	4. जातकर्मः
5. मूलशान्तिः	6. दत्तकपुत्रपरिग्रहविधिः
7. बहिर्निष्क्रमणम्	8. कर्णवेधः
9. प्रवासादागतस्य पुत्रदर्शनविधिः	10. अन्नप्राशनम्
11. दोलारोहणम्	12. वर्धापनविधिः
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. चतुर्थीकर्मपद्धतिं पारस्करदिशा विचारयत ।
 2. यथाग्रन्थं पक्षादिकर्म विशदयत ।
 3. ग्रन्थोक्तदिशा सोष्यन्तीकर्म विवृणुत ।
 4. यथाग्रन्थं नामकरणविधिविचारं प्रस्तुत ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय :

**NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY
Tirupati**

धर्मशास्त्रविभाग :

DEPARTMENT OF DHARMASHASTRA

आचार्यपाठ्यक्रम :

SYLLABUS for ACHARYA

2017

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः
धर्मशास्त्रविभागः
आचार्यपाठ्यक्रमे निर्द्धारितपत्राणां मूल्याङ्कनार्थमङ्कदानपद्धतिः

Max. Marks - 100

(Following pattern will be followed for each paper in each semester)

(External Assessment =70 marks for Written Examination)

I. Ten objective type questions(comp.)	carrying 01 mark each = 10 X 01 = 10 Marks
II. Two short type questions	carrying 05 marks each = 02 X 05 = 10 Marks
III. Two long type question	carrying 10 marks each = 02 X 10 = 20 Marks
IV. Two long type question	carrying 15 marks each = 02 X 15 = 30 Marks

Total = 70 Marks

(for Internal Assessment = 30 Marks)

I. Objectives type Questions (Class Test)	= 10 Marks
II. Paper presentation in Departmental Seminar	= 10 Marks
III. Assignment	= 10 Marks

Total = 30 Marks

Grand total = 70 Marks + 30 Marks =100 Marks

आचार्यपाठ्यक्रमः(धर्मशास्त्रम्)

SYLLABUS for ACHARYA (Dharmashastram)

[Total Four Semesters; Approved by Board of Studies in the meeting held on 13.09.2020]

आचार्यप्रथमवर्षम्

प्रथमः षण्मासिकः/First Semester

Hard Core

प्रथमपत्रम्

याज्ञवल्क्यस्मृतेराचाराध्यायस्य (मिताक्षरासहितस्य)आदितो विवाहप्रकरणान्तम्

Paper – 1: Micro study of Yajnavalkyasmṛti written by Yajnavalkya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] Max. marks - 100

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objective of the Course I:

- अनेन पत्रेण छात्राणां स्मार्तधर्म-संस्कार-ब्रह्मचर्याश्रमविहितशैक्षणिकाचार-गृहस्थाश्रमविहितसामाजिक-दायित्वकर्तव्यादिविषयेषु ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I उपोद्घातप्रकरणादारभ्य ब्रह्मचारिप्रकरणस्य शौचनियमपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 1 to 18 श्लोकाः)

- ❖ षड्विधस्मार्तधर्मः
- ❖ धर्मस्य चतुर्दशस्थानानि
- ❖ धर्मस्य कारकज्ञापकहेतुः
- ❖ गर्भाधानादिसंस्काराः
- ❖ ब्राह्मणादीनामुपनयनकालः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- ब्रह्मचारिप्रकरणस्य प्राजापत्यादितीर्थादारभ्य ब्रह्मचर्यावधिपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 19 to 36 श्लोकाः)

- ❖ प्राजापत्यादितीर्थः

- ❖ आचमनविधिः
- ❖ अभिवादनविधिः
- ❖ भैक्षचर्याप्रकारः
- ❖ गुर्वाचार्यादिलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- ब्रह्मचारिप्रकरणस्य उपनयनकालस्य च परमावधिम् आरभ्य विवाहप्रकरणस्य कन्यादाने वरनियमपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 37 to 55 श्लोकाः)

- ❖ उपनयनकालः
- ❖ वेदग्रहणाध्ययनफलम्
- ❖ पञ्चमहायज्ञफलम्
- ❖ नैष्ठिकब्रह्मचारिधर्मः
- ❖ कन्यालक्षणानि

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- विवाहप्रकरणस्य द्विजातीनां शूद्रदारग्रहणनिषेधादारभ्य शास्त्रीयदारसंग्रहफलपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 56 to 78 श्लोकाः)

- ❖ कन्यादाने वरनियमः
- ❖ ब्राह्मादिविवाहलक्षणं
- ❖ कन्यादातृक्रमः
- ❖ नियोगविधिः
- ❖ द्वितीयपरिणयने हेतवः
- ❖ स्त्रीधर्मः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- ऋतुकालसमयादारभ्य विवाहप्रकरणसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 79 to 89 श्लोकाः)

- ❖ स्त्रीणाम्
- ❖ ऋतुकालावधिः
- ❖ स्त्रीगमने वर्ज्यदिनानि
- ❖ मृतभर्तृकनियमः
- ❖ प्रमितभार्यानियमः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (मिताक्षरासहिता)- चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी, 2008 / नागप्रकाशन, दिल्ली, 1985

सहायकग्रन्थः

१. आचारमयूखः- नीलकण्ठभट्टकृतः, भगवन्तभास्करग्रन्थमाला, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान , दिल्ली ,1986

द्वितीयपत्रम्

कौटलीयार्थशास्त्रस्य प्रथमाधिकरणम्

Paper – 2: **Micro study of Kautaliyamarthasastram written by Kautaliya .**
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] **Max. marks - 100**
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objective of the Course II:

- विहितेन पत्रेण राजा कथं प्रशिक्षितो भवेत् तथा राष्ट्रस्य सम्यक् परिचालनाय किं किं कुर्यादिति कौटलीयव्यवस्थासम्बन्धं च ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I कौटलीयार्थशास्त्रस्य विनयाधिकारिकादारभ्य वृद्धसंयोगपर्यन्तम् ।

(कौटलीयमर्थशास्त्रस्य 1st to 5th अध्यायाः)

- ❖ समग्रेऽर्थशास्त्रे प्रतिपादितविषयाणां ज्ञानम्
- ❖ विद्यासमुद्देशः
- ❖ त्रयीस्थापना
- ❖ वार्तादण्डनीतिस्थापना
- ❖ वृद्धसंयोगः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II-

कौटलीयार्थशास्त्रस्य अरिषड्वर्गत्यागादारभ्य मन्त्रिचयनोपायः तथा पुरोहितोत्पत्तिपर्यन्तम् ।

(कौटलीयमर्थशास्त्रस्य 6th to 9th अध्यायाः)

- ❖ अरिषड्वर्गत्यागः
- ❖ राजर्षिवृत्तम्
- ❖ अमात्योत्पत्तिः
- ❖ मन्त्रिचयनोपायः
- ❖ पुरोहितोत्पत्तिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III-

कौटलीयार्थशास्त्रस्य उपधाभिः अमात्यानां शौचाशौचज्ञानादारभ्य स्वविषये कृत्याकृत्यपक्ष-
रक्षणपर्यन्तम् ।

(कौटलीयार्थशास्त्रस्य 10th to 13th अध्यायाः)

- ❖ अमात्यानां शौचाशौचज्ञानम्
- ❖ गूढपुरुषोत्पत्तिः
- ❖ गूढपुरुषप्रणिधिः
- ❖ स्वविषये कृत्याकृत्यपक्षरक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- कौटलीयार्थशास्त्रस्य परविषये कृत्याकृत्यपक्षोपग्रहादारभ्य राजपुत्रवृत्तिपर्यन्तम् ।
(कौटलीयार्थशास्त्रस्य 14th to 18th अध्यायाः)

- ❖ परविषये कृत्याकृत्यपक्षरक्षणं
- ❖ मन्त्राधिकारः
- ❖ दूतप्रणिधिः
- ❖ राजपुत्ररक्षणम्
- ❖ राजपुत्रस्य अवरूढवृत्तिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- कौटलीयार्थशास्त्रस्य राजप्रणिधिविषयादारभ्य आत्मरक्षणपर्यन्तम् ।
(कौटलीयमर्थशास्त्रस्य 19th to 21st अध्यायाः)

- ❖ राजप्रणिधिः
- ❖ निशान्तप्रणिधिः(राजभवननिर्माणविधिः)
- ❖ आत्मरक्षितकम्(राज्ञः आत्मरक्षणम्)

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. कौटलीयार्थशास्त्रम् - ओ.पी. कङ्गले, मुम्बाइ, 1966 / प.कुलमणिमिश्रसम्पादितम् , नारायणप्रेस, पुरी, 1986

सहायकग्रन्थौ

१. शुक्रनीतिः- चौखम्बासंस्कृतसिरीज्, वाराणसी, 1968

२. Kautilya's political ideas and Institutions- R.K.Choudhury Varanasi 1971

तृतीयपत्रम्
जीमूतवाहनकृतदायभागस्य (आदितोऽष्टमाध्यायपर्यन्तम्)

Paper – 3: Micro study of Dayabhaga written by Jimutabahana .
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course III :

➤ अनेन पत्रेण धनविभागमधिकृत्य भारतीय विचारविषये छात्राणां ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I दायभागग्रन्थस्य प्रथमोऽध्यायः ।

- ❖ दायभागलक्षणम्
- ❖ स्वत्वस्य हेतून्
- ❖ जन्मस्वत्ववादम्
- ❖ विभागकालान्
- ❖ पितृधनविभागकालान्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- दायभागग्रन्थस्य द्वितीयोऽध्यायः ।

- ❖ पितामहधनविभागकालान्
- ❖ जीवति पितरि तत्कृतविभागप्रकारम्
- ❖ मृते पितरि भातृकृतविभागप्रकारम्
- ❖ मातृधनविभागप्रकारम्
- ❖ पैतामहधने पितापुत्रयोर्भागम् ।

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- दायभागग्रन्थस्य तृतीयोऽध्यायः चतुर्थोऽध्यायश्च ।

- ❖ सवर्णभ्रातृणां विभागप्रकारः
- ❖ उद्धारव्यवस्थायाः वैशिष्ट्यम्
- ❖ स्त्रीधनस्य स्वरूपम्
- ❖ स्त्रीधनविभागः

❖ अप्रजः स्त्रीधनाधिकारिणः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- दायभागग्रन्थस्य पञ्चमाध्यायषष्ठाध्यायौ ।

- ❖ विभागानधिकारिणः
- ❖ विभाज्य-अविभाज्यधननिरूपणम्
- ❖ विद्याधनस्वरूपम्
- ❖ गौणपुत्रान्
- ❖ अनुलोमजान् प्रतिलोमजांश्च

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- दायभागग्रन्थस्य सप्तमाध्यायाष्टमाध्यायौ ।

- ❖ विद्याधनेऽविदेषामधिकारविचारः
- ❖ विभागान्तरजातस्य विभागः
- ❖ विभागान्तरागतविभागः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१ .दायभागः-जीमूतवाहनकृतः, मोतिलालवनारसीदास, वाराणसी, 1981/ चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी, 2013

सहायकग्रन्थौः

१ .दायभागसमीक्षा-प्रो. किशोरचन्द्रमहापात्रकृता , कन्सेप्टकम्प्युटर, पुरी- 1999

२ .दायभागविमर्शः-प्रो. ललितकुमारसाहुकृतः, महालक्ष्मीकम्प्युटर, पुरी - 2010

चतुर्थपत्रम्

याज्ञवल्क्यस्मृतेर्व्यवहाराध्यायस्य(मिताक्षरासहितस्य)आदितः दिव्यप्रकरणान्तम्

Paper –4: Micro study of Yajnavalkyasmṛti written by Yajnavalkya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course IV :

➤ अनेन पत्रेण छात्राणां व्यवहारविषये ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I व्यवहाराध्यायस्य साधारणव्यवहारमातृकाप्रकरणादारभ्य असाधारणव्यवहारमातृकाप्रकरणं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 1 to 36 श्लोकाः)

- ❖ व्यवहारलक्षणम्
- ❖ व्यवहारस्याष्टादशभेदाः
- ❖ पक्षाभाषम् उत्तरस्वरूपम्
- ❖ दुष्टलक्षणानि
- ❖ दण्डप्रकाराः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- व्यवहाराध्यायस्य ऋणादानप्रकरणम् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 37 to 64 श्लोकाः)

- ❖ ऋणादानभेदाः
- ❖ वृद्धिभेदाः
- ❖ प्रतिभूः
- ❖ वृद्धिः
- ❖ आधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- व्यवहाराध्यायस्य उपनिधिप्रकरणादारभ्य साक्षिप्रकरणसमाप्तिं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 65 to 83 श्लोकाः)

- ❖ उपनिधिद्रव्यलक्षणम्
- ❖ साक्षिस्वरूपम्
- ❖ साक्षिभेदाः
- ❖ साक्षिश्रवणप्रकारः
- ❖ साक्षिनिह्वेदण्डव्यवस्थाः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- व्यवहाराध्यायस्य लेख्यप्रकरणादारभ्य दिव्यमातृकापर्यन्तम् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 84 to 99 श्लोकाः)

- ❖ लेख्यभेदान्
- ❖ राजकीयपत्रम्
- ❖ पञ्चविधहीनान्
- ❖ दिव्यमातृका
- ❖ दिव्ये साधारणविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- व्यवहाराध्यायस्य धटदिव्यादारभ्य दिव्यप्रकरणसमाप्तिं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 100 to 113 श्लोकाः)

- ❖ धटदिव्यप्रयोगम्
- ❖ अग्निदिव्यविधिम्
- ❖ जलदिव्यविधिम्
- ❖ विषदिव्यप्रकारम्
- ❖ तण्डुलविधिम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (मिताक्षरासहिता)- नागप्रकाशन, दिल्ली ,1985 / चौखम्बासंस्कृतसंस्थान,वाराणासी-2008

सहायकग्रन्थौ:

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः(मिताक्षराप्रमिताक्षरा-बालंभट्टीसहिता)- राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्,तिरुपति - 2007

२. व्यवहारमयूखः - नीलकण्ठभट्टकृतः , भगवन्तभास्करग्रन्थमाला, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान , दिल्ली -1986

आचार्यप्रथमवर्षम्

प्रथमः षाण्मासिकः/First Semester

Soft Core

पञ्चमपत्रम्

मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः मन्वर्थमुक्तावलीसहितः

Paper –5: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course V :

➤ अनेन पत्रेण छात्राणां शैक्षणिक-आचारविषयकमूल्यबोधयोः ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I धर्मसामान्यलक्षणादारभ्य उपनयनसंस्कारपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 1 to 48 श्लोकाः)

- ❖ धर्मसामान्यलक्षणम्
- ❖ धर्मप्रमाणानि
- ❖ ब्रह्मावर्तादिदेशः

- ❖ गर्भाधानादिसंस्काराणां कालः
- ❖ व्रात्यलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणादारभ्य सन्ध्याहीनस्य शूद्रत्वप्रतिपादनपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 49 to 103 श्लोकाः)

- ❖ ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणम्
- ❖ काम्यभोजनफलम्
- ❖ स्त्रीणां वैवाहिकविधिः
- ❖ इन्द्रियसंयमविधिः
- ❖ सन्ध्यामहत्त्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- वेदपाठाशक्तौ सावित्रीमन्त्रजपादा आरभ्य मुखनिन्दापर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 104 to 158 श्लोकाः)

- ❖ नित्यकर्मादौ नाऽनध्यायः
- ❖ कीदृशः शिष्योऽध्याप्यः
- ❖ गुरोरभिवादननियमः
- ❖ आचार्यादिलक्षणम्
- ❖ महल्लक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- शिष्येभ्यः मधुरवाणीप्रयोक्तव्यादारभ्य स्त्रीस्वभावकथनपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 159 to 214 श्लोकाः)

- ❖ मधुवाचः प्रयोजनम्
- ❖ परद्रोहादिनिषेधः
- ❖ वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वम्
- ❖ गुर्वाज्ञाकारित्वविधानम्
- ❖ स्त्रीस्वभावः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- मात्रादिभिः सह एकान्तवासनिषेधादारभ्य द्वितीयाध्यायस्य समाप्तिपर्यन्तम् ।
(द्वितीयाध्यायस्य 215 to 249 श्लोकाः)

- ❖ गुरुशुश्रूषाफलम्
- ❖ सन्ध्योपासनमावश्यकम्
- ❖ त्रिवर्गमहत्त्वम्
- ❖ मातापित्राचार्यमहत्त्वम्
- ❖ धर्मोपधर्मभेदः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहित)- चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी- 2009

सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (आचाराध्यायः)- चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसा - 2008

आचार्यपाठ्यक्रमः(धर्मशास्त्रम्)

SYLLABUS for ACHARYA (Dharmashastram)

आचार्यप्रथमवर्षम्

द्वितीयषण्मासिकः / Second Semester

Hard Core

षष्ठपत्रम्

याज्ञवल्क्यस्मृतेराचाराध्यायस्य वर्णजातिविवेकप्रकरणादाचाराध्यायसमाप्तियावत्

Paper – 6: Micro study of Yajnavalkyasmṛti written by Yajnavalkya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] Max. marks - 100
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VI :

- विहितेन पत्रेण छात्राणां वर्णजातिव्यवस्था-स्नातक-गृहस्थादिधर्म-भक्षाभक्ष-दान-श्राद्ध-शासनव्यवस्था-विचारव्यवस्थादिविषयेषु ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I वर्णजातिविवेकप्रकरणादारभ्य स्नातकधर्मप्रकरणसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 90 to 166 श्लोकाः)

- ❖ वर्णजातिविवेकप्रकरणम्
- ❖ गृहस्थधर्मप्रकरणम्
- ❖ स्नातकधर्मान्
- ❖ उपाकर्मोत्सर्जनयोः कालम्
- ❖ अनध्यायान्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- भक्षाभक्षप्रकरणादारभ्य दानप्रकरणसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 167 to 216 श्लोकाः)

- ❖ भक्षाभक्षप्रकरणम्
- ❖ द्रव्यशुद्धिप्रकरणम्
- ❖ भूशुद्धिप्रकारम्
- ❖ दानप्रकरणम्
- ❖ गोदानफलम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- श्राद्धप्रकरणम् ।

(आचाराध्यायस्य 217 to 270 श्लोकाः)

- ❖ श्राद्धस्य स्वरूपं कालञ्च
- ❖ श्राद्धे वर्ज्यान् ब्राह्मणान्
- ❖ अग्नौकरणविधिम्
- ❖ एकोद्दिष्टपार्वणश्राद्धयोर्भेदम्
- ❖ सपिण्डीकरणविधिम्
- ❖ कामनापूर्वकं तिथिविशेषे नक्षत्रविशेषे च श्राद्धकर्तुः फलविशेषम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- गणपतिकल्पप्रकरणादारभ्य राजधर्मप्रकरणस्य धनरक्षणप्रकारपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 271 to 317 श्लोकाः)

- ❖ विनायकोपस्पृष्टस्य लक्षणम्
- ❖ स्नपनविधिम्
- ❖ ग्रहशान्तिप्रकरणम्
- ❖ राजधर्मान्
- ❖ राज्ञा मन्त्रिपुरोहितादीनां नियुक्तिप्रकारम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- राजधर्मप्रकरणस्य लेख्यकरणादारभ्य राजधर्मप्रकरणसमाप्तिपर्यन्तम् ।

(आचाराध्यायस्य 318 to 368 श्लोकाः)

- ❖ लेख्यकरणम्
- ❖ प्रजापालनफलम्

- ❖ चतुर्विधानुपायान्
- ❖ राज्याङ्गानि
- ❖ दण्डभेदान्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (मिताक्षरासहिता) नागप्रकाशन, दिल्ली ,1985 / चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी, 2008

सहायकग्रन्थः

१. आचारमयूखः- नीलकण्ठभट्टकृतः, भगवन्तभास्करग्रन्थमाला, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान , दिल्ली , 1986

सप्तमपत्रम्

जीमूतवाहनकृतदायभागस्य (नवमाध्यायतो ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)

Paper – 7: Micro study of Dayabhaga written by Jimutabahana .
 [Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam +30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VII :

- अनेन पत्रेण छात्राणां विविधधनेषु विविधानामुत्तराधिकारविषये, विभागकाले च निहृतस्य धनस्य विभागविषये ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I दायभागग्रन्थस्य नवमाध्यायदशमाध्यायौ ।

- ❖ एकपितृकाणां सवर्णानुलोमपरिणीतस्त्रीजातानां पुत्राणां विभागप्रकारम्
- ❖ द्विजात्युत्पन्नशूद्रापुत्रस्य भागम्
- ❖ पुत्रिकौरसयोर्विभागः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- एकादशाध्यायस्य पत्न्यधिकारनिरूपणात् पित्र्यधिकारनिरूपणं यावत्।

- ❖ अपुत्रस्य मृतस्य धने कदा पत्न्यधिकारम्
- ❖ अपुत्रस्य मृतस्य धने कदा दुहितरोऽधिकारम्
- ❖ अपुत्रस्य मृतस्य धनं कदा पितरौ गृह्णीयाताम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- दायभागग्रन्थस्य मात्राधिकारनिरूपणात् भ्रातृपुत्रादीनामधिकारनिरूपणं यावत् ।

- ❖ अपुत्रस्य मृतस्य धनं कदा मातुरधिकारम्
- ❖ अपुत्रमृतधने कदा भ्रात्राधिकारम्
- ❖ अपुत्रमृतधने कदा भ्रातृपुत्राणामधिकारम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- दायभागग्रन्थस्य द्वादशत्रयोदशाध्यायौ ।

- ❖ विहितांशेन संसृष्टिधनविभागविषये ज्ञानं भवेत्
- ❖ विभागकाले निहृतस्य पश्चादागतस्य विभागप्रकारम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- चतुर्दशाध्यायात् ग्रन्थसमाप्तिं यावत् ।

- ❖ वृत्तविभागसन्देहे निर्णयप्रकारम्
- ❖ ग्रन्थकर्तृपरिचयःविषये च ज्ञानं भवेत् ।

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१.दायभागः-जीमूतवाहनकृतः,मोटिलालवनारसीदास,वाराणसी,1981/चौखम्बा कृष्णदास अकादेमी,वाराणसी,2013

सहायकग्रन्थाः

१.दायभागसमीक्षा-प्रो. किशोरचन्द्रमहापात्रकृता , कन्सेप्टकम्प्युटर, पुरी,1999

२.दायभागविमर्शः-प्रो. ललितकुमारसाहुकृतः, महालक्ष्मीकम्प्युटर, पुरी, 2010

अष्टमपत्रम्

कमलाकरभट्टकृतनिर्णयसिन्धो : प्रथमपरिच्छेदः

Paper – 8: Micro study of Nirnayasindhu written by Kamalakara Bhatta .
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course VIII :

➤ अनेन पत्रेण छात्राणां विविधानां कालविषये तदनुसारं दैवपित्रादिकर्म-व्रत-निषेधादिविषयेषु ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I मङ्गलाचरणादारभ्य मलमासे मृतानां श्राद्धविचारपर्यन्तम् ।

- ❖ अब्दस्य भेदानुपयोगञ्च
- ❖ अयनयोरुपयोगम्
- ❖ ऋतूनां भेदानुपयोगञ्च
- ❖ संक्रान्तीनां पुण्यकालम्
- ❖ मलमासस्य स्वरूपम् ।

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- मलमासवर्ज्यातः प्रारभ्य स्त्रीव्रते विशेषं यावत् ।

- ❖ मलमासवर्ज्यावर्ज्यम्
- ❖ पक्षयोरुपयोगम्
- ❖ तिथेः स्वरूपम्

- ❖ युग्मवाक्यविचारम्
- ❖ स्त्रीव्रते विशेषम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- व्रते प्रतिनिधिविचारादारभ्य एकादशयुपवासाधिकारिणं यावत् ।

- ❖ व्रते प्रतिनिधयः
- ❖ अरुणोदयस्य स्वरूपम्
- ❖ स्मार्त्तवैष्णवभेदेन एकादशयुपवासम्
- ❖ एकादश्या अष्टादशभेदान्
- ❖ एकादशयुपवासेऽधिकारिणो

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- एकादश्यां श्राद्धविचारादारभ्य पिण्डपितृयज्ञविचारं यावत् ।

- ❖ एकादश्यां श्राद्धविचारः
- ❖ अष्टौ महाद्वादशीः
- ❖ इष्टेः कालान्
- ❖ विकृतीष्टिकालम्
- ❖ पिण्डपितृयज्ञविचारम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- ग्रहणनिर्णयादारभ्य समुद्रस्नानं यावत् ।

- ❖ ग्रस्तास्तचन्द्रग्रहणे विशेषम्
- ❖ ग्रहणे श्राद्धविधिम्
- ❖ ग्रहणे बालवृद्धातुराणां भोजननिषेधम्
- ❖ समुद्रस्नानविधिम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. निर्णयसिन्धुः- निर्णयसागरप्रेस, मुम्बाइ - 1982/ प्रो. किशोरचन्द्रमहापात्रेण सम्पादितः, नारायणप्रेस, पुरी-1995

सहायकग्रन्थः

१. कालदीपः - प्र. कुलमणिमिश्रेण सम्पादितः - नारायणप्रेस, पुरी, 1982

नवमपत्रम्

याज्ञवल्क्यस्मृतेर्व्यवहाराध्यायस्य दायभागप्रकरणाद् व्यवहाराध्यायसमाप्तिं यावत्

Paper – 9: Micro study of Yajnavalkyasmṛti written by Yajnavalkya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course IX :

- अनेन पत्रेण दायविभाग-सीमाविवाद-स्वामिपालविवाद-अस्वामिविक्रय-दत्ताप्रदानिक-संविक्षितिक्रम-वेतनादान-द्यूतसमाह्वय-वाक्यारूढ्य-दण्डपारूढ्य-साहस-विक्रीयासंप्रदान-संभूयसमुत्थान-स्तेय-स्त्रीसंग्रहण-प्रकीर्ण इति विषये छात्राणां ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I दायविभागप्रकरणम् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 114 to 149 श्लोकाः)

- ❖ स्वत्वस्य स्वरूपम्
- ❖ पितृधनविभागकालम्
- ❖ सवर्णभ्रातृणां धनविभागप्रकारम्
- ❖ अविभाज्यधनानि
- ❖ अप्रजःस्त्रीधनाधिकारिणः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- सीमाविवादादारभ्य क्रीतानुशयप्रकरणं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 150 to 181 श्लोकाः)

- ❖ सीमाविवादे निर्णयम्
- ❖ स्वामिपालविवादे गोपस्य कर्तव्यम्
- ❖ अस्वामिविक्रयविवादपदम्
- ❖ दत्ताप्रदानिकख्यं विवादपदम्
- ❖ क्रीतानुशयाख्यं विवादपदम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- अभ्युपेत्याशुश्रूषाप्रकरणादारभ्य दण्डपारुष्यप्रकरणं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 182 to 229 श्लोकाः)

- ❖ अभ्युपेत्याशुश्रूषाख्यं विवादपदम्
- ❖ संविद्व्यतिक्रमाख्यं विवादपदम्
- ❖ वेतनादानाख्य विवादपदम्
- ❖ द्यूतसमाह्वयविवादपदम्
- ❖ वाक्पारुष्यविवादपदम्
- ❖ दण्डपारुष्यविवादपदम् दण्डान्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- साहसप्रकरणादारभ्य स्तेयप्रकरणं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 230 to 282 श्लोकाः)

- ❖ साहसविवादपदम्
- ❖ नाणकपरीक्षणम्
- ❖ विक्रीयासंप्रदानाख्य विवादपदम्
- ❖ संभूयसमुत्थानाख्य विवादपदम्
- ❖ स्तेयविवादपदम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- स्त्रीसंग्रहणप्रकरणादारभ्य व्यवहाराध्यायसमाप्तिं यावत् ।

(व्यवहाराध्यायस्य 283 to 307 श्लोकाः)

- ❖ स्त्रीसंग्रहणविवादपदम्
- ❖ कन्यादूषणे दण्डान्
- ❖ साधारणस्त्रीगमने दण्डान्
- ❖ प्रकीर्णकप्रकरणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१ .याज्ञवल्क्यस्मृतिः (मिताक्षरासहिता) नागप्रकाशन, दिल्ली ,1985 / चौखम्बासंस्कृतसंस्थान,वाराणासी-2008

सहायकग्रन्थः

१ .याज्ञवल्क्यस्मृतिः - मिताक्षराप्रमिताक्षरा-बालभट्टीसहिता ,राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठ,तिरुपतिः - 2007

२ .व्यवहारमयूखः नीलकण्ठभट्टकृतः ,भगवन्तभास्करग्रन्थमाला, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान , दिल्ली -1986

आचार्यप्रथमवर्षम्

द्वितीयषण्मासिकः / Second Semester

Soft Core

दशमपत्रम्

मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः मन्वर्थमुक्तावलीसहितः

Paper – 10: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] **Max. marks - 100**
(70 Written Exam +30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course X :

- अनेन पत्रेण छात्राणां शैक्षणिक-आचारविषयकमूल्यबोधयोः ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I धर्मसामान्यलक्षणादारभ्य उपनयनसंस्कारपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 1 to 48 श्लोकाः)

- ❖ धर्मसामान्यलक्षणम्
- ❖ धर्मप्रमाणानि
- ❖ ब्रह्मावर्तादिदेशः
- ❖ गर्भाधानादिसंस्काराणां कालः
- ❖ व्रात्यलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणादारभ्य सन्ध्याहीनस्य शूद्रत्वप्रतिपादनपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 49 to103 श्लोकाः)

- ❖ ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणम्
- ❖ काम्यभोजनफलम्
- ❖ स्त्रीणां वैवाहिकविधिः
- ❖ इन्द्रियसंयमविधिः
- ❖ सन्ध्यामहत्त्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- वेदपाठाशक्तौ सावित्रीमन्त्रजपादारभ्य मूर्खनिन्दापर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 104 to158 श्लोकाः)

- ❖ नित्यकर्मादौ नाऽनध्यायः
- ❖ कीदृशः शिष्योऽध्याप्यः
- ❖ गुरोरभिवादननियमः
- ❖ आचार्यादिलक्षणम्
- ❖ महल्लक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- शिष्येभ्यः मधुरवाणी प्रयोक्तव्यादारभ्य स्त्रीस्वभावकथनपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 159 to 214 श्लोकाः)

- ❖ मधुवाचः प्रयोजनम्
- ❖ परद्रोहादिनिषेधः
- ❖ वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वम्
- ❖ गुर्वाज्ञाकारित्वविधानम्
- ❖ स्त्रीस्वभावः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- मात्रादिभिः सह एकान्तवासनिषेधादारभ्य द्वितीयाध्यायस्य समाप्तिपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 215 to 249 श्लोकाः)

- ❖ गुरुशुश्रूषाफलम्
- ❖ सन्ध्योपासनमावश्यकम्
- ❖ त्रिवर्गमहत्त्वम्
- ❖ मातापित्राचार्यमहत्त्वम्
- ❖ धर्मोपधर्मभेदः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता) - चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (आचाराध्यायः)- चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

आचार्यपाठ्यक्रमः(धर्मशास्त्रम्)
SYLLABUS for ACHARYA (Dharmashastram)
आचार्यद्वितीयवर्षम्

तृतीयषण्मासिकः / Third Semester

Hard Core

एकादशपत्रम्

याज्ञवल्क्यस्मृतेः प्रायश्चित्ताध्यायस्य आदितोऽध्यात्मप्रकरणं यावत्

Paper – 11: Micro study of Yajnavalkyasmṛti written by Yajnavalkya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] Max. marks - 100

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XI :

- विहितेन पत्रेण छात्राणां अशौच-निवृत्तिमूलकजीवन-आपत्कालिक-कर्मनिर्धारणविषये ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I प्रायश्चित्ताध्यायस्य आशौचप्रकरणम् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 1 to 34 श्लोकाः)

- ❖ अशौचिनां कर्तव्यम्
- ❖ वर्णभेदेनाशौचकालम्
- ❖ जननाशौशावाशौचयोः व्यवस्थाम्
- ❖ आपदि सद्यः शौचव्यवस्थाम्
- ❖ शुद्धिहेतवः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- आपद्धर्मप्रकरणादारभ्य यतिधर्मप्रकरणस्य शरीरग्रहणप्रकारनिरूपणं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 35 to 83 श्लोकाः)

- ❖ आपद्धर्मः
- ❖ वानप्रस्थाश्रमप्रवेशकालम्
- ❖ सन्यासाश्रमप्रवेशकालम्
- ❖ संसारस्य स्वरूपम्
- ❖ शरीरग्रहणप्रकारम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- यतिधर्मप्रकरणस्य कायस्वरूपादारभ्य कर्मानुरूपशरीरग्रहणं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 84 to 136 श्लोकाः)

- ❖ कायस्वरूपकथनम्
- ❖ शरीरेऽस्थिसंख्याम्
- ❖ उपासनाप्रकारम्
- ❖ गीतज्ञस्य फलान्तरम्
- ❖ कर्मानुरूपशरीरग्रहणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- यतिधर्मप्रकरणस्य सत्त्वादिगुणपरिपाकादारभ्य गुणस्वरूपं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 137 to 180 श्लोकाः)

- ❖ शत्त्वादिगुणपरिपाकः
- ❖ आत्मनो जगत्सृष्टिप्रकारम्
- ❖ संसारस्य स्वरूपम्
- ❖ क्षेत्रज्ञस्वरूपम्
- ❖ गुणस्वरूपम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test Seminar Assignment

UNIT-V- यतिधर्मप्रकरणस्य स्वर्गमार्गनिरूपणादारभ्य यतिधर्मप्रकरणसमाप्तिं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 181 to 205 श्लोकाः)

- ❖ स्वर्गमार्गनिरूपणम्
- ❖ धर्मप्रवर्तकाः
- ❖ वेदादीनामादित्वनिरूपणम्
- ❖ उपासनाप्रकारनिरूपणम्
- ❖ धारणात्मकयोगाभ्यासप्रयोजनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (मिताक्षरासहिता) नागप्रकाशन, दिल्ली ,1985 / चौखम्बासंस्कृतसंस्थान,वाराणसी, 2008

सहायकग्रन्थाः

१. प्रायश्चित्तविवेकः- शूलपाणिकृतः -प.कुलमणिमिश्रसम्पादितः , नारायणप्रेस् , पुरी , 1979

२. प्रायश्चित्तमयूखः, नीलकण्ठभट्टकृतः , भगवन्तभास्करग्रन्थमाला, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान , दिल्ली ,1986

द्वादशपत्रम्

माधवाचार्यप्रणीतकालमाधवस्य (आदितोऽष्टमीतिथिनिरूपणं यावत्)

Paper –12: Micro study of Kalamadhaba written by Madhabacharya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XII :

- उपदिष्टेन पत्रेण धर्मशास्त्रवाङ्मये कालमाधवग्रन्थस्य प्रयोजनियताविषये, कालस्य महत्त्वविषये, विविधानां कालाङ्गानां तदनुकूलव्रतानाञ्च विषये छात्राणां ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I कालमाधवग्रन्थस्य उपद्घद्घातप्रकरणम् ।

- ❖ विरोधाधिकरणम्
- ❖ प्राणाधिकरणम्
- ❖ पञ्चविंशतितत्त्वानि
- ❖ नित्यकालः
- ❖ जन्यकालः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- संवत्सरप्रकरणादारभ्य मासनिर्णयसमाप्तिं यावत् ।

- ❖ सम्वत्सरस्य प्राधान्यम्
- ❖ अयनयोः स्वरूपम्

- ❖ ऋतूनां भेदानुपयोगांश्च
- ❖ मलमासस्य स्वरूपम्
- ❖ मलमासे वर्ज्यावर्ज्यम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- पक्षनिर्णयादारभ्य अयाचितव्रतनिर्णयं यावत् ।

- ❖ पक्षस्य स्वरूपम्
- ❖ तिथिनां स्वरूपं भेदांश्च
- ❖ एकभक्तव्रतम्
- ❖ नक्तव्रतस्य स्वरूपम्
- ❖ अयाचितव्रतस्य स्वरूपम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- प्रतिपदानव्रतनिर्णयादारभ्य चतुर्थीनिर्णयं यावत् ।

- ❖ प्रतिपदि क्रियमाणानि दानव्रतानि
- ❖ एकोद्दिष्टस्य स्वरूपम्
- ❖ पार्वणश्राद्धस्य स्वरूपम्
- ❖ द्वितीया-तृतीयानिर्णयोः
- ❖ चतुर्थीनिर्णयः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- पञ्चमीनिर्णयादारभ्य अष्टमीनिर्णयं यावत् ।

- ❖ पञ्चमीनिर्णयः
- ❖ षष्ठीनिर्णयः
- ❖ सप्तमीनिर्णयः
- ❖ अष्टमीनिर्णयः
- ❖ जयन्तीनिर्णयः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१.कालमाधवः माधवाचार्यकृतः, लक्ष्मीवेङ्कटेश्वरप्रेस, मुम्बाइ ,1916 / चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी -2005

सहायकग्रन्थाः

१.कालसारः- राधारमणपुस्तकालय , कटक, ओडिशा -1930

२.समयमयूखः नीलकण्ठभट्टकृतः ,गुजुराती प्रिण्टिं प्रेस् , मुम्बाई -1918

त्रयोदशपत्रम् गौतमधर्मसूत्रम् (सम्पूर्णम्)

Paper – 13: Micro study of Gautama Dharmasutrani written by Gautama .
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XIII :

➤ विहितेन पत्रेण समग्रस्य स्मार्तधर्मस्य तथा तदङ्गानां विषये छात्राणां ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I प्रथमप्रश्नस्य प्रथमाध्यायात् पञ्चमाध्यायपर्यन्तम् ।

- ❖ धर्मप्रमाणानि
- ❖ वर्णामुपनयनकालान्
- ❖ ब्रह्मचारीधर्मान्
- ❖ वानप्रस्थधर्मान्
- ❖ विवाहभेदाः
- ❖ आश्रमेषु गृहस्थाश्रमस्य वैशिष्ट्यम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- प्रथमप्रश्नस्य षष्ठाध्यायात् द्वितीयप्रश्नस्य द्वितीयाध्यायपर्यन्तम् ।

- ❖ अभिवादनविधिः

- ❖ आपदि वैश्यवृत्या जीवतो ब्राह्मणस्यापण्यानि
- ❖ चत्वारिंशत्संस्काराः अष्टौ आत्मगुणाश्च
- ❖ स्नातकधर्मान्
- ❖ योद्धुधर्मान्
- ❖ ब्राह्मणप्रशंसाम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- द्वितीयप्रश्नस्य तृतीयाध्यायात् सप्तमाध्यायपर्यन्तम् ।

- ❖ दण्डविधिः
- ❖ साक्षिणः कर्तव्यानि
- ❖ जननमरणाशौचव्यवस्था
- ❖ श्राद्धेऽभोज्यान्नान्
- ❖ अनध्यायान्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Tes, Seminar, Assignment

UNIT-IV- द्वितीयप्रश्नस्य अष्टमाध्यायात् तृतीयप्रश्नस्य चतुर्थाध्यायपर्यन्तम् ।

- ❖ भक्षाभक्षविचारम्
- ❖ स्त्रीधर्मान्
- ❖ प्रायश्चित्तस्वरूपं तद्भेदाश्च
- ❖ पापानां परिणामः परजन्मनि च तस्य प्रभावः
- ❖ पञ्चमहापातकम्
- ❖ ब्रह्मवधप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- तृतीयप्रश्नस्य पञ्चमाध्यायात् ग्रन्थसमाप्तिं यावत् ।

- ❖ सुरापानप्रायश्चित्तम्
- ❖ रहस्यप्रायश्चित्तम्

- ❖ कृच्छ्रव्रतम्
- ❖ चान्द्रायणव्रतम्
- ❖ विभागकालनिरूपणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. गौतमधर्मसूत्रम् -निर्णयसागरप्रेस, मुम्बाइ 1949 / प.कुलमणिमिश्रसम्पादितम्, नारायणप्रेस पुरी 1991

सहायकग्रन्थाः

१. बौधायनधर्मसूत्रम् -चौखम्बासंस्कृतसीरिज् आफिस् वाराणसी -1972
२. आपस्तम्बधर्मसूत्रम् -चौखम्बासंस्कृतसीरिज् आफिस् वाराणसी -1969

चतुर्दशपत्रम् मीमांसापरिभाषा (कृष्णयज्वकृता) सम्पूर्णा

Paper –14: Micro study of Mimansha Paribhasa written by Krishnayajyona .
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XIV :

- विहितेन पत्रेण छात्राणां वैदिकमीमांसायाः द्वारभूतानां पारिभाषिकशब्दानां च ज्ञानं भवति ।

UNIT – I मङ्गलाचरणादुत्पत्त्यपूर्वकल्पनं यावत् ।

- ❖ धर्माधर्मनिरूपणम्
- ❖ ब्रह्मणवाक्यानां स्वरूपम्
- ❖ सगुणकर्मोत्पत्तिवाक्यम्
- ❖ प्रयोगविधेः स्वरूपम्
- ❖ उत्पत्त्यपूर्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- यजिपदाश्रवणेऽपि यागविधानादारभ्य वक्यनिरूपणं यावत् ।

- ❖ यजिपदाश्रवणेऽपि यागविधानम्
- ❖ अपूर्वविधेः स्वरूपम्
- ❖ नियमविधेः स्वरूपम्
- ❖ परीसंख्याविधेः स्वरूपम्
- ❖ वाक्यनिरूपणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- प्रकरणनिरूपणात्प्रतिपत्तिकर्मस्वरूपं यावत् ।

- ❖ प्रकरणनिरूपणम्
- ❖ श्रुतिप्राबल्यनिरूपणम्
- ❖ लिङ्गादिप्राबल्यविचारः
- ❖ सन्निपत्योपकारकाङ्गनिरूपणम्
- ❖ प्रतिपत्तेः स्वरूपम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- यागहोमशब्दविचाराद्भावनालक्षणं यावत् ।

- ❖ यागहोमशब्दार्थविचारः
- ❖ अर्थगुणकर्मणोः प्राधान्यविचारः
- ❖ अर्थकर्मणः त्रैविध्यम्
- ❖ आर्थाभावनाम्
- ❖ शाब्दिभावनाम्
- ❖ भावनालक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- ज्योतिष्टोमादीनां नामत्वप्रतिपादनात् क्रमनिरूपणं यावत् ।

- ❖ ज्योतिष्टोमादीनां नामत्वप्रतिपादनम्
- ❖ विरुद्धत्रिकविचारः
- ❖ अर्थवादस्य स्वरूपम्
- ❖ परिसंख्याया दाषत्रयम्
- ❖ विकल्पे दोषाष्टकम्
- ❖ क्रमनिरूपणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. मीमांसापरिभाषा (कृष्णयज्वकृता) साहित्यभण्डार ,मिरठ् 1971 / चौखम्बा ओरियेण्टालिया ,वाराणसी -1989

सहायकग्रन्थः

१. अर्थसंग्रहः(लौगाक्षिभास्करकृतः) चौखम्बासंस्कृतसीरिज् आफ्नीस् वाराणसी -1972

आचार्यद्वितीयवर्षम्

तृतीयषण्मासिकः / Third Semester

Soft Core

पञ्चदशपत्रम्

मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः मन्वर्थमुक्तावलीसहितः

Paper –15: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] **Max. marks - 100**

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XV :

- अनेन पत्रेण छात्राणां शैक्षणिक-आचारविषयकमूल्यबोधयोः ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I धर्मसामान्यलक्षणादारभ्य उपनयनसंस्कारपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 1 to 48 श्लोकाः)

- ❖ धर्मसामान्यलक्षणम्
- ❖ धर्मप्रमाणानि
- ❖ ब्रह्मावर्तादिदेशः
- ❖ गर्भाधानादिसंस्काराणां कालः
- ❖ व्रात्यलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणादारभ्य सन्ध्याहीनस्य शूद्रत्वप्रतिपादनपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 49 to103 श्लोकाः)

- ❖ ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणम्
- ❖ काम्यभोजनफलम्
- ❖ स्त्रीणां वैवाहिकविधिः
- ❖ इन्द्रियसंयमविधिः
- ❖ सन्ध्यामहत्त्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- वेदपाठाशक्तौ सावित्रीमन्त्रजपादारभ्य मूर्खनिन्दा पर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 104 to158 श्लोकाः)

- ❖ नित्यकर्मादौ नाऽनध्यायः
- ❖ कीदृशः शिष्योऽध्याप्यः
- ❖ गुरोरभिवादननियमः
- ❖ आचार्यादिलक्षणम्
- ❖ महल्लक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- शिष्येभ्यः मधुरवाणी प्रयोक्तव्यादारभ्य स्त्रीस्वभावकथन पर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 159to214 श्लोकाः)

- ❖ मधुवाचः प्रयोजनम्
- ❖ परद्रोहादिनिषेधः
- ❖ वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वम्
- ❖ गुर्वाज्ञाकारित्वविधानम्
- ❖ स्त्रीस्वभावः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- मात्रादिभिः सह एकान्तवासनिषेधादारभ्य द्वितीयाध्यायः समाप्तिपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 215 to 249 श्लोकाः)

- ❖ गुरुशुश्रूषाफलम्
- ❖ सन्ध्योपासनमावश्यकम्
- ❖ त्रिवर्गमहत्त्वम्
- ❖ मातापित्राचार्यमहत्त्वम्
- ❖ धर्मोपधर्मभेदः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता)-चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी- 2009

सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (आचाराध्यायः)- चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी -2008

आचार्यपाठ्यक्रमः(धर्मशास्त्रम्)

SYLLABUS for ACHARYA (Dharmashastram)

आचार्यद्वितीयवर्षम्

चतुर्थषण्मासिकः/Fourth Semester

Hard Core

षोडशपत्रम्

याज्ञवल्क्यस्मृतेः प्रायश्चित्ताध्यायः (मिताक्षरासहितः) प्रायश्चित्तप्रकरणात् ग्रन्थसमाप्तिं यावत्

Paper –16: Micro study of Yajnavalkyasmṛti written by Yajnavalkya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] Max. marks - 100

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XVI :

➤ विहितेन पत्रेण छात्राणाम् आत्मिकसंशोधनात्मकाचारविषयकमूल्यबोधस्य च जागरणं भवेत् ।

UNIT – I प्रायश्चित्तप्रकरणस्य कर्मविपाकादारभ्य गुरुतल्पपापे प्रायश्चित्तं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 206 to 233 श्लोकाः)

- ❖ कर्मविपाकनिरूपणम्
- ❖ प्रायश्चित्ताधिकारिनिरूपणम्
- ❖ प्रायश्चित्ताकरणे दोषः
- ❖ महापातकिनः
- ❖ ब्रह्महत्यासमानि पापानि
- ❖ सुरापानसमानि पापानि
- ❖ सुवर्णस्तेयसमानि पापानि
- ❖ गुरुतल्पगमनसमानि पापानि
- ❖ गुरुतल्पपापे प्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- प्रायश्चित्तप्रकरणस्य उपपातकादारभ्य संसर्गप्रायश्चित्तं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 234 to 262 श्लोकाः)

- ❖ उपपातकानि
- ❖ जातिभ्रंशकरणानि पापानि
- ❖ संकरीकरणीयानि पापानि

- ❖ अपात्रीकरणीयानि पापानि
- ❖ ब्रह्मवधप्रायश्चित्तम्
- ❖ सुरापानप्रायश्चित्तम्
- ❖ सुवर्णस्तेयप्रायश्चित्तम्
- ❖ गुरुतल्पगमनप्रायश्चित्तम्
- ❖ ब्रह्महत्यादिमहापातकिसंसर्गिप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- प्रायश्चित्तप्रकरणस्य गोवधप्रायश्चित्तादारभ्य अभिशस्तप्रायश्चित्तं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 263 to 287 श्लोकाः)

- ❖ गोवधप्रायश्चित्तम्
- ❖ उपपातकानां प्रायश्चित्तम्
- ❖ स्त्रीवधप्रायश्चित्तम्
- ❖ मार्जारदिवधे प्रायश्चित्तम्
- ❖ स्वप्ने रेतःपाते प्रायश्चित्तम्
- ❖ अभिशस्तप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- प्रायश्चित्तप्रकरणस्य अयाज्ययाजने प्रायश्चित्तादारभ्य प्रकीर्णकप्रकरणस्य रहस्यप्रायश्चित्तं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 288 to 311 श्लोकाः)

- ❖ अयाज्ययाजने प्रायश्चित्तम्
- ❖ असत्प्रतिग्रहे प्रायश्चित्तम्
- ❖ अभक्ष्यभक्षणे प्रायश्चित्तम्
- ❖ प्रायश्चित्तविषये देशकालादि विचारः
- ❖ प्रकीर्णकप्रायश्चित्तम्
- ❖ रहस्यप्रायश्चित्तम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- प्रकीर्णकप्रकरणस्य यमनियमादारभ्य प्रायश्चित्ताध्यायसमाप्तिं यावत् ।

(प्रायश्चित्ताध्यायस्य 312 to 334 श्लोकाः)

- ❖ यमनियमाः
- ❖ कृच्छ्रव्रतस्य स्वरूपम्
- ❖ चान्द्रायणव्रतस्य स्वरूपम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (मिताक्षरासहिता) नागप्रकाशन, दिल्ली ,1985 / चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

सहायकग्रन्थाः

१. प्रायश्चित्तविवेकः शूलपाणिनिकृतः -प.कुलमणिमिश्रसम्पादितः , नारायणप्रेस, पुरी - 1979

२. प्रायश्चित्तमयूखः नीलकण्ठभट्टकृतः , भगवन्तभास्करग्रन्थमाला, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान , दिल्ली - 1986

सप्तदशपत्रम्

कालमाधवग्रन्थस्य (माधवाचार्यप्रणीतः) नवमीतिथिनिरूपणाद् ग्रन्थसमाप्तिं यावत्

Paper –17: Micro study of Kalamadhab written by Madhabacharya .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XVII :

- विहितेन पत्रेण व्रताङ्गकालानां विषये, शुद्धाशुद्धकालविषये, कालविषयमधिकृत्य आचार्याणां विप्रतिपत्तिविषये च ज्ञानं भवति ।

UNIT – I नवमीनिर्णयादारभ्य एकादश्युपवासतिथिनिरूपणं यावत् ।

- ❖ नवमीतिथिनिर्णयः
- ❖ रामनवमीव्रतस्य कालनिर्णयम्
- ❖ दशमीतिथिनिर्णयः
- ❖ एकादश्यां नित्यत्वं काम्यत्वञ्च विचारः
- ❖ स्मार्त्तवैष्णवभेदेन एकादश्युपवासम्
- ❖ एकादश्युपवासतिथिनिरूपणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- एकादशीव्रतेऽधिकारिनिरूपणादारभ्य त्रयोदशीनिर्णयं यावत् ।

- ❖ एकादश्युपवासेऽधिकारिणो
- ❖ एकादश्या काम्योपवासक्रमम्
- ❖ एकादश्यां व्रतानुष्ठानसक्रमम्
- ❖ एकादशीतिथिमहत्वम्
- ❖ द्वादशीतिथिनिर्णयः
- ❖ त्रयोदशीतिथिनिर्णयः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- चतुर्दशीनिर्णयः ।

- ❖ शिवरात्रिशब्दस्याहीनन्यायेन रुढत्वं प्रतिपादनम्
- ❖ शिवरात्रिशब्दस्य प्रोक्षणीन्यायेन योगत्वं प्रतिपादनम्
- ❖ शिवरात्रिशब्दस्य लाक्षणिकत्वं प्रतिपादनम्
- ❖ शिवरात्रिशब्दस्य निर्मन्थन्यायेन योगरुढत्वं प्रतिपादनम्
- ❖ शिवरात्रिव्रतस्य स्वरूपम् अनन्तव्रतस्य स्वरूपम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- पञ्चदशीनिर्णयादारभ्य नक्षत्रयोगकरणनिर्णयं यावत् ।

- ❖ पञ्चदश्याः स्वरूपम्
- ❖ अमावास्याशब्दस्य बहुधा व्युत्पत्तिम्
- ❖ प्रकृतीष्टेः कालम्
- ❖ विकृतीष्टे कालम्
- ❖ नक्षत्रव्रते कालविशेषम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- संक्रान्तिनिर्णयादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत् ।

- ❖ संक्रान्तिभेदान्
- ❖ संक्रान्तिपुण्यकालान्
- ❖ चन्द्रग्रहणसूर्यग्रहणयोःस्वरूपम्
- ❖ ग्रहणे भोजननिषेधव्यवस्थाम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. कालमाधवः माधवाचार्यप्रणीतः लक्ष्मीवेङ्कटेश्वरप्रेस् , मुम्बाइ -1916 / चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी – 2005

सहायकग्रन्थाः

१. कालसारः- राधारमणपुस्तकालय , कटक, ओडिशा -1930

२. समयमयूखः नीलकण्ठभट्टकृतः , गुजुराती प्रिण्टिं प्रेस् , मुम्बाई -1918

अष्टादशपत्रम्
जैमिनीयन्यायमालाविस्तरस्य विंशत्यधिकरणानि

Paper –18: Micro study of Jaiminiyanayamalavistara written by Madhabacharya .
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XVIII :

- उपदिष्टेन पत्रेण विविधानां शास्त्रीयसमस्यानां मीमांसादृष्ट्या विचारनिर्णयादिविषये ज्ञानं भवेत् ।

UNIT – I वेदप्रामाण्याधिकरणम्, विधेः स्वतः प्रामाण्याधिकरणम्, स्मृत्यधिकरणम् च ।

- ❖ वेदप्रामाण्याधिकरणम्
- ❖ विधेः स्वतः प्रामाण्याधिकरणम्
- ❖ अर्थवादप्रामाण्याधिकरणम्
- ❖ स्मृत्यधिकरणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- श्रुतेः प्राबल्याधिकरणम्, आचारप्रामाण्याधिकरणम्, होलाकाधिकरणम्, आकृत्यधिकरणम् च ।

- ❖ श्रुतेः प्राबल्याधिकरणम्
- ❖ आचारप्रामाण्याधिकरणम्
- ❖ होलाकाधिकरणम्
- ❖ आकृत्यधिकरणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- उद्भिदधिकरणम्, चित्राधिकरणम्, अग्निहोत्राधिकरणम्, वाजपेयाधिकरणम् च ।

- ❖ उद्भिदधिकरणम्
- ❖ चित्राधिकरणम्
- ❖ अग्निहोत्राधिकरणम्

❖ वाजपेयाधिकरणम् ।

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- प्रोक्ष्यधिकरणम्, वैश्वदेवाधिकरणम्, ज्योतिराधिकरणम्, यावज्जीवाधिकरणम् ।

- ❖ प्रोक्ष्यधिकरणम्
- ❖ वैश्वदेवाधिकरणम्
- ❖ ज्योतिराधिकरणम्
- ❖ यावज्जीवाधिकरणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- ग्रहैकत्वाधिकरणम्, श्येनाधिकरणम्, वैश्वानराधिकरणम्, निषादस्थपत्यधिकरणम् च ।

- ❖ ग्रहैकत्वाधिकरणम्
- ❖ श्येनाधिकरणम्
- ❖ वैश्वानराधिकरणम्
- ❖ निषादस्थपत्यधिकरणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः - सरस्वतीमुद्रणालयः, कलकता-1883

सहायकग्रन्थाः

१. जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः, चौ.सं.प्रतिष्ठानवाराणसी -1989

२. जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः, प्रो.किशोरचन्द्रमहापात्रः, कन्सेप्टकम्प्युटर, पुरा - 2010

एकोनविंशपत्रम् आधुनिकहिन्दुविधिः

Paper –19: Micro study of The Modern Hindu Law .

[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] *Max. marks - 100*

(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XIX:

➤ विहितेन पत्रेण छात्राणां आधुनिकविधिशास्त्रविषयकं ज्ञानं भवति ।

UNIT – I आधुनिकहिन्दुविधिग्रन्थस्य प्रथमाध्यायादारभ्य द्वितीयोध्यायस्य हिन्दुविवाहस्याभिसन्धयं यावत् ।

- ❖ आधुनिकहिन्दुविधेरुत्पत्तिं क्रमविकासञ्च
- ❖ आधुनिकहिन्दुविधेः स्वरूपम्
- ❖ स्वाधीनतापूर्वकालिकविधयः
- ❖ आधुनिकहिन्दुविधेः शाखाः
- ❖ हिन्दुविधौ नारीणां स्थानम्
- ❖ हिन्दुविवाहविधिः
- ❖ विवाहस्य स्वरूपं भेदाश्च
- ❖ हिन्दुविवाहविधेर्धाराः
- ❖ हिन्दुविवाहस्याभिसन्धयः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- आधुनिकहिन्दुविधिग्रन्थस्य हिन्दुविवाहोत्सवादारभ्य स्थायिनिर्वहणभरणपोषणं यावत् ।

- ❖ हिन्दुविवाहार्थमुत्सवादिः
- ❖ हिन्दुविवाहकस्य पञ्जिकरणम्
- ❖ न्यायिकपृथक्करणम्
- ❖ विवाहविच्छेदः
- ❖ विवाहविच्छेदकार्यक्रमक्षेत्रे विकल्पव्यवस्था

- ❖ परस्परसम्मत्या विवाहविच्छेदः
- ❖ बहुविवाहे दण्डव्यवस्था
- ❖ आवेदनपत्राणां स्थानान्तरणक्षमता
- ❖ स्थायिनिर्वाहकभरणपोषणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- आधुनिकहिन्दुविधिग्रन्थस्य सन्तानानामभिरक्षणादारभ्य सगोत्र-सपिण्डानां मध्ये उत्तराधिकारक्रमं यावत् ।

- ❖ सन्तानानामभिरक्षणम्
- ❖ सम्पत्तिविनियोगः
- ❖ प्राचीनाधुनिकविवाहविध्योः सन्तुलनम्
- ❖ हिन्दूत्तराधिकारविधिः
- ❖ हिन्दूत्तराधिकारविधेर्धाराः
- ❖ हिन्दूत्तराधिकारविधेः प्राधान्यम्
- ❖ प्रथमश्रेणीदायादाः
- ❖ द्वितीयश्रेणीदायादाः
- ❖ सगोत्र-सपिण्डानां मध्ये उत्तराधिकारक्रमः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion ,Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- आधुनिकहिन्दुविधिग्रन्थस्य पुरुषकलनादारभ्य दत्तकपञ्जीकरणप्राविधानं यावत् ।

- ❖ पुरुषकलना
- ❖ हिन्दुनारीणामुत्तराधिकारक्रमः
- ❖ गर्भस्थशिशोः स्वत्वम्
- ❖ धनग्रहणेऽयोग्याः
- ❖ विभागनियमाः

- ❖ प्राचीनाधुनिकोत्तराधिकारविध्योः पार्थक्यम्
- ❖ हिन्दुदत्तकविधेर्धाराः
- ❖ दत्तकग्रहणनियमाः
- ❖ हिन्दुदत्तकग्रहणस्यान्यतराः संविदः
- ❖ दत्तकपञ्जीकरणप्राविधनम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- आधुनिकहिन्दुविधिग्रन्थस्य भार्याया भरणपोषणादारभ्य हिन्दुदेवोत्तरविधिं यावत् ।

- ❖ भार्याया भरणपोषणम्
- ❖ विधवापुत्रवध्वा भरणपोषणम्
- ❖ आश्रितानां भरणपोषणम्
- ❖ प्राचीनाधुनिकदत्तकविधोः सन्तुलनम्
- ❖ हिन्दुदेवोत्तरविधिः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

1. आधुनिकहिन्दुविधिः- प्रो.किशोरचन्द्रमहापात्रप्रणीतः, भाइना प्रिण्टिं वार्कस् , पुरी-2015

सहायकग्रन्थौ

- 1.Modern Hindu Law by Dr. Prasa Diwan, Allahabad Law Agency, Allahabad - 1993
- 2.Mulla Principles of Hindu Law by S.T. Desai, N.M. Tripathi, Bombay -1990

आचार्यद्वितीयवर्षम्
चतुर्थषण्मासिकः / Fourth Semester

Soft Core
विंशपत्रम्

मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः मन्वर्थमुक्तावलीसहितः

Paper –20: Micro study of Manusmriti with Comentry of Kulluka Bhatta.
[Total 18 Weeks: 4 Credits; 72 Hours @ 4 periods per week] **Max. marks - 100**
(70 Written Exam + 30 Internal Assessment)

General Objectives of the Course XX:

➤ अनेन पत्रेण छात्राणां शैक्षणिक-आचारविषयकमूल्यबोधयोः ज्ञानं भवेत्।

UNIT – I धर्मसामान्यलक्षणादारभ्य उपनयनसंस्कारपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 1 to 48 श्लोकाः)

- ❖ धर्मसामान्यलक्षणम्
- ❖ धर्मप्रमाणानि
- ❖ ब्रह्मावर्तादिदेशः
- ❖ गर्भाधानादिसंस्काराणां कालः
- ❖ व्रात्यलक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-II- ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणादारभ्य सन्ध्याहीनः शूद्रत्वप्रतिपादनपर्यन्तम् ।

(द्वितीयाध्यायस्य 49 to 103 श्लोकाः)

- ❖ ब्राह्मणादीनां भिक्षाचरणम्
- ❖ काम्यभोजनफलम्
- ❖ स्त्रीणां वैवाहिकविधिः
- ❖ इन्द्रियसंयमविधिः
- ❖ सन्ध्यामहत्त्वम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-III- वेदपाठाशक्तौ सावित्रीमन्त्रजपादारभ्य मूर्खनिन्दापर्यन्तम् ।
(द्वितीयाध्यायस्य 104 to 158 श्लोकाः)

- ❖ नित्यकर्मादौ नाऽनध्यायः
- ❖ कीदृशः शिष्योऽध्याप्यः
- ❖ गुरोरभिवादननियमः
- ❖ आचार्यादिलक्षणम्
- ❖ महल्लक्षणम्

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-IV- शिष्येभ्यः मधुरवाणीप्रयोक्तव्यादारभ्य स्त्रीस्वभावकथनपर्यन्तम् ।
(द्वितीयाध्यायस्य 159 to 214 श्लोकाः)

- ❖ मधुवाचः प्रयोजनम्
- ❖ परद्रोहादिनिषेधः
- ❖ वेदाभ्यासस्य श्रेष्ठत्वम्
- ❖ गुर्वाज्ञाकारित्वविधानम्
- ❖ स्त्रीस्वभावः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
15 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar, Assignment

UNIT-V- मात्रादिभिः सह एकान्तवासनिषेधादारभ्य द्वितीयाध्यायः समाप्तिपर्यन्तम् ।
(द्वितीयाध्यायस्य 215 to 249 श्लोकाः)

- ❖ गुरुशुश्रूषाफलम्
- ❖ सन्ध्योपासनमावश्यकम्
- ❖ त्रिवर्गमहत्त्वम्
- ❖ मातापित्राचार्यमहत्त्वम्
- ❖ धर्मोपधर्मभेदः

Class Hours	Instruction Method	Evaluation Method
12 Hours (Teaching)	Black Board PPT, Group Discussion , Review	Class Test, Seminar Assignment

निर्द्धारितग्रन्थः

१. मनुस्मृतिः (मन्वर्थमुक्तावलीसहिता) - चौखम्बासंस्कृतभवन, वाराणसी - 2009

सहायकग्रन्थः

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः (आचाराध्यायः)- चौखम्बासंस्कृतसंस्थान, वाराणसी - 2008

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -1: याज्ञवल्क्यस्मृतेराचाराध्यायस्य (मिताक्षरासहितस्य) आदितो विवाहप्रकरणान्तम्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. के कं धर्मान् वक्तुं प्रार्थयामासुः ?
 2. विद्यास्थानानि कानि ?
 3. योगीन्द्रो याज्ञवल्क्यः कुत्रासीत् ?
 4. चतुर्वर्णाः के ?
 5. गुरोः धर्मः कः ?
 6. मिताक्षराव्याख्या केन प्रणीता ?
 7. अविप्लुतब्रह्मचर्यो काम् उद्वहेत् ?
 8. कतिप्रकारः विवाहः ?
 9. नामकरणकालः कः ?
 10. महाव्याहृतयः का ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. शौचाचारधर्मान् लिखत ।
 2. ब्राह्मादितीर्थानि आचमनप्रकारं च स्पष्टयत ।
 3. प्राणायामसावित्रीजपप्रकारं समिताक्षरा लिखत ।
 4. अध्याप्याः के समिताक्षरा लिखत ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् । 2 x 10 = 20
1. कन्यादातृक्रमं कन्यादाननियमांश्च लिखत ।
 2. भैक्षचर्याप्रकारः, भोजनप्रकारश्च ।
 3. “अरोगगिणीं भ्रातृमतीमसमानार्षगोत्रजाम्” मिताक्षरया सह विवृणुत ।
 4. “पञ्चमात्सप्तमादूर्ध्वं मातृतः पितृतस्तथा” मिताक्षरया सह विवृणुत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् । 2 x 15 = 30
1. ब्रह्मचारिधर्मप्रकरणोक्तान् विषयान् प्रतिपादयत ।
 2. गर्भाधानाद्युपनयनान्तानां संस्काराणां कालान् प्रतिपादयत ।
 3. विवाहभेदान् सलक्षणं प्रतिपादयत ।
 4. षड्विधस्मार्त्तधर्मान् संक्षेपेण विवेचयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -2: कौटलीयार्थशास्त्रस्य प्रथमाधिकरणम्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. औशनस-बार्हस्पत्ययोर्मते का विद्या: ?
 2. आन्वीक्षिकी नाम का ?
 3. त्रयी-वार्ता-दण्डनीतिषु प्रतिपाद्यं किम् ?
 4. किमर्थमान्वीक्षिकी सर्वविद्यानां प्रदीप: ?
 5. त्रयी कथमौपकारिका: ?
 6. गृहस्थधर्म: क: ?
 7. ब्रह्मचारिणो धर्म: क: ?
 8. वानप्रस्थस्य धर्म: क: ?
 9. परिव्राजकस्य धर्म: क: ?
 10. सर्ववर्णानां साधारणधर्म: क: ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत ।** **2 x 5 = 10**
1. वार्तादण्डनीत्यो: स्थापनां यथाग्रंथं कुरुत ।
 2. वृद्धसंयोगाध्यायसारं लिखत ।
 3. अरिषड्वर्गत्यागमधिकृत्य लिखत ।
 4. राजर्षिवृत्तं यथाग्रन्थं सम्पादयत ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत ।** **2 x 10 = 20**
1. उपधाधि: अमात्यानां शोधनक्रमं लिखत ।
 2. गूढपुरुषोत्पत्तिप्रकरणं व्याख्यात ।
 3. स्वविषये कृत्याकृत्यपक्षरक्षणं कथमिति विवृणुत ।
 4. परविषये कृत्याकृत्यपक्षोपग्रह: कथमिति लिखत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत ।** **2 x 15 = 30**
1. गूढपुरुषप्रणिधि: ।
 2. मन्त्राधिकार: ।
 3. राजपुत्ररक्षणम् ।
 4. राजप्रणिधि: ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -3: जीमूतवाहनकृतदायभागस्य (आदितोऽष्टमाध्यायपर्यन्तम्)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. दायशब्दे ददाते: किं स्थानम्?
 2. दायशब्दः कुत्र निरूढः ?
 3. दायविभागस्य विभक्तावचवत्वानंगीकारे को हेतुः ?
 4. को नाम दायविभागः ?
 5. ग्रन्थकर्त्रपेक्षया किं स्वत्वकारणं पितृधने ?
 6. किमर्थं पितृनिच्छया तद्धनविभागे पितरि जीवति न अधिकारः ?
 7. देवलः पितृधने पुत्राणां कदा अस्वाम्यमाह ?
 8. पितुः स्वत्वनिवृत्तिहेतवः के ?
 9. याज्ञवल्क्यवचनेन मण्यादीनां कः प्रभुः ?
 10. पोष्यवर्गभरणं पीडनं च कस्य फलस्य साधनम् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. विभागानन्तरागतविभागः ।
 2. विद्याधनम् ।
 3. विभाज्यानि ।
 4. विभागानन्तरजातस्य विभागः ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. अविभाज्यानि ।
 2. स्वत्वम् ।
 3. पितृधनविभागकालः ।
 4. पितामहधनविभागकालः ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30
1. स्त्रीधनस्वरूपम् ।
 2. सप्रजस्त्रीधनविभागः ।
 3. अप्रजस्त्रीधनविभागः ।
 4. ज्येष्ठोद्धारः ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -4: याज्ञवल्क्यस्मृतेर्व्यवहाराध्यायस्य(मिताक्षरासहितस्य)आदितः दिव्यप्रकरणान्तम्
[Time 3 Hours] [Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. को नाम व्यवहारः ?
 2. स्मृत्योर्विरोधे कस्मात् न्यायः देयः ?
 3. अर्थशास्त्रात् किं शास्त्रं बलवत् ?
 4. दर्शने प्रत्यये दाने किं वीधीयते ?
 5. कानि दिव्यानि ?
 6. के सभ्याः भवितुमर्हति ?
 7. मिथ्याभियोगिने को दण्डः ?
 8. कदा सद्य एव विवादयेत् ?
 9. पक्षाभासेषु निराबाधो नाम कः ?
 10. उत्तरस्य चातुर्विध्यं लिखत ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. सभारलक्षणम् ।
 2. अस्वामिविक्रयः ।
 3. उपनिधिः ।
 4. आततायिनः ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. कूटसाक्षिणां दण्डविधिं मिताक्षरया विवृणुत ।
 2. आधिमधिकृत्य निबंधमारचयत ।
 3. विषदिव्यविधानं यथाशास्त्रम् विवृणुत ।
 4. दुष्टलक्षणम् मिताक्षरया विवृणुत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं लिखत । 2 x 15 = 30
1. दिव्यमातृका अधिकृत्य यथाग्रन्थं प्रबंधमारचयत ।
 2. व्यावहारलक्षणमुल्लिख्य पादचतुष्टयं प्रतिपादयत ।
 3. ऋणादानप्रकरणोक्तान् नियमान् विवृणुत ।
 4. लेख्यप्रकरणसारं यथाग्रन्थं लिखत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -5: मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः(मन्वर्थमुक्तावलीसहितः)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. का श्रुतिः। का स्मृतिः ?
 2. कः सदाचारः ?
 3. बैजिकं गार्भिकं च पापं कैरपगच्छति ?
 4. निष्क्रमणान्नप्राशनयोः कालः कः ?
 5. चूडाकर्मकालः कः ?
 6. द्विजानां केशान्तसंस्कारकालः कः ?
 7. स्त्रीणां वैदिकसंस्कारः कः ?
 8. यत्र गुरोः निन्दा परिवादो वा भवति तत्र किं कार्यम् ?
 9. ब्रह्मचारिभेदाः के ?
 10. कः साधुभिः बहिष्कार्यः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत ।** **2 x 5 = 10**
1. गुरुदारेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत्।
 2. गुरुपुत्रेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत्।
 3. धर्मप्रणयानि मुक्तवल्या सह विवृणुत।
 4. जातकर्म-नामकरणसंस्कारयोर्विषये यथाग्रन्थं लिखत।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत ।** **2 x 10 = 20**
1. इन्द्रियसंयममधिकृत्य यथाशास्त्रम् लिखत।
 2. विप्रादीनां मेखलादिसाधनान्यधिकृत्य मन्वर्थमुक्तवल्या सह विवृणुत।
 3. ब्रह्मावर्तादिदेशान् स्पष्टयत।
 4. ओंकारं मान्यस्थानानि चाधिकृत्य लिखत।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत ।** **2 x 15 = 30**
1. आचमनधर्मान् विलिखत।
 2. ब्रह्मचर्यनियमान् संगृहणीत।
 3. भोजनधर्मान् विवृणुत।
 4. अभिवादनधर्मान् विवृणुत।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -6: याज्ञवल्क्यस्मृतेराचाराध्यायस्य वर्णजातिविवेकप्रकरणादाचाराध्यायसमाप्तियावत्
[Time 3 Hours] [Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. ब्राह्मणात् क्षत्रियायामुत्पन्नः पुत्रः कः ?
 2. वैश्यात् शूद्रायां जातः कः ?
 3. के अनुलोमजाः ?
 4. के महामखाः ?
 5. का सुवासिनी ?
 6. ब्राह्मणस्य कानि कर्माणि ?
 7. कः कुशूलधान्यः ?
 8. उपाकर्म कदा भवति ?
 9. मारुतेन के शुध्यन्ति ?
 10. मध्यमसाहसः कतिदण्डात्मकः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. महामखाः ।
 2. एकोद्दिष्टम् ।
 3. उभयतोमुखी गौ ।
 4. राज्याङ्गानि ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् । 2 x 10 = 20
1. अप्रतिलोमजातीः मिताक्षरादिशा विवृणुत ।
 2. अभक्षाणि प्रतिपादयत ।
 3. भूशुद्धिप्रकारं विलिख्य नित्यशुद्धान् विवृणुत ।
 4. राज्याङ्गानि प्रतिपाद्य राज्ञो व्यवहारदर्शनविधिं प्रतिपादयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् । 2 x 15 = 30
1. गृहस्थधर्मान् संक्षेपेण प्रतिपादयत ।
 2. अनध्यायान् प्रतिपादयत ।
 3. श्राद्धस्य स्वरूपं कालञ्च प्रतिपाद्य श्राद्धभेदान् निरूपयत ।
 4. राजधर्मान् प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -7: जीमूतवाहनकृतदायभागस्य (नवमाध्यायतो ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. अक्रमोढासुतः कः ?
 2. वृषलीशब्दस्य कोऽर्थः ?
 3. ब्रह्मदायशब्दस्य कोऽर्थः ?
 4. कति दायदवान्धवाः ?
 5. अपुत्रस्य मृतस्य धने सर्वप्रथमं कस्याधिकारः ?
 6. संसृष्टशब्दस्य कोऽर्थः ?
 7. सब्रह्मचारीति शब्देन को बोध्यते ?
 8. वानप्रस्थस्य धनं को नयति ?
 9. का भुजिष्या ?
 10. यौतकधने पुत्रस्याधिकारोऽस्ति न वा ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. अनुलोमजाः ।
 2. क्षेत्रजः ।
 3. विपर्यस्तपुत्रा ।
 4. एकतीर्थी ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. द्वादशविधेषु पुत्रेषु पुत्रिकापुत्रस्य स्वरूपं भेदांश्च प्रतिपादयत ।
 2. अपुत्रमृतधने भ्रात्राधिकारं साधु प्रपञ्चयत ।
 3. विभागसन्देहे तन्निराकरणोपायान् विवृणुत ।
 4. वानप्रस्थयतिब्रह्मचारिणां धनेऽधिकारिणो निरूपयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30
1. एकपितृकाणां सवर्णानुलोमपरिणीतस्त्रीजातानां पुत्राणां विभागप्रकारं निर्दिशत ।
 2. अपुत्रधनाधिकारिणो यथाग्रन्थं निर्दिशत ।
 3. संसृष्टधनविभागप्रकारं यथाग्रन्थं विवृणुत ।
 4. दायभागग्रन्थस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -8: कमलाकरभट्टकृतनिर्णयसिन्धोः प्रथमपरिच्छेदः

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. हेमाद्रिमतेऽब्दः कतिविधः ?
 2. कति संक्रान्तयः ?
 3. षडशीतिसंक्रान्तयः काः ?
 4. विष्णुपदसंक्रान्तिषु कः पुण्यकालः ?
 5. सिंहसंक्रान्तौ किं दानं कर्तव्यम् ?
 6. निशीथे संक्रमणे कदा पुण्यकालः ?
 7. विवाहादौ कीदृशो मासो ग्राह्यः ?
 8. का शुद्धातिथिः ?
 9. नक्तव्रतस्य कः मुख्यकर्मकालः ?
 10. एकादश्यां भोजने किं प्रायश्चित्तम् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोः टिप्पणी देया ।** **2 x 5 = 10**
1. पक्षः
 2. नक्तम्
 3. एकभक्तम्
 4. विनायकव्रतम्
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 10 = 20**
1. मासभेदान् प्रतिपाद्य तेषमुपयोगं लिखत ।
 2. क्षयमासस्य स्वरूपमुपयोगञ्च विवृणुत ।
 3. युग्मवाक्यमुल्लिख्य व्याख्यात ।
 4. एकादश्या अष्टादशभेदान् प्रदर्शयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. कालस्य षोढाभेदान् निर्दिश्याब्दानामुपयोगं कमलाकरदिशा प्रतिपादयत ।
 2. संक्रान्तिभेदान् प्रदर्श्य तत्र पुण्यकालान् निर्दिशत ।
 3. मलमासस्य स्वरूपं विलिख्य तत्र वर्ज्यावर्ज्यं विचारयत ।
 4. इष्टेः कालान् निरूपयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -9: याज्ञवल्क्यस्मृतेर्व्यवहाराध्यायस्य दायभागप्रकरणाद् व्यवहाराध्यायसमाप्तिं यावत्
[Time 3 Hours] [Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. दायशब्दस्य कोऽर्थः ?
 2. किं नाम स्वत्वम् ?
 3. दायः कतिविधः ?
 4. कति वित्तागमा धर्म्या ?
 5. ज्येष्ठस्य कियानुद्धारः ?
 6. यागशब्देन किं बोध्यते ?
 7. कतिविधः पुत्रः ?
 8. दत्तकः कस्मै पिण्डं ददाति ?
 9. शुश्रूषकः कतिविधः ?
 10. सेतुः कतिविधः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. संविभागः ।
 2. निरंशकाः ।
 3. शुल्कम् ।
 4. नाणकपरीक्षा ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. जन्मना स्वत्वमिति मिताक्षरादिशा साधयत ।
 2. विद्याधनस्य स्वरूपं प्रतिपादयत ।
 3. संसृष्टधनविभागप्रकारं यथाग्रन्थं विवृणुत ।
 4. सीमाभेदान् ग्रन्थोक्तदिशा प्रदर्शयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं लिखत । 2 x 15 = 30
1. स्वत्वस्य स्वरूपमुल्लिख्य तद्धेतून् सोदाहरणं प्रदर्शयत ।
 2. अविभाज्यधनानि मिताक्षरादिशा प्रतिपादयत ।
 3. स्त्रीधनभेदान् तदधिकारिणश्च निरूपयत ।
 4. स्तेयसाहसयोर्भेदं निरूप्य तत्र दण्डव्यवस्थां विमृशत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -10: मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः (मन्वर्थमुक्तावलीसहितः)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10**
1. का श्रुतिः । का स्मृतिः ?
 2. कः सदाचारः ?
 3. बैजिकं गार्भिकं च पापं कैरपगच्छति ?
 4. निष्क्रमणान्नप्राशनयोः कालः कः ?
 5. चूडाकर्मकालः कः ?
 6. द्विजानां केशान्तसंस्कारकालः कः ?
 7. स्त्रीणां वैदिकसंस्कारः कः ?
 8. यत्र गुरोः निन्दा परिवादो वा भवति तत्र किं कार्यम् ?
 9. ब्रह्मचारिभेदाः के ?
 10. कः साधुभिः बहिष्कार्यः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10**
1. गुरुदारेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत् ।
 2. गुरुपुत्रेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत् ।
 3. धर्मप्रणयानि मुक्तवल्या सह विवृणुत ।
 4. जातकर्म-नामकरणसंस्कारयोर्विषये यथाग्रन्थं लिखत ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20**
1. इन्द्रियसंयममधिकृत्य यथाशास्त्रम् लिखत ।
 2. विप्रादीनां मेखलादिसाधनान्यधिकृत्य मन्वर्थमुक्तवल्या सह विवृणुत ।
 3. ब्रह्मावर्तादिदेशान् स्पष्टयत ।
 4. ओंकारं मान्यस्थानानि चाधिकृत्य लिखत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबन्धरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30**
1. आचमनधर्मान् विलिखत ।
 2. ब्रह्मचर्यनियमान् संगृहणीत ।
 3. भोजनधर्मान् विवृणुत ।
 4. अभिवादनधर्मान् विवृणुत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -11: याज्ञवल्क्यस्मृतेः प्रायश्चित्ताध्यायस्य आदितोऽध्यात्मप्रकरणं यावत्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. प्रायश्चित्तं नाम किम् ?
 2. अशौचपदस्य दानाद्ययोग्यत्वार्थस्वीकारे का हानिः ?
 3. ऊनद्विवर्षमृतं किं कुर्यात् ?
 4. मृतस्योदकदानकालः मन्त्रश्च कः ?
 5. केषां मृतानां कामोदकं दद्यात् ?
 6. के उदकदानं न कुर्युः ?
 7. के नाशौचोदकभाजनाः ?
 8. नारायणबलिः किमर्थं क्रियते ?
 9. पित्रादिमरणे किमर्थं न रोदितव्यम् ?
 10. प्रोषितजन्ममरणे कतिदिनमशौचम् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत ।** **2 x 5 = 10**
1. गर्भस्त्रावाशौचं मिताक्षरोक्तं विलिखत ।
 2. विष्णुपुराणोक्तं नारायणबलिस्वरूपं लिखत ।
 3. “वैतानौपासनाः कार्याः क्रियाश्चश्रुति चोदनात्” मिताक्षरया विवृणुत ।
 4. “अन्तराजन्ममरणे शेषाहोभिर्विशुध्यति” विवृणुत ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत ।** **2 x 10 = 20**
1. विज्ञानेश्वरोक्तमाशौचलक्षणं विशदयत ।
 2. सपिण्डानां मरणाशौचं व्यवस्थापयत ।
 3. आत्मनः शरीरग्रहणप्रकारमुपवर्णयत ।
 4. यतिपात्राणि तत्शुद्धिप्रकारश्च प्रतिपादयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत ।** **2 x 15 = 30**
1. “आत्मनस्तु जगत्सर्वं जगतश्चात्मसंभवः” यथाशास्त्रं विवृणुत ।
 2. परिव्राजकधर्मान् संगृह्य ।
 3. आपद्धर्मान् लिखत ।
 4. वानप्रस्थधर्मान् संगृहणीत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -12: माधवाचार्यप्रणीतकालमाधवस्य (आदितोऽष्टमीतिथिनिरूपणं यावत्)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. संवत्सरः कतिविधः ?
 2. चान्द्रसंवत्सरः कतिदिनात्मकः ?
 3. शांख्यशास्त्रे कति तत्त्वानि स्वीकृतानि ?
 4. शैवागममते कति तत्त्वानि ?
 5. मलमासः कतिदिनात्मकः ?
 6. एकभक्तस्य कः मुख्यकर्मकालः ?
 7. रम्भातृतीया पूर्वविद्धा परविद्धा वा ?
 8. नक्तव्रतस्य कः मुख्यकर्मकालः ?
 9. पार्वणश्राद्धस्य कः मुख्यकर्मकालः ?
 10. जयन्तीव्रते किं नक्षत्रं निमित्तम् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोः टिप्पणी देया ।** **2 x 5 = 10**
1. क्षयमासः
 2. पक्षः
 3. अयाचितव्रतम्
 4. विनायकव्रतम्
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 10 = 20**
1. मलमासस्य स्वरूपमुल्लिख्य तस्यागमनकालं पर्यालोचयत ।
 2. तिथेः स्वरूपं प्रदर्श्य तद् भेदान् प्रतिपादयत ।
 3. एकोद्दिष्टश्राद्धस्य स्वरूपं कालञ्च यथाविधि प्रदर्शयत ।
 4. प्रतिपदि दानव्रतानि विशदयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. युगमवचनमुल्लिख्य व्याख्याय च तेन सह कर्मकालवचनबाधे व्यवस्थां प्रतिपादयत ।
 2. कालभेदान् प्रदर्श्य तेषामुपयोगं माधवोक्तदिशा प्रदर्शयत ।
 3. कालविषयेऽभाववादिनां मतानि समुपस्थाप्य माधवाचार्यदिशा खण्डयित्वा कालतत्त्वमुपस्थापयत ।
 4. जयन्ती-जन्माष्टमीव्रतयोरैक्यं भेदो वेति सयुक्तिकं विवेचयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -13: गौतमधर्मसूत्रम् (सम्पूर्णम्)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. पञ्च व्याहृतयः काः ?
 2. गुरोः पादोपग्रहणकालाः के ?
 3. गुरूपसदनं कथं कार्यम् ?
 4. धर्ममूलानि कानि ?
 5. कथमाचामेत् ?
 6. शिष्यशिष्टिः केन साधनेन कार्या ?
 7. कति वर्षाणि ब्रह्मचर्यं चरेदेकवेदे ?
 8. कः गुरूणां श्रेष्ठः ?
 9. ब्राह्मविवाहस्वरूपं किम् ?
 10. किं नाम पतनम् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. द्रव्यशुद्धिप्रकारं लिखत ।
 2. नैष्ठिकब्रह्मचारिधर्मान् स्पष्टयत ।
 3. वैखानसधर्मा के विवृणुत ।
 4. दानस्य फलम् ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. भिक्षुधर्मान् विवृणुत ।
 2. आपद्धर्मान् संगृह्य लिखत ।
 3. स्नातकव्रतानि संगृहणीत ।
 4. प्रायश्चित्तधर्मान् संगृहणीत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30
1. ब्रह्मचर्यनियमाः ।
 2. पञ्चमहायज्ञधर्माः ।
 3. व्यवहारधर्माः ।
 4. श्राद्धधर्माः ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -14: मीमांसापरिभाषा (कृष्णयज्वकृता) सम्पूर्णा

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. को नाम धर्मः ?
 2. किं नाम ब्राह्मणम् ?
 3. विधिः कतिविधः ?
 4. कर्म कतिविधम् ?
 5. अनुवादो नाम कः ?
 6. लिङ्गं नाम किम् ?
 7. भावनात्वं नाम किम् ?
 8. परिसंख्या कतिदोषान्विता ?
 9. चित्रया यजेत पशुकामः इत्यत्र चित्रापदं किं नामधेयम् ?
 10. अर्थवादः कतिविधः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत ।** **2 x 5 = 10**
1. वेदत्रैविध्यम् ।
 2. श्रुत्यादीनां संनिपाते बलाबलम् ।
 3. वेदस्य अलौकिकार्थबोधकत्वम् ।
 4. धर्मस्य परस्परं भेदकानि प्रमाणानि ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत ।** **2 x 10 = 20**
1. विधित्रैविध्यम् ।
 2. काम्यकर्मणः त्रैविध्यम् ।
 3. नामधेयनिमित्तानि ।
 4. विरुद्धत्रिकविचारः ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत ।** **2 x 15 = 30**
1. श्रुतिलिङ्गादि षट् प्रमाणानि ।
 2. अर्थवादविचारः ।
 3. विधेः विधायकत्वविचारः ।
 4. प्रमेयविचाराणां प्रतपाद्यक्रमनिरूपणं प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -15: मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः (मन्वर्थमुक्तावलीसहितः)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. का श्रुतिः । का स्मृतिः ?
 2. कः सदाचारः ?
 3. बैजिकं गार्भिकं च पापं कैरपगच्छति ?
 4. निष्क्रमणान्नप्राशनयोः कालः कः ?
 5. चूडाकर्मकालः कः ?
 6. द्विजानां केशान्तसंस्कारकालः कः ?
 7. स्त्रीणां वैदिकसंस्कारः कः ?
 8. यत्र गुरोः निन्दा परिवादो वा भवति तत्र किं कार्यम् ?
 9. ब्रह्मचारिभेदाः के ?
 10. कः साधुभिः बहिष्कार्यः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. गुरुदारेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत् ।
 2. गुरुपुत्रेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत् ।
 3. धर्मप्रणयानि मुक्तवल्या सह विवृणुत ।
 4. जातकर्म-नामकरणसंस्कारयोर्विषये यथाग्रन्थं लिखत ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. इन्द्रियसंयममधिकृत्य यथाशास्त्रम् लिखत ।
 2. विप्रादीनां मेखलादिसाधनान्यधिकृत्य मन्वर्थमुक्तवल्या सह विवृणुत ।
 3. ब्रह्मावर्तादिदेशान् स्पष्टयत ।
 4. ओंकारं मान्यस्थानानि चाधिकृत्य लिखत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30
1. आचमनधर्मान् विलिखत ।
 2. ब्रह्मचर्यनियमान् संगृहणीत ।
 3. भोजनधर्मान् विवृणुत ।
 4. अभिवादनधर्मान् विवृणुत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -16: याज्ञवल्क्यस्मृतेः प्रायश्चित्ताध्यायस्य प्रायश्चित्तप्रकरणात् ग्रन्थसमाप्तिं यावत्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. ब्रह्महा कां योनिं प्राप्नोति ?
 2. कुनखी भूत्वा को जायते ?
 3. कोऽतिरिक्ताङ्गो भवति ?
 4. यानं हत्वा किं भूत्वा जायते ?
 5. दीपहर्ता किं भवति परजन्मनि ?
 6. के महापातकिनः ?
 7. सुवर्णशब्दस्य कोऽर्थः ?
 8. प्रयोजकः कतिविधः ?
 9. मार्जारवधे किं प्रायश्चित्तम् ?
 10. चान्द्रायणं कतिविधम् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. नरकाः ।
 2. अतिपातकम् ।
 3. शिशुचान्द्रायणम् ।
 4. यवमध्यचान्द्रायणम् ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. प्रायश्चित्तमकुर्वाणः कां गतिं प्राप्नुवन्ति ।
 2. सुरापानसमानि पापानि कानि विवृणुत ।
 3. स्त्रीवधप्रायश्चित्तं निर्णयत ।
 4. अवकीर्णप्रायश्चित्तं यथाग्रन्थं निरूपयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घतरोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30
1. महापातकानि निर्दिश्य ब्रह्मवधप्रायश्चित्तं विवृणुत ।
 2. कर्मविपाकान् निरूपयत ।
 3. गोवधप्रायश्चित्तं याज्ञवल्क्योक्तदिशा प्रतिपादयत ।
 4. कृच्छ्रव्रतभेदान् सलक्षणं प्रतिपादयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -17: कालमाधवग्रन्थस्य नवमीतिथिनिरूपणाद् ग्रन्थसमाप्तिं यावत्

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. रामनवमी कदा पाल्यते ?
 2. का संकीर्णैकादशी ?
 3. काम्योपवासे प्रतिनिधिर्विद्यते न वा ?
 4. व्रतवासरे किं वर्जयेत् ?
 5. अनन्तव्रत कदा क्रियते ?
 6. अमाशब्दस्य कति अर्थाः ?
 7. सङ्गवशब्दस्य कोऽर्थः ।
 8. कानि ध्रुवनक्षत्राणि ?
 9. का गजच्छाया ?
 10. कुहूकालः कियान् ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोः टिप्पणी देया ।** **2 x 5 = 10**
1. चैत्रशुक्लनवमी
 2. विकल्पः
 3. अतिवेधः
 4. उपवासे प्रतिनिधयः
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 10 = 20**
1. रामनवमीव्रतस्य कालनिर्णयं कुरुत ।
 2. अरुणोदयवेधस्य भेदान् प्रतिपादयत ।
 3. अमावास्याशब्दस्य बहुधा व्युत्पत्तिं ग्रन्थदिशा विचारयत ।
 4. इष्टेः स्वरूपं विचार्य प्रकृतीष्टेः कालं विवेचयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. स्मार्तवैष्णवभेदेन एकादश्युपवासं व्यवस्थापयत ।
 2. शिवरात्रिव्रते ग्राह्यातिथिं निरूपयत ।
 3. संक्रान्तिभेदान् प्रदर्श्य तासु पुण्यकालं निरूपयत ।
 4. अनन्तव्रतस्य स्वरूपं प्रतिपाद्य तस्य कर्मकालं निरूपयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -18: जैमिनीयन्यायमालास्तिरस्य विंशत्यधिकरणानि

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. द्वादशलक्षणीत्यनेन किं बोध्यते ?
 2. अष्टकापदेन किं बोध्यते ?
 3. अर्थवादशब्दस्य कोऽर्थः ?
 4. श्वेतमालभेत इत्यत्र श्वेतशब्देन किं बोध्यते ?
 5. प्राजापत्ययागे कानि द्रव्याणि ?
 6. किमर्थं वाजपेययागो विहितः ?
 7. उत्पन्नशिष्टं किम् ?
 8. द्वादशकपाल इत्यस्य कोऽर्थः ?
 9. स्तपतिशब्दस्य कोऽर्थः ?
 10. वैश्वदेवपर्वाणि कति यागः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोः टिप्पणी देया ।** **2 x 5 = 10**
1. वेदस्यापौरुषेयत्वम्
 2. श्रुतिप्रमाणम्
 3. गुणविधिः
 4. उत्पत्तिशिष्टम्
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 10 = 20**
1. वेदानां प्रमाण्यं विचारयत ।
 2. स्मृतेरपेक्षया श्रुतेः प्रावल्यं विचारयत ।
 3. होलाकाधिकरणस्य तात्पर्यं विचारयत ।
 4. चित्रापदस्य गुणत्वं कर्मनामत्वं वेति प्रतिपादयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. वेदप्रामाण्याधिकरणं माधवोक्तदिशा प्रतिपादयत ।
 2. अर्थवादानां प्रामाण्यं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
 3. उद्भिदा यजेत पशुकाम इत्यत्र उद्भिद् शब्दस्य कर्मनामत्वं प्रतिपादयत ।
 4. ज्योतिराधिकरणमाधारीकृत्य संज्ञया कर्मभेदं निरूपयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -19: आधुनिकहिन्दुविधि:

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

-
- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् ।** **10 x 1 = 10**
1. बौद्धानां हिन्दुत्वमस्ति न वा ?
 2. हिन्दूत्तराधिकारविधिः कदा प्राचलत् ?
 3. के पूर्णरक्तजाः ?
 4. के आत्मबन्धवः ?
 5. किं नाम उत्तराधिकारिस्वत्वम् ?
 6. कग्नेट् इत्यस्य कोऽर्थः ?
 7. को द्व्यामुष्यायणः ?
 8. दत्तक-पालकयोर्मध्ये वयोव्यवधानं कियत् ?
 9. विवाहार्थं न्यायालयस्यानुमतिरपेक्ष्यते न वा ?
 10. कस्याश्चित् स्त्रियाः विवाहविच्छेदेऽधिकारोऽस्ति न वा ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोः टिप्पणी देया ।** **2 x 5 = 10**
1. आग्नेट्
 2. अवैधविवाहः
 3. उत्तरजिविस्वत्वम्
 4. प्रतिलोमजाः
- III. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 10 = 20**
1. के हिन्दव इति कथ्यन्ते ? हिन्दुविधेर्मूलधारं प्रतिपादयत ।
 2. हिन्दुविवाहविधौ विवाहविच्छेदमालोचयत ।
 3. दत्तकस्य वयोवस्थामालोचयत ।
 4. प्रथमश्रेणीदायादानुपस्थापयत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं देयम् ।** **2 x 15 = 30**
1. आधुनिकहिन्दुविधेरुत्पत्तिं क्रमिकविकाशञ्च प्रदर्शयत ।
 2. हिन्दुविवाहविधिमालोचयत ।
 3. हिन्दूत्तराधिकारविधिं सम्यग् विवृणुत ।
 4. दत्तकग्रहणविधेरुपरि मिताक्षरायाः प्रभावं पर्यालोचयत ।

National Sanskrit University, Tirupati
Department of DHARMASHASTRA
Acharya Model Question Paper

Paper -20: मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः (मन्वर्थमुक्तावलीसहितः)

[Time 3 Hours]

[Max Marks: 70]

- I. एकेन शब्देन वाक्येन वा सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं देयम् । 10 x 1 = 10
1. का श्रुतिः । का स्मृतिः ?
 2. कः सदाचारः ?
 3. बैजिकं गार्भिकं च पापं कैरपगच्छति ?
 4. निष्क्रमणान्नप्राशनयोः कालः कः ?
 5. चूडाकर्मकालः कः ?
 6. द्विजानां केशान्तसंस्कारकालः कः ?
 7. स्त्रीणां वैदिकसंस्कारः कः ?
 8. यत्र गुरोः निन्दा परिवादो वा भवति तत्र किं कार्यम् ?
 9. ब्रह्मचारिभेदाः के ?
 10. कः साधुभिः बहिष्कार्यः ?
- II. कयोश्चिद् द्वयोर्लघूत्तरं लिखत । 2 x 5 = 10
1. गुरुदारेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत् ।
 2. गुरुपुत्रेषु शिष्यस्य वृत्तिः कथं भवेत् ।
 3. धर्मप्रणयानि मुक्तवल्या सह विवृणुत ।
 4. जातकर्म-नामकरणसंस्कारयोर्विषये यथाग्रन्थं लिखत ।
- III. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं लिखत । 2 x 10 = 20
1. इन्द्रियसंयममधिकृत्य यथाशास्त्रम् लिखत ।
 2. विप्रादीनां मेखलादिसाधनान्यधिकृत्य मन्वर्थमुक्तवल्या सह विवृणुत ।
 3. ब्रह्मावर्तादिदेशान् स्पष्टयत ।
 4. ओंकारं मान्यस्थानानि चाधिकृत्य लिखत ।
- IV. कयोश्चिद् द्वयोर्दीर्घोत्तरं प्रबंधरूपेण लिखत । 2 x 15 = 30
1. आचमनधर्मान् विलिखत ।
 2. ब्रह्मचर्यनियमान् संगृहणीत ।
 3. भोजनधर्मान् विवृणुत ।
 4. अभिवादनधर्मान् विवृणुत ।

**Panel of Experts for Question Paper Setting and Evaluation for
Acharya&Shastri Examination for the Department of Dharmashastra
recommended by the BoS, meeting held on 07.07.2017**

- 1.**Prof. V.S Tripathi** ,Ex-Professor of Dharmashastra , Raj Gangadhar Sadan,
Siwaji Nagar, Fatehpur by pass Road, Siwan-841226
- 2.**Prof.K.C.Mohapatra** Ex-Professor of Dharmashastra Door No.417,
Block-C, Satyam Meadows Apartment, Khadi Colony, Tirupati.
- 3.**Prof. Venkat Raman Hegde**, Dept. of Dharmashastra ,
Maharaja Sanskrit. College, Mysore, Karnatak.
- 4.**Prof. Sripati Tripathi** , Professor of Dharmashastra,
K. S. D. Sanskrit University, Kameswar Nagar, Darbhanga-4, Bihar .
- 5.**Prof. Jayakrishna Mishra**, Professor of Dharmashastra
Sri Jagannath Sanskrit University, Shree Vihar, Puri-752003,Odisha
- 6.**Prof. Madhab Chandra Panda**, Professor of Dharmashastra
Sri Jagannath Sanskrit University, Shree Vihar Puri-752003,Odisha
- 7.**Prof. Khageswar Mishra**. Professor of Dharmashastra , Sadashiv Campus
Rashtriya Sanskrit Samsthan,Puri -752001Odisha
- 8.**Prof. Lalit kumar Sahoo**. Professor of Dharmashastra , Sadashiv Campus
Rashtriya Sanskrit Samsthan, Puri-752001,Odisha
- 9.**Prof. R.K.Paramhamsa Pandey**. Professorof Dharmashastra ,
Ganganath Jha Campus , Rashtriya Sanskrit Samsthan, Azad Park,
Allahabad
- 10.**Dr. Sudhanshu bhusan Panda**, Asso.Professor of Dharmashastra ,
Lalbahadur Shastri Rashtriya Sanskrit Vidyapeeth, ,Katwaria Sarai,
Sahidjit Sing Marg , Qutab Enclave , New Delhi-51

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY TIRUPATI

2nd BOS Meeting DEPARTMENT OF DVAITAVEDANTA September 2020 Minutes

Minutes of the Board of Studies, DEPARTMENT OF DVAITAVEDANTA (UG, PG, Research and Online Courses) Meeting held on 13th September, 2020 at 10-00 a.m. in through Online, NSU, Titupati

Members

1. Prof. Narasimhacharya Purohit ... Chairman Present:
2. Prof.. VNK Pandurangi ... Ext. Member Present:
3. Prof. A. Haridas Bhat ... Ext. Member Present:
4. Dr. Narayan ... Internal Member Present:

Prof. Narasimhacharya Purohit Chairman (BOS) and Head (Dvaitavedanta Department) Dean Darshana School Chaired the meeting and welcomed all the members to the Second BOS meeting. He welcomed and introduced the new members of BOS After the brief introduction, the agenda items listed were taken up for discussion and the following resolutions were passed.

ITEM NO. 1 : Modification of core Course contents in SHASTRI (B.A) Curriculum -Dvaita vedanta Department

The BOS resolved to recommend to the Academic council for approval of the existing course contents of “Shastri (B.A) 1st, 2nd, and 3rd year as prescribed semester wise in Annexure.1

ITEM NO. 2 : Core Course contents in ACHARYA (M.A) Curriculum -Dvaita vedanta Department.

The BOS resolved to recommend to the Academic council for approval of the existing course contents of “ACHARYA (M.A) 1st and 2nd year as prescribed semester wise in Annexure.2

ITEM NO. 3 : The existing core Course contents in VISHISHTACHARYACHARYA (M.Phil) Curriculum -Dvaita vedanta Department

The BOS resolved to recommend to the Academic council for approval of the existing course contents of “VISHISHTACHARYACHARYA (M.Phil) as prescribed semester wise in previous BoS.

ITEM NO 4: : The BoS resolved to recommend to the AC for ratification of the syllabus of certificate Diploma and Advanced Diploma online course

the syllabus already approved in first BoS and in Deans' Council also in the month of May 2020 for Online Certificate Diploma and Advanced Diploma Courses may be submitted in academic council for ratification. (Annexure 3)

The BOS discussed the course structure and course contents existing in the “Shastri (B.A) 1st, 2nd, 3rd year “ACHARYA (M.A) 1st and 2nd year and VISHISHTACHARYA (M.Phil)Dvaitavedanta Curriculum to be implemented from the academic year 2020-21 onwards. The HOD of Dvaita vedanta Department is informed to submit the revised Curriculum to the Dean (Academic) office for placing it in the next Academic council

The BOS resolved to authorize the chairman, Board of Studies to take up all the necessary steps for the implementation from the academic year 2020-21

Approved Expert List

Dvaita Vedanta

1. Prof. A. Haridas Bhat, Bangalore. Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore 28 9902093418
2. Dr. A.V.Nagasampige, Director, PPSM, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28 9902093418
3. Dr. C.H. Shrinivasa Murty, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28, Cell 9448174059,
4. Dr. Dhananjayachar. D, Lecturer, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28; Cell : 9480619585
5. Dr. D.P. Madhusudan, Assistant Research, ORI, Mysore.Cell : 9448394312.
6. Prof. G.P. Nagarajachar, Professor, Dept. D. Vedanta, Sri Chamarajendra Sanskrit College, Chamaraj Pet, Bangalore –28. Cell :9449814944
7. Prof. H.Satyanarayana Rao, Rtd. Principal, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28 9483965139
8. Prof. H.P. Nagarajachar, Professor, Dept. D. Vedanta, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28. Cell : 9036187982
9. Dr. Madhava. N. Pandurangi, Research Assistant, PPSM, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28. Cell : 9036187334.
10. Dr. Narayan, Tirupati
11. Dr. N. Vadirajachar, Principal, SGS Vidyapeetha, Mantralayam, Karnool Dist. Cell : 9492570190
12. Dr. P.P.Shridhara Upadhyaya, Asst. Professor, Madras Sanskrit College, Mylapore, Chennai. Cell : 9840124509
13. Dr. Ranganatha Katti, Dy. Director, PPSM, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28 8277707130
14. Dr. Shankaranarayana Adiga. K, Dy. Director, PPSM, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28 9481037898

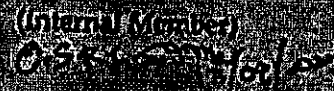
15. Dr. Shanmukha Hebbar, Assistant Professor, Dept. of Dvaitavedanta, S.M.S.P. Sanskrit College, Udupi. South Karnataka; Cell : 9481748819
16. Prof. Shrinivasa Varakhedi, Vice Chancellor, Kavikulaguru Kalidasa Sanskrit University, Ramtek, Nahapur. MH. Cell : 9483501353
17. Dr. Shrikant Bayari, Research Assistant, PPSM, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28. Cell : 9448100523
18. Prof. Narasimhachar Purohit, Tirupati
19. Prof. Tirumala Kulakarni, Professor, Poorna Prajna Vidyapeetha, Katriguppa Main Road, Bangalore – 28. Cell : 9448879734
20. Dr. U. Radhakrishna Bhat, Associate Professor Dept. Sanskrit, Jnana Bharati, Bangaluru University, Bangalore – Cell : 9481521339.
21. Prof. Veerannarayana Pandurangi, Professor / Dean Shastra Faculty, Karnataka Sanskrit College, Chamaraj Pet, Bangalore – 28. Cell : 7676202725
22. Dr. Venkataramana, Professor Shastra Faculty, Exam Controller of Examination, Karnataka Sanskrit College, Chamaraj Pet, Bangalore – 28. Cell : 9632608266

Signatures of the Members of the Committee

Prof. P.T.G.Y. Sampathkumaracharyulu
Professor and Head, Dept. of Nyaya

(Chairman)

Prof. O.S. Ramial Sharma,
Professor, Dept. Nyaya

(Internal Member)

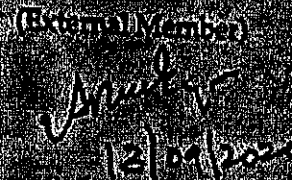
Prof. K. Vijayanatha,
Professor Dept. of Nyaya

K.V.S.P.
(Internal Member)

Prof. V. N. Pandurangi,
Professor Faculty of Darsana
Karnataka Sanskrit University, Bangalore

(External Member)

Dr. A. V. Radhesyam,
Director, Dept. of Research & Publications
SV Vedic University.

(External Member)

12/04/2020

Minutes of BoS, Dept. of Nyaya,

NATIONL SANSKRIT UNIVERSITY, TIRUPATI.

The Department of Nyaya, NSU, has conducted the online meeting of its Board of Studies, on 13-9-2020, Sunday at 10-00. to regularise the syllabus of programmes, I.e. Prak-Sastri, Sastri and Acharya for further three years duration, 2021-22 onwards.

The committee consists of the following members :

1. Prof. PTGY Sampathkumaracharyulu, Professor and Head, Dept. of Nyaya as Chairman,
2. Prof. OS. Ramlal Sharma, Professor, Dept. Nyaya as Internal Member,
3. Prof. K. Visvanatha, Professor Dept. of Nyaya as Internal Member,
4. Prof. V. N. Pandurangi, Professor Faculty of Darsana, Karnataka Sanskrit University, Bangalore as External Member, and
5. Dr. A. V. Radhesyam, Director, Dept. of Research& Publications, SV Vedic University, as External Member.

The committee has discussed thoroughly the existing syllabus and the new pattern of NEP (National Educational Policy) 2020, as resolved in the HoD's meeting with Academic Dean, held on 12-9-2020.

The committee recommends the following changes in the existing syllabus as:

Sastri Programme :

course No. 3

1. जागदीशी व्यधिकरणम् in the place of the existing गादाधरी चतुर्दशलक्षणी

I semester - प्रथमस्वलक्षणम् (तत्सामानाधिकरण्यं च स्वविशिष्टहेत्वधिकरणावच्छेदेन बोध्यम् इति दीधितिप्राक्तनो भागः। II Semester - तत आरभ्य प्रगल्भलक्षणान्तो भागः।)

Acharya Programme :

course No. 9

I Semester - न्यायकुसुमांजलिः। (प्रथमस्तबकः)

II Semester - शब्दशक्तिप्रकाशिका (नामप्रकरणे लक्षकनामनिरूपणान्तो भागः)।

ननु वाक्यमपि लक्षकं भवत्येव इत्यतः प्राक्तनो ग्रन्थः

P. 139 chowkhamba edition 1934 with commentaries of krishnakant and ramabhadra ,Ed dhundiraja shastri

Sastri Programme

Course No - 1.

सिद्धान्तमुक्तावली - प्रत्यक्षपरिच्छेदः। (70 marks)

मीमांसा (30 marks)

I semester

साधर्म्य-वैधर्म्यप्रकरणपर्यन्तम्।

अर्थसंग्रहः - विधिनिरूपणम्।

2 Semester

साधर्म्य-वैधर्म्यप्रकरणादनन्तरः प्रत्यक्षभागः।

अर्थसंग्रहः - श्रुत्यादिप्रमाणषट्कविचारः।

Course No - 2

सिद्धान्तमुक्तावली - अनुमानपरिच्छेदः। (70 marks)

शाब्दबोधः। (30 marks)

I Semester

अनुमानपरिच्छेदः।

शाब्दबोधप्रक्रियापरिचयः। (द्रव्यनिरूपणम्)

(Reference- Tarkasangraka Edited by Sri Giriraja Acharya and Published from Mantralaya, 1980.)

2 Semester

मुक्तावली - उपमानखण्डशब्दखण्डौ

शाब्दबोधप्रक्रियापरिचयः। (अनुमाननिरूपणम्)

Course No - 3

पंचलक्षणी गादाधरी (70 marks)

सांख्यदर्शनम्, योगदर्शनं च (30 marks)

1 Sem

पंचलक्षणी(प्रथमलक्षणात् चतुर्थलक्षणनिरूपणान्तो भागः।)

सांख्यकारिका - आदितः पंचविंशतिकारिकाः।

2 Sem

पंचलक्षण्यां चतुर्थलक्षणखण्डनम्, पंचमलक्षणम्, सिंहव्याघ्रलक्षणे च (सार्वभौमपरिष्कारं विहाय)

योगदर्शनम् - भोजवृत्तिसहितम्। (समाधिपादः)

Course No- 4

जागदीशी व्यधिकरणम्। (70 marks)

द्वैतवेदान्तः। (30 marks)

I semester - प्रथमस्वलक्षणम् (तत्सामानाधिकरण्यं च स्वविशिष्टहेत्वधिकरणावच्छेदेन बोध्यम् इति दीधितिप्राक्तनो भागः।

द्वैतवेदान्ते पदार्थसंग्रहः पद्मनाभाचार्यकृतः। (द्रव्यप्रकरणपर्यन्तः) upto p. 16

Padartha sangrah with commentary Madhvasiddhantasara

Edited by Ramacharya Malagi

Dvaita Vedanta studies and research foundation Bengaluru 2009.

II Semester -

जागदीशी व्यधिकरणम्।

(प्रथमस्वलक्षणे तत्सामानाधिकरणं च स्वविशिष्टहेत्वधिकरणावच्छेदेन बोध्यम् इति दीधितिमारभ्य,
प्रगल्भलक्षणान्तो भागः।)

द्वैतवेदान्तो। पदार्थसंग्रहः (गुणप्रकरणपर्यन्तः) upto p. 30

Course No - 5

सिद्धान्तलक्षणम् । (गादाधरी) (70 marks)

अद्वैतवेदान्तः। (30 marks)

I Semester -

सिद्धान्तलक्षणम् - आरम्भात् नवीनास्तु उत्पत्तिकालावच्छेदेन घटादौ गुणस्य, प्रळयावच्छेदेन गगनादौ संयोगस्य
सामान्याभावो वर्तते इति दीधितिप्राक्तनभागः।

शंकराचार्याणाम् आत्मबोधः।

II Semester -

सिद्धान्तलक्षणम् - (पूर्वोक्तदीधितिमारभ्य, ननु प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नस्य यस्य कस्यचित् तत्सामान्यस्य वा
इति त्रेधाविकल्पदीधितिप्राक्तनभागः।

वेदान्तपंचदशी । (तत्त्वविवेकप्रकरणम्)

Course No - 6.

पक्षता (70 marks)

विशिष्टाद्वैतवेदान्तः (30 marks)

I Semester -

गादाधरीय-पक्षतायां आरम्भात् यादृशयादृशेच्छासत्त्वे सिद्धौ सत्यामनुमितिः तत्तदिच्छाभावसमुदायस्य विशेषणत्वादच्छायाः अननुगमेऽपि न क्षतिः इति दीधितेः प्राक्तन भागः।

श्रीशैल श्रीनिवासाचार्यकृता यतीन्द्रमतदीपिका । (४-६ अवताराः)

II Semester -

पक्षतायां यादृशयादृशेच्छासत्त्वे सिद्धौ सत्यामनुमितिः तत्तदिच्छाभावसमुदायस्य विशेषणत्वादच्छायाः अननुगमेऽपि न क्षतिः इति दीधितिमारभ्य, इत्थं च लिंगभेदन्यायोऽप्यनुसरणीयः इति दीधितिप्राक्तनभागः।

यतीन्द्रमतदीपिका । (७-१० अवताराः)

After this recommendations, the meeting ends with the vote of thanks to the members for the smooth and successful conduct by their valuable participation and suggestions.

Dr. OGP Kalyan Sastry, Assistant Professor of Sabdabodha Dept. NSU, also appreciated for sharing his views.

Signatures of the Members of the Committee:

Prof. PTGY Sampathkumaracharyulu,
Professor and Head, Dept. of Nyaya

(Chairman)

Prof. OS. Ramlal Sharma,
Professor, Dept. Nyaya

(Internal Member)

Prof. K. Visvanatha,
Professor Dept. of Nyaya

(Internal Member)

Prof. V. N. Pandurangi,
Professor Faculty of Darsana,
Karnataka Sanskrit University, Bangalore

(External Member)

Dr. A. V. Radhesyam,
Director, Dept. of Research & Publications,
SV Vedic University.

(External Member)

Department of Agama

List of Experts in Agama Sastra

1. **Bramsri G.Balasubramanyashastra**
Tirupati.
2. **Dr. V. Srinivasa Deekshitulu**
Kovvur, Mobile: 09989340960
3. **Prof A. Srinivasacharyulu**
Dean S.V Vedic University
Tirupati. Mobile:09440875509
4. **Prof.K.Hayagreeva Sharma**
Dept of Sanskrit, SVU, Tirupati.
Mobile – 09705989202
5. **A. Mruthyunjaya Sharma**
Warangal, Mobile: 09704632741
6. **Dr. K. Kodanda Ramacharyulu**
Khammam, Mobile: 09849392474
7. **Prof. K. Pratap**
Tirupati, Mobile: 0940055255
8. **V. Gopalakrishnamacharyulu**
Nuziveedu, Mobile: 09490964635
9. **Dr. S. Rajagaopal**
Mysore, Mobile: 07760032898

AA

TIP
572017

V. Srinivasa Deekshitulu

P. S. Rajagaopal
5.7.17

①

RASHTRIYA SASNSKRIT VIDYAPEETHA
(Deemed University)
TIRUPATI
Department of Agama

F.NO. RSVT/Acd.Bos/2017-18

Date 05.7.2017

Dated:

Minutes of the meeting of the Board of studies of Agama held on 05.07.2017 at 11:30 A.M in the Dean Academic Affairs Chamber, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha (Deemed University), Tirupati.

MEMBERS PRESENT

	Signature
1. Prof T.V. Raghavacharyulu
HOD, Dept. of Agama,
R.S. Vidyapeetha, Tirupati
Mobile No- 09493564815	Chairman TV Raghavacharyulu
5-7-2017
2. Brahmasri G. Balasubramanyashastri
Tirupati.	Member
3. Prof A. Srinivasacharyulu
Dean S.V Vedic University
Tirupati. Mobile: 09440875509	Member
4. Prof V.S. Vishnu Bhattacharyulu
Dept. of Agama,
R.S. Vidyapeetha, Tirupati
Mobile No- 09490741414	Member
5. Dr. PTG. Ranga Ramanujacharyulu
Asst Prof, Dept. of Agama,
R.S. Vidyapeetha, Tirupati
Mobile No- 09000488690	Member
6. Prof. R L N Shastri
Dean Academic Affairs
RSVP, Tirupati.	Co-ordinator

Enclose Syllabus

National Sanskrit University, Tirupati (A.P.) - 517507

Department of Vyakarana

Proposed Syllabus for three years 2020-21 onwards

Prak-Shastri – I

General Paper व्याकरणशास्त्रप्रवेशिनी (प्रथमो 100 Marks)

Prak-Shastri – II

General Paper व्याकरणशास्त्रप्रवेशिनी (द्वितीयो 100 Marks)

Shastri – I

Semester 1st

Paper – 1 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (आदितः 75 Marks अन्तप्रकरणम्)

Paper – 2 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (शब्दाधिष्ठानम् अन्तप्रकरणम्)

Semester 2nd

Paper – 3 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (शब्दाधिष्ठानम् हलन्तप्रकरणम्)

Paper – 4 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्)

Shastri – II

Semester 3rd

Paper – 5 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (शब्दाधिष्ठानम् अन्तप्रकरणम्)

Paper – 6 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (भ्वादिप्रकरणम्)

Semester 4th

Paper – 7 वै या कर णसिद्धा न्तकौ मु दी (द्वन्द्वसमा 5 Marks णा दार भ्य सम)

Paper – 8 वै या कर णसिद्धा न्तकौ मु दी (अदा दि द 5 Marks रा घ न्तम्)

Shastri – III

Semester 5th

Paper – 9 वै या कर णसिद्धा न्तकौ शै दिषी क प्र (कषणया न्ति 5 Marks त्)

Paper – 10 वै या कर णसिद्धा न्तकौ शै दिषी क प्र (कषणया न्ति 5 Marks त्)

Semester 6th

Paper – 11 वै या कर णसिद्धा न्तकौ मु दी (पू व 5 Marks अ कर णं कृ त्)

Paper – 12 वै या कर णसिद्धा न्तकौ मु दी (पू व 5 Marks अ कर णं कृ त्)

Acharya – I

Semester 1st

Each Paper 70 Marks

Paper – 1 लघुशब्देन्दुशेखरः (संज्ञाप्रकरणादारभ्य अक्षर्यौ 'न प-0' सूत्रं या वत्)

Paper – 2 महाभाष्यम् (1 , 2 , 3 आहिका नि)

Paper – 3 वै या कर णभू षणु सार्थः प्र क र षो त्र थ

Paper – 4 परिभाषेन्दुशेखरः (1 – 4 9 परि भा षा :)

Paper – 5 महाभाष्यम् (प स्पशा हि कम्) व्या कर णे तर च्छा त्रा णा

Semester 2nd

Each Paper 70 Marks

Paper – 6 लघुशब्देन्दुशेखरः ('अ द श' नं इ ति लो सू स्वत्रा णि द्वा स र ष्य प्रे कर णा न्तम्)

Paper – 7 महाभाष्यम् (4 , 5 , 6 आहिका नि)

Paper – 8 वैयाकरणसूत्रसिद्धांतसंक्षेपस्योपनिषत्प्रकरणानि

Paper – 9 परिभाषेन्दुशेखरः (असिद्धपरिभाषातः उमण्डलसिद्धांतस्योपनिषत्प्रकरणानि)

Paper – 10 महाभाष्यम् (पस्पशाहिकम्) व्याकरणेतरच्छात्राणां

Acharya – II

Semester 3rd

Each Paper 70 Marks

Paper – 11 लघुशब्देन्दुशेखरः (अजन्तपुं-स्त्रील्लिङ्गप्रसक्करिणाङ्ग

Paper – 12 महाभाष्यम् (7 , 8 , 9 आहिका नि)

Paper – 13 वाक्यदीपिका (ब्रह्मिण्डलसिद्धांतस्योपनिषत्प्रकरणानि) (4 - 30 Marks)

Paper – 14 वैयाकरणसिद्धान्तलघुमञ्जूषा (सुबर्थनिर्णये पप्रथमम्) तृतीया वि

Paper – 15 महाभाष्यम् (पस्पशाहिकम्) व्याकरणेतरच्छात्राणां

Semester 4th

Each Paper 70 Marks

Paper – 16 लघुशब्देन्दुशेखरः (स्त्रीप्रत्ययव्ययीभाषप्रकरणे

Paper – 17 लघुशब्देन्दुशेखरः (कारकप्रकरणम्

Paper – 18 वैयाकरणसिद्धान्तलघुमञ्जूषा (शिक्षणप्रणालीप्रकरणानि

Paper – 19 वैयाकरणसिद्धान्तलघुमञ्जूषा (सुबर्थनिर्णये चतुर्थसंक्षेपम्)

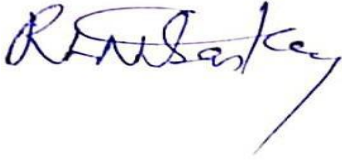
Paper – 20 महाभाष्यम् (पस्पशाहिकम्) व्याकरणेतरच्छात्राणां

M. Phil. वि शि ष्टा चा यं :

Each Paper 75 Marks

Paper - 3 वा क्यप दी य म्, (सा ध न स्रुतु ष्टे क्शो रि रक्कमाः ि ध का रा न्त म्, 1

Paper - 4 वा क्यप द्शै ष्य ष्टान् स म्, ह्ने शे क त्रं ि ध का त् ॥ ७१ क्शो ष्ठा धि र्न क्शामुः ह्ने

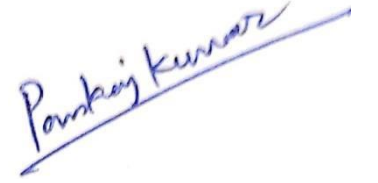

Prof. R.L.N. Shastri
(Chairman and HoD)

(Venkata Ramana B.V.
Professor,
Karnataka Sanskrit University
Bangalore)

Prof. B.V. Venkata Ramana
(External Member)

Dr. Pankaj Kumar Vyas
(Associate Prof./Member)

Dr. N.R.R. Tatacharya
(Asst. Prof./Member)

Dr. Yashaswee
(Asst. Prof./Member)

Name of the Department : English

Name of the Programme: Sammanitha Sastri/ B. A/ Sastri Vedabhashyam/ B. Sc

Brief description about the text books prescribed in all the three years and their importance.

1. Fantasy – A Collection of Short stories (Semesters – I & II)

a. Description: The book contains famous short stories by reputed writers which form basic reading text for the learners.

b. Objective : The above text was introduced to expose the learners to simple prose reading texts, which also carry basic grammatical concepts and vocabulary.

2. The Poet's Eye (Semester III):

a. Description: The book contains poems from various distinguished poets in English.

b. Objective : The above text was introduced to teach the learners poetic appreciation.

3. Three One Act Plays (Semester IV):

a. Description : The text contains three famous one act plays covering a variety of themes.

b. Objective: The text enables the learners to appreciate one act plays and analyse characters and themes.

Elective II : (Conventional Course) English Literature.

1. Pride and Prejudice by Jane Austen (Semester- I):

a. Description : One of the most popular and widely read novels across the world, Pride and Prejudice is Jane Austen's magnum opus.

b. Objective : The text enables the learners to understand novel and its features. The student would also learn to appreciate thematic concerns and character analysis.

2. The Guide by R. K. Narayan (Semester – II) :

a. Description : An award winning novel by R. K. Narayan, the novel fictionalizes the life of Raju.

b. Objective: After reading the text, the students would learn to appreciate R. K. Narayan's fiction as well as recognize the uniqueness of Indian Fiction in English.

3. Twelfth Night by William Shakespeare (Semester- III):

a. Description : Twelfth Night is one of the finest romantic comedies of the greatest English dramatist William Shakespeare.

b. Objective : After completing the text, the students would appreciate poetic and romantic comedy of Shakespeare.

4. Tughlaq by Girish Karnad (Semester IV):

- a. **Description :** Tughlaq is a classic political & historical allegory of Karnad which resonates with contemporary meaning.
- b. **Objectives :** The study of the play would enable the students to appreciate the dramatic skill of Karnad in making a drama about a historical figure resonate with contemporary meaning.

5. Soulful Voices by Board of Editors (Semester V & VI) :

- a. **Description :** The poetic collection carries poems by various poets across the world on a variety of topics.
- b. **Objective :** The book would enable the students to comprehend and appreciate the poetic representation of themes like social discrimination, the agonised cry of the colonized, the tragedy of a child labourer, recalling childhood memories etc.

6. A Glossary of literary Terms by M. H. Abrams and G. G. Harpam (10th Edition) Semester V & VI) :

- a. **Description :** A veritable compendium of all literary terms and movements in English literature, the Glossary is a must-read for all the students of English literature.
- b. **Objective:** Reading the text would enable the student to know about important literary terms in English literature as well as trace the history of English literature through various movements.

7. Acharya (Soft Core) : English (Semester I, II, III & IV) :

- a. **Description :** The text contains a collection of short stories by world renowned authors in a variety of languages (translated into English) including English.
- b. **Objectives :** The studying of the text would help the students in understanding and appreciating short story form.

①

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
(Established under section 3 of UGC Act 1956)
Tirupati - 517 507

Date: 10.07.2017

Board of Studies meeting of the department of Advaita Vedanta held on 10th July, 2017 in the room of Prof. M.L.N Murthy. The following members attended the meeting.

Members of the committee with signature.

1. Prof. M.S.R Subramanya Sarma
Head Dept. of Advaita Vedanta	Chairman	<i>M.S.R Sarma</i>
10/7/17
2. Prof. Mahableswar Bhat
Sringeri,	External Member	<i>M.Bhat</i>
3. Prof. Krishna Murthy Sastry
Chennai	External Member	<i>R. Krishnamurti</i>
4. Prof. M.L.N. Murthy
Professor Dept. of Advaita Vedanta	Member	<i>M.L.N. Murthy</i>
10/7/17
5. Prof. V. Purandara Reddy
Professor Dept. of Advaita Vedanta	Member	
6. Dr. K. Ganapathi Bhat
Asso.Professor, Dept. Advaita Vedanta	Member	
7. Dr. K. Viswanath
Asso.Professor, Dept. Advaita Vedanta	Member	<i>K.V. Sarma</i>

In the meeting it is resolved not to recommend any changes in the subject of Shastri and Acharya (A.Vedanta) and the existing papers will continue. However as per

The directions from the U.G.C. it is resolved to
retain विद्यापीठपत्रिका in vedanta parishamsa
for all year semesters in Acharya (5th paper), the papers
such as 1) वेदान्तः 2) वेदान्तशास्त्र ग्रन्थसूची and
3) पत्रिका (वेदान्तशास्त्र) are removed.

M.S.R Sarma
10/7/17

M.Bhat
R. Krishnamurti
10.7.17

M.L.N. Murthy
10/7/17

K.V. Sarma

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
(University established under section 3 of UGC Act, 1956)

TIRUPATI – 517 507, (A.P.)

Board of Studies 2017-18

DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

Date : 07-07-2017

Time : 3.00pm

Venue : Department of Computer Science

Prak Sastri	- Annexure - A
Sastri Sammanita/ B.A. Honours	- Annexure - B
B.Sc. (Sastri)	- Annexure - C
M. Sc. Computer Science and Sanskrit Language Technologies	- Annexure - D
DTP at Sastri Level	- Annexure - E
Web-Technology at Sastri Level	- Annexure - F
M.Phil Computer Science	- Annexure - G
Ph.D Computer Science	- Annexure - H

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.
Department of Computer Science**

Model Question Paper Pattern

Prak Sastri

Essay Questions (Out of 3 Questions)	1 x 15 Marks	15 Marks
Short answer Questions (Out of 5 Questions)	3 x 5 Marks	15 Marks
Multiple Choice Questions	15 x 1 Marks	15 Marks
Match the following Questions	5 x 1 Marks	5 Marks
Total		50 Marks

Sastri (Computer Applications) and B.Sc Computer Science

Essay Questions (Out of 5 Questions)	2 x 15 Marks	30 Marks
Short answer Questions (Out of 8 Questions)	5 x 5 Marks	25 Marks
Multiple Choice Questions	15 x 1 Marks	15 Marks
Match the following Questions	5 x 1 Marks	5 Marks
Total		75 Marks

DTP and Web Technology under Vocational Course with CBCS at SASTRI LEVEL

Essay Questions (Out of 5 Questions)	2 x 10 Marks	20 Marks
Short answer Questions (Out of 8 Questions)	5 x 4 Marks	20 Marks
Multiple Choice Questions	10 x 1 Marks	10 Marks
Total		50 Marks

M. Sc. Computer Science and Sanskrit Language Technologies

Essay Questions (Out of 5 Questions)	2 x 15 Marks	30 Marks
Short answer Questions (Out of 8 Questions)	5 x 5 Marks	25 Marks
One word or One Sentence Questions	15 x 1 Marks	15 Marks
Total		70 Marks

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
TIRUPATI - 517 507, (A.P.)

DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

F.No.RSVP/BoS/Computer Science/2017

Date: 7th July, 2017

Minutes of the meeting of the Board of Studies of Computer Science held on 7th July, 2017 at 3.00 P.M in the Dept of Computer Science, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati

MEMBERS PRESENT

		Signature
1	Dr. G. Sreedhar,
Head, Dept of Computer Science,
Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha,
Tirupati	Chairman
2	Prof. P. Venkata Krishna,
Dept of Computer Science,
Sri Padmavathi Mahila University,
Tirupati	External Member
3	Prof. T. Sudha ,
Dept of Computer Science
Sri Padmavathi Mahila University,
Tirupati	External Member
4	Prof. R.J.Ramasree,
Dept of Computer Science,
Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha,
Tirupati	Internal Member

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
TIRUPATI – 517 507, (A.P.)
DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

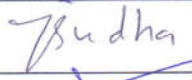

F.No.RSVP/BoS/Computer Science/2017

Date: 7th July, 2017

BOARD OF STUDIES RESOLUTIONS

Minutes of the meeting of the Board of Studies of Computer Science held on 7th July, 2017 at 3.00 pm in the Dept of Computer Science, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati

1. Considered the revision of syllabus of Prak-Sastri I year and Prak Sastri II year
Resolved to recommend for approval the syllabus of Prak-Sastri I year and Prak Sastri II year as enclosed in Annexure - A
2. Considered the revision of semester wise syllabus of Sastri Sammanita/ B.A. Honours (Computer Applications)
Resolved to recommend for approval the semester wise syllabus of Sastri Sammanita/ B.A. Honours as enclosed in Annexure - B
3. Considered the revision of semester wise syllabus of B.Sc. (Sastri)
Resolved to recommend for approval the semester wise syllabus of B.Sc as enclosed in Annexure - C
4. Considered the revision of semester wise syllabus of M. SC. Computer Science and Sanskrit Language Technologies
Resolved to recommend for approval the semester wise syllabus of M. SC. Computer Science and Sanskrit Language Technologies as enclosed in Annexure - D
5. Considered the revision of semester wise syllabus of Sastri Sammanita/ B.A. Honours (DTP)
Resolved to recommend for approval the semester wise syllabus of Sastri Sammanita/ B.A. Honours (DTP) as enclosed in Annexure - E
6. Considered the revision of semester wise syllabus of Sastri Sammanita/ B.A. Honours (Web Technology)
Resolved to recommend for approval the semester wise syllabus of Sastri Sammanita/ B.A. Honours (Web Technology) as enclosed in Annexure - F
7. No Change in syllabus of M.Phil and Ph.D programmes in Computer Science. The Same syllabus, rules and regulations approved in BOS dated 21st March, 2017 to be continued.

S.No	BOS Member	Signature
1	Dr. G. Sreedhar Chairman	
2	Prof. P. Venkata Krishna External Member	
3	Prof. T. Sudha External Member	
4	Prof. R.J. Rama Sree Internal Member	

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

Prak Sastri

2017 - 2018

Year wise Syllabus

S.No.	Year	Paper	Title of the Paper
1.	I Year	1	Introduction to Computers
2.	II Year	2	Introduction to MS Office

I YEAR

**Paper 1 - INTRODUCTION TO COMPUTERS
(With Effect from 2017-18)**

UNIT - I

Introduction to computers – A brief history of computers – Generation of Computers, Basic Structure of Computers, Classification of Computers – Applications of Computers.

UNIT - II

Computer Peripherals: Input Devices: Key Board, Mouse, Digitizer, light pen, Joystick, OMR, OCR, MICR, VDU - Output Devices: Printers, Serial Printers, Line Printers, Laser Printers, Plotters

UNIT - III

Computer Memory: Primary Memory, ROM, RAM – Cache Memory, Secondary Memory : Magnetic Disk, Magnetic Tape, Floppy disk and Optical Storage devices.

UNIT - IV

Introduction to Operating System: Functions of Operating System, Classification of Operating System – MS-DOS : Introduction to Disk Operating System (DOS), Internal and External commands – Introduction to windows operating system – Windows GUI: Desktop, Icons, taskbar and Start button - Recycle bin.

PRESCRIBED TEXTBOOKS:

1. Raja Raman, Fundamentals of Computers 3rd edition, PHP Publications, 2001

REFERENCE BOOKS:

1. Sanjay Saxena, A first course in computers, Vikas Publishing House, 2000

LAB: Introduction to Computers (50 Marks)

II YEAR
Paper 2 - INTRODUCTION TO MS OFFICE
(With Effect from 2018-19)

UNIT - I

MSWORD: Creating and saving documents – Page Setup – Formatting Text: Italic, Bold and Underline – Headers and Footers – Hyperlink and Book Marks – Inserting and Editing pictures - Creating Tables – Inserting and Deleting Rows and Columns – Creating Mail Merge – Printing documents

UNIT - II

MS POWERPOINT : Basics – Creating Presentations – Menus – Tool Bar – Opening a Presentation – Creating a new slide – Deleting a slide – Copying a slide – Slide numbering – Slide transition – Animations

UNIT - III

MS EXCEL : Basics – Creating a worksheet – Menus – Formatting – - Moving, Copying, Inserting and Deleting work sheets – Renaming and Labeling a worksheet - Finding and Replacing the data

UNIT - IV

MS EXCEL: Sorting - Functions - creating and editing Charts and Graphs – Printing worksheets - Steps involved in problem solving –Algorithm, Flowchart.

PRESCRIBED TEXTBOOKS:

1. Ed Bott Woody Leonhard, Microsoft Office 2007 3rd Ed, published by Pearson Education, 2009

REFERENCE BOOKS:

1. Sanjay Saxena, MS - Office 2000 for every one 3rd Ed, Vikas Publishing House, 2003

LAB: INTRODUCTION TO MS OFFICE (50 Marks)

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

**Sastri Sammanita/ B.A. Honours (Computer Applications)
2017 - 2018**

Semester wise Syllabus

S.No.	Semester	Paper	Title of the Paper
1.	I Semester	1	Information Technology
2.	II Semester	2	C Language
3.	III Semester	3	Object Oriented Programming
4.	IV Semester	4	Web design
5.	V Semester	5	Natural Language Processing
6.	V Semester	6	DBMS
7.	VI Semester	7	Perl Programming
8.	VI Semester	8	Programming with Visual Basic

Semester I

Paper 1 - Information Technology

(With Effect from 2017-18)

UNIT-I

Introduction to computers: Definition, characteristics and limitations of computers–Elements of Computers–Hardware - CPU–Primary and Secondary memory–Input and Output devices

UNIT-II

Operating System and Windows: Operating Systems: Definition Functions and Types of Operating Systems–Disk Operating System: Internal and External Commands

UNIT-III

Introduction to MS - Word: Features of MS Word, MS - Word controls, Toolbars, Creating and Saving Documents, Opening a file, Page Layout: Print Layout, Web - layout, Normal Layout, Outline View – Setting tabs – Hyper linking – Bookmarks. Formatting Text: Setting Font size, Color, Style, Formatting paragraph: aligning text, line spacing, Header and Footer: Page Numbering–Tables: Creating a Tables, Inserting, Deleting and Merging of Rows and Columns, Deleting a Table–Mail

UNIT-IV

MS - Power Point: Features–Creating Presentation, Inserting a slide, Deleting a slide, Slide numbering, Saving – PowerPoint Views – Inserting Objects in Presentation: Inserting Graph, Inserting Picture, Inserting Sound, Inserting Video, Inserting Organization chart – Animations: Setting Custom Animation–Finalizing presentation: Assigning Transition and timing–Printing– Setting up slide show Toolbar.

UNIT - V

MS - Excel: Features - Worksheets: Creating, Inserting, Deleting Worksheet, Saving – Page Setup and Printing Worksheet - Formatting: Cell formatting–Creating Charts–Worksheets Functions: Text, Date, Time, Math, Statistical, financial functions.

Prescribed Book:

1. Peter Norton, Introduction to Computers, Sixth edition, Tata McGraw Hill, 2009
2. Ron Mansfield, Working in Microsoft Office, Tata McGraw Hill, 2000
3. Fundamentals of Internet and WWW by Reymond Greenlaw and Ellen Hepp, Tata Mc Graw Hill, 2004

Reference Books:

1. Michael Miller, Absolute Beginners Guide to Computer Basics, 4th Edition, Pearson Education
2. Deborah Morley, Charles S.Parker, Under Standing Computers today and tomorrow, 11th Edition, Thomson
3. Ed Bott, Woody Leonhard, Using Microsoft Office 2007, Pearson Education.

LAB: MS - Office (50 Marks)

Semester II

Paper 2 - C Language

(With Effect from 2017-18)

UNIT I

Overview of C: History of C, Importance of C, Basic Structure of C programs, Executing a 'C' program. Constants, Variables and Data Types: Character Set, C tokens, Keywords and Identifiers, Constants, Variables, Data Types, Declaration of Variables, Assigning Values to Variables. Operators and Expressions: Arithmetic, Relational, Logical, Assignment, Increment, Decrement, Conditional, Bitwise and Special Operators–Arithmetic Expressions.

UNIT II

Input and Output Operations: Reading a character, Writing a character. Decision making and Branching: IF Statement - SIMPLE IF statement, IF...ELSE statement, NESTING OF IF...ELSE statements–SWITCH statement, GOTO statement.

UNIT III

Decision Making and Looping: WHILE statement, DO..WHILE statement, FOR statement

UNIT IV

Arrays: One Dimensional Array, Two Dimensional Arrays. Strings: Declaring and Initializing String Variable, String - handling Functions.

UNIT V

Functions: Definition of a function, User - defined functions, Elements of User - defined functions, Recursion, Structures and Unions : Defining a structure, Declaring Structure Variables, Accessing Structure Members, Structure Initialization, Unions

Prescribed Textbook

1.E. Balaguruswamy, Programming in ANSI C 4E, Tata McGraw – Hill, 2009

Reference Books

1. Byron S.Gottfried, Programming with C ,2nd Ed,Tata Mc - Graw Hill, 2009

LAB: Introductory Programming using C language (50 Marks)

Semester III

Paper 3 – Object Oriented Programming with Java

(With Effect from 2018-19)

UNIT I

Fundamentals of Object Oriented programming: Object Oriented paradigm–Basic concepts of Object Oriented Programming – Benefits of OOP – Applications of OOP. Overview of Java Language: Simple Java Program – Java Program Structure – Java Tokens - Java Statements – Implementing a Java Program – Java Virtual Machine – Command Line Arguments. Constants, Variables and Data types: Constants–Variables–Data types–Declaration of Variables - Giving Values to variables - Scope of Variables - Symbolic Constants - Type Casting.

UNIT II

Decision Making and Branching: Decision Making with If statement–Simple If Statement - If else Statement - Nesting If Else Statement - the Else If Ladder - The switch Statement–The ?: operator. Decision Making and Looping: The while statement–The do statement–The for statement– Jumps in Loops.

UNIT III

Class, Objects and Methods: Defining a Class – Fields Declaration – Methods Declaration – Creating Objects – Accessing class members – Constructors – Methods Overloading – Static Members – Nesting of Methods – Inheritance – Overriding Methods – Final Variables and Methods–Final Classes–Abstract Methods and Classes–Visibility Control. Arrays, Strings and Vectors: One - dimensional Arrays - creating Array–Two dimensional Arrays–Strings–Vectors – Wrapper Classes–Enumerated Types.

UNIT IV

Interfaces: Multiple Inheritance: Defining Interfaces – Extending Interfaces – Implementing Interfaces – Accessing Interface Variables.

UNIT V

Packages: Java API Packages – Using system Packages – Naming Conventions – Creating Packages – Accessing a Package – Using a Package

Prescribed book:

1. E.Balaguruswamy, Programming with Java A primer 4e, TATA McGraw - Hill Company, 2010

Reference Books:

1. Jana, Java and Object Oriented Programming Paradigm, PHI, 2009.

2. Deitel& Deitel. Java: How to Program, 8th Edition, PHI, 2010.

LAB: Java Programming (50 Marks)

Semester IV

Paper 4 - Web Designing

(With Effect from 2018-19)

UNIT - I

Basics of Web Design – Elements of Web – Web Site Architecture – Designing a web site

Web Design Process – Web site design process – Elements of web site Design – Web Page and Layout

UNIT - II

Basic HTML: HTML – Structure of HTML – Working with text – Heading tag – Font tag – Address tag – Line break and Paragraph tags – Center tag - Marquee Tag – List tag

UNIT - III

Inserting images in web pages – Creating Hyperlinks in a web page – Creating Table in a web page – Frames

UNIT - IV

DHTML: CSS – Inline style sheets – Embedding a Style Sheet – Linking a External Style Sheet – JavaScript Programming – Arrays in JavaScript – Functions in JavaScript – JavaScript events

UNIT - V

Working with Forms and Controls: Forms – Input element- Select Element – Text area element - Buttons

Prescribed Textbook:

1. Dr. G. Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010

Reference Books:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design 2nd edition, Tata McGraw Hill, 2009.

2. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML 4th edition, Tata McGraw Hill, 2004.

LAB: Web Designing (50 Marks)

Semester V

Paper 5 - Natural Language Processing

(With Effect from 2019-20)

UNIT-I

Introduction to NLP: Achievements and Brief history - Open Problems–Major Goal Language Structure and Language analyzer: Introduction to Language Structure, Overview of Language analyzer: Morphological Analyzer, Local word grouping (LWG), Core Parser.

UNIT-II

Words and their Analyzer: Introduction to Morphological Analysis (MA), MA using Paradigms– Speeding up of MA by compilation–Local Word Grouping: Verb groups, Noun groups, Strategy for grammar Development.

UNIT-III

Paninian Grammar: Introduction to Paninian grammar – Semantic model - Paninian theory: Karaka Relations– Active Passive: Karaka to Vibhakti Mapping, Karaka shares.

UNIT-IV

Paninian Parser: Introduction, Core Parser: Constraints – Preferences over Parses - Lakshan charts for Sense Disambiguation.

UNIT-V

Machine Translation: Introduction, Anusaraka or Language Accessor

Prescribed Textbooks:

1. Akshar Bharati, Vineet Chaitanya, Rajeev Sangal, Natural Language Processing – A Paninian Perspective, PHI, 2004

LAB: Natural Language Processing (50Marks)

Semester V

Paper 6 - Data Base Management Systems

(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Database Systems: Introducing the database and DBMS, Historical Roots: Files and File Systems, Problems with File System Data Management, Database Systems - Data Models: The importance of Data models, Data Model Basic Building Blocks, Business Rules, The evaluation of Data Models, Degree of Data Abstraction.

UNIT II

The Relational Database Model: A logical view of Data, Keys, Integrity Rules, Relational Set Operators, The Data Dictionary and the system catalog, Relationships within the Relational Database, Data Redundancy revisited, Indexes, Codd's relational database rules. – Entity Relationship Model: The ER Model, Developing ER Diagram, and Database Design Challenges: Conflicting Goals. - Advanced Data Modeling: The Extended Entity Relationship Model, Entity clustering, Entity integrity: Selecting Primary keys, Design Cases: Learning Flexible Database Design.

UNIT III

Normalization of database tables: Database Tables and Normalization, The need for Normalization, The Normalization Process, Improving the design, Surrogate Key Considerations, High level Normal Forms, Normalization and database design, denormalization.

UNIT IV

Introduction to SQL: Data Definition Commands, Data Manipulation Commands, Select queries, Advanced Data Definition Commands, Advanced Select Queries, Virtual Tables, Joining Database Tables.

UNIT V

Advanced SQL: Relational Set Operators, SQL Join Operators, Sub queries and correlated queries, SQL Functions, Oracle Sequences, Updatable Views, and Procedural SQL.

Prescribed Textbook:

1. Peter Rob, Carlos Coronel, Database Management Systems, Thomson, 2011

Reference Books:

1. Elimasri / Navathe, Fundamentals of Database Systems, Fifth Edition, Pearson Addison Wesley.
2. Raman A Mata – Toledo/Panline K Cushman, Database Management Systems, Schaum's Outlibe series, Tata McGraw Hill
3. C.J.Date, A.Kannan, S.Swamynathan, An Introduction to Database Systems, 8th Edition, Pearson Education. Michel Kifer, Arthur Bernstein, Philip M. Lewis, Prabin K. Pani Graphi, and Database Systems: An application oriented Approach, second edition, Pearson education.
4. Atul Kahate, Introduction to Database Management Systems, Pearson Education.

Lab: Data Base Management Systems (50marks)

Semester VI

Paper 7 - Perl Programming

(With Effect from 2019-20)

UNIT - I

Introduction to Perl – Sample Perl Program – Perl Program Execution - Scalar Variables and Constants – Reading Scalar Variables – printing Scalar Variables – Comment Statement

UNIT-II

Conditional statements: Relational operators – Logical operators – if statement – Loops – Loop Controls

UNIT-III

Array Variables: Reading Array Variables – Printing Array Variables-Array Manipulation

UNIT-IV

Hash (Associative Arrays) Variables: Reading Hash Variables – Printing Hash Variables – Regular Expressions

UNIT-V

File Handling: Opening a file for reading – File Attributes – Reading a file – Printing a file – Closing a file – Opening a file for writing – Basic Input and Output File Handles

Prescribed Textbooks:

1. Prof.R.J.Ramasree, PERL Programming, R.S.Vidyapeetha, Tirupati,2007.

Reference Books:

1. C.Herrmann, Mastering Perl 5, BPB Publications, New Delhi, 1999

2. Randal L. Schwartz and Tom Christiansen, Learning Perl Third edition, Shroff Publishers and Distributors Pvt. Ltd., 2001

Lab: Perl Programming (50 Marks)

Semester VI

Paper 8 - Programming with Visual Basic

(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Introduction to Visual Basic: Writing Windows applications with Visual Basic-programming languages - procedural, object oriented, and Event Driven - The Visual Basic environment - Finding and fixing errors.

UNIT II

Controls: Introducing Controls-Working with Multiple controls-Coding for the controls.

UNIT III

Variables, Constants and Calculations: Data - Variables and constants - calculations - Val function-Arithmetic Operations-Formatting Data-A Calculation Programming - Counting and Accumulating sums.

UNIT IV

Decisions and conditions: If Statements-conditions-Using If Statement switch Option buttons and check boxes-Displaying messages in message boxes - input validation - calling event procedures-Debugging visual basic projects.

UNIT V

Menus, Sub Procedures and Sub Functions: Menus-Common Dialog Boxes-Writing General Procedures

Prescribed Textbook:

1. Julia Case Bradley, Anita C.Millsbaugh, Programming in Visual Basic 6.0, Tata McGraw Hill, 2009

Reference Textbook:

1. Evangelos Petroustos, Mastering Visual Basic, BPB Publications, 1998

LAB: Project work (100 Marks)

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

B.Sc. (Sastri)

2017 - 2018

Semester wise Syllabus

S.No.	Semester	Paper	Title of the Paper
1.	I Semester	1	PC software
2.	II Semester	2	C Programming
3.	III Semester	3	Object Oriented Programming with Java
4.	IV Semester	4	Introduction to Data Structures
5.	V Semester	5	Database Management Systems - I
6.	V Semester	6	GUI Programming I
7.	VI Semester	7	Database Management Systems - II
8.	VI Semester	8	GUI Programming - II

Semester I
PAPER 1 - PC Software
(With Effect from 2017-18)

UNIT I

Computer definition–Types of Computer–Logical Organization of a Digital Computer– **Memory: Main Memory:** RAM, ROM and Cache– **Secondary Memory:** Magnetic type, Floppy disk, Hard disk, Compact disk– Input devices–Output devices– **Operating System:** Definition, functions of an operating system, **Types of Operating Systems:** Brief details of batch processing, Multi Programming, multitasking, time sharing, real time operating systems - Introduction to DOS, DOS internal commands, DOS External Commands– Introduction to Windows, Desktop, File, Folder, My Computer, My documents, Recycle bin, Internet Explorer, Windows Explorer - Types of Programming Languages.

UNIT II

Word Basics: Starting word, Creating a new document, Opening preexisting document, The parts of a word window, Typing text, Selecting text, Deleting text, Undo, Redo, Repeat, Inserting text, Replacing text, Formatting text, Cut, Copy, Paste–Printing.

Formatting Your Text and Documents: Auto format, Line spacing, Margins, Borders and Shading.

Working with Headers and Footers: Definition of headers and footers, creating basic headers and footers, creating different headers and footers for odd and even pages.

Tables: Creating a simple table, Creating a table using the table menu, Entering and editing text in a table, selecting in table, adding rows, changing row heights, Deleting rows, Inserting columns, Deleting columns, changing column width.

Graphics: Importing graphics, Clipart, Insert picture, Clip Art Gallery, using word's drawing features, drawing objects, text in drawing.

Templates: Template types, using templates, exploring templates, modifying templates.

Macros: Macro, Recording macros, editing macros, running a macro.

Mail Merge: Mail Merge concept, Main document, data sources, merging data source and main document. Overview of word menu options word basic tool bar.

UNIT III

Power Point: Basics, Terminology, Getting started, Views, Creating Presentations: Using auto content wizard, Using blank presentation option, Using design template option, Adding slides, Deleting a slide, Importing Images from the outside world, Drawing in power point, Transition and build effects, Deleting a slide, Numbering a slide, Saving presentation, Closing presentation, Printing presentation elements.

UNIT IV

Creating a Simple Database and Tables: Creating contacts Databases with the wiz, The Access Table Wizard, Creating Database Tables without the wizard, Field Names, Data Types and Properties, Adding, deleting fields, renaming the fields in a table. **Forms:** The Form Wizard, Saving Forms, Modifying Forms

Entering and Editing Data: Adding Records, Duplicating previous entries without Retyping, Undo, Correcting Entries, Global Replacements, Moving from Record to Record in a table.

Finding, Sorting and Displaying Data: Queries and Dynasets, Creating and using select queries, Returning to the Query Design, Multilevel Sorts, Finding incomplete matches, Showing All Records after a Query, Saving Queries, Crosstab Queries.

Printing Reports: Simple table, Form and Database printing, Defining advanced Reports, Manual Reporting, properties in Reports, Saving Reports.

Relational Databases: Flat Versus Relational, Types of Relationships, Viewing Relationships, Defining and Redefining Relationships, Creating and Deleting Relationships.

UNIT V

Excel Basics: Overview of Excel features, Getting started, Creating a new worksheet, Selecting cells, Entering and editing text, Entering and editing Numbers, entering and editing Formulas, Referencing cells, moving cells, copying cells, sorting cell data, inserting rows, inserting columns, Inserting cells, Deleting parts of a worksheet, clearing parts of a worksheet.

Formatting: Page setup, changing column widths and Row heights, auto format, changing font sizes and Attributes, centering text across columns, using border buttons and Commands, changing colors and shading, hiding rows and columns.

Introduction to functions: Parts of functions, Functions Requiring Add - ins, The Function Wizard. Examples functions by category: Data and time functions, Engineering functions, Math and Trig functions, Statistical functions, Text functions.

Excel Charts: Chart parts and terminology, Instant charts with the chard wizard, creation of different types of charts, printing charts, deleting charts-Linking in Excel

Excel Graphics: Creating and placing graphic objects, Resizing Graphics, Drawing Lines and Shapes.

Prescribed Book:

1. Peter Norton, Introduction to Computers, Sixth edition, Tata McGraw Hill, 2009
2. Ron Mansfield, Working in Microsoft Office, Tata McGraw Hill, 2000 .

Reference Books:

1. Thomson Ed Bott, Woody Leonhard, Using Microsoft Office 2007, Pearson Education.

Lab: PC Software Lab (50marks)

Semester II

PAPER 2 - C Programming

(With Effect from 2017-18)

UNIT I

Introduction- 'C' Fundamentals: Programming-High Level Languages-compiling programs - Integrated Development Environments - Language Interpreters - Compiling your first program -Running your program-understanding your first program-comments-variables, Data types

Arithmetic Expressions: working with variables-Understanding Data types and constants -working with Arithmetic Expressions-The Assignment operators-The printf function-The scanf function

Decision making: The if statement - the if else construct - Nested if statements-The else if construct-The switch statement-Boolean variables

UNIT II

The conditional operator - **Program Looping:** The for statement-Relational operators-Nested for loops - The while statement - The do statement - The break statement - The continue statement

Working With Arrays: Defining an array-Initializing Arrays-character Arrays-The const Qualifier-Multidimensional arrays - variable length Arrays

Working With Functions: Defining a Function - Arguments and Local variables - Returning Function Results - Function calling - Declaring Return Types and Argument types - Top Down programming-Functions and Arrays- Global variables- Automatic and static variables - Recursive Functions.

UNIT III

Working with Structures: Defining structure-Functions and structures-Initializing structures -Array of structures - structures containing structures-structures containing Arrays-Structure variants

Character strings: Array of characters-variable length character strings-Escape characters-character strings, structures and arrays - character operations.

UNIT IV

Pointers: Defining a pointer variable-using pointers in Expressions-pointers and structures (Exclude Linked List)-Pointers and Functions-pointers and Arrays-operations on pointers- pointers and Memory address -

Operations on Bits: Bit operators-Bit fields

UNIT V

The pre processor: The #define statement - The # # operator - The #include statement - conditional compilation.

More on Data Types: Enumerated Data Types-The typedef statement-Data Type conversions

Input and Output Operations in "C": Character I/O - formatted I/O - Input and Output Operations with Files-Special functions for working with Files.

Miscellaneous and Advanced features: The Go to Statement, the null statement, working with unions - the comma operator - type qualifiers.

Prescribed Books:

1. Stephen G. Kochan, Programming in C, Third Edition, Pearson Education, 2008

Reference Books:

1. Byron S Gottfried, Programming with C, Second Edition, Tata McGraw Hill, 2009

2. Ashok N. Kamthane, Programming with ANSI and Turbo C, Pearson Education, 2009

PAPER 3 - Object Oriented Programming with Java
(With Effect from 2018-19)

UNIT I

Fundamentals of Object Oriented programming: Object Oriented paradigm – Basic concepts of Object Oriented Programming – Benefits of OOP – Applications of OOP.

Java Evolution: Java Features – How Java differs from C and C++ - Java and Internet – Java and World Wide Web – Web Browsers – Hardware and Software Requirements – Java Environment. Overview of Java Language: Simple Java Program – Java Program Structure – Java Tokens - Java Statements – Implementing a Java Program – Java Virtual Machine – Command Line Arguments. Constants, Variables and Data types: Constants – Variables – Data types – Declaration of Variables - Giving Values to variables - Scope of Variables - Symbolic Constants - Type Casting.

UNIT II

Operators and Expressions: Arithmetic Operators – Relational Operators - Logical Operators – Assignment Operators – Increment and Decrement Operators – Conditional Operators – Bitwise Operators – Special Operators – Arithmetic Expressions – Evaluation of Expressions – Precedence of Arithmetic Operators – Operator Precedence and Associativity.

Decision Making and Branching: Decision Making with If statement – Simple If Statement - If else Statement - Nesting If Else Statement - the Else If Ladder - The switch Statement – The ?: operator.

Decision Making and Looping: The while statement – The do statement – The for statement – Jumps in Loops.

UNIT III

Class, Objects and Methods: Defining a Class – Fields Declaration – Methods Declaration – Creating Objects – Accessing class members – Constructors – Methods Overloading – Static Members – Nesting of Methods – Inheritance – Overriding Methods – Final Variables and Methods – Final Classes – Abstract Methods and Classes – Visibility Control.

Arrays, Strings and Vectors: One - dimensional Arrays - creating an Array – Two dimensional Arrays – Strings – Vectors – Wrapper Classes – Enumerated Types.

UNIT IV

Interfaces: Multiple Inheritance: Defining Interfaces – Extending Interfaces – Implementing Interfaces – Accessing Interface Variables.

Packages: Java API Packages – Using system Packages – Naming Conventions – Creating Packages – Accessing a Package – Using a Package – Adding a Class to a Package – Hiding Classes – Static Import.

Multithreaded Programming: Creating Threads – Extending the Thread Class – Stopping and Blocking a Thread – Life Cycle of a Thread – Using Thread Methods – Thread Exceptions – Thread Priority – Synchronization.

UNIT V

Managing Errors and Exceptions: Types of Errors – Exceptions – Syntax of Exception Handling Code – Multiple Catch Statements – Using Finally Statement – Throwing our own Exceptions – Using Exceptions for debugging.

Applet Programming: How Applets differ from Applications – Preparing to write Applets – Building Applet Code – Applet Life Cycle – Creating an executable Applet – Designing a WebPage – Applet Tag – Adding Applet to HTML file – Running the Applet – More about Applet Tag – Passing parameters to Applets – Aligning the display – More about HTML tags – Displaying Numerical Values – Getting Input from the user.

Prescribed books:

1. E.Balaguruswamy, Programming with Java, A primer, 4e, TATA McGraw - Hill Company, 2010

Reference Books:

1. Jana, Java and Object Oriented Programming Paradigm, PHI, 2009.

2. Deitel& Deitel. Java: How to Program, 8th Edition, PHI, 2010.

Lab: Java Programming Lab (50 marks)

Semester IV

PAPER 4 - Introduction to Data Structures

(With Effect from 2018-19)

UNIT I

Introduction to Data Structures: primitive data structures: integer, float, character, Boolean – arrays – Stacks: push and pop operations – Queues : insert and delete operations. - Circular queues.

UNIT II

Linear Linked Lists: creating a linked list, inserting a node and deleting node in linked list. - Double linked list – Circular linked list.

UNIT III

Trees : Binary trees – inserting a node in a binary tree, deleting a node in binary tree, searching a node in a binary tree Tree traversal : Pre - order, Post - order and in - order traversals.

UNIT IV

Graphs: Basic concepts, Representations : adjacency lists, adjacency Matrix, Searching, Depth First Search and Breadth first search methods.

UNIT V

Sorting: Bubble sort, Insertion sort, quick sort, selection sort, Merging, Searching: Linear search and Binary search.

Prescribed book:

1. Ellis Horowitz and Sartaj Sahni, Fundamentals of Data Structures, Galgotia book source, New Delhi, 2001

Reference Books:

1. Jean - Paul Tremblay and Paul G. Sorenson, An Introduction to Data structures with Applications, 2nd Edition, Tata McGraw - Hill, 2002
2. Samatha, Classic Data Structures, 2nd Edition, PHI, 2009

Lab: Data Structures Lab (50 Marks)

Semester V

PAPER 5 - Database Management Systems - I

(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Database Systems: Introducing the database and DBMS, Why the database is important

Historical Roots: Files and File Systems, Problems with File System Data Management, Database

Systems - Data Models: The importance of Data models, Data Model Basic Building Blocks, Business Rules, The evaluation of Data Models, Degree of Data Abstraction.

UNIT II

The Relational Database Model: A logical view of Data, Keys, Integrity Rules, Relational Set Operators, The Data Dictionary and the system catalog, Relationships within the Relational Database, Data Redundancy revisited, Indexes, Codd's relational database rules.

Entity Relationship Model: The ER Model, Developing ER Diagram, Database Design Challenges: Conflicting Goals. - Advanced Data Modeling: The Extended Entity Relationship Model, Entity clustering.

Entity Integrity: Selecting Primary keys, Design Cases: Learning Flexible Database Design.

UNIT III

Normalization of Database Tables: Database Tables and Normalization, The need for Normalization, The Normalization Process, Improving the design, Surrogate Key Considerations, High Level Normal Forms, Normalization and database design, Denormalization.

UNIT IV

Introduction to SQL: Data Definition Commands, Data Manipulation Commands, Select queries, Advanced Data Definition Commands, Advanced Select Queries, Virtual Tables, Joining Database Tables.

UNIT V

Advanced SQL: Relational Set Operators, SQL Join Operators, Sub Queries and correlated queries, SQL Functions, Oracle Sequences, Updatable Views, and Procedural SQL.

Prescribed Textbook:

1. Peter Rob, Carlos Coronel, Database Management systems, Thomson, 2011

Reference Books:

1. Elimasri/ Navathe, Fundamentals of Database Systems, Fifth Edition, Pearson Addison Wesley
2. Raman A Mata-Toledo/Panline K Cushman, Database Management Systems, Schaum's Outlibe series, Tata McGraw Hill
3. C.J.Date, A.Kannan, S.Swamynathan, AnIntroduction to Database Systems, Eight Edition, Pearson Education
4. Michel Kifer, Arthur Bernstein, Philip M. Lewis, Prabin K. Pani Graphi, Database Systems: An application oriented Approach, second edition, pearson education
5. Atul Kahate, Introduction to Database Management Systems, Pearson Education

Lab: DBMS Lab (50 Marks)

Semester V

Paper -6 GUI Programming - I
(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Introduction to Visual Basic: Writing Windows applications with Visual Basic – programming languages – procedural, object oriented, and Event Driven – The Visual Basic environment – Finding and Fixing errors.

UNIT II

Controls: Introducing Controls – Working with Multiple controls – Coding for the controls.

UNIT III

Variables, Constants and Calculations: Data – Variables and constants – calculations – Val function – Arithmetic Operations – Formatting Data – A Calculation Programming - Counting and Accumulating sums.

UNIT IV

Decisions and Conditions: If Statements – conditions – Using If Statements with Option buttons and check boxes – Displaying messages in message boxes – input validation – calling event procedures – Debugging visual basic projects.

UNIT V

Menus, Sub Procedures, and Sub Functions: Menus – Common Dialog Boxes – Writing General Procedures

Prescribed Textbook :

1. Julia Case Bradley, Anita C.Millspaugh, Programming in Visual Basic 6.0, Tata McGraw Hill, 2004

Reference Textbook:

1. Evangelos Petroutsos, Mastering Visual Basic, BPB Publications, 1998

LAB: GUI Programming Lab (50 marks)

Semester VI

PAPER 7 – Database Management Systems – II

(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Database Design: The Information System, The Systems Development Life Cycle, The Database Life Cycle, Database Design Strategies, Centralized Vs Decentralized design.

UNIT II

Transaction Management and Concurrency Control: What is transaction, Concurrency control, Concurrency control with locking Methods, Concurrency control with time stamping methods, concurrency control with optimistic methods, database recovery management

UNIT-III

Distributed Database Management Systems: The evolution of Distributed Database Management Systems, DDBMS advantages and Disadvantages, Distribution Processing and Distribution Databases, Characteristics of Distributed database management systems, DDBMS Components, Levels of Data and Process distribution, Distributed database Transparency Features, Distributed Transparency, Transaction Transparency, Performance Transparency and Query Optimization, Distributed Database Design, Client Server VS DDBMS.

UNIT IV

The Data Warehouse: The need for data analysis, Decision support systems, The data warehouse, Online analytical processing, Star schemas, Data mining, SQL extension for OLAP.

UNIT-V

Database Administration: Data as a corporate asset, The need for and role of databases in an organization, The evolution of the database administration function, The database environment's Human Component, Database administration Tools, The DBA at work: Using Oracle for Database Administration.

Prescribed Textbook:

1. Peter Rob, Carlos Coronel, Database Management systems, Thomson, 2011

Reference Books:

1. Elimasri/ Navathe, Fundamentals of Database Systems, Fifth Edition, Pearson Addison Wesley.
2. Raman A Mata-Toledo/Panline K Cushman, Database Management Systems, Schaum's Outlibe series, Tata McGraw Hill.
3. C.J.Date, A.Kannan, S.Swamynathan, An Introduction to Database Systems, Eight Edition, Pearson Education.
4. Michel Kifer, Arthur Bernstein, Philip M. Lewis, Prabin K. Pani Graphi, Database Systems: An application oriented Approach, second edition,pearson education.
5. Atul Kahate, Introduction to Database Management Systems, Pearson Education

Lab: Database Management Systems – II (50 marks)

Semester VI

Paper 8 - GUI Programming - II

(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Multiple Forms: Multiple forms–Standard code Modules–Variables and Constants in Multiple form projects–An about box–A splash screen–Using Sub Main for startup.

UNIT II

Lists, Loops and Printing: List Boxes and combo boxes–Do/Loops–For/Next Loops - Using the MsgBox Function–Using String Functions–Sending Information to the Printer.

UNIT III

Arrays: Control arrays–Case structure–Single Dimension arrays–For Each /Next statements –User defined data types–Table Lookup–Using List boxes with arrays–Multi Dimensional arrays.

UNIT IV

Accessing Database Files: Visual Basic and Database Files–Using the data control–Navigating the Database in Code–Using List Boxes and Combo Boxes as Data–Bound Controls–Adding a Lookup Table and Navigation – step - by - step–updating a database file.

UNIT V

Advance Data Handling - Grids, Validation, Selection and SQL: Displaying data in Grids– record sets–working with database fields–Creating a new Dynaset.

Prescribed Textbook :

1. Julia Case Bradley, Anita C. Millsbaugh, Programming in Visual Basic 6.0, Tata McGraw Hill, 2004

Reference Textbook:

2. Evangelos Petroustos, Mastering Visual Basic, BPB Publications, 1998

LAB: Project Work (100marks)

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science
M. Sc. Computer Science and Sanskrit Language Technologies
2017 - 2018
Semester wise Syllabus

S.No.	Semester	Paper	Title of the Paper	Credits
First Semester				
1.	I Semester	1	Data Structures	4
2.	I Semester	2	Computer Organization	4
3.	I Semester	3	Object Oriented Programming with Java	4
4.	I Semester	4	Natural Language Processing - I	4
5.	I Semester	5	Sanskrit Linguistics - I	4
6.	I Semester	Lab 1	Object Oriented Programming with Java Lab	4
7.	I Semester	Lab 2	Natural Language Processing I Lab	4
Second Semester				
8.	II Semester	6	Operating Systems	4
9.	II Semester	7	Data Base Management Systems	4
10.	II Semester	8	Computer Networks	4
11.	II Semester	9	Natural Language Process - II	4
12.	II Semester	10	Sanskrit Linguistics - II	4
13.	II Semester	Lab 1	Data Base Management Systems Lab	4
14.	II Semester	Lab 2	Natural Language Processing II Lab	4
Third Semester				
15.	III Semester	11	Software Engineering	4
16.	III Semester	12	Artificial Intelligence	4
17.	III Semester	13	Programming with Visual Basic	4
18.	III Semester	14	Natural Language Processing - III	4
19.	III Semester	15	Sanskrit Linguistics - III	4
20.	III Semester	Lab 1	Programming with Visual Basic	4
21.	III Semester	Lab 2	Natural Language Processing III Lab	4
Fourth Semester				
22.	IV Semester		Project Work	8

Semester I

**Paper 1 - Data Structures
(With Effect from 2017-18)**

Unit I

Introduction to Data Structures: primitive data structures: integer, float, character, Boolean – arrays – Stacks: push and pop operations – Queues: insert and delete operations. - Circular queues.

Unit II

Linear Linked Lists: creating a linked list, inserting a node and deleting node in linked list. - Double linked list – Circular linked list.

Unit III

Trees : Binary trees – inserting a node in a binary tree, deleting a node in binary tree, searching a node in a binary tree Tree traversal : Pre - order, Post - order and in - order traversals.

Graphs: Basic concepts, Representations: adjacency lists, adjacency Matrix, Searching, Depth First Search and Breadth first search methods.

Unit IV

Sorting: Bubble sort, Insertion sort, quick sort, selection sort – Merging, Searching: Linear search & Binary search.

Prescribed book:

1. Ellis Horowitz and Sartaj Sahni, Fundamentals of Data Structures, Galgotia book source, New Delhi, 2001

Reference Books:

1 Jean - Paul Tremblay and Paul G. Sorenson, An Introduction to Data structures with Applications, 2nd Edition, Tata McGraw – Hill, 2002

2. Samatha, Classic Data Structures, 2nd Edition, PHI, 2009

Semester I
Paper 2 - Computer Organization
(With Effect from 2017-18)

UNIT I

Digital Logic circuits: Digital computers – gates – Boolean algebra – map simplification – combinational circuits–flip flaps sequential circuits. Digital components: Integrated circuits– Decodes multiplexes–registers– shift registers–binary counting memory unit.

UNIT II

Register transfer and micro operations: register transfer language–register transfer–Bus and memory transfer–Arithmetic micro operations–logic micro operations–shift micro operations – arithmetic logic shift unit. Basic computer organizations and Design: Intersection codes – computer registers – computer intersections – intersections cycle

UNIT III

Micro programmed control: Control memory – address sequencing – Design of control unit. Control processing unit: general register organization–stack organization–interruption formats –addressing modes

UNIT IV

Input - output organization: peripheral Devices – I/O interface – asynchronous data transfer – modes of transfer–priority interrupt–DMA - Memory organization: memory hierarchy–main memory–auxiliary memory–associative memory cache memory–virtual memory.

Prescribed Textbook:

1. M.Morris Mano, Computer System Architecture, Third edition, PHI , 2007

Reference Textbook:

1. John Hazu, Computer Architecture & Organization, third Edition, Tata McGraw Hill, 1998

Semester I

**Paper 3 - Object Oriented Programming with Java
(With Effect from 2017-18)**

UNIT I

Fundamentals of Object Oriented programming: Object Oriented paradigm – Basic concepts of Object Oriented Programming – Benefits of OOP – Applications of OOP.

Java Evolution: Java Features – How Java differs from C and C++ - Java and Internet – Java and World Wide Web – Web Browsers – Hardware and Software Requirements – Java Environment. Overview of Java Language: Simple Java Program – Java Program Structure – Java Tokens - Java Statements – Implementing a Java Program – Java Virtual Machine – Command Line Arguments. Constants, Variables and Data types: Constants – Variables – Data types – Declaration of Variables - Giving Values to variables - Scope of Variables - Symbolic Constants - Type Casting.

Operators and Expressions: Arithmetic Operators – Relational Operators - Logical Operators – Assignment Operators – Increment and Decrement Operators – Conditional Operators – Bitwise Operators – Special Operators – Arithmetic Expressions – Evaluation of Expressions – Precedence of Arithmetic Operators – Operator Precedence and Associativity.

UNIT II

Decision Making and Branching: Decision Making with If statement – Simple If Statement - If else Statement - Nesting If Else Statement - the Else If Ladder - The switch Statement – The ?: operator.

Decision Making and Looping: The while statement – The do statement – The for statement – Jumps in Loops.

Class, Objects and Methods: Defining a Class – Fields Declaration – Methods Declaration – Creating Objects – Accessing class members – Constructors – Methods Overloading – Static Members – Nesting of Methods – Inheritance – Overriding Methods – Final Variables and Methods – Final Classes – Abstract Methods and Classes – Visibility Control.

Arrays, Strings and Vectors: One - dimensional Arrays - creating an Array – Two dimensional Arrays – Strings – Vectors – Wrapper Classes – Enumerated Types.

UNIT III

Interfaces: Multiple Inheritance: Defining Interfaces – Extending Interfaces – Implementing Interfaces – Accessing Interface Variables.

Packages: Java API Packages – Using system Packages – Naming Conventions – Creating Packages – Accessing a Package – Using a Package – Adding a Class to a Package – Hiding Classes – Static Import.

UNIT IV

Multithreaded Programming: Creating Threads – Extending the Thread Class – Stopping and Blocking a Thread – Life Cycle of a Thread – Using Thread Methods – Thread Exceptions – Thread Priority – Synchronization.

Managing Errors and Exceptions: Types of Errors – Exceptions – Syntax of Exception Handling Code – Multiple Catch Statements – Using Finally Statement – Throwing our own Exceptions – Using Exceptions for debugging.

Prescribed books:

1. E.Balaguruswamy, Programming with Java, A primer, 4e, TATA McGraw - Hill Company, 2010

Reference Books:

1. Jana, Java and Object Oriented Programming Paradigm, PHI, 2009.

2. Deitel& Deitel. Java: How to Program, 8th Edition, PHI, 2010.

LAB: Object Oriented Programming with Java (100 Marks)

Semester I

**Paper 4 - Natural Language Processing - I
(With Effect from 2017-18)**

UNIT I

Introduction to NLP: Achievements and Brief history - Open Problems–Major Goal

UNIT II

Language Structure and Language analyzer: Introduction to Language Structure, Overview of Language analyzer: Morphological Analyzer, Local word grouping (LWG), Core Parser.

UNIT III

Words and their Analyzer: Introduction to Morphological Analysis (MA), MA using Paradigms Speeding up of MA by compilation - Local Word Grouping: Verb groups, Noun groups, Strategy for grammar Development.

UNIT IV

Paninian Grammar: Introduction to Paninian grammar – Semantic model - Paninian theory: Karaka Relations–Active Passive: Karaka to Vibhakti Mapping, Karaka shares.

Paninian Parser: Introduction, Core Parser: Constraints – Preferences over Parses – Lakshan charts for Sense Disambiguation – Machine Translation: Introduction, Anusaraka or Language Accessor

Prescribed Textbooks:

1. NaturalLanguage Processing: Paninian Perspective.Prof. V.Chaitanya, Rajiv Sangal, published by Prentice Hallof India, 2004

Lab: Natural Language Processing I (100 Marks)

Semester I

**Paper 5 - SANSKRIT LINGUISTICS - I
(With Effect from 2017-18)**

UNIT - I

Language – its Nature, Importance, Origin and Development – Definition and nature of language – Utility of language – Theories about origin of language – Nature of Primitive language - Dialects and cognate languages

UNIT - II

General Survey of Linguistics – Nature and scope of linguistics – Phases of development of linguistics – Branches of linguistics – Diachronic and Synchronic study of language

UNIT - III

Linguistic families – Number of languages – Living and dead languages – Concept of the family of languages – Methods of classification of languages.

UNIT - IV

Outlines of history of Indo-Aryan-Old Indo-Aryan-Evolution of Classical Sanskrit Differences between the Vedic and the Classical Sanskrit – Middle Indo-Aryan – Modern Indo-Aryan – Dravidian languages.

PRESCRIBED TEXTBOOK:

1.M.Sriman Narayana Murti, An Introduction to Sanskrit Linguistics by D.K.publications, Delhi, 1984

Semester II

Paper 6 - Operating Systems

(With Effect from 2017-18)

UNIT - 1

Operating System Overview: Operating System Objectives and Functions – The Evolution of Operating Systems – Developments leading to Modern operating systems – Microsoft windows overview- Process Description and Control: Process States, Description

UNIT-II

Concurrency: Mutual Exclusion and Synchronization; Principles of Concurrency – Mutual Exclusion: Software Approach and Hardware Support - Semaphores – Monitors – Message Passing–Concurrency: Deadlock and Starvation: Principles of Deadlock–Deadlock Prevention - Deadlock Avoidance–Deadlock Detection–Integrated Deadlock Strategy–Dining Philosophers Problem

UNIT-III

Memory Management: Memory Management Requirements–Memory Partitioning–Paging – Segmentation. Virtual Memory: Hardware and Control Structures – Operating System Software –Scheduling: Types of Process Scheduling–Scheduling Algorithms.

UNIT-IV

I/O Management and Disk Scheduling: Introduction –Disk Scheduling –RAID –Disk Cache-. File Management: File Organization – File Directories - Storage Management

Prescribed Textbook:

1. William Stallings, Operating Systems–Internals and design principles 5th Edition, Pearson Education, 2009.

Reference Book:

1. Abraham Silberschatz, Peter Baer Galvin, Greg Gagne, Operating Systems Principles 7th Edition, WSE, 2006

Semester II

Paper 7 - Data Base Management Systems

(With Effect from 2017-18)

UNIT I

Database Systems: Introducing the database and DBMS, Why the database is important, Historical Roots: Files and File Systems, Problems with File System Data Management, Database Systems - Data Models: The importance of Data models, Data Model Basic Building Blocks, Business Rules, The evaluation of Data Models, Degree of Data Abstraction.

UNIT II

The Relational Database Model: A logical view of Data, Keys, Integrity Rules, Relational Set Operators, The Data Dictionary and the system catalog, Relationships within the Relational Database, Data Redundancy revisited, Indexes, Codd's relational database rules. – Entity Relationship Model: The ER Model, Developing ER Diagram, and Database Design Challenges: Conflicting Goals. - Advanced Data Modeling: The Extended Entity Relationship Model, Entity clustering, Entity integrity: Selecting Primary keys, Design Cases: Learning Flexible Database Design.

UNIT III

Normalization of database tables: Database Tables and Normalization, The need for Normalization, The Normalization Process, Improving the design, Surrogate Key Considerations, High level Normal Forms, Normalization and database design, denormalization.

UNIT IV

Introduction to SQL: Data Definition Commands, Data Manipulation Commands, Select queries, Advanced Data Definition Commands, Advanced Select Queries, Virtual Tables, Joining Database Tables.
Advanced SQL: Relational Set Operators, SQL Join Operators, Sub queries and correlated queries, SQL Functions, Oracle Sequences, Updatable Views, and Procedural SQL.

Prescribed Textbook:

1. Peter Rob, Carlos Coronel, Database Management systems, Thomson, 2011

Reference Books:

1. Elimasri/ Navathe, Fundamentals of Database Systems, Fifth Edition, Pearson Addison Wesley, 2006

Lab: Data Base Management Systems (100 Marks)

Semester II
Computer Networks
(With Effect from 2017-18)

UNIT-I

INTRODUCTION: Uses of Computer Networks - Network Hardware: LAN, MAN, WAN- ISO OSI and TCP/IP Reference Models

PHYSICAL LAYER: Guided Transmission Media- Wireless Transmissions - Communication Satellites.

UNIT-II

DATA LINK LAYER: Design Issues - Error Detection and Correction Codes-Elementary Data Link Protocols - Sliding Window Protocols

MEDIUM ACCESS SUBLAYER - Multiple Access Protocols - Wireless LANS-Broadband Wireless- Bluetooth-Networking Devices: Repeaters, Hubs, Bridges, Switches, Routers, Gateways .

UNIT-III

NETWORK LAYER: Design Issues-Routing Algorithms-Congestion Control Algorithms

UNIT IV

TRANSPORT LAYER: Transport Layer Issues, Addressing, Connection Establishment, Connection Release, Error control and flow control, Multiplexing - TCP Protocol - UDP Protocol

APPLICATION LAYER: Domain Name System - Electronic Mail- WWW

Prescribed Textbook:

1. Computer Networks 5th Edition by Andrew S. Tanenbaum, David J. Wetherall, Publisher: Pearson, 2011.

Reference Books:

1. S.Keshav, An Engineering approach to computer networking Addison - Wesley, International student Edition, 1999.

Semester – II

**Paper 9 - Natural Language Process - II (Language and Speech Processing)
(With Effect from 2017-18)**

UNIT I

Introduction to NLP: Knowledge in Speech and Language Processing–Ambiguity–Models and Algorithms – Language, Thought and Understanding – Brief History

UNIT II

Finite state automata, Using FSA to recognize speech, Non - deterministic FSAs, Using an NFA to accept strings, Relating Deterministic and Non - Deterministic Automata.

UNIT III

Morphology and Finite State Transducers: English Inflectional and Derivational Morphology, Finite state Morphological parsing, Combining FST Lexicon and Rules, Lexicon - Free FST–Porter Stemmer, Human Morphological Processing

UNIT IV

Discourse: Reference resolution–Text Coherence - Discourse Structure–Psycholinguistic studies of Reference and coherence - Dialogue and Conversational Agents: What makes dialogue different–Dialogue Acts–Automatic Interpretation of Dialogue Acts–Dialogue Structure and Coherence–Dialogue managers in conversational Agents

Prescribed Textbook:

1. Daniel Jurafsky, James H. Martin, Speech and Language Processing, Pearson, 2009

Lab: Natural Language Processing

Semester II

Paper 10 - SANSKRIT LINGUISTICS - II

(With Effect from 2017-18)

UNIT - I

Phonetics : Phonology , Phoneme, Allophone – Phonetic Tendencies in Language - Phonemes in PIE – Sanskrit Alphabet - Physiology of Language – Organs of Speech – Process of articulation of speech

UNIT - II

Analysis of Sanskrit Alphabet – Indian tradition of Phonetics – Processes – Distinction between vowel and consonant – Stops – Fricatives – Semivowels – Vowels – Nasalization of vowels and Semi Vowels – Glide – Acoustic Phonetics – Accent

UNIT - III

Sources of Sanskrit vowels: Simple vowels – Diphthongs – PIE Neutral Vowel – PIE Sonant Nasals – PIE Sonant Liquids

UNIT - IV

Phonetic law – PIE Consonants in Different Branches – Gutturals in PIE – Satam and Centum Groups of Languages – Basis for Classification – Sources of Sanskrit Consonants – Palatals – Gutturals – Retroflex – Dentals – Labials – Nasals – Semivowels – Liquids – Spirants.

PRESCRIBED TEXTBOOK:

1.M.Sriman Narayana Murti, An Introduction to Sanskrit Linguistics, D.K.publications, Delhi, 1984

**Semester III
Paper 11 - Software Engineering
(With Effect from 2018-19)**

UNIT I

Introduction to Software Engineering: The Evolving Role of software – Software-Software Myths

A Generic View of Process: Software Engineering: A Layered Technology - A Process Framework – The Capability Maturity Model Integration (CMMI) – Process Patterns – Process Assessment – Personal and Team Process Models – Process Technology – Product and Process

Process Models: Prescriptive Models – The Waterfall Model – Incremental Process Models - Evolutionary Process Models

Estimation: The Project Planning Process – Software Scope and Feasibility – Resources – Software Project Estimation – Decomposition Techniques – Empirical Estimation Models – Estimation for Object-Oriented Projects- Specialized Estimation Techniques

Risk Management: Reactive vs Proactive Risk Strategies – Software Risks – Risk Identification – Risk Projection – Risk Refinement – Risk Mitigation, Monitoring and Management – The RMMM Plan

UNIT II

System Engineering: The Systems Engineering Hierarchy - Product Engineering: An Overview – System Modeling

Requirements Engineering: Requirements Engineering Tasks – Initiating the Requirements Engineering Process-Eliciting Requirements – Developing Use Cases – Building the Analysis Model – Negotiating Requirements – Validating Requirements

Product Metrics: Software Quality – A Framework for Product Metrics – Metrics for the Analysis Model – Metrics for the Design Model – Metrics for Source Code – Metrics for Testing – Metrics for Maintenance

Project Management: The Management Spectrum – The People – The Product – The Process – The Project

UNIT III

Building the Analysis Model: Requirements Analysis – Analysis Modeling Approaches – Data Modeling Concepts

Design Engineering: Design Concepts – The Design Model

Creating an Architectural Design: Data Design – Architectural Styles and Patterns- Architectural Design – Mapping Data Flow into a Software Architecture

Performing User Interface Design: User Interface Analysis and Design – Interface Analysis – Interface Design Steps

UNIT IV

Testing Strategies: A Strategic Approach to Software Testing – Strategic Issues – Test Strategies for Conventional Software – Validation Testing – System Testing

Testing Tactics: Software Testing Fundamentals – Black box and White box Testing – Basis Path Testing – Control Structure Testing

Prescribed Textbook:

1. Software Engineering: A Practitioners Approach, 6th Ed by Roger S. Pressman, Publisher: McGraw – Hill, 2009

Semester III

Paper 12 - Artificial Intelligence

(With Effect from 2018-19)

UNIT - I

Problems and Search: what Is Artificial Intelligence? – The AI Problems- The Underlying Assumption – What Is an AI Technique? – The Level of the Model – Criteria for Success. **Problems, Problem Spaces, and Search:** Defining the Problem as a State Space Search – Production Systems – Problem Characteristics – Production System Characteristics – issues in the Design of Search Programs

UNIT - II

Heuristic Search Techniques: Generate – and – Test- Hill Climbing – Best – First Search – Problem Reduction – Constraint Satisfaction – Means- Ends Analysis. **Knowledge Representation:** Representations and Mappings – Approaches to Knowledge Representation – Issues in Knowledge Representation - The Frame Problem

UNIT - III

Using Predicate Logic: Representing Simple Facts in Logic – Representing Instance and Isa Relationships – Computable functions and Predicates – Resolution – Natural Deduction. **Representing Knowledge Using Rules** – Procedural versus Declarative knowledge – Logic Programming – Forward Versus Backward Reasoning

UNIT - IV

Symbolic Reasoning under Uncertainty: Introduction to Nonmonotonic Reasoning – Logics for Non-monotonic Reasoning – Implementation Issues – Implementation: Depth-First Search – Implementation Breadth-First Search. **Weak Slot-and -Filler Structures:** Semantic Nets – Frames. **Strong Slot-and-Filler Structures:** Conceptual Dependency – Scripts. **Expert Systems:** Representing and Using Domain Knowledge – Expert System Shells – Knowledge Acquisition

Prescribed Textbook:

1. Elain Rich, Kevin Knight, Artificial Intelligence 2nd Edition, Tata McGraw – Hill,1991

Semester III

**Paper 13 – Programming with Visual Basic
(With Effect from 2018-19)**

UNIT I

Introduction to Visual Basic: Writing Windows applications with Visual Basic–programming languages – procedural, object oriented, and Event Driven – The Visual Basic environment – Finding and fixing errors.

UNIT II

Controls: Introducing Controls–Working with Multiple controls–Coding for the controls.

Variables, Constants and Calculations: Data – Variables and constants – calculations – Val function–Arithmetic Operations–Formatting Data–A Calculation Programming - Counting and Accumulating sums.

UNIT III

Decisions and conditions: If Statements–conditions–Using If Statement switch Option buttons and check boxes – Displaying messages in message boxes – input validation – calling event procedures–Debugging visual basic projects.

UNIT IV

Menus, Sub Procedures and Sub Functions: Menus–Common Dialog Boxes–Writing General Procedures

Prescribed Textbook :

1. Julia Case Bradley, Anita C. Millspaugh, Programming in Visual Basic 6.0, Tata McGraw Hill, 2004

Reference Textbook:

2. Evangelos Petroutsos, Mastering Visual Basic, BPB Publications, 1998

Lab: Programming with Visual Basic (100 Marks)

Semester III

**Paper 14 - Natural Language Processing – III
(With Effect from 2018-19)**

Unit – I

Words : Regular Expressions and Automata – Regular Expressions – Finite State Automata – Regular Languages and FSAs – Morphology and Finite-State Transducers: Survey of English Morphology – Finite-Stage Morphological Parsing – Combining FST Lexicon and Rules – Lexicon-Free FSTs – Human Morphological Processing

Unit – II

Word Classes and Part-of-Speech Tagging : English Word Classes – Tagsets for English – Part-of-Speech Tagging – Rule-Based Part-of-Speech Tagging – Stochastic Part-of-Speech Tagging – Transformation -Based Tagging – Other issues: Multiple Tags and Multiple Words – Unknown Words – Class-based N-grams.

Context-Free Grammars for English : Constituency – Context-Free Rules and Trees – Sentence-Level Constructions – The Noun Phrase – Coordination – Agreement – The verb Phrase and Sub categorization – Auxiliaries – Grammar Equivalence and Normal Form – Finite-State and Context-Free Grammars – Grammars and Human processing

Unit – III

Lexical Semantics : Relations Among Lexemes and Their Senses – WordNet – The Internal Structure of Words – Creativity and the Lexicon.

Word Sense Disambiguation and Information Retrieval : Selectional Restriction-Based Disambiguation – Robust Word Sense Disambiguation – Information Retrieval – Other Information Retrieval Tasks

Unit – IV

Pragmatics : Discourse – Reference Resolution – Text Coherence – Discourse Structure – Psycholinguistic Studies of Reference and Coherence.

Dialogue and Conversational Agents : What Makes Dialogue Different – Dialogue Acts – Automatic Interpretation of Dialogue Acts – Dialogue Structure and Coherence – Dialogue managers in Conversational Agents.

Natural Language Generation : Introduction to Language Generation – An Architecture for Generation – Surface Realization – Discourse Planning – Other Issues: Microplanning – Lexical Selection – Evaluating Generation Systems – Generating Speech

Prescribed Text Book:

1. Daniel Jurafsky, James H. Martin, Speech and Language Processing 2nd Edition, Pearson Publications, 2009

Lab: Natural Language Processing (100 Marks)

Semester III

Paper 15 - SANSKRIT LINGUISTICS - III

(With Effect from 2018-19)

UNIT - I

Morphology : Morpheme – Allomorph – Morph – Morphology, Suffixes : Nature of the root – Origin of suffixes – Composition theory – Secretion theory.

UNIT - II

Noun Formative Suffixes : Comparison of the division of the formative suffixes into primary and secondary with panian classification of krt and taddhita – Simple and compound suffixes – Comparative and superlative suffixes

UNIT - III

Compounds : Nature of the compound – Paninian classification of compounds – Origin of compounds – Tatpuruṣa – Bahuvrihi – Dvandva – Obscure compounds

UNIT - IV

Verb Morphology : Verbal root – Thematic and Athematic roots – Panini's classification of roots – PIE verb system : Person – Number – Voice – Aspect or type of verbal action – Reduplication – Augment – Personal endings – Tenses – Moods

PRESCRIBED TEXTBOOK:

1. M.Sriman Narayana Murti, An Introduction to Sanskrit Linguistics, D.K.publications, Delhi, 1984

Semester - 4
Major Project Work
(With Effect from 2018-19)

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed U niversity)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

**DTP under Vocational Course with Choice Based Credit System
at SASTRI LEVEL**

2017 - 2018

Semester wise Syllabus

S.No.	Semester	Paper	Title of the Paper
1.	I Semester	1	Introduction to Information Technology
2.	II Semester	2	Introduction to Office Automation
3.	III Semester	3	Introduction to DTP
4.	IV Semester	4	Introduction to PageMaker
5.	V Semester	5	Advanced PageMaker
6.	V Semester	6	Introduction to Photoshop
7.	VI Semester	7	Introduction to Corel draw
8.	VI Semester	8	Project Work

Pattern of Marks (Following Pattern will be followed for each paper)

5 x 2 Marks (Objective type)	10 Marks
5 x 4 Marks (Internal Choice)	20 Marks
2 x 10 Marks (Out of 5 Questions)	20 Marks
	50 Marks
Practical's	50 Marks

Grand Total = 50 Marks + 50 Marks = 100 Marks

Semester I

Paper 1 - Introduction to Information Technology

(With Effect from 2017-18)

UNIT - I

Introduction to computers – A brief history of computers – Generation of Computers, Basic Structure of Computers, Classification of Computers – Applications of Computers.

UNIT - II

Computer Peripherals : Input Devices : KeyBoard, Mouse, Digitizer, light pen, Joystick, OMR, OCR, MICR, VDU - Output Devices : Printers, Serial Printers, Line Printers, Laser Printers, Plotters

UNIT - III

Computer Memory : Primary Memory, ROM, RAM – Cache Memory, Secondary Memory : Magnetic Disk, Magnetic Tape, Floppy disk and Optical Storage devices.

UNIT - IV

Introduction to Operating system : Functions of Operating System, Classification of Operating System – MS-DOS : Introduction to Disk Operating System (DOS), Internal and External commands – Introduction to windows operating system – Windows GUI : Desktop, Icons, taskbar and Start button - Recycle bin.

PRESCRIBED TEXTBOOKS:

1. Raja Raman, Fundamentals of Computers 3edition, PHP Publications, 2001

REFERENCE BOOKS:

1.Sanjay Saxena ,A first course in computers by Vikas Publishing House, 2009

Lab: Introduction to Information Technology (50 Marks)

Semester II

Paper 2 - Introduction to Office Automation

(With Effect from 2017-18)

UNIT - I

MSWORD: Creating and Saving documents – PageSetup – Formatting Text: Italic, Bold and Underline – Headers and Footers – Hyperlink and BookMarks

UNIT - II

Inserting and Editing pictures - Creating Tables – Inserting and Deleting Rows and Columns – Creating Mail Merge – Printing documents

UNIT - III

MS POWERPOINT : Basics – Creating Presentations – Menus – Tool Bar – Opening a Presentation – Creating a new slide – Deleting a slide – Copying a slide

UNIT - IV

Slide Design- Slide numbering – Slide transition – Animations

PRESCRIBED TEXTBOOKS :

1.Ed Bott Woody Leonhard, Microsoft Office 2007, published by Pearson Education, 2009

REFERENCE BOOKS :

1.Sanjay Saxena , MS - Office 2000 for every one, 3rd Ed, Vikas Publishing House, 2003.

Lab: Introduction to Office Automation(50 Marks)

**Semester III
Paper 3 – Introduction to DTP
(With Effect from 2018-19)**

UNIT - I

MS EXCEL : Basics – Creating a worksheet – Menus – Formatting – - Moving, Copying, Inserting and Deleting work sheets – Renaming and Labeling a worksheet - Finding and Replacing the data

UNIT – II

MS EXCEL : Sorting - Functions - creating and editing Charts and Graphs – Printing worksheets - Steps involved in problem solving –Algorithm, Flowchart.

UNIT – III

Introduction to DTP- The Possibilities of DTP – choosing the printing house, paper quality, right quality, fonts – Hardware Requirements for DTP.

UNIT – IV

Beginning a Design – General Design considerations – Text organization

PRESCRIBED TEXTBOOKS :

- 1.D Bott Woody Leonhard, Microsoft Office 2007, published by Pearson Education, 2009
- 2.Comdex Desktop Publishing Course Kit by Vikas Gupta, Dreamtech Press, New Delhi, 2009

REFERENCE BOOKS :

- 1.Sanjay Saxena, MS - Office 2000 for every one, Vikas Publishing House.
- 2.Russell A.Stulz, MS – Office, BPB Publications.
3. M.C. Sharma, Desk Top Publishing on PC, DPB Publications , 1997

Lab: Introduction to DTP (50 Marks)

Semester IV

**Paper 4 - Introduction to PageMaker
(With Effect from 2018-19)**

UNIT I

Hardware requirements - General design considerations - Text Organization. Designing Common Media Publications: Newsletters, Letter Heads, Small Advertisements, Long Advertisements, Visiting Cards, Brochures, Catalogs - Redesigning.

UNIT II

PageMaker – an introduction, basics menus & tools - PageMaker basics - Editing Text: Opening and Editing Publication – The Story Editor: Finding a word, searching by format, closing the Story Editor, Correcting Mistakes - Saving and Closing the Publication.

UNIT III

Formatting Text: Changing the Font, Font Size, Aligning the Text, Tracking, kerning, Leading - Styles Sheets: Creating Styles, Applying and Importing Styles- Bullets and Numbering.

UNIT IV

Working with – text, paragraphs, tabs & indents, graphics, tables

Prescribed Text Book:

1. Comdex Desktop Publishing Course Kit by Vikas Gupta, Dreamtech Press, New Delhi, 2009

Lab: Introduction to PageMaker (50 Marks)

Semester V
Paper 5 – Advanced PageMaker
(With Effect from 2019-20)

Unit I

Master Pages: Adding Text to the Publication, Auto flow, Removing Unwanted Text Blocks - Placing Elements on Master Pages, Placing guidelines

Unit II

Creating Master Pages - Applying, Removing, Editing a Master Page - Creating a new Publication.

Unit III

Graphics and Objects: Creating simple Graphics, Displaying the colors palate - Wrapping Text around a Graphic - Importing, resizing, moving cropping a Graphic - Links - The Links Manager.

Unit IV

Managing and Printing and a Publication: Page Orientation, Page Numbering, Page Size, Dimensions, Margins - Table of Contents - Managing Books.

Creating book works – introduction – building booklets, completing the book.

Prescribed Text Book:

1. Comdex Desktop Publishing Course Kit by Vikas Gupta, Dreamtech Press, New Delhi, 2009

Lab: Advanced Page Maker (50 Marks)

Semester VI

**Paper 6 - Introduction to Photoshop
(With Effect from 2019-20)**

UNIT I

Photoshop-History & introduction, the file menu, the tools, Drawing lines & shapes. Inserting picture and shapes, filling colors, text effects, working with layers, filters,

UNIT II

Layers: Creating a new layer, Selecting Layers, Hiding/Showing layers, Deleting Layers, Sorting layers, Merging layers, Linking layers, Layer effects,

UNIT III

Transforming Layers - Type: Creating type, Changing type settings, Styles - Filters: The filters menu, Artistic, Pixelate, Render, Sketch and Stylize Filters.

UNIT IV

Creating animations using image ready, creating animations & presentations . Tips and tricks in Photoshop.

Prescribed Text Book:

1. Comdex Desktop Publishing Course Kit by Vikas Gupta, Dreamtech Press, New Delhi, 2009

Lab: Introduction to Photoshop (50 Marks)

Semester VII
Paper 7: Introduction to Corel draw
(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Corel draw –An overview, menus and tools.

Drawing –lines, shapes .inserting-pictures, objects, tables, templates

UNIT II

Adding special effects, Exporting drawings, outlining & filling objects, inserting symbols & Clip arts.

UNIT III

Working in Corel draw presentation –adjusting the position, resizing, positioning, merging, color shades & shadows, working with advanced effects, special interactive effects.

UNIT IV

Creating- business cards, pamphlets, banners, news. papers, books. Shortcut keys in Corel draw.

Prescribed Text Book:

1. Comdex Desktop Publishing Course Kit by Vikas Gupta, Dreamtech Press, New Delhi, 2009

Lab: Introduction to Corel draw (50 Marks)

DTP under Vocational Course with CBCS at SASTRI LEVE

Annexure - E

**Semester VIII
Paper 8 - Project Work
(With Effect from 2019-20)**

Lab: Project Work (100 Marks)

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

Web-Technology under Vocational Course with CBCS at SASTRI LEVEL

2017 - 2018

Semester wise Syllabus

S.No.	Semester	Paper	Title of the Paper
1.	I Semester	1	Introduction to Information Technology
2.	II Semester	2	Basics of Internet Technology
3.	III Semester	3	Introduction to HTML
4.	IV Semester	4	Advanced HTML and DHTML
5.	V Semester	5	Web Programming using VB Script and Java Script
6.	V Semester	6	Introduction to HTML Forms
7.	VI Semester	7	Introduction to XML
8.	VI Semester	8	Project Work

Pattern of Marks (Following Pattern will be followed for each paper)

5 x 2 Marks (Objective type)	10 Marks
5 x 4 Marks (Internal Choice)	20 Marks
2 x 10 Marks (Out of 5 Questions)	20 Marks
	50 Marks
Practicals	50 Marks

Grand Total = 50 Marks + 50 Marks = 100 Marks

Semester I

Paper 1 - Introduction to Information Technology

(With Effect from 2017-18)

UNIT - I

Introduction to computers – A brief history of computers – Generation of Computers, Basic Structure of Computers, Classification of Computers – Applications of Computers.

UNIT - II

Computer Peripherals : Input Devices : KeyBoard, Mouse, Digitizer, light pen, Joystick, OMR, OCR, MICR, VDU - Output Devices : Printers, Serial Printers, Line Printers, Laser Printers, Plotters

UNIT - III

Computer Memory : Primary Memory, ROM, RAM – Cache Memory, Secondary Memory : Magnetic Disk, Magnetic Tape, Floppy disk and Optical Storage devices.

UNIT - IV

Introduction to Operating system : Functions of Operating System, Classification of Operating System – MS-DOS : Introduction to Disk Operating System (DOS), Internal and External commands – Introduction to windows operating system – Windows GUI : Desktop, Icons, taskbar and Start button - Recycle bin.

PRESCRIBED TEXTBOOKS:

1. Raja Raman, Fundamentals of Computers 3edition, PHP Publications, 2001

REFERENCE BOOKS:

1.Sanjay Saxena ,A first course in computers by Vikas Publishing House, 2009

LAB: Introduction to Information Technology (50 Marks)

Semester II

Paper 2 - Basics of Internet Technology

(With Effect from 2017-18)

UNIT I

Introduction – Elements of Web: Servers and Clients – Web Documents – URL – Web Sites – Web Browsers – Domain Name System

UNIT II

Information Sharing: Community Building – Resource Sharing – Entertainment – Business Transactions – Search Engines

UNIT III

Email - Web Site Architecture: Two Tiered Architecture – The n-tiered Architecture

UNIT IV

Designing a Web Site: Administrative – Creative – Technical – Marketing

Web Site Design Process: Analysis – Design – Development – Implementation – Evaluation and maintenance –

Elements of Web Site Design: Site Structure – Site Navigation – Web page design and layout

Prescribed Textbook:

1. Dr. G.Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010

Reference Books:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design, 2nd Ed, Tata McGraw Hill, 2009.

2. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML & XHTML, 4th Ed, Tata McGraw Hill, 2004

LAB: Basics of Internet Technology (50 Marks)

Semester III
Paper 3 – Introduction to HTML
(With Effect from 2018-19)

UNIT - I

Basic HTML: HTML- Advantages of HTML – Disadvantages of HTML – Structure of HTML – Working with Text

UNIT - II

Heading Tags – Font Tag –Address Tag – Line Break – Paragraph Tags – Center Tag – Preformatted Tag – Marquee Tag – Formatting Block Text: Div Tag - Span Tag - List Tag: Unordered List – Ordered List

UNIT - III

Inserting Images in Web Pages: IMG tag – Creating Hyperlinks in a Web Page: Anchor Tag

UNIT -IV

Creating Table in a Web Page: Introduction to Tables – Rowspan and Colspan attributes – Table for Layout: Cell Padding and Cell Spacing – Cell Alignment

Prescribed Textbook:

1. Dr. G.Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010

Reference Books:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design, 2nd Ed, Tata McGraw Hill, 2009.
2. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML & XHTML, 4th Ed, Tata McGraw Hill, 2004

LAB: HTML (50 Marks)

Semester IV

**Paper 4 - Advanced HTML and DHTML
(With Effect from 2018-19)**

UNIT I

Working with Multimedia in a Web Page: Creating background sound using <BGSOUND> - Embedding Multimedia Objects in a Web Page – Creating inline video

UNIT II

Working with Frames – Frameset tag – Frame Tag – Working with Named Frames to Create Home Page in a Web Site – Frame Layouts – noframe tag

UNIT III

Dynamic HTML: Features of DHTML – Integration with DHTML - Cascading Style Sheets (CSS)

UNIT IV

Attaching CSS to HTML Documents: Using an Inline Style Sheet – Embedding a style Sheet – Importing a Style Sheet – Linking an External Style Sheet - Setting Dynamic Styles in a web page: Dynamic Alignment of the text in the Web Page-Creating Dynamic Tables in a web page – Creating animation using DHTML

Prescribed Textbook:

1. Dr. G.Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010

Reference Books:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design, 2nd Ed, Tata McGraw Hill, 2009.
2. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML & XHTML, 4th Ed, Tata McGraw Hill, 2004

LAB: Advanced HTML and DHTML (50 Marks)

Semester V

**Paper 5 - Web Programming using VB Script and Java Script
(With Effect from 2019-20)**

UNIT I

Introduction to VB Script – Features of VBScript – Embedding VBScript in HTML – Data Types in VBScript

UNIT II

Elements of VBScript : Variables – Operators – Control Statements Decision statements Loop Statements – Functions - VBScript Objects

UNIT III

Introduction to JavaScript – Java Script Programming – if..else statement – Switch Statement – while loop Statement – do..while statement- for statement

UNIT IV

Array in JavaScript – Functions in JavaScript – JavaScript Events – JavaScript Objects

Prescribed Textbook:

1. Dr. G.Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010

Reference Books:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design, 2nd Ed, Tata McGraw Hill, 2009.
2. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML & XHTML, 4th Ed, Tata McGraw Hill, 2004

LAB: Web Programming using VB Script and Java Script (50 Marks)

Semester V

Paper 6 - Introduction to HTML Forms

(With Effect from 2019-20)

UNIT I

Form Tag – The action Attribute – The method Attribute – Enctype Attribute – Simple Form Example - The name and id attribute – Form Field Elements – Text Fields.

UNIT II

Pull Down Menus – Scrolled Lists – Check Boxes – Radio Buttons – Reset and Submit Buttons

UNIT III

Other Form Elements: Button Tag – Label Tag – Fieldset tag- Form Accessibility Enhancements: Keyboard Improvement Forms – Tooltip and Form Fields

UNIT IV

Form Field Attributes – Form Presentation with HTML - Form Presentation with CSS

Prescribed Textbook:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML & XHTML, 4th Ed, Tata McGraw Hill, 2004
- 2.

Reference Books:

1. Dr. G.Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010
2. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design, 2nd Ed, Tata McGraw Hill, 2009.

LAB: Working with Forms (50 Marks)

Semester VI
Paper 7 – Introduction to XML
(With Effect from 2019-20)

UNIT - I

Introduction to XML – Features of XML – Organizing XML Documents - XML Elements and Attributes – Creating XML Documents

UNIT - II

Documents Type Declarations: Declaring Elements in DTD – Declaring Attributes in DTD

UNIT - III

XML Schemas – Adding CSS to XML - Comparing HTML and XML

UNIT - IV

Web Server – Types of Web Servers – IIS – PWS-Apache

Prescribed Textbook:

1. Dr. G.Sreedhar, Fundamentals of Web Design, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, 2010

Reference Books:

1. Thomas A. Powell, The Complete Reference Web Design, 2nd Ed, Tata McGraw Hill, 2009.
2. Thomas A. Powell, The Complete Reference HTML & XHTML, 4th Ed, Tata McGraw Hill, 2004

LAB: Introduction to XML (50 Marks)

**Semester VI
Paper 8: Project Work
(With Effect from 2019-20)**

Lab: Web designing Project Work (100 Marks)

Annexure - G

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

M.Phil

Regulation and Syllabus

**RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
(DEEMED UNIVERSITY)
TIRUPATI**

**RULES AND REGULATIONS FOR M.Phil (COMPUTER SCIENCE) AND FOR Ph.D (COMPUTER SCIENCE)
COURSES ACCORDING TO UGC (MINIMUM STANDARDS AND PROCEDURE FOR AWARD OF
M.PHIL/PH.D REGULATIONS, 2016**

RULES AND REGULATIONS FOR M.Phil (COMPUTER SCIENCE),2016-2017

1. OBJECTIVE OF THE PROGRAMME

M.Phil (Computer Science) is a pre-research degree in Computer Science for Post Graduate in Computer Science/Computer Applications or any other equivalent programme recognized by the university. It is aimed to explore the various research areas in Computer Science and Applications.

2. DURATION

Minimum Duration of the course shall be **One and Half year** and conducted in **Three semesters** as per the academic calendar of the course and Maximum duration of the course is four consecutive semesters (Two years)

3. ELIGIBILITY CRITERIA FOR ADMISSION INTO THE M.Phil (COMPUTER SCIENCE)

3.1 Candidates for admission to the M.Phil programme in Computer Science shall have a Master's Degree in Computer Science and Sanskrit Language Technology/Computer Science/Computer Applications or a Professional degree declared equivalent to the Master's degree by the Corresponding statutory regulatory body, with at least 55 % marks in aggregate or its equivalent grade 'B' in the UGC 7-point scale (or an equivalent grade in a point scale wherever grading system is followed) or an equivalent degree from a foreign educational Institution accredited by an Assessment and Accreditation Agency which is approved, recognize or authorized by an authority, established or incorporated under a law in its home country or any other statutory authority in that country for the purpose of assessing, accrediting or assuring quality and standards of educational institutions.

3.2 A relaxation of 5% of marks, from 55% to 50%, or an equivalent relaxation of grade, may be allowed for those belonging to SC/ST/OBC(non-creamy layer)/Differently-Abled and other categories of candidates as per the decision of the Commission from time to time, or for those who had obtained their Master's degree prior to 19th September, 1991. The eligibility marks of 55% (or an equivalent grade in a point scale wherever grading system is followed) and the relaxation of 5% to the categories mentioned above are permissible based only on the qualifying marks without including the grace mark procedures.

4. SELECTION OF CANDIDATES

Eligible Candidates will be selected on the basis of merit to be judged as follows:

- a. Merit list of M.Phil (Computer Science) entrance test conducted by Vidyapeetha.
- b. 50% of the marks scored in the essential in Entrance Test.
- c. 25% of the marks scored in the brief write-up (of 25 lines) to be written on the day of interview
- d. 25% of the marks to be decided on the performance in the interview

The reservation policy may be followed as per the rules applicable.

5. SELECTION OF TOPICS FOR DISSERTATION

The scholars have to submit five topics in order of preference along with detailed synopsis for the most preferred one. Such topic forwarded by the guide will be discussed in the departmental M.Phil committee meeting, in which the following will be members.

- a. Dean of concerned department
- b. Head of the Department
- c. Expert nominated by the Vice Chancellor
- d. Guide.

6. PREPERATION OF DISSERTATION:

The Scholars have to prepare dissertation on the approved topic in Computer Science during not less than 180 days under an approved guide from the Department of Computer Science. If necessary the committee will approve a co-guide as per the proposal of the scholar or its discretion. The dissertation should demonstrate the theoretical as well as conceptual knowledge of the scholar and also prepared by following standard methodology of thesis for the preparation of text, appendix, index footnote etc. The dissertation bereft of content analysis foot notes/index/bibliography or proper reference shall be viewed adversely.

7. COURSE WORK

7.1 The credit assigned to the M.Phil course work shall be a minimum of 08 credits and a maximum of 16 credits.

7.2 The course work shall be treated as prerequisite for M.Phil preparation. A minimum of four credits shall be assigned to one or more courses on Research Methodology which could cover areas such as quantitative methods, computer applications, research ethics and review of published research in the relevant field, training, field work, etc. Other courses shall be advanced level courses preparing the students for M.Phil degree.

7.3 All courses prescribed for M.Phil course work shall be in conformity with the credit hour instructional requirement and shall specify content, instructional and assessment methods. They shall be duly approved by the authorized academic bodies.

7.4 All candidates admitted to the M.Phil programmes shall be required to complete the course work prescribed by the Department during the initial two semesters.

7.5 Grades in the course work, including research methodology courses shall be finalized after a combined assessment by the Research Advisory Committee and the Department and the final grades shall be communicated to the Institution/College.

8. REGULATION TO SUBMIT DISSERTATION

Before submission of the thesis the research scholar shall be required to give a comprehensive pre-submission seminar regarding his/her research work before the departmental M.Phil Committee for getting feedback and comments. The candidate shall be allowed to submit the dissertation of the performance in the pre-submission seminar is reported by the departmental M.Phil committee to be satisfactory.

9. EVALUATION OF DISSERTATION

The dissertation should be submitted to the head, Department of Computer Science for onward transmission to controller of examinations. The dissertation will be evaluated by two experts out of which one shall be from outside the state. Six names of the examiners/adjudicators (having

relevant experience in the field of Computer Science Research and Teaching) will be submitted by the guide directly to the Controller of Examinations immediately after the forwarding of dissertation. The Vice Chancellor may nominate one of them as adjudicator.

10. STANDARDS OF PASSING

- a. Candidates who secure 50% of marks in each paper and 55% in aggregate shall be declared to have passed in the final examination.
- b. The overall minimum credit requirement for the course work, for the award of M.Phil degree shall not be less than 24 credits.
- c. On receipt of satisfactory evaluation reports M.Phil students shall undergo a viva voce examination which shall be openly defended. It shall be 50% marks for passing in Dissertation. Absentee in viva-voce will be declared as fail.
- d. If a candidate gets less than 50% of marks in dissertation or asked by the examiner to rewrite/modify the dissertation, the candidate shall have to resubmit the dissertation within 90 days from the date of such communication. If rejected for second time the candidate cannot submit again.
- e. If a candidate fails in any paper, he/she has to appear in the particular paper(s) only and if he/she qualifies will be declared to have passed the examination with class as per 11th instruction paragraph. However no rank/medal will be conferred. Re-appearance will be permissible for 2 consecutive attempts only.

11. AWARD OF DIVISION

- a. 75% and above: First class with Distinction
- b. 60% to below 75%: First class
- c. 50% to below 60%: Second class

12. SCHEMATIC STRUCTURE OF THE M.Phil COURSE

M.Phil (Computer Science) Examination shall consist of the following Papers

S.No	Paper	External Marks	Internal Marks	Total Marks	Duration	Credits
Semester I						
1	Paper 1: Research Methodology	75	25	100	72 hours	4
2	Paper 2: Computational Linguistics	75	25	100	72 hours	4
Semester - II						
3	Paper 3: Data Mining	75	25	100	72 hours	4
4	Paper 4: Artificial Intelligence	75	25	100	72 hours	4
Semester III						
5	Dissertation	150 marks			450 hours	25
Viva-voce		50 marks				2

**M.Phil (Computer Science)
First Semester
Paper 1: RESEARCH METHODOLOGY
(To be effected from 2016 -2017)**

UNIT I

Research Methodology: An Introduction

Meaning of Research – Objectives of Research – Types of Research – Research Approaches – Significance of Research – Research Methods versus Methodology – Research and Scientific Method – Research Process – Criteria of Good Research.

Defining the Research Problem

What is research problem – selecting the problem – Necessity of Defining the Problem – Technique Involved in Defining a Problem.

UNIT II

Research Design

Meaning of Research Design - Need for Research Design - Features of a Good Design - Important Concepts Relating to Research - Different Research - Basic Principles of Experimental Design.

Design of Sample Surveys

Introduction - Sample Design - Sampling and Non-sampling Errors - Sample Survey Vs. Census Survey - Types of Sampling Designs –Non-probability Sampling - Probability Sampling

UNIT III

Measurement and Scaling

Quantitative and Qualitative Data - Classifications of Measurement Scales - Goodness of Measurement Scales - Sources of Error in Measurement – Techniques of Developing Measurement Tools – Scaling - Scale Classification Bases - Scaling Techniques – Multidimensional Scaling - Deciding the Scale

Data Collection

Experiments and Surveys - Collection of Primary Data - Collection of Secondary Data - Selection of Appropriate Method for Data Collection Case Study Method

UNIT IV

Data Preparation

Data Preparation Process – Some Problems in Preparation Process - Missing Values and Outliers - Types of Analysis - statistics in Research

Interpretation and Report Writing

Meaning of Interpretation, Techniques of Interpretation, Precautions of Interpretation, Significance of Report Writing, Different Steps in Writing Report, Layout of the Research Report, Types of Reports, oral Presentation, Mechanics of Writing Research Report, Precautions for Writing Research Reports

Prescribed Text Book:

1. C R Kothari, Gaurav Garg., Research Methodology 3rd Edition, New Age International Publishers, 2014

Reference books:

- 1 Dr. Harshna Agarwal, Dr. Arvind Rathod., Research Methodology 1st Edition, Literary Circle, Thomson Press, Jaipur, 2015

**M.Phil (Computer Science)
First Semester
Paper 2: Computational Linguistics
(To be effected from 2016 -2017)**

UNIT - I

Introduction : Knowledge in Speech and Language – Ambiguity – Models and Algorithms – Language, Thought and Understanding – The State of the Art and the Near-Term Future – Brief History.

Words : Regular Expressions and Automata – Regular Expressions – Finite State Automata – Regular Languages and FSAs – Morphology and Finite-State Transducers: Survey of English Morphology – Finite-Stage Morphological Parsing – Combining FST Lexicon and Rules – Lexicon-Free FSTs – Human Morphological Processing

UNIT - II

Word Classes and Part-of-Speech Tagging : English Word Classes – Tagsets for English – Part-of-Speech Tagging – Rule-Based Part-of-Speech Tagging – Stochastic Part-of-Speech Tagging – Transformation –Based Tagging – Other issues: Multiple Tags and Multiple Words – Unknown Words – Class-based N-grams.

Context-Free Grammars for English : Constituency – Context-Free Rules and Trees – Sentence-Level Constructions – The Noun Phrase – Coordination – Agreement – The verb Phrase and Subcategorization – Auxiliaries – Grammar Equivalence and Normal Form – Finite-State and Context-Free Grammars – Grammars and Human processing

UNIT - III

Lexical Semantics : Relations Among Lexemes and Their Senses – WordNet – The Internal Structure of Words – Creativity and the Lexicon.

Word Sense Disambiguation and Information Retrieval : Selectional Restriction-Based Disambiguation – Robust Word Sense Disambiguation – Information Retrieval – Other Information Retrieval Tasks

UNIT - IV

Pragmatics : Discourse – Reference Resolution – Text Coherence – Discourse Structure – Psycholinguistic Studies of Reference and Coherence.

Dialogue and Conversational Agents : What Makes Dialogue Different – Dialogue Acts – Automatic Interpretation of Dialogue Acts – Dialogue Structure and Coherence – Dialogue managers in Conversational Agents.

Natural Language Generation : Introduction to Language Generation – An Architecture for Generation – Surface Realization – Discourse Planning – Other Issues: Microplanning – Lexical Selection – Evaluating Generation Systems – Generating Speech

Prescribed Text Book:

1. Daniel Jurafsky, James H. Martin, Speech and Language Processing 2nd Edition, Pearson Publications, 2009

**M.Phil (Computer Science)
Second Semester
Paper 3: Data Mining
(To be effected from 2016 -2017)**

UNIT - I

Basic Data Mining Tasks – Data Mining Verses Knowledge Discovery in Databases – Data Mining Issues and Metrics – Social Implication of Data Mining – Data Mining from a Database Perspective – Database/OLTP Systems –FUZZY Sets and Fuzzy Logic – Information Retrieval – Decision Support Systems – Dimensional Modeling – Data Warehousing – OLAP – Web Search Engine – Statistics – Machine Learning – Pattern Matching – Statistical Perspective on data Mining – Similarity Measures– Decision Trees – Neural Networks – Genetic Algorithms.

UNIT -II

Classification: Statistical - Based Algorithms – Distance - Based Algorithms – Decision - Tree Based Algorithms – Neural Network - Based Algorithms – Rule - Based Algorithms – Combining Techniques.

UNIT -III

Clustering: Similarity and Distance Measures – Outliers – Hierarchical Algorithms – Partition algorithms –Clustering Large Data Bases – Clustering with categorical Attributes. Association Rules: Large Item sets- Basic Algorithms –Parallel and Distributed Algorithms – Comparing Approaches – Incremental Rules – Advanced Association Rule Techniques – Measuring the Quality of Rules.

UNIT - IV

Web Mining: Web Content Mining – Web Structure Mining – Web Usage Mining. Spatial Mining: Spatial Data Overview – Spatial Data Mining Primitives – Generalization and Specialization – Spatial Rules - Spatial Classification Algorithms – Spatial Clustering Algorithms.

Prescribed Text Book:

1. Margaret H.Dunham., DATA: MINING introductory and Advanced Topics, Person Education

Reference books:

1. Arun K.Pujari, A Data Mining Techniques, Universities Press.
2. Michael JA.Berry and Gordon S.Linoff, Mastering DATA MINING, John Wiley.
3. Alex Berson, Stephen Smith and Kurt Thearling, Building DATA MINING applications for CRM, Tata McGraw-Hill Edition

**M.Phil (Computer Science)
Second Semester
Paper 4: Artificial Intelligence
(To be effected from 2016 -2017)**

Unit I

Overview of AI: What is AI? Importance, Related fields - What is AI – The Early work in AI – AI and Related Fields. **Knowledge: General concepts:** Introduction – Definition and Importance of Knowledge – Knowledge- Based systems-Representation of Knowledge- Knowledge Manipulation- Acquisition of Knowledge

Unit II

Formalized symbolic logic: Introduction – Syntax and Semantics for Propositional Logic – Syntax and Semantics for FOPL – Properties of Wffs – Conversion to Clausal Form – Inference Rules – The Resolution Principle – No deductive Inference Methods – Representations Using Rules. **Structured Knowledge:** Introduction – Associative Networks – Frame Structures – Conceptual Dependencies and Scripts.

Unit III

Object-oriented representations : Introduction – overview of object-oriented systems – Objects, Classes, Messages, and Methods – Simulation Example Using an OOS Program – Object Oriented Languages and Systems

Knowledge Acquisition: Introduction – Types of Learning – Knowledge Acquisition Is Difficult – General Learning Model – Performance Measures

Unit IV

Early Work in Machine Learning: Introduction – Perceptions – Checker Playing Example – Learning Automata – Genetic Algorithms – Intelligent Editors. **Learning by Induction:** Introduction – Basic Concepts – some Definitions – Generalization and specializations - Inductive Bias – Example of an inductive Learner.

Prescribed Text Book:

1. Dan W.Patterson., Introduction to Artificial Intelligence and expert systems,–Hall of India Private Limited, New Delhi.

Annexure - H

**Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha
(Deemed University)
Tirupati - 517 507.**

Department of Computer Science

Ph.D

Regulation and Syllabus

**RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
(DEEMED UNIVERSITY)
TIRUPATI**

**RULES AND REGULATIONS FOR M.Phil (COMPUTER SCIENCE) AND FOR Ph.D
(COMPUTER SCIENCE) COURSES ACCORDING TO UGC (MINIMUM STANDARDS AND
PROCEDURE FOR AWARD OF M.PHIL/PH.D REGULATIONS, 2016**

Ph. D(COMPUTER SCIENCE) REGULATIONS, 2016-2017

1. INTRODUCTION

- 1.1** Ph.D (Computer Science) is a research degree in Computer Science for Post Graduate in Computer Science/Computer Applications or any other equivalent programme recognized by the university. It is aimed to explore the various research areas in Computer Science and Applications.
- 1.2** Ph.D(Computer Science) degree shall be awarded to a candidate on successful completion of Pre-Ph.D course work, on the basis of original research work of merit incorporated in
- 1.2.1** Thesis
 - 1.2.2** Presentation of Seminars
 - 1.2.3** Pre-Submission of seminar
 - 1.2.4** Publication of two research papers in reputed referred journals
 - 1.2.5** On the recommendation by duly appointed board of adjudicators and
 - 1.2.6** Successfully defended before a board of viva-voce by the candidate
- 1.3** The thesis shall demonstrate that the candidate has technical mastery as well as critical thinking of a chosen topic/subject/field of research and is capable of doing scholarly work investigating a particular subject. The result of research embodied in the thesis shall be contribution of original research work done by the candidate

2. ELIGIBILITY FOR ADMISSION

Subject to the conditions stipulated in these regulations, the following persons are eligible to seek admission to the Ph.D programme in Computer Science.

- 2.1** There will be two categories viz., Regular and Part-time, who can pursue the research degree under the rules of each category and may also be permitted to change from one category to another provided he/she makes an application with justification but only after completion of the Pre-Ph.D course work.
- 2.2** Candidates for admission to the Ph.D programme in Computer Science shall have a Master's Degree in Computer Science and Sanskrit Language Technology/Computer Science/Computer Applications or a Professional degree declared equivalent to the Master's degree by the Corresponding statutory regulatory body, with at least 55 % marks in aggregate or its equivalent grade 'B' in the UGC 7-point scale (or an equivalent grade in a point scale wherever grading system is followed) or an equivalent degree from a foreign educational Institution accredited by an Assessment and Accreditation Agency which is approved, recognize or authorized by an

authority, established or incorporated under a law in its home country or any other statutory authority in that country for the purpose of assessing, accrediting or assuring quality and standards of educational institutions.

3. DURATION OF THE Ph.D PROGRAMME IN COMPUTER SCIENCE:

- 3.1** Ph.D programme in Computer Science shall be for a minimum duration of THREE years, including course work and a maximum of SIX years.
- 3.2** Extension beyond the above limits will be governed by the relevant clauses as stipulated in the Statue/Ordinance of the individual Institution concerned.
- 3.3** The women candidates and Persons with Disability (more than 40% disability) may be allowed a relaxation of two years for Ph.D in the maximum duration. In addition, the women candidates and persons with Disability (more than 40% disability) may be allowed a relaxation of two years for Ph.D in the maximum duration. In addition, the women candidates may be provided Maternity Leave/Child Care Leave once in the entire duration of Ph.D for upto 240 days.

4. PROCEDURE FOR ADMISSION:

- 4.1** Candidates who have qualified in Post Graduate Degree in Computer Science or Equivalent recognized by the Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati with a minimum of 55% marks or more where as the minimum will be 50% for SC and ST candidates and have also qualified in the
- a. UGC-NET (including JRF)/SLET in Computer Science and Applications or GATE in Computer Science and Engineering/Information Technology
- OR
- b. Vidyavaridhi (Ph.D) Entrance Test in Computer Science conducted by Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha Tirupati/Rashtriya Sanskrit Sansthan, New Delhi/ Lalbahadur Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, New Delhi/allied Institution.
- 4.2** Candidates who have M.Phil (Computer Science) degree also satisfy the above clause 4.1.
- 4.3** Candidate who have qualified in Post Graduate Course in Computer Science or equivalent recognized by the Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati with a minimum of 55% of marks or more whereas the minimum will be 50% for SC & ST candidates have minimum 5 years of service teaching/research in the colleges/institutions recognized by UGC and granted leave for the required period from the competent authority to pursue the research under the Faculty Improvement Programme of UGC.
- 4.4** Rupees 2000/- per month may be given to all the regular research scholars irrespective of the qualification as a scholarship for a minimum period of three years or up to the date of submission the thesis whichever is earlier.
- 4.5** Fee may be collected at the time of admission as admission fee of Rs.5000/- and Rs.450/- (refundable) as library caution deposit. From the second onwards the candidate has to pay Rs.700/- per year till the completion of the course subject to a maximum of five years.
- 4.6** After the declaration of the results of the entrance test, candidates are intimated by the convener by post about the date of interview and other formalities to be followed by the candidate.

4.7 The candidate may approach different faculty members/ eminent scholars eligible to be supervisors for research degree under the rules of the vidyapeetha to formulate initial proposed for research and submit the same with the approval of the guide to the convener of the Research Admission Committee (RAC).

4.8 The candidate has to submit not less than five copies of abstract of proposed plan of research with the certificate of the guide that the topic proposed is new one and will be his original contribution to the existing knowledge.

The proposal of research may contain following elements

- a. Broad introduction
- b. Formulation of topic
- c. Justification for the choice of topic
- d. Significant and relevance of research on the topic concerned
- e. Extent of existing studies on the topic
- f. Scope of research
- g. Broad structure and chapter wise division of the proposed thesis
- h. Tentative bibliography
- i. Certificate of the guide on appropriateness of the topic and his assurance to guide the candidate in a prescribed proforma.

5. FIELD OF RESEARCH/ VIS-A-VIS PREVIOUS QUALIFICATION

5.1 A candidate will be eligible to pursue his research in the field of computer science.

5.2 Interdisciplinary research: A candidate can apply for inter-disciplinary research in Sanskrit Language Technology or other Sanskrit studies with computer science.

6. COURSE WORK:

6.1 The credit assigned to the Ph.D. course work shall be a minimum of 08 credits and a maximum of 16 credits.

6.2 The course work shall be treated as prerequisite for Ph.D. preparation. A minimum of four credits shall be assigned to one or more courses on Research Methodology which could cover areas such as quantitative methods, computer applications, research ethics and review of published research in the relevant field, training, field work, etc. Other courses shall be advanced level courses preparing the students for M.Phil./Ph.D. degree.

6.3 All courses prescribed for Ph.D. course work shall be in conformity with the credit hour instructional requirement and shall specify content, instructional and assessment methods. They shall be duly approved by the authorized academic bodies.

6.4 All candidates admitted to the Ph.D. programmes shall be required to complete the course work prescribed by the Department during the initial one or two semesters.

6.5 Grades in the course work, including research methodology courses shall be finalized after a combined assessment by the Research Advisory Committee and the Department and the final grades shall be communicated to the Institution/College.

6.6 A Ph.D. scholar has to obtain a minimum of 55% of marks or its equivalent grade in the UGC 7-point scale (or an equivalent grade/CGPA in a point scale wherever grading system is followed) in

Ph.D Computer Science

Annexure - G

the course work in order to be eligible to continue in the programme and submit the dissertation/thesis.

6.7 The Ph.D course work shall be of six months duration and shall be devoted to studies on Research Methodology and concerned research subject.

6.8 Structure of Ph.D Course work

S No	Paper	Marks			Duration	Credits
		External	Internal	Total		
1	Paper 1: Research Methodology	75	25	100	72 hours	4
2	Paper 2: Computational Linguistics	75	25	100	72 hours	4
3	Paper 3: Advanced Topics in Computer Science	75	25	100	72 hours	4

7. RESERACH ADMISSION COMMITTEE

7.1 The Research Admission Committee will consist of the following:

- a. The Vice Chancellor chairman
- b. All deans including dean (academic affairs) member
- c. One member of the Vidwat Parishad to be nominated by Vice Chancellor member
- d. One professor of the university member
- e. Three outside subject experts out of the panel approved by The Vidwat Parishad to be nominated by the Vice Chancellor member
- f. Controller of Examinations (special invitee) member
- g. Head(Department of Computer Science) member

7.2 The Vice Chancellor can co-opt any member from any head of the department or any member of any department during the interview, if necessary.

The above committee will scrutinize and recommend

- a. Whether the proposed topic is acceptable in respect of academic importance and relevance.
- b. Whether the proposed guide is capable to handle the topic.
- c. Whether the candidate has the required academic background and capability to conduct research on the said topic.
- d. Research Admission Committee may modify or change any topic or guide, if found necessary.

7.3 The proceedings of the of the committee shall be drawn by the convener and will be authenticated by the Convener, Registrar and Vice Chancellor

8. COMMUNICATION OF THE PROCEEDINGS

After authentication of the proceedings of Research Admission Committee, the proceedings will be communicated to the candidates, guides, deans and any other concerned person/authorities by the convener.

The convener shall register the selected candidate to the Ph.D after receiving the joining report from the candidates.

9. APPROVED GUIDES

The research scholar shall be required to undertake research under the guidance of a supervisor, who has been recognized by this vidyapeetha as a research supervisor.

- 9.1** The Research Admission Committee or the Vice Chancellor will approve the name of the guide of a particular research scholar as per his application or may nominate any person if necessary as per the following specifications:
- 9.2** Any regular Professor of the University/Institution Deemed to be a University/College with at least five research publications in referred journals and any regular Associate/Assistant Professor of the university/institution deemed to be a university/college with a Ph.D degree and at least two research publications in referred journals may be recognized as Research Supervisor.
- 9.3** Only a full time regular teacher of the concerned university/Institution Deemed to be a University/College can act as a supervisor. The external supervisors are not allowed. However, Co-Supervisor can be allowed in inter-disciplinary areas from other departments of the same institute or from other related institutions with the approval of the Research Advisory Committee
- 9.4** A guide should be University Teacher/Faculty member who has at least three years of experience either in the teaching handling Post graduate classes or the field of research such as publications, preparing critical editions etc., after getting Ph.D (OR)
Put in five years of regular teaching Post Graduate classes in the absence of Ph.D (OR)
Should have five years research experience working the projects sponsored by the UGC (OR)
Retired Professors of the University (OR)
Scholar of eminence who has been conferred the certificate of merit by the President of India.
- 9.5** Normally scholar of eminence, unless an employee of the university shall become co-guide/joint supervisor.
However in order to promote interdisciplinary research, the Research Admission Committee may approve a scholar of eminence working in other university or a research centre or a college or retired as a main guide supported by the university guide to work as a co-guide or vice-versa depending upon the circumstances.
- 9.6** Number of Research Scholars permissible to work under a guide:
- A Professor, Associate Professor and an Assistant Professor can guide at a time 8, 6, and 4 scholars respectively.
 - An external guide can have only one Research Scholar of the Rashtriya Sanskrit University, Tirupati under him at a time
 - A vacancy is deemed to have arisen under a guide, when a Research Scholar submits his thesis or his registration gets finally cancelled as per rules.

9.7 List of Research Guides available in the Department for Ph.D(Computer Science)

S.No	Name of the Guide	Designation	Teaching/Research Experience
1	Prof. R.J. Ramasree	Professor in Computer Science	Over 16 years of teaching and research experience in the field of computer science
2	Dr. G. Sreedhar	Associate Professor in Computer Science	Over 16 years of teaching and research experience in the field of computer science

10. DOCTORAL COMMITTEE:

If the candidate is accepted for registration, a doctoral committee will be constituted in each case within a month from the date of registration and the names of the members of the committee will consist of the following:

Dean Academic Affairs	Member
Head of Department of Computer Science	Member
Dean of the concerned faculty	Member
Research Guide of the candidate	Member & Convener

10.1 Functions of the Doctoral committee:

The committee shall undertake following duties to enhance the quality of research.

- (i) To discuss advice and recommend on all matters connected with the candidate's research from registration till the submission of thesis.
- (ii) To suggest courses to be undertaken by the candidate during the first year of his registration, in the light of his attainment and with a view to fulfilling the requirements of the research.
- (iii) To monitor the candidate's work periodically directing him
 - a. To present papers in seminars on his research topic
 - b. To submit tri monthly reports to the university on the candidate's progress in research work in the prescribed format.

10.2 The doctoral committee shall verify the progress of the candidate and certify the tri monthly report, if found fit, recommend the candidate for monthly scholarship on the certification by the guide.

11. ATTENDANCE AND LEAVE RULES:

A full time research scholar shall be present in the university for a minimum of 75% working days and other course requirements as per clause 10.4.

A full time research scholar shall be eligible for 12 days of casual leaves and 30 days of medical leaves per year recommended by registered medical practitioner not below the rank of civil surgeon.

The university will permit on the recommendation of the doctoral committee guide to pursue the research work outside Tirupati either in an established research institution or college or any other research organization. The research scholar has to produce a certificate of attendance from research institute etc., and a counter signed attendance report by a guide to the doctoral committee to consider the absence period for scholarship. Such period shall not exceed 90 days and maximum of 40 days in a year.

11.1 For UGC JRFs/SRFs the rules framed by the UGC will be applicable in the matter of leave, attendance, drawing of scholarship, contingency grants, travelling for research work etc.

12. REGULATIONS TO SUBMIT THESIS

After completion of Three years from the date of registration a student may submit his thesis.

12.1 The research scholar shall publish at least two research papers in a referred/reputed research journals before the submission of the thesis and produce evidence for the same in the form of acceptance letter or the reprint.

12.2 Before submission of the thesis the research scholar shall be required to take up pre submission seminar by presenting before doctoral committee a comprehensive seminar paper regarding his/her research work and highlighting the research work for getting feedback and comments.

12.3 The candidate shall be allowed to submit the thesis in SANSKRIT/ENGLISH language if the performance in the pre-submission seminar is reported by the doctoral committee to be satisfactory.

13. BOARD OF ADJUDICATORS/EXAMINERS

- a. While forwarding the final synopsis of thesis, the guide, head of the department of computer science, dean of concerned faculty will submit a panel of 6 examiners separately.
- b. Where a position of guide and head remains in a person, then he will exercise the privilege of both and he will submit 6 name of adjudicators. In this circumstance, dean of the faculty will also submit 6 names separately.
- c. Where the position of guide, head and dean remains in a person, then, the person will submit 6 names of adjudicators and the Vice Chancellor may decide other adjudicators on his own or in consultation with the controller of examinations or any other scholar as he may fit.
- d. The panel of adjudicators should be submitted to the Controller of Examinations in sealed covers.
- e. The Vice Chancellor will constitute a board of adjudicator with three experts. From the panels submitted by the guide, head/dean through controller of examinations, out of which two shall be from outside the state and appoint of them as chairman of the viva-voce board.

14. SUBMISSION OF THESIS

- a. The thesis, in bound form should accompany a certificate by the guide to have undergone the course.
- b. The thesis, in addition to the norms of thesis writing, should be a high academic calibre based on the original efforts of the student and should contain up to date references to earlier research work in the field. No rejected thesis by any other institution shall be submitted to the university.
- c. Each statement in the body of thesis should be verifiable on facts with references in the foot notes, giving full details of the source. Absence of such references in the thesis shall be reckoned as a major drawback of the thesis.
- d. The final chapter should give a brief summary of various issues discussed and the conclusions drawn at thereof.
- e. A table of contents in the beginning and indices and bibliography at the end of besides other tables, graphs etc., wherever necessary, have to be added to the thesis.

- f. The research scholar will have to declare that “the work is his original research and has not been submitted to any other university by him or anybody else or rejected by any other university”.
- g. The thesis should also be supported by a declaration from guide on the following lines:
This is to certify that Sri/Smt/Kum... has worked on... (Topic) under my supervision for the requisite period and that the research embodies his own endeavour and has not been submitted to any other university by him or anybody else or rejected by any other university.
- h. The introduction of thesis should be signed by the research scholar and countersigned by the guide and co-guide wherever applicable.

15. CHANGE OF TOPIC

A research scholar may on the recommendation of the doctoral committee with the approval of the Research Admission Committee change his topic of research before the commencement of second year from the date of registration. Such a change would not entitle him to draw scholarship for the extended period, but for submission of thesis, the period may be counted from the date of change of the topic.

16. CHANGE OF THE GUIDE

No change of supervisor shall be allowed under normal circumstances. However, in special cases a research scholar may be allowed on the recommendation of the Doctoral committee to change his guide on an application by genuine reasons, such as retirement, leave, deputation etc., or any other cause which warrants such change.

17. REPORT OF THE EXAMINER

The adjudicators of thesis shall send a detailed report of evaluation of the given thesis to the controller of examinations. The controller of examinations on the receipt of three reports of adjudicators and/or majority of written report on the thesis from the adjudicators will submit the reports to Vice Chancellor for his decision.

17.1 The majority opinion of the examiners shall prevail:

- a. If two examiners recommend for the award of the degree, the thesis will be accepted for further action in this regard.
- b. If all three examiners recommend rejection of the thesis/or do not recommend for the award of the degree then it shall be rejected and no resubmission will be allowed thereafter.
- c. If majority opinion recommends for modification, the thesis is to be returned to the candidate through the guide for necessary modifications and to be resubmitted within one year from the date of receipt of the thesis. After the expiry of this period, the student will not be eligible to re-submit the thesis.
- d. On re-submission of the thesis specific approval of majority of the examiners for accepting the thesis for the award of the degree, is absolutely required. In its absence, the thesis will be rejected.

- e. Re-submitted thesis will be sent again to all the three examiners who examined thesis previously. If majority of the examiners rejects the thesis after re-submission, then the thesis will be rejected summarily.

18. PUBLIC VIVA VOCE

If the thesis is approved by the majority of the examiners, a public viva voce examination will be conducted by the following committee:

- a. The chairman (The chairman of Board for Viva-Voce will be nominated by the Vice Chancellor)
- b. External Experts as nominated by the Vice-Chancellor.
- c. Dean of the faculty
- d. Head of Department of Research and Publications
- e. The guide and
- f. Head of Department of Computer Science

18.1 The following will be the tentative order of the Viva-Voce examination

- a. Introduction by the guide
- b. Brief address by the chairman of the Viva Voce board
- c. Presentation on thesis by the Research Scholar
- d. Interaction between the scholar and the examiners
- e. Interaction between the scholar and the audience if necessary
- f. Concluding remarks by the examiners.

18.2 In this viva voce other members of the faculty and Research Scholars can also attend and ask questions to the candidate.

18.3 A candidate failed in the viva voce will have to appear again for another viva voce within three months. In case of a second failure in the viva voce examination, the thesis of the scholar will be rejected.

19. AWARD OF THE DEGREE

After successful completion of the viva voce, notification will be issued by the university through the controller of Examination declaring the candidate eligible for the award of the degree from the date of notification.

The degree will be awarded in the subsequent convocation notified by the university.

20. DEPOSITION OF THE AWARDED THESIS

If PhD degree is awarded to the candidate, the first copy of the thesis will be deposited in the university library, the second copy will be kept in the department of computer science where the research has been carried out, the third copy will be returned to the candidate, the fourth copy will be sent to the guide and the fifty copy will be sent to the department of Research and Publications.

In all above copies, the examination section will put a seal declaring "The Ph.D degree has been awarded on (date) vide notification no, in Computer Science". The controller of Examinations/Assistant Controller of Examinations will counter sign the document.

21. PUBLICATION OF THE THESIS

- 21.1** The thesis awarded by the university shall be the absolute property and copy right of the university and it will have first right to publish the thesis. However, the scholar may publish his thesis by obtaining written permission from the registrar of the university.
- 21.2** If the scholar desires to publish the thesis, he has to approach the controller of examinations to get the content of the reports of Adjudicators on his thesis.
- 21.3** The scholar has to rectify the mistakes if any noted by the adjudicators and produce a certificate from the guide/head/dean to have rectified all the mistakes. Then only request will be entertained for permission.
- 21.4** After publication of the thesis, the scholar has to donate one copy to the departmental library and two copies to the central library and a copy to the research departmental library.

22. CODE OF CONDUCT

- 22.1** A candidate registered for Ph.D (Computer science) will not be allowed to undergo any other full time regular degree course in the university or any other organisation. Continuation of registration of research scholar depends entirely upon three things being satisfactory.
- (i) Attendance
 - (ii) Progress in his research work and
 - (iii) His character and conduct
- 22.2** Any complaint regarding anyone or more of the above three by the head of the department of computer science or dean will stand as a sufficient cause for the recommendations of cancellations/registration by the doctoral committee.
- 23.** The Vice Chancellor's decision shall be final on all matters, if there is a delay in convening appropriate authoritative committees under these rules. The decisions taken by the Vice Chancellor shall be put for ratification in subsequent meetings of the Admission committee.
- 23.1** Further, the Vice Chancellor is empowered to take appropriate decisions in special circumstances on the recommendations of the Doctoral Committee. If the recommendations of the Doctoral Committee pertain to admission related matter or change of topic or extension, such matter will be put for the ratification of the Research Admission Committee in subsequent meetings
- 23.2** Further, the Vice Chancellor's interpretative decision shall be final any binding, if anything is found ambiguous, needs some further improvement in the above mentioned clauses. Such interpretations shall be put for the ratification of the Vidwat Parishad in subsequent meetings.

**Ph.D.(Computer Science)
First Semester
Paper 1: RESEARCH METHODOLOGY
(To be effected from 2016 -2017)**

Unit I

Research Methodology: An Introduction

Meaning of Research – Objectives of Research – Types of Research – Research Approaches – Significance of Research – Research Methods versus Methodology – Research and Scientific Method – Research Process – Criteria of Good Research.

Defining the Research Problem

What is research problem – selecting the problem – Necessity of Defining the Problem – Technique Involved in Defining a Problem.

Unit II

Research Design

Meaning of Research Design - Need for Research Design - Features of a Good Design - Important Concepts Relating to Research - Different Research - Basic Principles of Experimental Design.

Design of Sample Surveys

Introduction - Sample Design - Sampling and Non-sampling Errors - Sample Survey Vs. Census Survey - Types of Sampling Designs –Non-probability Sampling - Probability Sampling

Unit III

Measurement and Scaling

Quantitative and Qualitative Data - Classifications of Measurement Scales - Goodness of Measurement Scales - Sources of Error in Measurement – Techniques of Developing Measurement Tools – Scaling - Scale Classification Bases - Scaling Techniques – Multidimensional Scaling - Deciding the Scale

Data Collection

Experiments and Surveys - Collection of Primary Data - Collection of Secondary Data - Selection of Appropriate Method for Data Collection Case Study Method

Unit IV

Data Preparation

Data Preparation Process – Some Problems in Preparation Process - Missing Values and Outliers - Types of Analysis - statistics in Research

Interpretation and Report Writing

Meaning of Interpretation, Techniques of Interpretation, Precautions of Interpretation, Significance of Report Writing, Different Steps in Writing Report, Layout of the Research Report, Types of Reports, oral Presentation, Mechanics of Writing Research Report, Precautions for Writing Research Reports

Prescribed Text Book:

1. C R Kothari, Gaurav Garg., Research Methodology 3rd Edition, New Age International Publishers, 2014

Reference books:

- 1 Dr. Harshna Agarwal, Dr. Arvind Rathod., Research Methodology 1st Edition, Literary Circle, Thomson Press, Jaipur, 2015

**Ph.D.(Computer Science)
First Semester
Paper 2: Computational Linguistics
(To be effected from 2016 -2017)**

Unit - I

Introduction : Knowledge in Speech and Language – Ambiguity – Models and Algorithms – Language, Thought and Understanding – The State of the Art and the Near-Term Future – Brief History.

Words : Regular Expressions and Automata – Regular Expressions – Finite State Automata – Regular Languages and FSAs – Morphology and Finite-State Transducers: Survey of English Morphology – Finite-Stage Morphological Parsing – Combining FST Lexicon and Rules – Lexicon-Free FSTs – Human Morphological Processing

Unit - II

Word Classes and Part-of-Speech Tagging : English Word Classes – Tagsets for English – Part-of-Speech Tagging – Rule-Based Part-of-Speech Tagging – Stochastic Part-of-Speech Tagging – Transformation –Based Tagging – Other issues: Multiple Tags and Multiple Words – Unknown Words – Class-based N-grams.

Context-Free Grammars for English : Constituency – Context-Free Rules and Trees – Sentence-Level Constructions – The Noun Phrase – Coordination – Agreement – The verb Phrase and Sub categorization – Auxiliaries – Grammar Equivalence and Normal Form – Finite-State and Context-Free Grammars – Grammars and Human processing

Unit - III

Lexical Semantics : Relations Among Lexemes and Their Senses – WordNet – The Internal Structure of Words – Creativity and the Lexicon.

Word Sense Disambiguation and Information Retrieval : Selectional Restriction-Based Disambiguation – Robust Word Sense Disambiguation – Information Retrieval – Other Information Retrieval Tasks

Unit - IV

Pragmatics : Discourse – Reference Resolution – Text Coherence – Discourse Structure – Psycholinguistic Studies of Reference and Coherence.

Dialogue and Conversational Agents : What Makes Dialogue Different – Dialogue Acts – Automatic Interpretation of Dialogue Acts – Dialogue Structure and Coherence – Dialogue managers in Conversational Agents.

Natural Language Generation : Introduction to Language Generation – An Architecture for Generation – Surface Realization – Discourse Planning – Other Issues: Microplanning – Lexical Selection – Evaluating Generation Systems – Generating Speech

Prescribed Text Book:

1. Daniel Jurafsky, James H. Martin, Speech and Language Processing 2nd Edition, Pearson Publications, 2009

**Ph.D (Computer Science)
Ph. D Course Work
Paper 3: Advanced topics in computer science
(To be effected from 2016 -2017)**

UNIT - I

Artificial Intelligence: What is Artificial Intelligence - Problems, Problem Spaces and Search - Heuristic Search Techniques?

UNIT - II

Knowledge Representation – Knowledge Representation Issues – Using Predicate Logic – Representing Knowledge using Rules – Symbolic Reasoning under uncertainty – Statistical Reasoning - Weak Slot and Filler Structures – Strong Slot and Filler Structures

UNIT - III

Automata Theory: Finite Automata - Regular Expression and Languages- Properties of Regular Languages – Context Free Grammar and languages – Push down automata - Properties of Context Free languages

UNIT - IV

Data mining: Functionalities – Data preprocessing – Descriptive Data Summarization – Data Cleaning – Data Integration and Transformation – Data Reduction – Data Decartelization and concept Hierarchy Generation - Web Mining: Web content mining, Web structure mining, Web usage mining,

Prescribed Text Book:

1. Ritch Knight , Artificial Intelligence 2nd Edition, Tata McGraw-Hill Edition.
2. E.Hopcroft Rajeev Motwani Jeffrey D Ullman , Introduction to Automata Theory, Languages and Computation – 3rd Edition John
3. Jiawei Han and Micheline Kamber, Data Mining concepts and Techniques –2nd Edition -

SASTRI – 2ND YEAR – 3RD SEMESTER
PART – ii – 2ND & 3RD ELECTIVE – GROUP A
PAPER – 3
HINDI LITERATURE(75+25 = 100 MARKS)

पुस्तक का नाम हिंदी साहित्य का इतिहास

उद्देश्य

1. भक्तिकाल एवं रीतिकाल की प्रमुख प्रवृत्तियों पर सम्यक् डालना।
2. हिंदी साहित्य के इतिहास से अवगत करना।

इकाई - 1

1. भक्तिकाल का नामकरण, 2. भक्ति का उद्भव एवं विकास, 3. भक्तिकाल की प्रमुख परिस्थितियाँ, 4. भक्तिकाल की प्रमुख प्रवृत्तियाँ

इकाई - 2

1. भक्तिकाल की प्रमुख धाराएँ, 2. सगुण धारा (विशेषताएँ एवं व्याख्याएँ), 3. निर्गुण धारा (विशेषताएँ एवं व्याख्याएँ)

इकाई - 3

भक्तिकाल के प्रमुख कवि - कबीदास, जायसी, सूरदास, तुलसीदास

इकाई - 4

1. रीतिकाल का नामकरण, 2. रीतिकाल की समयावधि 3. रीतिकालिन प्रमुख परिस्थितियाँ एवं प्रवृत्तियाँ

इकाई - 4

1. रीतिकाल का नामकरण, 2. रीतिकाल की समयावधि 3. रीतिकालिन प्रमुख परिस्थितियाँ एवं प्रवृत्तियाँ

इकाई - 5

1. रीतिकाल की प्रमुख धाराएँ (रीतिबद्ध, रीतिसिद्ध एवं रीतिमुक्त धारा)
2. रीतिकाल के प्रमुख कवि - केशवदास, बिहारी, घनानंद, भूषण

सहायक पुस्तकें

हिंदी साहित्य का इतिहास - डॉ. नगेंद्र, नोएडा

1. हिंदी साहित्य युग एवं प्रवृत्तियाँ - डॉ - शिवकुमार शर्मा

SASTRI – 3RD YEAR – 5TH SEMESTER
PART – ii – 2ND & 3RD ELECTIVE – GROUP A
PAPER –5
HINDI LITERATURE(75+25 = 100 MARKS)

उद्देश्य

शास्त्री तृतीयवर्ष

1. आधुनिक काल की प्रवृत्तियों को प्रतिपादित करना।
2. गद्य के विविध विधाओं पर प्रकाश डालना।

पुस्तक का नाम

1. हिंदी साहित्य का इतिहास - आधुनिक काल

इकाई - 1

आधुनिक काल का नामकरण

आधुनिक काल की प्रमुख परिस्थितियाँ

आधुनिक काल की प्रवृत्तियाँ

(भारतेन्दु युग, द्विवेदी युग, छायावाद, प्रगतिवाद, प्रयोगवाद)

इकाई -2

आधुनिक गद्य का विकास

हिंदी उपन्यास साहित्य का उद्भव और विकास

इकाई - 3

हिंदी नाटक साहित्य का उद्भव एवं विकास

हिंदी निबंध साहित्य का उद्भव एवं विकास

इकाई - 4

1. आधुनिक हिंदी काव्य का उद्भव एवं विकास

इकाई - 5

1. हिंदी कहानी साहित्य का उद्भव एवं विकास

सहायक पुस्तकें -

हिंदी साहित्य युग और प्रवृत्तियाँ - डॉ. शिवकुमार शर्मा

हिंदी साहित्य का इतिहास - डॉ. नगेंद्र

SASTRI – 3RD YEAR – 5TH SEMESTER
PART – II – 2ND & 3RD ELECTIVE – GROUP A
PAPER –6
HINDI LITERATURE (75+25 = 100 MARKS)

उद्देश्य

1. हिंदी भाषा के इतिहास से लाभान्वित करना।
2. देवनागरी लिपि की वैज्ञानिकता को उजागर करना।

पुस्तक का नाम

हिंदी भाषा का इतिहास - डॉ. धीरेन्द्र शर्मा

इकाई - 1

संसार की भाषाओं का परिवारिक वर्गीकरण
भारोपीय परिवार
आर्य अथवा भारत - ईरानी शाखा

इकाई -2

भारतीय आर्य भाषाओं का इतिहास
प्राचीन भारतीय आर्यभाषाएँ
मध्यकालीन भारतीय आर्यभाषाएँ
आधुनिक भारतीय आर्यभाषाएँ

इकाई - 3

1. हिंदी की कुछ प्रमुख बोलियों का सामान्य परिचय
(खड़ी बोली, ब्रज, अवधी, मैथिली, भोजपुरी)

इकाई - 4

हिंदी शब्द रचना
हिंदी वाक्य रचना

इकाई - 5

1. देवनागरी लिपि की वैज्ञानिकता - आवश्यक सुधार

सहायक ग्रंथ -

1. हिंदी का इतिहास - डॉ. धीरेन्द्र वर्मा, हिंदुस्तानी अकादमी, इलाहाबाद

SASTRI – 3RD YEAR – 5TH SEMESTER
PART – II – 2ND & 3RD ELECTIVE – GROUP A
PAPER –7
HINDI LITERATURE (75+25 = 100 MARKS)

उद्देश्य

शास्त्री तृतीयवर्ष

1. भारतीय एवं पाश्चात्य काव्यशास्त्र पर प्रकाश डालना।
2. रस, छंद, अलंकार, निरूपण से अवगत करना।
3. संस्कृत आचार्यों के काव्य लक्षणों पर विधिवत प्रकाश डालना।

इकाई -1

काव्यशास्त्र -

1. काव्य का स्वरूप 2. काव्य की परिभाषा 3. काव्य के लक्षण, संस्कृत आचार्यों के काव्यलक्षण, हिंदी आचार्यों के काव्य लक्षण

इकाई -2

1. काव्य प्रयोजन 2. शब्दशक्ति - अभिधा, लक्षण और व्यंजना के भेद

इकाई - 3

1. रास - नव रास

इकाई - 4

1. काव्य के रूप -महाकाव्य, खण्डकाव्य

इकाई - 5

- अलंकार - 1. अनुप्रास 2. यमक 3. श्लोक 4. उपमा 5. रूपक 6. उत्प्रेक्षा 7. व्यतिरेक
8. अतिशयोक्ति 9. दृष्टांत 10. विरोधभास
- छंद - 1. चौपाई 2. दोहा 3. सोरठा 4. हरिगीतिका 5. रोला 6. गीतिका 7 द्रुतविलम्बित
8. मालिनी 8. वसंतगीतिका 10. शिखरिणी

सहायक पुस्तकें

- भारतीय एवं पाश्चात्य काव्यशास्त्र - डॉ. देशराजसिंह भाटी
रस छंद अलंकार - विश्वंभर मानव

SASTRI – 3RD YEAR – 5TH SEMESTER
PART – II – 2ND & 3RD ELECTIVE – GROUP A
PAPER – 8
HINDI LITERATURE (75+25 = 100 MARKS)

उद्देश्य

शास्त्री तृतीय वर्ष

1. भाषा विज्ञान के स्वरूप, क्षेत्र एवं अनुप्रयोग से परिचित करना।
2. अपने अपने अजनबी विषय वस्तु से अवगत करना।

पुस्तकें -

1. भाषाविज्ञान
2. अपने अपने अजनबी अज्ञेय

इकाई - 1

1. भाषाविज्ञान - परिभाषा
2. भाषाविज्ञान - विज्ञान है या कला

इकाई - 2

मनोविज्ञान, व्याकरण और भाषा विज्ञान
भाषा विज्ञान की शाखाएँ (परिचय)

इकाई - 3

1. ध्वनि विज्ञान 2. शब्दा विज्ञान 3. रूप विज्ञान
4. वाक्यविज्ञान 5. अर्थविज्ञान

इकाई - 4

व्याख्या - अपने अपने अजनबी (अज्ञेय)

इकाई - 5

आलोचना - अपने अपने अजनबी (अज्ञेय)

सहायक पुस्तकें

1. भाषा विज्ञान - डॉ. भोलानाथ तिवारी, किताब महल 21 ए, सहोजिनी नायडू मार्ग, इलाहाबाद
2. अपने अपने अजनबी - अज्ञेय

National Sanskrit University, Tirupati
(Deemed University)
M.A. Hindi Course Syllabus

First semester प्रथम सत्र

Hin – 1.1 हिंदी साहित्य का इतिहास - (आदिकाल से रीतिकाल तक)

Hin – 1.2 सामान्य भाषा विज्ञान

Hin – 1.3 प्राचीन और मध्यकालीन हिंदी काव्य - 1

Hin – 1.4 भारतीय साहित्य - 1

Hin – 1.5 भारतीय काव्य - शास्त्र

Second Semester - दूसरा सत्र

Hin – 2-1 हिंदी साहित्य का इतिहास -2 (आधुनिककाल)

Hin – 2-2 हिंदी भाषा का इतिहास और संरचना

Hin – 2-3 प्राचीन और मध्यकालीन हिंदी काव्य - 2

Hin – 2-4 भारतीय साहित्य - 2

Hin – 2-5 आधुनिक साहित्यशास्त्र

Third Semester - तीसरा सत्र

Hin – 3-1 आधुनिक हिंदी काव्य

Hin – 3-2 आधुनिक हिंदी गद्य (कथा साहित्य और निबंध)

Hin – 3-3 अनुवाद सिद्धांत और प्रयोग

Hin – 3-4 प्रयोजनमूलक हिंदी और संसाधक हिंदी

Hin – 3-5 हिंदी पत्रकारिता और मीडिया लेखन

Fourth Semester चौथा सत्र

Hin – 4-1 समकालीन हिंदी कविता

Hin – 4-2 आधुनिक हिंदी गद्य - 2

Hin – 4-3 हिंदी भाषा शिक्षण

Hin – 4-4 अद्यतन साहित्यिक विमर्श

Hin – 4-5 लघु शोध - प्रबंध (अनुवाद / पटकथा लेखन)

सूचना - प्रत्येक कोर्स के कुल अंक - 100

आंतरिक मूल्यांकन - 30 (संगोष्ठी / शैक्षिकी / आंतरिक परीक्षा के माध्यम से

निरंतर मूल्यांकन पद्धति अपनाई जायेगी।)

सत्रांत परीक्षा - 70 अंक

M.A. हिंदी प्रथम वर्ष (पेपर -1)

उद्देश्य

1. हिंदी साहित्य का इतिहास उद्भव एवं विकास पर सम्यक प्रकाश डालना।
2. हिंदी साहित्य के इतिहास की अवधारणाओं से अवगत करना।
3. आदिकाल से रीतिकाल तक प्रमुख प्रवृत्तियों एवं परिस्थितियों को उजागर करना।
4. हिंदी साहित्य की भूमिका पर प्रकाश डालना।
5. भारतीय दार्शनिक चिंतन से अवगत करना।

इकाई - 1

हिंदी साहित्य का इतिहास - साहित्य के इतिहास की अवधारणा, हिंदी इतिहास लेकिन की परंपरा - काल विभाजन एवं नामकरण की समस्या

हिंदी साहित्य का आदिकाल (वीरगाथाकाल) - उदय की पृष्ठभूमि (सामाजिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक) पूर्ववर्ती साहित्यिक परम्पराएँ - आदिकालीन हिंदी का सिद्ध नाथ, जैन व अन्य साहित्य - रसोकाव्य एवं अन्य साहित्यिक सामग्री

इकाई - 2

आदिकालीन काव्य की प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ - धार्मिकता, वीरगाथात्मकता शृंगारिकता एवं अन्य - भाषा, छंद, कथान रूढियाँ, काव्य रूप, शैलियाँ
आदिकाल का सामाजिक - सांस्कृतिक पक्ष

इकाई - 3

मध्यकालीन परिवेश और भट्टिकालीन आंदोलन के सामाजिक - सांस्कृतिक कारण
भट्टीत आंदोलन का दर्शन एवं सगुण - निर्गुण की अवधारणा
निर्गुण भक्ति साहित्य

1. संत काव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवि
2. कृष्णा भक्ति काव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवि

इकाई - 5

रीति की अवधारणा, रीतिबद्ध, रीतिमुक्त और रीति सिद्ध काव्य
रीतिकालीन साहित्य की सामाजिक, राजनैतिक और सांस्कृतिक पृष्ठभूमि
रीतिकालीन साहित्य की प्रमुख प्रवृत्तियाँ एवं प्रमुख कवि
सहायक ग्रंथ

1. रामचंद्र शुक्ल - हिंदी साहित्य का इतिहास, नागरी प्रचारिणी सभा, काशी (वाराणसी) 1969
2. रामस्वरूप चतुर्वेदी - हिंदी साहित्य और संवेदना का विकास, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद 1986

HIN 1.2 सामान्य भाषा विज्ञान

उद्देश्य

1. भाषा विज्ञान की विभिन्न शाखाओं पर सम्यक प्रकाश डालना।
2. अनुप्रयुक्त भाषा विज्ञान की उपयोगिता से लाभान्वित करना।
3. ध्वनि विज्ञान पर प्रकाश डालना।

इकाई - 1

भाषा की परिभाषा, भाषा के लक्षण, भाषा विज्ञान के प्रकाश, एककालिक, कालक्रमिक, सैद्धांतिक, अनुप्रयुक्त, समाज भाषा विज्ञान और मनोभाषा विज्ञान, भाषावैज्ञानिक अध्ययन की इकाइयाँ।

इकाई - 2

स्वन विज्ञान शाखाएँ, औच्चारिक ध्वनि विज्ञान, वागेन्द्र और उच्चारण प्रक्रिया और ध्वनियों का वर्गीकरण, सांवहनिक ध्वनि विज्ञान, श्रावणिक ध्वनि, स्वन स्वनिम और संस्कार स्वनिम विश्लेषण के सिद्धांत।

इकाई - 3

रूप विज्ञान - रूप रूपिम और संरूप, रूपिम निर्धारण के सिद्धांत, प्रकार, शब्द वर्ग और व्याकरणिक कोटियाँ।

इकाई - 4

वाक्य विज्ञान - वाक्य, वाक्य के प्रकार, वाक्य विश्लेषण की प्रमुख पद्धतियाँ, प्रोत्ति अर्थ और स्वरूप।

इकाई - 5

अर्थ विज्ञान - अर्थ की अवधारणा, शब्द और अर्थ का सम्बन्ध, अर्थ, पर्यायता, विलोमता, अनेकार्थता, अर्थ परिवर्तन।

सहायक ग्रन्थ सूची -

1. भोलानाथ तिवारी, भाषा विज्ञान, किताव महल, इलाहाबाद।
2. बाबूराम सक्सेना, सामान्य भाषा विज्ञान, हिंदी साहित्य संपेलन, इलाहाबाद।

HIN 1.3 प्राचीन एवं मध्यकालीन हिंदी काव्य -1

उद्देश्य

1. प्राचीन एवं मध्य कालीन हिंदी काव्यगत विशेषताओं पर प्रकाश डालना।
2. स्वछंद काव्यधारा से अवगत करना।

इकाई - 1

प्राचीन हिंदी साहित्य का स्वरूप
सगुण एवं निर्गुण भक्ति का साम्य वैषम्य
मध्यकालीन काव्य में मुसलमान कवियों का योगदान

इकाई - 2

विद्यापति के चयनित पद
कबीर के चयनित साखी और पद

इकाई - 3

जायसी का पद्मावत - चयनित अंश

इकाई - 4

तुलसी दास - रामचरित मानस (बालकांड, सुंदरकांड के चयनित अंश)

इकाई - 5

सूरदास - सूर पंचरत्न से चयनित अंश

सहायक ग्रंथ

1. तुलसीदास, रामचरित मानस, गीताप्रेस गोरखपुर
2. हजारप्रसाद द्विवेदी, कबीर, रामकमल प्राकशन, नई दिल्ली
3. आचार्य रामचंद्रशुक्ल, जायसी ग्रंथावली, नागरी प्रचारिणी सभा, काशी।
4. हजारप्रसाद द्विवेदी, सूर साहित्य, रामकमल प्रकाशन, नई दिल्ली।

HIN 1.4 भारतीय साहित्य

उद्देश्य

1. भारतीय साहित्य की प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताओं पर सम्यक् प्रकाश डालना।
2. वेद, उपनिषद्, ब्राह्मण, ग्रंथों का परिचय कराना।
3. संस्कृत साहित्य का उद्भव एवं विकास को उजाकर करना।
4. संस्कृत के पांच महाकाव्यों के महत्त्व पर प्रकाश डालना।

इकाई - 1

भारतीय साहित्य की अवधारणा, स्वरूप, भारतीयता की संकल्पना,

इकाई - 2

भारतीयता की मूलभूत प्रवृत्तियाँ विशेषताएँ

इकाई - 3

संस्कृत साहित्य का उद्भव और विकास, वेद, उपनिषद् एवं ब्राह्मण ग्रंथों का संक्षिप्त परिचय।

इकाई - 4

संस्कृत के पंच महाकाव्य - संक्षिप्त परिचय।

इकाई - 5

संस्कृत गद्य साहित्य - नाट्य साहित्य, संस्कृत का अद्यतन साहित्य

सहायक ग्रंथ सूची -

1. रामविलास शर्मा, भारतीय साहित्य की भूमिका, साहित्य अकादमी, नई दिल्ली।
2. रामविलास शर्मा, समकालीन भारतीय साहित्य, साहित्य अकादमी, नई दिल्ली।

HIN 1.5 भारतीय काव्य शास्त्र

उद्देश्य

1. भारतीय काव्यशास्त्र पर सम्यक् प्रकाश डालना।
2. काव्यशास्त्र के विविध सम्प्रदायों से अवगत करना।

इकाई - 1

1. भारतीय काव्य शास्त्र का विकासक्रम
2. काव्य के लक्षण, काव्य हेतु, काव्य - प्रयोजन, शब्दशक्ति, काव्य के प्रकार

इकाई - 2

रस सिद्धान्त - रस का स्वरूप, रस सामग्री, रस निष्पत्ति, साधारणीकरण, साहित्य में रस का महत्त्व

इकाई - 3

1. अलंकार सिद्धान्त - स्वरूप, महत्त्व, वर्गीकरण
2. रीति सिद्धान्त - रीति की अवधारणा, प्रमुख का लक्षण, प्रमुख रीतियाँ

इकाई - 5

ध्वनि सम्प्रदाय - स्वरूप एवं महत्त्व

सहायक ग्रन्थ

1. देवेंद्र नाथ शर्मा, पाश्चात्य काव्य शास्त्र, नेशनल पब्लिकेशन हाउस, नई दिल्ली
2. डॉ. नगेंद्र, रस सिद्धान्त, नेशनल पब्लिकेशन हाउस, नई दिल्ली

HIN 2.1 हिंदी साहित्य का इतिहास -(आधुनिककाल)

उद्देश्य

1. आधुनिक हिंदी काव्य की विशेषतायें एवं प्रवृत्तियों को उजागर करना।
2. हिंदी गद्य की अन्य विधाओं से अवगत करना।
3. हिंदी उपन्यास, कहानी, नाटक का उद्भव एवं विकास क्रम पर सम्यक प्रकाश डालना।

इकाई -1

आधुनिक काल की युगीन परिस्थितियाँ, हिंदी जातीयता की अवधारणा और हिंदी नवजागरण, भारतेंदुमंडल और भारतेंदुकालीन साहित्य की विशेषता, हिंदी में आधुनिक गद्य का उदय और विकास

इकाई - 2

आधुनिक हिंदी काव्य की विशेषताएँ एवं प्रवृत्तियाँ, भारतेंदुयुगीन काव्य, द्विवेदी युगीन काव्य, छायावाद, प्रगतिवाद, अकविता, नयी कविता, नए विमर्श की कविता।

इकाई - 3

हिंदी उपन्यास का उद्भव और विकासक्रम -प्रेमचंद्रपूर्व हिंदी उपन्यास, प्रेमचंद्र युगीन, हिंदी उपन्यास,समकालीन हिंदी उपन्यास, समकालीन विमर्श और हिंदी उपन्यास।

हिंदी कहानी का उद्भव और विकासक्रम - आरंभिक हिंदी कहानी, प्रेमचंद्र युगीन हिंदी कहानी - प्रेमचंद्रोत्तर हिंदी कहानी, समकालीन हिंदी कहानी, समकालीन विमर्श और हिंदी कहानी।

इकाई - 4

हिंदी नाटक, एकांकी और रंगमंच - विकास के चरण और प्रमुख नाटककार

इकाई - 5

हिंदी निबंध - उद्भव और विकास, प्रकार और प्रमुख निबंधकार, हिंदी आलोचना उद्भव और विकास, प्रमुख आलोचक, हिंदी गद्य की अन्य विधाएँ - रेखाचित्र, संस्मरण, आत्मकथा, जीवनी, यात्रावृत्तांत और रिपोतार्ज।

सहायक ग्रंथ

1. रामचंद्र शुक्ल -हिंदी साहित्य का इतिहास, नगरी प्रचारिणी सभा, काशी (वाराणसी), 1969
2. रामस्वरूप चतुर्वेदी - हिंदी साहित्य और संवेदना का विकास, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद 1986
3. बच्चन सिंह - हिंदी साहित्य का दूसरा साहित्य, राधाकृष्ण प्रकाशन, दिल्ली, 1996

HIN 2.2 हिंदी भाषा का इतिहास और संरचना

उद्देश्य

1. मानक हिंदी स्वरूप को उजागर करना।
2. हिंदी भाषा की संरचना पर प्रकाश डालना।
3. हिंदी भाषा का इतिहास को प्रतिपदित करना।
4. शुद्धलेखन कौशल का विकास करना।

इकाई - 1

भारतीय भाषा परिवार, भारतीय आर्य भाषाओं का विकास, हिंदी भाषा का ऐतिहासिक विकासक्रम

इकाई - 2

हिंदी का क्षेत्र, हिंदी की प्रमुख उपभाषाएँ, हिंदी की प्रमुख बोलियाँ

इकाई - 3

हिंदी की ध्वनि संरचना, हिंदी की रूप संरचना

इकाई - 4

हिंदी की वाक्य संरचना, हिंदी लिपि संरचना (हिंदी वर्तनी के नियम)
नागरी लिपि का विकास- नागरी लिपि की वैज्ञानिकता

इकाई - 5

हिंदी शब्द समूह, हिंदी का आधुनिकीकरण, मानकीकरण

सहायक ग्रंथ सूची

1. भोलानाथ तिवारी, भाषा विज्ञान, किताब महल, इलाहाबाद।
2. भोलानाथ तिवारी, हिंदी भाषा का इतिहास, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली।
3. भोलानाथ तिवारी. हिंदी भाषा की संरचना, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली।

HIN 2.3 प्राचीन और मध्यकालीन हिंदी काव्य - 2

उद्देश्य

1. रीतिकाल के प्रमुख कवियों से परिचित करना।
2. रीतिकाल की प्रमुख प्रवृत्तियों से अवगत करना।
3. रीतिमुक्त काव्यधारा की विशेषताओं पर सम्यक् प्रकाश डालना।

इकाई -1

रीतिकाल के प्रमुख कवि, रीतिकाल की प्रमुख प्रवृत्तियाँ
रीतिमुक्त काव्यधारा की विशेषताएँ, रीतिकाव्य के मूल स्रोत

इकाई - 2

केशवदास चयनित काव्यांश

इकाई - 3

बिहारी - बिहारी रत्नाकर से चयनित दोहे।

इकाई - 4

घनानंद - चयनित काव्यांश

इकाई - 5

भूषण - चयनित काव्यांश

सहायक ग्रंथ सूची

1. तुलसीदास, रामचरितमानस, गीता प्रेस, गोरखपुर।
2. हजारी प्रसाद त्रिवेदी, कबीर, राजमहल प्रकाशन, नई दिल्ली।
3. बच्चन सिंह, बिहारी का नव मूल्यांकन।

HIN 2.4 भारतीय साहित्य - 2

उद्देश्य

1. तेलुगु भाषा एवं साहित्य का इतिहास पर प्रकाश डालना।
2. भारतीय साहित्यिक विमर्श को उजागर करना।
3. भारतीय साहित्य की भूमिका को स्पष्ट करना।

इकाई - 1

तेलुगु भाषा और साहित्य का इतिहास - (आरम्भ से हास युग तक), काल विभाजन, नामकरण, विविध युगों का वर्गीकरण और उनका परिचय

इकाई - 2

तेलुगु का आधुनिक साहित्य, तेलुगु की आधुनिक कविता - विविध काव्यान्दोलन और कवी तथा उनकी रचनाएँ,

इकाई - 3

तेलुगु की गद्य विधाओं का विकास विविध रचनाकार और उनकी रचनाएँ

इकाई - 4

भारतीय नवजागरण साहित्य, भारतीय स्वच्छंदतावादी साहित्य, भ्रैती प्रगतिशील साहित्य

इकाई - 5

भारतीय साहित्यिक विमर्श, दलित, स्त्री,परिस्थितिक विमर्श आदि

सहायक ग्रन्थ सूची

1. रामविलास शर्मा, भारतीय साहित्य की भूमिका, साहित्य अकादमी, नई दिल्ली।
2. रामविलास शर्मा, समकाली भारतीय साहित्य, साहित्य अकादमी, नई दिल्ली।
3. के. सच्चिदानंद, भारतीय साहित्य, राजकमल प्रकाश, नई दिल्ली।

HIN 2.5 आधुनिक काव्य शास्त्र

उद्देश्य

1. पाश्चात्य काव्य में वर्णित विभिन्न सिद्धांतों को उजागर करना।
2. आधुनिक काव्य शास्त्र की विशेषताओं को प्रतिपादित करना।
3. नयी समीक्षा पर सम्यक् प्रकाश डालना।

इकाई - 1

प्लेटो का काव्य सिद्धांत
अरस्तु का काव्य सिद्धांत (अनुकरण और विरेचन)।

इकाई - 2

वड्सवर्थ का सिद्धांत (काव्य भाषा)
कॉलरिज काव्य सिद्धांत (कल्पना और फैंटसी)

इकाई - 3

आई. ए. रिचर्ड्स का काव्य सिद्धांत, (मूल्य सिद्धांत)
टी. यस्. इलियट का काव्य सिद्धांत

इकाई - 4

मार्क्सवादी काव्य सिद्धांत,
मनोविश्लेषणवादी काव्य सिद्धांत,
नयी समीक्षा, संरचनावाद,

इकाई - 5

उत्तर संचरनावाद,
आधुनिकतावाद,
उत्तर आधुनिकतावाद
बिंबवाद

सहायक ग्रन्थ सूची

1. देवेंद्र नाथ शर्मा, पाश्चात्य काव्य शास्त्र, नेशनल पब्लिसिंग हाउस, नई दिल्ली।
2. निर्मला जैन, नयी समीक्षा के प्रतिमान, नेशनल पब्लिसिंग हाउस, नई दिल्ली।
3. गोविंद त्रिगुणायत, शास्त्रीय समीक्षा के सिद्धांत , भरैती साहित्य मंदिर, नई दिल्ली।

HIN 3.1 आधुनिक हिंदी काव्य

उद्देश्य

1. आधुनिक हिंदी काव्य की काव्यगत विशेषताओं पर प्रकाश डालना।
2. कविता के नए प्रतिमान उजागर करना।
3. रचना कौशल का विकास करना।

इकाई - 1

मैथिलीशरण गुप्त - साकेत (नवमसर्ग प्रथम भाग)

जयशंकर प्रसागद - कामायनी (चिंता और श्रद्धा सर्ग)

सूर्यकांत त्रिपाठी निराला - राम की शक्ति पूजा

इकाई - 2

समुन्नानंद पंत - नौका विहार, ताज

महादेव वर्मा - मधुर मधुर मेरे दीपक जल, मैं नीर भरी दुःख की बदली

इकाई - 3

दिनकर परशुराम की प्रतीक्षा, हिमालय के प्रति

इकाई - 4

अज्ञेय - नदी के द्वीप, नया कवि आत्मस्वीकार

इकाई - 5

धर्मवीर भारती - टूटा पहिया, कविता की मौत

सहायक ग्रन्थ सूची

1. कविता के नये प्रतिमान - डॉ. नामवर सिंह।
2. नयी कविता का आत्म - संघर्ष - मुक्तिबोध ।
3. समकालीन कविता व्याकरण - परमानंद श्रीवास्तव।
4. कविता का जनपद अशोक वाजपेयी।
5. नयी कविता और अस्तित्ववाद रमविलास शर्मा।

HIN 3.2 आधुनिक हिंदी गद्य (कथा साहित्य और निबंध)

उद्देश्य

1. कथा साहित्य एवं निबंध विधा के प्रमुख तत्वों पर प्रकाश डालना।
2. आधुनिक हिंदी गद्य से परिचित करना।
3. कहानी एवं उपन्यास लेकिन शैली का विकास करना।

इकाई - 1

हिंदी कहानी के प्रमुख तत्व

निम्न कहानीकार एवं उनकी चयनित कहानियों का विशिष्ट एवं आलोचनात्मक अध्ययन

चंद्रधर शर्मा गुलेरी	-	उसने कहा था
प्रेमचंद	-	स्वामिनी
जयशंकर प्रसाद	-	आकाशदीप
जैनेन्द्र	-	पाजेब
अज्ञेय	-	सेब और देव
यशपाल	-	परदा

इकाई - 2

निम्न कहानीकार एवं उनकी चयनित कहानियों का विशिष्ट एवं आलोचनात्मक अध्ययन

भीष्म साहनी	-	चीफ की दावत
कमलेश्वर	-	देवा की माँ
राजेंद्र यादव	-	बिरादरी बाहर
अमरकांत	-	दोपहर का भोजन
निर्मल वर्मा	-	परिंदे
मातृभंडारी	-	मैं हर गई

इकाई - 3

उपन्यास के तत्व एवं भेद (विषय वस्तु एवं कथानक के आधार पर)

गोदान	-	प्रेमचंद
आश्रितों का विद्रोह	-	नरेंद्र कोहली

इकाई - 4

निबंध के तत्व

भारतेन्दु हरिश्चन्द्र	-	भारतोन्नति कैसे हो सकती है
सरदार पूर्ण सिंह	-	मजदूर और प्रेम
रामचंद्र शुक्ल	-	श्रद्धा - भक्ति

इकाई - 5

हजारी प्रसाद त्रिवेदी	-	अशोक के फूल
नंददुलारे वाजपेयी	-	आदमी का मर्म
हरिश्चकर परसाई	-	अकाल उत्सव

सहायक ग्रंथ सूची

1. हिंदी उपन्यास एक अंतर्गता, रामदरश मिश्र, राजकमल नई दिल्ली।
2. हिंदी उपन्यास का इतिहास, गोपाल राय, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली।
3. कुथ कहानियाँ कुछ विचार।
4. एक दुनिया समानांतर, राजेंद्र यादव, राधा कृष्णा प्रकाशन, नई दिल्ली।

HIN 3.3 अनुवाद सिद्धांत और प्रयोग

उद्देश्य

1. अनुवाद सिद्धांत एवं अनुप्रयोग से लाभान्वित करेगा।
2. अनुवाद प्रक्रिया और भूमिका पर सम्यक प्रकाश डालना।
3. विद्यार्थियों में अनुवादज प्राविधि द्वारा रोडगारोन्मुख अभ्यास हेतु प्रेरित करना।

इकाई - 1

अनुवाद की परंपरा, क्षेत्र एवं महत्त्व
अनुवाद का अर्थ, परिभाषा और सिद्धांत
अनुवाद के प्रकार

इकाई - 2

स्रोत भाषा और लक्ष्य भाषा - लेखक, अनुवादक एवं पाठक
अनुवाद की प्रक्रिया
अनुवाद की समस्याएँ एवं सीमाएँ

इकाई - 3

अनुवाद के उपकरण, कोशों के प्रयोग की विधि, पारिभाषिक शब्दावली की निर्माण प्रक्रिया

इकाई - 4

लिप्यंतरण, लिप्यंकन और आशु अनुवाद, अनुवादक के गुण एवं दायित्व, अनुवाद समीक्षा

इकाई - 5

अनुवाद अभ्यास
भारतीय भाषाओं से हिंदी में अनुवाद (साहित्यिक एवं प्रशासनिक)

सहायक ग्रन्थ सूची

1. कृष्ण कुमार गोस्वामी, अनुवाद विज्ञान की भूमिका, रामकमल प्रकाशन, नई दिल्ली।
2. डॉ. भोलानाथ तिवारी, अनुवाद विज्ञान, किताब महल, नई दिल्ली।
3. डॉ. सुरेश कुमार, अनुवाद सिद्धांत की रूप रेखा, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली।
4. रीतारानी पालीबाल, अनुवाद प्रक्रिया और परिदृश्य, वाणी प्रकाशनस, नई दिल्ली।

HIN 3.4 प्रयोजनमूलक और संसाधक हिंदी

उद्देश्य

1. प्रयोजनमूलक हिंदी सिद्धांत एवं प्रयोग से अवगत करना।
2. कम्प्यूटर के भाषक अनुप्रयोग से लाभान्वित करना।
3. व्यावहारिक हिंदी एवं रचना पर सम्यक प्रकाश डालना।

इकाई -1

प्रयोजनमूलक भाषा की अवधारणा, प्रयोजनमूलक भाषा और प्रयुक्ति की संकल्पना, हिंदी की प्रमुख प्रवृत्तियाँ सामान्य परिचय

इकाई - 2

कार्यालयी हिंदी - भारतीय संविधान में हिंदी, राजभाषा नियम, कार्यालयी हिंदी का स्वरूप, क्षेत्र कार्यालयी पत्राचार, टिप्पणी और मसौदा लेखन

इकाई - 3

प्रयोजनमूलक हिंदी - व्यावहारिक पक्ष(विभिन्न प्रयुक्ति क्षेत्र से सम्बन्धित पारिभाषिक शब्दावली और अभिव्यक्तियों के सन्दर्भ में)।

इकाई - 4

विभिन्न हिंदी सॉफ्टवेयर, इंटरनेट कार्यप्रणाली, रखरखाव और उपयोग कला

सहायक ग्रन्थ सूची -

1. कम्प्यूटर और हिंदी, डॉ. हरिमोहन, तक्षशिला प्रकाशन नई दिल्ली।
2. कंप्यूटर परिचय, अरुण कपूरस हिंदी बुक सेंटर, नई दिल्ली।
3. गोल्ड इंटरनेट, बादल कुमार शर्मा, हिंदी बुक सेंटर, नई दिल्ली।
4. प्रयोजनमूलक हिंदी, डॉ. शिवनारायण, श्री नटराज प्रकाशन, नई दिल्ली।

HIN 3.5. हिंदी पत्रकारिता और मीडिया लेखन

उद्देश्य

1. हिंदी पत्रकारिता के विविध अयाम उजागर करना।
2. समाचार, फीचर लेखन एवं संपादन कला का विकास करना।
3. मीडिया लेखन के सिद्धांतों से परिचित करना।

इकाई - 1

पत्रकारिता का उद्भव एवं विकास, साहित्य और पत्रकारिता का सम्बन्ध, हिंदी पत्रकारिता का इतिहास, राष्ट्रीय आंदोलन और हिंदी पत्रकारिता, पत्रकारिता व्यवसाय बनाम व्यवसायीकरण, मीडिया और समाज, पत्रकारिता के प्रकार, हिंदी की प्रमुख पत्र - पत्रिकाएँ हिंदी के प्रमुख पत्रकार

इकाई - 2

जनसंचार की अवधारण और प्रकार, प्रिंट मीडिया, इलेक्ट्रॉनिक मीडिया इंटरनेट, रेडियो, दूरदर्शन, फिल्म निर्माण, केबल

इकाई -3

मीडिया लेखन के मूलभूत सिद्धांत, संचार के विविध माध्यमों के लिए लेखन के सिद्धांत प्रकार एवं विषय - वस्तु, प्रिंट मीडिया के लेखन समाचार, सम्पादकीय लेखन, फीचर, वार्ता, साक्षात्कार, विविध विषयों पर विशिष्ट लेखन, विज्ञापन लेखन

इकाई - 4

रेडियो के लिए लेखन - पटकथा (कार्यक्रम हेतु), समाचार, रिपोर्टिंग फीचर, परिचर्चा, संवाद लेखन, विज्ञापन, नाटक - विविध विषयों पर विशिष्ट लेखन, सम्पादन एवं प्रोडक्शन

इकाई - 5

टेलिविजन एवं सिनेमा के लिए लेखन - पटकथा लेखन, दृश्यीकरण, दृश्यलेखन की विशिष्टताएँ, धारावाहिक वृत्त चित्र, विज्ञापन लेखन साक्षात्कार

सहायक ग्रन्थ सूची

1. हिंदी पत्रकारिता, डॉ. कृष्ण बिहारी मिश्रा, भारतीय ज्ञानपीठ प्रकाशन, नईदिल्ली।
2. हिंदी पत्रकारिता विविध आयाम , डॉ. वेदप्रताप वैदिक, नेशनल पब्लिसिंग हाउस, नई दिल्ली।
3. प्रेस विधि, डॉ. नंदकिशोर, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।

HIN 4.1 समकालीन हिंदी कविता

उद्देश्य

1. समकालीन हिंदी कविता का स्वरूप एवं प्रवृत्तियों पर सम्यक प्रकाश डालना।
2. नयी कविता एवं बिम्ब को उजागर करना।
3. स्वानुभूति की अभिव्यक्तियों का विकास करना।

इकाई - 1

समकालीन हिंदी कविता का सामान्य परिचय, प्रमुख प्रवृत्तियाँ, रचनाएँ और कवि।

इकाई - 2

धूमिल, राजकमल चौधरी, विश्वनाथ प्रसाद तिवारी, विजयदेवनारायण साही

इकाई - 3

केदारनाथ सिंह, रघुवीर सहाय - चयनित काव्यांश।

इकाई - 4

अरुण कमल, मंगलेश डबराल, कात्यायनी, ज्ञानेंद्र प्रति, अनामिका चयनित काव्यांश।

इकाई - 5

राजेश रेड्डी, आदेश्वर राव, आलूरी बैरागी, परिचय दस, निर्मला पुतुल - चयनित काव्यांश।

सहायक ग्रन्थ सूची

1. समकालीन कविता का व्याकरण, परमानंद श्रीवास्तव, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली।
2. नयी कविता की भूमिका, डॉ. कृष्ण दत्त पालीवाल।
3. समकालीन कविता का तर्कशास्त्र, विश्वनाथ प्रसाद तिवारी, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली।
4. नई कविता और बिंब, केदार नाथ सिंह, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली।

HIN 4.2 आधुनिक हिंदी गद्य - 2

उद्देश्य

1. आधुनिक हिंदी गद्य पर प्रकाश डालना।
2. हिंदी नाटक में वर्णित विषयवस्तु से अवगत करना।
3. विद्यार्थियों में अभिनयकला, प्रदर्शनकला का विकस करना।

इकाई 1.

चन्द्रगुप्त, आधे, अधूरे, महाभारत की एक सांझ, ताम्बे की कीड़े - तात्विक विश्लेषण।

इकाई - 2

प्रवास की डायरी कुछ विशिष्ट पत्रे - हरिवंशराय बच्चन, रेखा चित्र सोना महादेवी वर्मा,

इकाई - 3

संस्मरण - जीवन निर्माता अध्यापक जगदीशचंद्र माथुर रिपोतार्ज - ऋणजल, धन, जल
फणीश्ररनाथ रेणु।

इकाई - 4

जीवनी आवारा मसीहा विष्णु प्रभारकर

इकाई - 5

हरिशंकर परसाई हनुमानजी रेल में, रविंद्रनाथ त्यागी - देवराज के पेड, नरेंद्र कोहली -
जगाने का अपराध।

सहायक ग्रन्थ सूची

1. हिंदी रंगकर्म - दशा और दिशा, जयदेव तनेजा
2. हिंदी नाटक - पहचान और परक, इन्द्रनाथ मदान।

HIN 4.3 हिंदी भाषा शिक्षण

उद्देश्य

1. हिंदी भाषाशिक्षण की प्रकृति एवं प्रयोजन पर विधिवत प्रकाश डालना।
2. श्रवण, वचन, पठन एवं लेखन कौशल का विकास करना।
3. हिंदी शिक्षण में भाषिक सम्प्रेषणपरक आयामों को उजागर करना।

इकाई - 1

भाषा शिक्षण - प्रकृति और प्रयोजन, भाषा शिक्षण के सन्दर्भ मातृभाषा और द्वितीयभाषा

इकाई -2

भाषा शिक्षण का इतिहास, भाषा विज्ञान और भाषा शिक्षण, व्यतिरेकी विश्लेषण और तृटि विश्लेषण हिंदी भाषाशिक्षण में तृटि विश्लेषण का योगदान।

भाषा शिक्षण के सिद्धांत

इकाई - 3

भाषा कौशल, श्रवण कौशल, वाचन कौशल, पठन कौशल, लेखन कौशल - द्वितीय भाषा शिक्षण की विधियाँ, अनुवाद विधि, व्यतिरेकी, विधि, प्रत्यक्ष विधि, द्विभाषिक विधि, हिंदी शिक्षण में भाषिक सम्प्रेषणपरक आगम।

भाषा शिक्षण में दृश्य, श्रव्य उपकरण और भाषा प्रयोगशाला।

इकाई - 4

हिंदी भाषा शिक्षण के लिए विविध प्रकार की शिक्षण सामग्री का निर्माण, भाषा मूल्यांकन और परिक्षण, परिक्षण सामग्री और उसका निर्माण।

इकाई - 5

द्वितीय भाषा हिंदी शिक्षण में साहित्य शिक्षण और प्रयोजनमूलक भाषा शिक्षण समस्याएँ और समाधान।

संदर्भ ग्रंथ

1. अन्य भाषा शिक्षण के कुछ पक्ष, सं. अमर बहादुर सिंह
2. हिंदी शिक्षण, जयनारायण कौशिक, हरियाणा साहित्य अकादमी, पंचकूला
3. भाषाशिक्षण, रवीन्द्रनाथ श्रीवास्तव, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली
4. भाषा शिक्षण सिद्धान्त और प्रविधि, मनोरम गुप्ता, केन्द्रीय हिंदी संस्थान आगरा।

HIN 4.4 अद्यतन साहित्य विमर्श

उद्देश्य

1. स्त्री विमर्शमूलक साहित्य लेखन पर सम्यक् प्रकाश डालना
2. हिंदी साहित्य में दलित विमर्शमूलक साहित्य को उजागर करना।
3. आदिवासी चेतना को उद्घाटित करना।

इकाई - 1

स्त्री विमर्श - उदय - स्थापनाएँ, नारीवादस, स्त्री, मूर्ति आंदोलन का इतिहास, स्त्री विमर्श लेखन अपने अपने चेहरे (प्रभाखेतान)

इकाई - 2

पितृसत्ता की उत्पत्ति एवं विचारधारा, नारीवागद के प्रकार तथा सिद्धान्त, स्त्रीत्व, पुरुषत्व समानता, सशक्तिकरण

इकाई - 3

दलित विमर्श - उदय - स्थापनाएँ, दलितवाद, दलितमुक्ति आंदोलन का इतिहास, दलित विमर्श लेखन चयनित अंश।

इकाई - 4

दलित साहित्य की सामाजिक प्रतिबद्धता, दलित साहित्य की शिल्पगत प्रवृत्तियाँ - भाषा, बिम्ब, प्रतीक, मिथक, हिंदी काव्य में दलित पीडा की अभिव्यक्ति, हिंदी समीक्षा और दलित साहित्य।

इकाई - 5

आदिवासी विमर्श - अवधारणा और स्वरूप, आदिवासी, चेतना, मौखिक एवं लिखित साहित्य परम्परा, आदिवासी दर्शन एवं वैचारिकता, बोलियाँ, भाषाएँ, समकालीन हिंदी साहित्य में आदिवासी विमर्शमूलक साहित्य लेखन

सहायक ग्रन्थ सूची

1. दलित चेतना - साहित्यिक एवं सामाजिक सरोकार, रमणीक गुप्ता।
2. दलित साहित्य का सौंदर्य शास्त्र, ओमप्रकाश वाल्मीकि।
3. चेतना के स्वर, एन सिंह, अभिरुचि प्रकाशन, दिल्ली
4. आदिवासी अस्मिता का संकट रणिका गुप्ता

HIN 4.5 लघुशोध प्रबंध अनुवाद

1. नवीन विषयों की खोज करना।
2. वैज्ञानिक कार्य विधि के उपयोग द्वारा शोध प्रबंध का निर्माण करना।
3. विज्ञान पर आधारित वस्तु परक ज्ञान प्राप्त करना।
4. व्यवस्थित प्रयत्न द्वारा सिद्धांतों का निर्माण करते हुए लघुशोध प्रबंध का निर्माण करना।

National Sanskrit University, Tirupati
Acharya Hindi Soft course Syllabus
Paper -5 (optional Subjects) First Semester

हिंदी साहित्य का इतिहास (आदिकास से आधुनिक काल तक)

उद्देश्य

1. हिंदी साहित्य के इतिहास की प्रासंगिकता को उद्घाटित करना।
2. आदिकालीन हिंदी के स्वरूप पर सम्यक् प्रकाश डालना।
3. प्रमुख सगुण एवं निर्गुण सम्प्रदाय तथा सूफी काव्य की प्रमुख विशेषताओं को उजागर करना।
4. उपन्यास, कहानी एवं नाटक के उद्भव एवं विकास पर प्रकाश डालना।

इकाई - 1

1. हिंदी साहित्य के इतिहास लेखन की परंपरा - कालविभाजन एवं नामकरण की समस्या
2. आदिकालीन साहित्य की पृष्ठभूमि
3. आदिकालीन हिंदी का जैन, सिद्ध, नाथ व अन्य साहित्य - रसोकाव्य एवं अन्य साहित्यिक सामाग्री
4. आदिकालीन काव्य की प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ

इकाई - 2

1. भक्तिकाली पृष्ठभूमि और भक्ति आंदोलन
2. निर्गुण भक्ति साहित्य
 1. संतकाव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 2. सूफीकाव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 3. सगुण भक्ति साहित्य
 1. रामभक्ति काव्य दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 2. करिश्माभक्ति काव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी

इकाई - 3

1. रीतिकालीन साहित्य की प्रवृत्तियाँ
2. रीतिकालीन काव्यधाराएँ प्रमुख कवि और काव्य रचनाएँ

इकाई - 4

1. आधुनिक काल की परिस्थितियाँ
2. आधुनिक काल की प्रवृत्तियाँ - भारतेन्दु युग, द्विवेदी युग, छायावादी युग, प्रगतिवाद, प्रयोगवाद
3. आधुनिक हिंदी गद्य की विधाएँ

इकाई - 5

1. उपन्यास साहित्य का उद्भव एवं विकास
2. कहानी साहित्य का उद्भव एवं विकास
3. नाटक साहित्य का उद्भव एवं विकास

सहायक ग्रन्थ

हिंदी साहित्य का इतिहास - डॉ. नगेन्द्र

हिंदी साहित्य का इतिहास - आचार्य रामचन्द्र शुक्ल

Semester -2

हिंदी साहित्य का इतिहास (आदिकाल से आधुनिक काल तक)

उद्देश्य

- 1.हिंदी साहित्य के इतिहास की प्रासंगिकता को उद्घाटित करना।
2. आदिकालीन हिंदी के स्वरूप पर सम्यक प्रकाश डालना।
3. प्रमुख सगुण एवं निर्गुण सम्प्रदाय तथा सूफी काव्य की प्रमुख विशेषताओं को उजागर करना।
4. उपन्यास, कहानी एवं नाटक के उद्भव एवं विकास पर प्रकाश डालना।

इकाई - 1

- 1.हिंदी साहित्य के इतिहास लेखन की परंपरा - कालविभाजन एवं नामकरण की समस्या
2. आदिकालीन साहित्य की पृष्ठभूमि
3. आदिकालीन हिंदी का जैन, सिद्ध, नाथ व अन्य साहित्य रसोकाव्य एवं अन्य साहित्यिक सामग्री
4. आदिकालीन काव्य की प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ

इकाई - 2

- 1.भक्तिकालीन पृष्ठभूमि और भक्ति आंदोलन
2. निर्गुण भक्ति साहित्य
 1. संतकाव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 2. सूफीकाव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ प्रतिनिधि कवी
3. सगुण भक्ति साहित्य
 1. रामभक्ति काव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 2. करिश्माभक्ति काव्य - दार्शनिकत पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतनिधि कवी

इकाई - 3

रीतिकालीन साहित्य की प्रवृत्तियाँ

रीतिकालीन काव्यधाराएँ प्रमुख कवि और काव्य रचनाएँ

इकाई - 4

- 1.आधुनिक काल की परिस्थितियाँ
2. आधुनिक काल की प्रवृत्तियाँ - भारतेंदु युग, द्विवेदी युग, छायावादी युग, प्रगतिवाद, प्रयोगवाद
3. आधुनिक हिंदी गद्य की विधाएँ

इकाई -5

- 1.उपन्यास साहित्य का उद्भव एवं विकास
2. कहानी साहित्य का उद्भव एवं विकास
3. नाटक साहित्य का उद्भव एवं विकास

सहायक ग्रन्थ

1. हिंदी साहित्य का इतिहास - डॉ. नगेन्द्र
2. हिंदी साहित्य का इतिहास - आचार्य रामचन्द्र शुक्ल

Semester -3

हिंदी साहित्य का इतिहास (आदिकाल से आधुनिक काल तक)

उद्देश्य

1. हिंदी साहित्य के इतिहास की प्रासंगिकता को उद्घाटित करना
2. आदिकालीन हिंदी के स्वरूप पर सम्यक् प्रकाश डालना।
3. प्रमुख सगुण एवं निर्गुण सम्प्रदाय तथा सूफी काव्य की प्रमुख विशेषताओं को उजागर करना।
4. उपन्यास, कहानी एवं नाटक के उद्भव एवं विकास पर प्रकाश डालना।

इकाई -1

1. हिंदी साहित्य के इतिहास लेखन की परंपरा कालविभाजन एवं नामकरण की समस्या
2. आदिकालीन साहित्य की पृष्ठभूमि
3. आदिकालीन हिंदी का जैन, सिद्ध, नाथ व अन्य साहित्य रसोकाव्य एवं अन्य साहित्यिक सामग्री
4. आदिकालीन काव्य की प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ

इकाई - 2

1. भक्तिकालीन पृष्ठभूमि और भक्ति आंदोलन
2. निर्गुण भक्तिसाहित्य
 1. संतकाव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 2. सूफिकाव्य -दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ प्रतिनिधि कवी
 3. सगुण भक्ति साहित्य
 1. रामभक्ति काव्य दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 2. करिश्माभक्ति काव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ प्रतिनिधि कवी

इकाई - 3

1. रीतिकाली साहित्य की प्रवृत्तियाँ
2. रीतिकालीन काव्यधाराएँ प्रमुख कवि और काव्य रचनाएँ

इकाई - 4

1. आधुनिक काल की परिस्थितियाँ
2. आधुनिक काल की प्रवृत्तियाँ - भारतेंदु युग, द्विवेदी युग, छायावादी युग, प्रगतिवाद, प्रयोगवाद
3. आधुनिक हिंदी गद्य की विधाएँ

इकाई - 5

1. उपन्यास साहित्य का उद्भव एवं विकास
2. कहानी साहित्य का उद्भव एवं विकास
3. नाटक साहित्य का उद्भव एवं विकास

सहायक ग्रन्थ

1. ह हिंदी साहित्य का इतिहास - डॉ. नगेन्द्र
2. हिंदी साहित्य का इतिहास - आचार्य रामचन्द्र शुक्ल

Semester -4

हिंदी साहित्य का इतिहास (आदिकाल से आधुनिक काल तक)

उद्देश्य

- 1.हिंदी साहित्य के इतिहास की प्रासंगिकता को उद्घाटित करना
2. आदिकालीन हिंदी के स्वरूप पर सम्यक् प्रकाश डालना।
3. प्रमुख सगुण एवं निर्गुण सम्प्रदाय तथा सूफी काव्य की प्रमुख विशेषताओं को उजागर करना।
4. उपन्यास, कहानी एवं नाटक के उद्भव एवं विकास पर प्रकाश डालना।

इकाई -1

- 1.हिंदी साहित्य के इतिहास लेखन की परंपरा कालविभाजन एवं नामकरण की समस्या
2. आदिकालीन साहित्य की पृष्ठभूमि
3. आदिकालीन हिंदी का जैन, सिद्ध, नाथ व अन्य साहित्य रसोकाव्य एवं अन्य साहित्यिक सामग्री
4. आदिकालीन काव्य की प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ

इकाई - 2

- 1.भक्तिकालीन पृष्ठभूमि और भक्ति आंदोलन
- 2.निर्गुण भक्तिसाहित्य
 - 1.संतकाव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 - 2.सूफिकाव्य -दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ प्रतिनिधि कवी
 3. सगुण भक्ति साहित्य
 1. रामभक्ति काव्य दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ, प्रतिनिधि कवी
 - 2.करिश्माभक्ति काव्य - दार्शनिक पृष्ठभूमि, विशेषताएँ प्रतिनिधि कवी

इकाई - 3

- 1.रीतिकाली साहित्य की प्रवृत्तियाँ
2. रीतिकालीन काव्यधाराएँ प्रमुख कवि और काव्य रचनाएँ

इकाई - 4

- 1.आधुनिक काल की परिस्थितियाँ
- 2.आधुनिक काल की प्रवृत्तियाँ - भारतेंदु युग, द्विवेदी युग, छायावादी युग, प्रगतिवाद, प्रयोगवाद
- 3.आधुनिक हिंदी गद्य की विधाएँ

इकाई - 5

- 1.उपन्यास साहित्य का उद्भव एवं विकास
- 2.कहानी साहित्य का उद्भव एवं विकास
- 3.नाटक साहित्य का उद्भव एवं विकास

सहायक ग्रन्थ

- 1.हिंदी साहित्य का इतिहास - डॉ. नगेन्द्र
- 2.हिंदी साहित्य का इतिहास - आचार्य रामचन्द्र शुक्ल

YEAR WISE REPORT OF CHANGES SYLLABUSES IN BOS FOLLOWING DEPARTMENTS

सिद्धान्तज्योतिषम्

Programs	2015	2017	2019	2020
SJ- Shastri	---	do	do	do
SJ- Acharya	---	do	do	do
SJ- Mphil	---	do	ख. होरासारः (राशिबिभागात् बलनिरूपणपर्यन्तम्)	do

फलितज्योतिषम्

Programs	2015	2017	2019	2020
PJ- Shastri	--	do	S-III, P.no-11, आर्यभटीयम् (गीतिका, कालक्रियापादौ)	do
PJ- Acharya	---	do	P. no- 3 & 8 विद्यामाधवीयम्	do
PJ- Mphil	---	do	क. अद्भुतसागर (सूयचन्द्रावती) ख. ज्योतिर्विदाभरणम् (मान-योग- भद्र-पर्व-प्रकरणानि)	do

2019 - 2020 तः वास्तुशास्त्रस्य शास्त्रीपाठ्यक्रमः निर्मितः

2021 - 22 तः वास्तुशास्त्रस्य आचार्यपाठ्यक्रमः निर्मितः (NEP)

National Sanskrit University, Tirupati

Part II Mathematics (Optional) paper 4(A) Marks 75

Subject – MATHEMATICS –4A (w.e.f. 2020 - 2021)

CHAPTERS

ALGEBRA

1 Function:

- 1 .Types of functions – Definitions.
- 2 .Inverse functions and Theorems.
3. Domain, Range, Inverse of real valued functions.

02. Matrices:

- 1 .Types of matrices
- 2 .Scalar multiple of a matrix and multiplication of matrices
- 3 .Transpose of a matrix
- 4 .Determinants
- 5 .Adjoint and Inverse of a matrix
6. Consistency and inconsistency of Equations - Rank of a matrix

VECTOR ALGEBRA

3. Addition of Vectors:

1. Vectors as a triad of real numbers.
2. Classification of vectors.
3. Addition of vectors.
4. Scalar multiplication.
5. Angle between two none zero vectors.
6. Linear combination of vectors.
7. Component of a vector in three dimensions.
8. Vector equations of line and plane including their Cartesian equivalent forms.

4. Products of Vectors:

1. Scalar Product of dt - Geometrical Interpretations - orthogonal projections.
2. Properties of product.

3. Expression of dot product in i, j, k system – Angle between two vectors.

4. Geometrical Vector methods.

5. Vector equations of plane in normal form.

6. Angle between two planes.

7. Vector product of two vectors and properties.

8. Vector product in i, j, k system.

9. Vector Areas.

10. Scalar Triple Product.

11. Vector Triple Product – Results

TRIGONOMETRY

5. Trigonometric Ratios up to Transformations:

1 Graphs and Periodicity of Trigonometric functions.

2 Trigonometric ratios and Compound angles.

3 Trigonometric ratios of multiple and sub- multiple angles.

4 Transformations - Sum and Product rules.

6. Inverse Trigonometric Functions

1 To reduce a trigonometric function into a injective function

2 Graph of Inverse Trigonometric function

3 Properties of inverse Trigonometric functions

Prescribed Text Book:

Text Book for A.P. Board of Intermediate Education, Telugu Akademi, Hyderabad

Reference Books:

1. Senior secondary school **Mathematics** – Class 12/Intermediate by R S Aggarwal

2. **Inter Mathematics** Class XII (set of 2 volumes) /Intermediate by R D Sharma

National Sanskrit University, Tirupati

Part II Mathematics (Optional) paper 4(B) Marks 75

REVISION OF SYLLABUS, MATHEMATICS -4B (w.e.f. 2020 -2021)

CHAPTERS

COORDINATE GEOMETRY

1. The Straight Line:

- 1 Revision of fundamental results.
- 2 Straight line - Normal form – Illustrations.
- 3 Straight line - Symmetric form.
- 4 Straight line - Reduction into various forms.
- 5 Intersection of two Straight Lines.
- 6 Family of straight lines - Concurrent lines.
- 7 Condition for Concurrent lines.
- 8 Angle between two lines.
- 9 Length of perpendicular from a point to a Line.
- 10 Distance between two parallel lines.
- 11 Concurrent lines - properties related to a triangle.

2. Pair of Straight lines:

1. Equations of pair of lines passing through origin, angle between a pair of Lines.
2. Condition for perpendicular and coincident lines, bisectors of angles.
3. Pair of bisectors of angles.
4. Pair of lines - second degree general equation.
5. Conditions for parallel lines - distance between them, Point of intersection of pair of lines.
- 3.6 Homogenizing a second degree equation with a first degree equation in X and Y

CALCULUS

3. Limits and Continuity:

1. Intervals and neighbourhoods.
2. Limits.
3. Standard Limits.
4. Continuity.

4. Differentiation:

1. Derivative of a function.

2. Elementary Properties.

3. Trigonometric, Inverse Trigonometric, Hyperbolic, Inverse Hyperbolic Function - Derivatives.

4. Methods of Differentiation.

5. Second Order Derivatives.

5. Applications of Derivatives:

1. Errors and approximations.

2. Geometrical Interpretation of a derivative.

3. Equations of tangents and normal.

4. Lengths of tangent, normal, sub tangent and sub normal.

5. Angles between two curves and condition for orthogonality of curves.

6. Derivative as Rate of change.

7. Increasing and decreasing functions.

8. Maxima and Minima.

Prescribed Text Book:

Text Book for A.P. Board of Intermediate Education, Telugu Akademi, Hyderabad.

Reference Books:

1. Senior secondary school **Mathematics** – Class 12/Intermediate by R S Aggarwal

2. **Inter Mathematics** Class XII / Intermediate, by R D Sharma

National Sanskrit University, Tirupati

Part II Mathematics (Optional) paper 9(A) Marks 75

REVISION OF SYLLABUS, MATHEMATICS -9A (w.e.f. 2020 -2021)

CHAPTERS

1. Quadratic Expression:

1.1 Quadratic expressions, equations in one variable

1.2 Sign of quadratic expressions – Change in signs – Maximum and minimum values

1.3 Quadratic in equations

2 Theory of Equations:

2.1 The relation between the roots and coefficients in an equation

2.2 Solving the equations when two or more roots of it are connected by certain relation

2.3 Equation with real coefficients, occurrence of complex roots in conjugate pairs and its consequences

2.4 Transformation of equations – Reciprocal Equations.

3 Permutations and Combinations:

3.1 Introduction

3.2 Basic concepts

3.3 Fundamental Principles of counting- linear and circular permutations

4 Binomial Theorem:

4.1 Binomial theorem for positive integral index

4.2 Binomial theorem for rational Index (without proof).

4.3 Approximations using Binomial theorem.

5. Probability

Introduction

5.1 Random Experiments and Events

5.2 Classical definition of Probability, Axiomatic approach and addition

Theorem of probability

6. Random Variables and Probability Distributions

Introduction

6.1 Random Variables

6.2 Theoretical Discrete distributions-Binomial and Poisson distributions

Prescribed Text Book:

Text Book for A.P. Board of Intermediate Education, Telugu Akademi, Hyderabad.

Reference Books:

1. Senior secondary school **Mathematics** – Class 12/Intermediate by R S Aggarwal

2. **Inter Mathematics** Class XII (set of 2 volumes) /Intermediate, by R D Sharma

National Sanskrit University, Tirupati

Part II Mathematics (Optional) paper 9(B) Marks 75

REVISION OF SYLLABUS, MATHEMATICS -9B (w.e.f. 2020 -2021)

CHAPTERS

COORDINATE GEOMETRY

01. Circle:

- 1.1 Equation of circle -standard form-centre and radius of a circle with a given line segment as diameter & equation of circle through three non collinear points - parametric equations of a circle.
- 1.2 Position of a point in the plane of a circle – power of a point-definition of tangent-length of tangent
- 1.3 Position of a straight line in the plane of circle-conditions for a line to be tangent – chord joining two points on a circle – equation of the tangent at a point on the circle- point of contact-equation of normal.
- 1.4 Chord of contact - pole and polar-conjugate points and conjugate lines - equation of chord with given middle point.
- 1.5 Relative position of two circles- circles touching each other externally, internally common tangents – Centers of similitude equation of pair of tangents from an external point.

02. System of circles:

- 2.1 Angle between two intersecting circles.
- 2.2 Radical axis of two circles - properties - Common chord and common tangent of two circles – radical centre.
- 2.3 Intersection of a line and a Circle.

03. Parabola:

- 3.1 Conic sections –Parabola- equation of parabola in standard form-different forms of parabola- parametric equations.
- 3.2 Equations of tangent and normal at a point on the parabola (Cartesian and parametric) - conditions for straight line to be a tangent.

04. Ellipse:

4.1 Equation of ellipse in standard form- Parametric equations.

4.2 Equation of tangent and normal at a point on the ellipse (Cartesian and parametric)- condition for a straight line to be a tangent.

05. Hyperbola:

5.1 Equation of hyperbola in standard form- Parametric equations.

5.2 Equations of tangent and normal at a point on the hyperbola (Cartesian and parametric)- conditions for a straight line to be a tangent- Asymptotes.

CALCULUS

06. Indefinite Integrals:

6.1 Integration as the inverse process of differentiation- Standard forms –properties of integrals.

6.2 Method of substitution- integration of Algebraic, exponential, logarithmic, trigonometric and inverse trigonometric functions. Integration by parts.

6.3 Integration- Partial fractions method.

6.4 Reduction formulae.

07. Definite Integrals:

7.1 Definite Integral as the limit of sum

7.2 Interpretation of Definite Integral as an area.

7.3 Fundamental theorem of Integral Calculus.

7.4 Properties.

7.5 Reduction formulae..

Prescribed Text Book:

Text Book for A.P. Board of Intermediate Education, Telugu Akademi, Hyderabad.

Reference Books:

1. Senior secondary school **Mathematics** – Class 12/Intermediate by R S Aggarwal

2. **Inter Mathematics** Class XII (set of 2 volumes) /Intermediate, by R D Sharma

B.Sc. FIRST YEAR MATHEMATICS SYLLABUS PAPER - I
SEMESTER –I (w.e.f. 2020 -2021, Revised in March 2020)

DIFFERENTIAL EQUATIONS -

(Theory and Practical 75+75=150 marks 60 Hrs)

Objective: Differential Equations introduced by Leibnitz in 1676 models almost all Physical, Biological, Chemical systems in nature. The objective of this course is to familiarize the students with various methods of solving differential equations and to have a qualitative applications through models. The students have to solve problems to understand the methods.

Expected Outcomes: A student completing the course is able to solve differential equations and is able to model problems in nature using Ordinary Differential Equations. This is also prerequisite for studying the course in Partial Differential Equations and models dealing with Partial Differential Equations.

UNIT – I (12 Hours), Differential Equations of first order and first degree :

Linear Differential Equations; Differential Equations Reducible to Linear Form; Exact Differential Equations; Integrating Factors; Change of Variables.

Orthogonal Trajectories:

Differential Equations of first order but not of the first degree:

Equations solvable for p ; Equations solvable for y ; Equations solvable for x ; Equations that do not contain x (or y); Equations of the first degree in x and y – Clairaut's Equation.

UNIT – II (12 Hours), Higher order linear differential equations-I :

Solution of homogeneous linear differential equations of order n with constant coefficients; Solution of the non-homogeneous linear differential equations with constant coefficients by means of polynomial operators.

General Solution of $f(D)y=0$

General Solution of $f(D)y=Q$ when Q is a function of x .

$\frac{1}{f(D)}$ is Expressed as partial fractions.

P.I. of $f(D)y = Q$ when $Q = be^{ax}$

P.I. of $f(D)y = Q$ when Q is $\sin ax$ or $\cos ax$.

UNIT – III (12 Hours), Higher order linear differential equations-II :

Solution of the non-homogeneous linear differential equations with constant coefficients.

P.I. of $f(D)y = Q$ when $Q = bx^k$

P.I. of $f(D)y = Q$ when $Q = e^{ax}V$

P.I. of $f(D)y = Q$ when $Q = x^mV$

P.I. of $f(D)y = Q$ when $Q = x^mV$

UNIT –IV (12 Hours), Higher order linear differential equations-III :

Method of variation of parameters; linear differential Equations with non-constant coefficients; The Cauchy-Euler Equation.

UNIT – V. ANCIENT INDIAN MATHEMATICS

Indian Mathematics in Sanskrit: Concept and Achievements.

1.Zero and Infinity in Indian Mathematics.

- i. Etymology of the word Zero and Operations with Zero
- ii. Zero in Lilavathi and Bijaganita of Bhaskaracharya-II
- iii. Universal property of infinity in Bijaganita of Bhaskaracharya-II

II. NUMERALS IN SANSKRIT WORKS

- i. Numbers and Numerals in Sanskrit works
- ii. Sanskrit Words as Numerals
- iii. Sanskrit Alphabets as Numerals
- iv. A Ready Reckoner
- v. Buddhist Alchemist Nagarjunas Magic squares

III. Aryabhatiya Alphabetical Numeral system and Its Application.

- i. Aryabhatiya Numeral system of Aryabhata-1
- ii. Sloka from Aryabhatiya and a Ready Reckoner for Aryabhatiya Numeral system
- iii. Sloka from Aryabhatiya on the Aryabhatiya Numerals denoting number of revolution of Geo-centric planets in a yuga
- iv. Table showing the order of Geo-centric planets in the increasing order of their number of revolution in a yuga in the Aryabhatiya Numerals and International Numerals.

Prescribed Text Book :

1. N. Krishna Murthy & others "A text book of mathematics for BA/BSc Vol -I,II & III, S. CHAND & Company LTD., New Delhi.
2. Indian Mathematics in Sanskrit: Concept and Achievements by Prof. Venkatesh Murthy-Bengalore.

Reference Books:

1. RaiSinghania, "Ordinary and Partial Differential Equations", S.Chand & Company, New Delhi.
2. Differential Equations with applications and programs – S. Balachandra Rao & HR Anuradha-universities press.
3. Scope and treatment as in "Differential Equations and Their Applications" by Zafar Ahsan, published by Prentice-Hall of India Learning Pvt. Ltd. New Delhi-Second edition :

B.Sc. FIRST YEAR MATHEMATICS SYLLABUS PAPER - II
SEMESTER – II (w.e.f. 2020 -2021, Revised in March, 2020)

SOLID GEOMETRY

(Theory and Practical 75+75=150 marks 60 Hrs)

Objective: Calculus invented by Newton and Leibnitz is a powerful analytical tool to solve mathematical problems which arise in all branches of science and engineering. The main emphasis of this course is to equip the student with necessary analytic and technical skills to handle problems of a mathematical nature as well as practical problems using calculus and differential equation. The aim should be to expose the students to basic ideas quickly without much theoretical emphasis with importance on applications.

Excepted Outcomes: After completing the course, students are expected to be able to apply knowledge of calculus and differential equations in the areas of their own interest.

UNIT – I (12 hrs) : 1. Three Dimensional Coordinates: Introductions, Coordinates, Section Formula, Solved Problems, Direction Cosines, Direction Ratios.

2. The Plane :Equation of plane in terms of its intercepts on the axis, Equations of the plane through the given points, Length of the perpendicular from a given point to a given plane, Bisectors of angles between two planes, Combined equation of two planes, Orthogonal projection on a plane.

UNIT – II (12 hrs) : The Line :

Equation of a line; Angle between a line and a plane; The condition that a given line may lie in a given plane; The condition that two given lines are coplanar; Number of arbitrary constants in the equations of straight line; Sets of conditions which determine a line; The shortest distance between two lines; The length and equations of the line of shortest distance between two straight lines; Length of the perpendicular from a given point to a given line; Intersection of three planes; Triangular Prism.

UNIT – III (12 hrs) : Sphere-1:

Definition and equation of the sphere; Equation of the sphere through four given points; Plane sections of a sphere; Intersection of two spheres; Equation of a circle; Sphere through a given circle;

UNIT –IV. (12 hrs): Sphere-2:

Intersection of a sphere and a line; Power of a point; Tangent plane; Plane of contact; Polar plane; Pole of a Plane; Conjugate points; Conjugate planes; Angle of intersection of two spheres; Conditions for two spheres to be orthogonal;

UNIT –V. ANCIENT INDIAN MATHEMATICS

Indian Mathematics in Sanskrit: Concept and Achievements

I.Sulbha-sutra Theorem (Pythagoras Theorem) and its Application.

i. Introduction: Sulbha-sutra Theorem (Pythagoras Theorem) and its Application.

- ii .Theorem : Square on the diagonal of a rectangle
- iii. Theorem from Manava sulbha –sutra
- iv. Theorem Square on the diagonal of a square from Baudhayana sulva-sutra
- v. Surd and their Approximate Values from Katyayana Sulva sutra
- vi. Values of Square root of 2 from Baudhayana sulva-sutra.
- Vii. Verification of sulva-sutra Values of Square root 2, Thibauts and Rodets approximations
- viii. an approximations to Square root 3
- ix. Ratio of circumference of a circle to its diameter from Sulva-sutra .
- x. Geometrical basis for Aryabhatas value of Ratio of circumference of a circle to its diameter.
- xi. Algorithm to find Aryabhatas value of Ratio of circumference of a circle to its diameter
- xii. Algorithm to Double the Number of Sides n of an Inscribed Regular Polygon.
- xiii. Sloka from Aryabhata about Nearly Accurate value of π

Prescribed Text Book :

1. V Krishna Murthy & Others “A text book of Mathematics for BA/B.Sc Vol 1, Published by S. Chand & Company, New Delhi.
2. Indian Mathematics in Sanskrit: Concept and Achievements by Prof. Venkatesh Murthy-Bengalore

Reference Book :

1. P.K. Jain and Khaleel Ahmed, “A text Book of Analytical Geometry of Three Dimensions”, Wiley Eastern Ltd., 1999.
2. Co-ordinate Geometry of two and three dimensions by P. Balasubrahmanyam, K.Y. Subrahmanyam, G.R. Venkataraman published by Tata-MC Gran-Hill Publishers Company Ltd., New Delhi.

B.Sc. SECOND YEAR MATHEMATICS SYLLABUS PAPER - III

SEMESTER – III (w.e.f. 2021 -2022, Revised in March, 2020)

ABSTRACT ALGEBRA – (Theory and Practical 75+75=150 marks/ 60 Hrs.)

Objective: Group theory is one of the building blocks of modern algebra. Objective of this course is to introduce students to basic concepts of group theory and examples of groups and their properties. This course will lead to future basic courses in advanced mathematics, such as Group theory-II and ring theory. This is a second course in modern algebra which deals with ring theory. Some basics of ring theory like rings, subrings, ideals, ring homomorphisms and their properties and. This course is an integral part of any course on Modern algebra the others being Group theory and Field Theory.

Expected Outcomes: A student learning this course gets idea on concept and examples of groups and their properties . He understands cyclic groups, permutation groups, normal subgroups and related results. After this course he can opt for courses in ring theory, field theory, commutative algebras, linear classical groups etc. and can be apply this knowledge to problems in physics, computer science, economics and engineering. After completing this course, this will help students to continue more courses in advanced Ring theory modules, Galois groups.

UNIT – 1 : (10 Hrs)- GROUPS : -

Binary Operation – Algebraic structure – semi group-Monoid – Group definition and elementary properties. Finite and infinite groups – examples – order of a group. Composition tables with examples.

UNIT – 2 : (14 Hrs) -Sub Group:

Complex Definition – Multiplication of two complexes. Inverse of a complex-Subgroup definition – examples-criterion for a complex to be subgroups.

Criterion for the product of two subgroups to be a subgroup-union and Intersection of subgroups.

Co-sets and Lagrange's Theorem :-Co-sets, Definition – properties of Co-sets–Index of a subgroups of a finite groups–Lagrange's Theorem.

UNIT – 3 :(12 Hrs)-NORMAL SUBGROUPS : -

Definition of normal subgroup – proper and improper normal subgroup– criterion for a subgroup to be a normal subgroup – intersection of two normal subgroups – Sub

group of index 2 is a normal sub group – simple group – quotient group – criteria for the existence of a quotient group.

UNIT – 4 : (10 Hrs)- HOMOMORPHISM :-

Definition of homomorphism – Image of homomorphism elementary properties of homomorphism = Isomorphism = automorphism definitions and elementary properties–kernel of a homomorphism – fundamental theorem on Homomorphism and applications.

UNIT – 5 : (14 Hrs)- PERMUTATIONS AND CYCLIC GROUPS :-

Definition of permutation – permutation multiplication – Inverse of a permutation – cyclic permutations – transposition – even and odd permutations – Cayley's theorem.

Cyclic Groups :- Definition of cyclic group – elementary properties – classification of cyclic groups.

Prescribed Text Books

1. A text book of Mathematics for B.A. / B.Sc. by B.V.S.S. SARMA and others published by S.Chand & Company New Delhi.

Reference Book: 1.A.First course in Abstract Algebra, by J.B. Fraleigh Published by Narosa Publishing house.

2. Modern Algebra by M.L. Khanna

3. Topics in Algebra by I.N.Herstein.

B.Sc. SECOND YEAR MATHEMATICS SYLLABUS PAPER-IV
SEMESTER – IV (w.e.f. 2021 -2022, Revised in March 2020)
REAL ANALYSIS – (Theory and Practical 75+75=150 marks 60 Hrs)

Objective: The objective of the course is to have the knowledge on basic properties of the field of real numbers, studying Bolzano-Weierstrass Theorem, sequences and convergence of sequences, series of real numbers and its convergence etc. This is one of the core courses essential to start doing mathematics.

Expected Outcome: On successful completion of this course, students will be able to handle fundamental properties of the real numbers that lead to the formal development of real analysis and understand limits and their use in sequences, series, differentiation and integration. Students will appreciate how abstract ideas and rigorous methods in mathematical analysis can be applied to important practical problems.

UNIT – I (12 hrs) : REAL NUMBERS :

The algebraic and order properties of \mathbb{R} , Absolute value and Real line, Completeness property of \mathbb{R} , Applications of supreme property; intervals. No. Question is to be set from this portion.

Real Sequences: Sequences and their limits, Range and Boundedness of Sequences, Limit of a sequence and Convergent sequence.

The Cauchy's criterion, properly divergent sequences, Monotone sequences, Necessary and Sufficient condition for Convergence of Monotone Sequence, Limit Point of Sequence, Subsequences and the Bolzano-weierstrass theorem – Cauchy Sequences – Cauchy's general principle of convergence theorem.

UNIT –II (12 hrs) : INFINITE SERIES :

Series : Introduction to series, convergence of series. Cauchy's general principle of convergence for series tests for convergence of series, Series of Non-Negative Terms.

1. P-test
2. Cauchy's n^{th} root test or Root Test.
3. D'Alembert's Test or Ratio Test.
4. Alternating Series – Leibnitz Test.

Absolute convergence and conditional convergence, semi convergence.

UNIT – III (12 hrs) : CONTINUITY :

Limits : Real valued Functions, Boundedness of a function, Limits of functions. Some extensions of the limit concept, Infinite Limits. Limits at infinity.

No. Question is to be set from this portion.

Continuous functions : Continuous functions, Combinations of continuous functions, Continuous Functions on intervals, uniform continuity.

UNIT – IV (12 hrs) : DIFFERENTIATION AND MEAN VALUE THEORMS :

The derivability of a function, on an interval, at a point, Derivability and continuity of a function, Graphical meaning of the Derivative, Mean value Theorems; Role's Theorem, Lagrange's Theorem, Cauchy's Mean value Theorem - Generalized Mean value Theorems - Taylor's Theorem, Maclaurin's Theorem, Expansion of functions with different forms of remainders, Taylor's Maclaurins Series, power series representation of functions.

UNIT – V (12 hrs) : RIEMANN INTEGRATION :

Riemann Integral, Riemann integral functions, Darboux theorem. Necessary and sufficient condition for R – integrability, Properties of integrable functions, Fundamental theorem of integral calculus, integral as the limit of a sum, Mean value Theorems.

Prescribed Text Books:

1. A Text Book of B.Sc Mathematics by B.V.S.S. Sarma and Published by S. Chand & Company Pvt. Ltd. New Delhi.

Reference Book :-

1. Introduction to Real Analysis" by RABERT g BARTELY and .D.R. SHERBART Published by John Wiley.

2. Elements of Real Analysis on per UGC Syllabus by Shanthi Narayan and Dr. M.D. Raisingkania Published by S. Chand & Company Pvt. Ltd., New Delhi

B.Sc. THIRD YEAR MATHEMATICS SYLLABUS – PAPER-V
SEMESTER – V (w.e.f. 2022 -2023, Revised in March 2020)
LINEAR ALGEBRA –(Theory and Practical 75+75=150 marks 60 Hrs)

Objective: This is a preliminary course for the basic courses in mathematics like, abstract algebra and linear algebra. The objective is to acquaint students with the properties of natural numbers i.e. Euclidean algorithm, congruence relation, fundamental theorem of arithmetic, etc. The basics of linear algebra i.e. vector spaces, matrices are introduced here.

Expected Outcomes: The acquired knowledge will help students to study further courses in mathematics like, group theory, ring theory and field theory and linear algebra. It has applications not only in higher mathematics but also in other science subjects like computer science, statistics, physics, chemistry etc.

UNIT – I (12 hrs) : Vector Spaces-I :

Vector Spaces, General properties of vector spaces, n-dimensional Vectors, addition and scalar multiplication of Vectors, internal and external composition, Null space, Vector subspaces, Algebra of subspaces, Linear Sum of two subspaces, linear combination of Vectors, Linear span Linear independence and Linear dependence of Vectors.

UNIT –II (12 hrs) : Vector Spaces-II :

Basis of Vector space, Finite dimensional Vector spaces, basis extension, co-ordinates, Dimension of a Vector space, Dimension of a subspace, Quotient space and Dimension of Quotients pace.

UNIT –III (12 hrs) : Linear Transformations :

Linear transformations, linear operators, Properties of L.T, sum and product of LTs, Algebra of Linear Operators, Range and null space of linear transformation, Rank and Nullity of linear transformations – Rank – Nullity Theorem.

UNIT –IV (12 hrs) : Matrices:

Matrices, Elementary Properties of Matrices, Inverse Matrices, Rank of Matrix, Linear Equations, Characteristic Roots, Characteristic Values & Vectors of square Matrix, Cayley – Hamilton Theorem.

UNIT –V (12 hrs) : Inner product spaces :

Inner product spaces, Euclidean and unitary spaces, Norm or length of a Vector, Schwartz inequality, Triangle in Inequality, Parallelogram law, Orthogonality, Orthonormal set, complete orthonormal set, Gram – Schmidt orthogonalisation process. Bessel's inequality and Parseval's Identity.

Prescribed Text Books :

1. A Text Book of B.Sc Mathematics by B.V.S.S. Sarma and Published by S. Chand & Company Pvt. Ltd. New Delhi.

Reference Books :-

1. Linear Algebra by Kenneth Hoffman and Ray Kunze, Pearson Education (low priced edition), New Delhi.
2. Linear Algebra by Stephen H. Friedberg et al Prentice Hall of India Pvt. Ltd. 4th Edition 2007.
3. Linear Algebra by J.N. Sharma and A.R. Vasista of Krishna Prakashan Mandir, Meerut-250002.
4. Matrices by Shanti Narayana (S.Chand Publications).

B.Sc. THIRD YEAR MATHEMATICS: PAPER- VI (ELECTIVE)

SEMESTER – V (w.e.f. 2022 -2023, Revised in March 2020)

NUMERICAL ANALYSIS –I

(Theory and Practical 75+75=150 marks/ 60 Hrs)

Objective: Calculation of error and approximation is a necessity in all real life, industrial and scientific computing. The objective of this course is to acquaint students with various numerical methods of finding solution of different type of problems, which arises in different branches of science such as locating roots of equations, finding solution of nonlinear equations, systems of linear equations, differential equations, Interpolation, differentiation, evaluating integration.

Expected Outcome: Students can handle physical problems to find an approximated solution. After getting trained a student can opt for advance courses in Numerical analysis in higher mathematics. Use of good mathematical software will help in getting the accuracy one need from the computer and can assess the reliability of the numerical results, and determine the effect of round off error or loss of significance.

UNIT- I: (12 hours)

Errors in Numerical computations: Errors and their Accuracy, Mathematical Preliminaries, Errors and their Analysis, Absolute, Relative and Percentage Errors, A general error formula, Error in a series approximation.

UNIT – II: (12 hours)

Solution of Algebraic and Transcendental Equations: The bisection method, the iteration method, The method of false position, Newton Raphson method, Generalized.

UNIT – III : (12 hours) Interpolation - I

Interpolation : Errors in polynomial interpolation, Finite Differences, Forward differences, Backward differences, Central Differences, Symbolic relations, Detection of errors by use of Differences Tables, Differences of a polynomial,

UNIT – IV : (12 hours) Interpolation - II

Newton's formulae for interpolation, Central Difference Interpolation Formulae, Gauss's central difference formulae, Stirling's central difference formula, Bessel's Formula, Everett's Formula. Relation between Bessel's and Everett's Formulae.

UNIT – V: (12 hours) Interpolation - III

Interpolation with unevenly spaced points, Lagrange's formula, Error in Lagrange's formula, Derivation of governing equations, End conditions, Divided differences and their properties, Newton's general interpolation Formula, Inverse interpolation.

Prescribed Text Books :

1. Numerical Analysis by Ranganatham S & others S.Chand and company Pvt Ltd., New Delhi.

Reference Book :

1.Scope as in Introductory Methods of Numerical Analysis by S.S.Sastry, Prentice Hall of India Pvt. Ltd., New Delhi.

2. Numerical methods for scientific and engineering computation by M.K.Jain, S.R.K.Iyengar, R.K. Jain.

3.Finite Differences and Numerical Analysis by H.C Saxena S. Chand and Company, Pvt. Ltd., New Delhi.

B.Sc. THIRD YEAR MATHEMATICS SYLLABUS – PAPER-VII
SEMESTER – VI (w.e.f. 2022 -2023, Revised in March 2020)

VECTOR CALCULUS

(Theory and Practical 75+75=150 marks 60 Hrs)

Objective: Vector Calculus is a basic course in almost all branches of science. A full course in undergraduate program will help students in finding real life applications later. The objective of this course is to introduce a student the basics of Vector Calculus and some of its application

Expected Outcomes: The student will use this knowledge wherever he/She goes after undergraduate program. It has applications in computer science, finance mathematics, industrial mathematics, bio mathematics and what not.

UNIT –I, (12 hrs) VECTOR DIFFERENTIATION :-

Vector Differentiation, Ordinary derivatives of vectors, Differentiability, Gradient, Divergence, Curl operators, Formulae Involving these operators.

UNIT – II, (12 hrs) VECTOR INTEGRATION :-

Line Integral, Surface Integral, Volume integral with examples.

UNIT – III, (12 hrs) VECTOR INTEGRATION APPLICATIONS :-

Theorems of Gauss and Stokes, Green's theorem in plane and applications of these theorems.

UNIT-IV, (12 hrs): RINGS-I

Definition of Ring and basic properties, Boolean Rings, divisors of zero and cancellation laws Rings, Integral Domains, Division Ring and Fields, The characteristic of a ring - The characteristic of an Integral Domain, The characteristic of a Field.

UNIT-V, ; (12 hrs):RINGS-II :- Definition of Homomorphism – Homomorphic Image – Elementary Properties of Homomorphism –Kernel of a Homomorphism – Fundamental theorem of Homomorphism –Maximal Ideals – Prime Ideals.

Prescribed Text Books:

1. A text Book of B.Sc., Mathematics by B.V.S.S.Sarma and others publisher by S. Chand & Company Pvt. Ltd., New Delhi.

Reference Books :-

1. Abstract Algebra by J. Fraleigh, Published by Narosa Publishing house. Published by S. Chand & Company Pvt. Ltd. New Delhi.
2. Vector Calculus by Santhi Narayana, Published by S. Chand & Company Pvt. Ltd. New Delhi.
3. Vector Calculus by R. Gupta, Published by Laxmi Publications.

4. Vector Calculus by P.C. Matthews, Published by Springer Verlag publicattions.
5. Rings and Linear Algebra by Pundir & Pundir, Published by Pragathi Prakashan.
6. Vector Calculus by R. Gupta Published by Laxmi Publications.
7. Vector Calculus by P.C. Matthews Published by Springer Vector Publicattions.
8. Rings and Linear Algebra by Pundir & Pundir Published by Pragathi Prakashan.

THIRD YEAR B.SC MATHEMATICS: PAPER VIII (ELECTIVE)

SEMESTER – VI (w.e.f. 2022 -2023, Revised in March 2020)

NUMERICAL ANALYSIS -II

(Theory and Practical 75+75=150 marks 60 Hrs)

Objective: Calculation of error and approximation is a necessity in all real life, industrial and scientific computing. The objective of this course is to acquaint students with various numerical methods of finding solution of different type of problems, which arises in different branches of science such as locating roots of equations, finding solution of nonlinear equations, systems of linear equations, differential equations, Interpolation, differentiation, evaluating integration.

Expected Outcome: Students can handle physical problems to find an approximated solution. After getting trained a student can opt for advance courses in Numerical analysis in higher mathematics. Use of good mathematical software will help in getting the accuracy one need from the computer and can assess the reliability of the numerical results, and determine the effect of round off error or loss of significance.

UNIT- I: (12 hours) Curve Fitting: Square curve fitting procedures, fitting a straight line, nonlinear curve fitting, curve fitting by a sum of exponentials.

UNIT-II : (12 hours)

Numerical Differentiation : Derivates using Newton's forward differential formula, Newton's backward difference formula, Derivatives using central difference formula, Stirling's interpolation formula, Newton's divided difference formula, Maximum and minimum values of a tabulated function.

UNIT-III: (12 hours)

Numerical Integration; General quadrature formula on errors, Trapezoidal rule, Simpson's 1/3 – rule, Simpson's 3/8 – rule, Boole's and Weddle's rules,

UNIT – IV: (14 hours)

Solution of Simultaneous Linear Systems of Equations:

Solution of linear systems – Direct methods, Matrix inversion method, Gaussian elimination methods, Method of factorization, Solution of Tridiagonal Systems, Iterative methods. Jacobi's method, Gauss-siedal method.

UNIT – V (12 Hours)

Numerical solution of ordinary differential equations: Introduction, Solution by Taylor's Series, Picard's method of successive approximations, Euler's method, Modified Euler's method, Runge – Kutta methods, Predictor-corrector method- Milne's method,

Prescribed Book

1. Numerical Analysis by Ranganatham S & others S.Chand and company Pvt Ltd., New Delhi.

Reference Books: 1.Scope as in Introductory Methods of Numerical Analysis by S.S.Sastry, Prentice Hall India (Latest Edition).

2.Finite Differences and Numerical Analysis by H.C Saxena S. Chand and Company, Pvt. Ltd., New Delhi.

3.Numerical methods for scientific and engineering computation by M.K.Jain, S.R.K.Iyengar, R.K. Jain. New Delhi Published by S.Chand & Company Pvt. Ltd

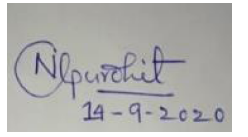
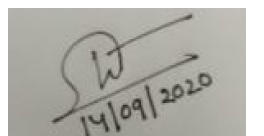
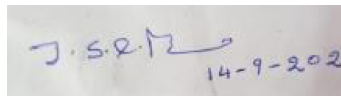
**NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY
TIRUPATI
DEPARTMENT OF MIMAMSA**

F.NO. NSU/BoS/Mimamsa

Date : 14-09-2020

Minutes of the meeting of the Board of Studies of Mimamsa for the course of Sastri and Acharya held on 14-09-2020 at 11.00 a.m., through online.

MEMBERS PRESENT

		Signature
1. Prof.Narasimhacharya purohit, Dean, Faculty of Darshanas National Sanskrit University,Tirupati	Chairman	
2. Dr.Umesh Bhat, S.V.Vedic University,Tirupati	External Member	
3. Prof. Suryanarayana Bhat, Rtd., Professor Mysore	External Member	Absent
4. Dr.T.S.R.Narayanan Asst.Professor, I/C HoD, Dept., of Mimamsa National Sanskrit University Tirupati	Member(Internal)	

The Committee thoroughly discussed and recommended the syllabus of Sastri and Acharya of Mimamsa which is enclosed here for the Academic year 2020-2021 onwards. The Revised / reviewed syllabus of Sastri and Acharya is enclosed.

- 1.National Sanskrit University
- 2.BoS - Mimamsa Department
- 3.Sastri 1st Year : 4
- 4.For 100
5. Done

6. Mimamsa Sastra pravesini, Arthasangraha, Nyayaprakasa, and Bhattadipika

7. List of Teachers participated

a. Prof Narasimhachar Purohith Faculty Dean, Chair Person

b. Dr Umesh Bhat, Asst Professor, SVVU, External Member

c. Dr T S R Narayanan, Asst. Prof. I/C Mimamsa Dept. NSU, TPT, Member (Internal)

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA
(Deemed University)
TIRUPATI

Department of Sankhya-Yoga

F.No. RSVP/BoS/Sankhya-Yoga

Date :- 5-07-2017

Minutes of the Meeting of the Board of Studies of Sankhya-Yoga held on 5-07-2017 in the Chairman's Chamber, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati.

MEMBERS PRESENT

1. Prof. Ch.P.Satyanarayana
Dean, Faculty of Sahitya and Samskriti
R.S.Vidyapeetha, Tirupati

Chairman

5/7/17

2. Prof. Suryanarayana Bhat
Mysore Maharaja Sanskrit College
Mysore

Member(External)

3. Prof. Ch.Srirama Sarma
Rajahmundry

Member(External)

4. Dr.D.Jyothi
Asst. Professor
Dept., of Sankhya yoga
R.S.V idyapeetha
Tirupati

Member(Internal)

5/7/17

The Revised / reviewed syllabus is enclosed.

सांख्ययोगाचार्यः
Acharya Syllabus

Pattern of Marks

(Following pattern will be followed for each paper in each semester)
(External Assessment = 70 Marks for Written Examination)

2 (out of 4) x 15 Marks	=	30 Marks
2 (out of 4) x 10 Marks	=	20 Marks
2 (out of 4) x 5 Marks	=	10 Marks
10 objectives x 1 Mark	=	10 Marks
Total	=	70 marks

(Internal Assesment = 30 Marks)

Objective type Questions (Class Test)	=	10 Marks
Paper presentation in Departmental Seminar	=	10 Marks
Assignments	=	10 Marks
Total	=	30 marks

Grand Total = 70 Marks + 30 Marks = 100 Marks

1st Semester

Paper – 1

सांख्यकारिका (सांख्यतत्त्वकौमुदीव्याख्यायुता) 1-25 कारिकाः

सहायकग्रन्थः - सांख्यकारिका, वाचस्पतिमिश्रप्रणीता

सांख्यतत्त्वकौमुदीव्याख्यायुता, आचार्यनिगमशर्मणा

अनुदितम्।

प्राप्तिस्थानम् - परिमलपब्लिकेशन्स, दिल्ली ।

CEP 887

Sushant

Ch. Sure Kumar

Typh
5/7/12

2nd Semester

Paper – 6

सांख्यकारिका (सांख्यतत्त्वकौमुदीव्याख्यायुता) 26-72 कारिकाः

सहायकग्रन्थः - सांख्यकारिका, वाचस्पतिमिश्रप्रणीता

सांख्यतत्त्वकौमुदीव्याख्यायुता, आचार्यनिगमशर्मणा

अनुदितम्।

प्राप्तिस्थानम् - परिमल पब्लिकेशन्स, दिल्ली ।

Paper – 7

योगदर्शनम् - (योगसूत्राणि) व्यासभाष्यम् - द्वितीयपादः

सहायकग्रन्थः - योगदर्शनम्, टि. यस्.रुक्मिणीद्वारा अनुदितम् ।

प्राप्तिस्थानम् - मुन्सीराम मनोहरलाल पब्लिसर्स, दिल्ली ।

Paper – 8

योगदर्शनम् - (योगसूत्राणि) भोजवृत्तिसहितम् - द्वितीयपादः

सहायकग्रन्थः - पातञ्जलयोगसूत्रं भोजवृत्तिहिन्दीटीकासहित,

डा. बीना अग्रवाल अनुदितम्

प्राप्तिस्थानम् - जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, जयपुर

Paper – 9

सांख्यप्रवचनभाष्यम् - द्वितीय-तृतीयाध्यायौ

सहायकग्रन्थः - धर्मानन्दशर्मणः सांख्यप्रवचनभाष्यम्,

विज्ञानभिक्षुटीकासहितम्।

प्राप्तिस्थानम् - अमरग्रन्थप्रकाशनम्, दिल्ली ।

Ch. S. R. S.

S. S. S.

Ch. S. R. S.
5/11/17

SOFT – CORE

Paper – 10

सांख्यकारिका - (गौडपादभाष्यम्) - 1-25 कारिकाः

योगसारः - (विज्ञानभिक्षुकः) सम्पूर्णः

सहायकग्रन्थः - 1) सांख्यकारिका गौडपादभाष्यभावार्थसमेता ।

2) योगसारः - विज्ञानभिक्षुकृतः ।

प्राप्तिस्थानम् - चौखम्बा संस्कृतप्रतिष्ठानम्, दिल्ली ।

3rd Semester

Paper – 11

योगदर्शनम् - (योगसूत्राणि) व्यासभाष्यम् - तृतीयपादः

सहायकग्रन्थः - योगदर्शनम्, टि. यस्.रुक्मिणीद्वारा अनुदितम् ।

प्राप्तिस्थानम् - मुन्सीराम मनोहरलाल पब्लिसर्स, दिल्ली ।

भारतीयविद्या प्रकाशनम्, दिल्ली ।

Paper – 12

योगदर्शनम् - (योगसूत्राणि) भोजवृत्तिसहितम् - तृतीयपादः

सहायकग्रन्थः - पातञ्जलयोगसूत्रं भोजवृत्तिहिन्दीटीकासहित,

डा. बीना अग्रवाल अनुदितम्

प्राप्तिस्थानम् - जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, जयपुर

Paper – 13

सांख्यप्रवचनभाष्यम् - चतुर्थपञ्चमाध्यायौ

सहायकग्रन्थः - धर्मानन्दशर्मणः सांख्यप्रवचनभाष्यम्,

विज्ञानभिक्षुटीकासहितम्।

प्राप्तिस्थानम् - अमरग्रन्थप्रकाशनम्, दिल्ली ।

CCPSC

Sunder

Dr. Suresh Prasad
5/7/17

Paper – 14

हठयोगप्रदीपिका - स्वात्मारामयोगीन्द्रकृता

सहायकग्रन्थः - योगीन्द्र अजयकुमार उत्तमाभ्या व्याख्याता
हठयोगप्रदीपिका

प्राप्तिस्थानम् - भारतीयविद्याप्रकाशनम्, वाराणसी ।

SOFT – CORE

Paper – 15

सांख्यकारिका - (गौडपादभाष्यम्) - 1-25 कारिकाः

योगसारः - (विज्ञानभिक्षुकृतः) सम्पूर्णः

सहायकग्रन्थः - 1) सांख्यकारिका गौडपादभाष्यभावार्थसमेता ।

2) योगसारः - विज्ञानभिक्षुकृतः ।

प्राप्तिस्थानम् - चौखम्बा संस्कृतप्रतिष्ठानम्, दिल्ली ।

4th Semester

Paper – 16

योगदर्शनम् - (योगसूत्राणि) व्यासभाष्यम् - चतुर्थपादः

सहायकग्रन्थः - योगदर्शनम्, टि. यस्. रुक्मिणीद्वारा अनुदितम् ।

प्राप्तिस्थानम् - मुन्सीराम मनोहरलाल पब्लिसर्स, दिल्ली ।

भारतीयविद्या प्रकाशनम्, दिल्ली ।

Paper – 17

योगदर्शनम् - (योगसूत्राणि) भोजवृत्तिसहितम् - चतुर्थपादः

सहायकग्रन्थः - पातञ्जलयोगसूत्रं भोजवृत्तिहिन्दीटीकासहित,

डा. बीना अग्रवाल अनुदितम्

प्राप्तिस्थानम् - जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, जयपुर

(Handwritten signature)
22/5/22

Paper – 18

घेरण्डसंहिता

सहायकग्रन्थः - घेरण्डसंहिता, टीकाकारः - राधाचन्द्रः ।

प्राप्तिस्थानम् - लक्ष्मीवेङ्कटेश्वरष्टीम् प्रेस, कल्याणमुम्बई,
देवीपब्लिकेशन्स, तिरुपति:

Paper – 19

श्रीमद्भगवद्गीता - मधुसूदनीटीका सहिता - द्वितीयाध्यायः

सहायकग्रन्थः - श्रीमद्भगवद्गीता- मधुसूदनीटीका सहिता

प्राप्तिस्थानम् - गीताप्रेस, गोरखपुरम्, उत्तरप्रदेशः

SOFT – CORE

Paper – 20

सांख्यकारिका - (गौडपादभाष्यम्) - 1-25 कारिकाः

योगसारः - (विज्ञानभिक्षुकृतः) सम्पूर्णः

सहायकग्रन्थः - 1) सांख्यकारिका गौडपादभाष्यभावार्थसमेता ।

2) योगसारः - विज्ञानभिक्षुरचितः

प्राप्तिस्थानम् - चौखम्बा संस्कृतप्रतिष्ठानम्, दिल्ली ।

Ch. S. R. S.
Sambhar

Ch. S. R. S.
Ty h 5/1/17

B.A/B.sc – Telugu First Semester 2nd Language Paper -1

Syllabus

75 Marks

ప్రాచీన కవిత్వం

1. గంగాశంతనులకథ

- సన్నయ భట్టు

2. మూషికమార్జాల వృత్తాంతము

- తిక్కన

3. హంసీ చక్రవాక సంవాదం

- పెద్దన

4. ఎఱుకత

- తరిగొండ వెంగమాంబ

వ్యాకరణదర్శనము

సంధులు, సమాసములు, సాధురూపాలు, పదదోషాలు

నిర్ణయించిన పాఠ్యపుస్తకం-

సాహితీలత

రవీంద్రపబ్లిషింగ్ హౌస్, గుంటూరు.

Sastri / B.A First Semester Telugu Literature Paper -1

Syllabus

75 Marks

ప్రాచీన పద్యభాగం -

1. కిరాతార్జునీయము - శ్రీనాథుడు, హరవిలాసము - సప్తమాశ్వాసం 68వ పద్యం

(గాండీవ ప్రవిముక్త.....) నుండి 91వ పద్యం (వేదముల్నాల్లు...) వరకు

2. నారద గానమాత్యర్యము -- కళాపూర్ణోదయం - పింగళిసూరన - ద్వితీయాశ్వాసం 68వ పద్యం

(వైకుంఠంబున నొక్కనాడు....) నుండి 101వ పద్యం(అంతర్ధానము....) వరకు

3. వేమన పారిస్ ప్రతి

4. నీతిశతకము - భర్తృహరి సుభాషితాల అనువాదం - ఏనుగు లక్ష్మణకవి,

సుజన, పరోపకార, ధైర్య పద్ధతులు.

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

B.A/B.sc –Telugu Second Semester 2nd Language Paper -2

Syllabus

75 Marks

ఆధునిక కవిత్వం

1. మాకొద్దీ తెల్లదొరతనము - గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణ
2. మహాప్రస్థానం - శ్రీ శ్రీ
3. ముసాఫరులు - గుర్రం జాషువా
4. మేఘదూతము - పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు

కథానికలు

1. గాలివాన - పాలగుమ్మి పద్మరాజు
2. ఆకలి - కొలకలూరి ఇనాక్
3. నమ్ముకున్న నేల - కేతువిశ్వనాథరెడ్డి
4. జైలు - పొట్లపల్లి రామారావు

ఉపవాచకం - నవల

- ప్రజలమనిషి - వట్టికోట ఆళ్వార్ స్వామి

నిర్ణయించిన పాఠ్యపుస్తకం-

సాహితీలత

రవీంద్రప్రబ్లిషింగ్ హౌస్, గుంటూరు, 2009

H. V. S.

Handwritten signature

Handwritten signature

B.A/B.sc – Telugu Third Semester 2nd Language Paper -3

Syllabus

75 Marks

ప్రాచీన కవిత్వం

1. వామనావతారము - పోతన
2. శాలివాహన విజయము - కొఱవిగోపరాజు
3. గ్రీష్మర్తువు - రఘునాథనాయకుడు

అలంకారములు

ఉపమ, రూపకం, ఉత్పేక్ష, స్వభావోక్తి, అర్థాంతరన్యాసం, దృష్టాంతం, అతిశయోక్తి

చందస్సు

ఉత్పలమాల, చంపకమాల, శార్దూలము, మత్తేభము, ఆటవెలది, తేటగీతి, కందము,

సీసము

ఉపవాచకం (నాటకం)

పాలేరు - బోయి భీమన్న

పల్లిపర్వ - మారుతీ పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాదు, 2009.

నిర్ణయించిన పాఠ్యపుస్తకం

సాహితీస్రవంతి

మారుతీ పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాదు, 2009.

M.V.R.

Clapnet
guy

Sastri / B.A -Telugu Third Semester Telugu Literature Paper -3

Syllabus

75 Marks

I. ప్రాబ్లన్నయ యుగం - సాహిత్యవికాసం

1. వాఙ్మయం - సారస్వతం - సాహిత్యం

2. ఆంధ్రసాహిత్య చరిత్ర - యుగవిభజన

II. కవిత్వయం - ఆంధ్రభారత రచన (నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱన)

1. ఆదికవి - నన్నయ

2. కవిబ్రహ్మ - తిక్కన

3. ప్రబంధపరమేశ్వరుడు - ఎఱ్ఱన

III. శివకవియుగం

IV. శ్రీనాథకవియుగం

1. కవి సార్యభౌమ శ్రీనాథుడు

2. భక్తకవి పోతన

V. పదసాహిత్యం

కంచర్ల గోపన్న - అన్నమయ్య - క్షేత్రయ్య - త్యాగయ్య

VI. ప్రబంధయుగం

ప్రబంధలక్షణాలు, పెద్దన - తిమ్మన - శ్రీకృష్ణదేవరాయలు - ధూర్జటి -

రామరాజ భూషణుడు - సూరన - మొల్ల

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Sastri / B.A -Telugu Fourth Semester Telugu Literature Paper -4

Syllabus

75 Marks

I. నాయకరాజుల పాలనలో సాహిత్యం

1. యక్షగానసాహిత్యం: వచనకావ్యాలు
2. శతకాలు (సుమతీ, వేమన)
3. చేమకూర వేంకటకవి - విజయవిలాసము

II. ఆధునిక కవిత్వం

1. గురజాడ వేంకటఅప్పారావు
2. దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రి
3. గుర్రం జాషువా
4. శ్రీ శ్రీ
5. దాశరథి
6. శిఖామణి
7. ఎండ్లూరి సుధాకర్
8. ఓల్గా
9. కొండేపూడి నిర్మల

III. నవల

1. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు
2. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు
3. విశ్వనాథ సత్యనారాయణ
4. కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

Handwritten signature and initials in blue ink.

Handwritten initials and signature in blue ink.

Sastri / B.A -Telugu Fifth Semester Telugu Literature Paper -5
Syllabus - 75 Marks

తెలుగుభాషాచరిత్ర

1. తెలుగు - శాసనభాషాపరిణామము
2. ద్రావిడ భాషాకుటుంబాలు
3. ద్రావిడభాషా లక్షణాలు - తెలుగు, ఇతర ద్రావిడభాషలు
4. ఆంధ్రం - తెనుఁగు-తెలుగు
5. మాండలికాలు - స్వరూప స్వభావాలు
6. మాండలిక విజ్ఞానవిభాగాలు
7. తెలుగు భాషలోని ఆదానప్రదానాలు
8. అర్థపరిణామం
9. జాతీయాలు, సామెతలు - సామాన్య విశేష లక్షణాలు

ఆధార గ్రంథాలు

1. ఆంధ్రభాషావికాసము - గంటిజోగి సోమయాజి, త్రివేణి పబ్లిషర్స్, మచిలీపట్టణము, 1968.
2. తెలుగు భాషాచరిత్ర - భద్రరాజు కృష్ణమూర్తి, పొట్టిశ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 2010.
3. తెలుగుజాతీయాలు పర్యాయపదకోశం - మూలె విజయలక్ష్మి యం. బి. యమ్మార్, ప్రచురణలు, తిరుపతి, 2008.
4. తెలుగు జాతీయాలు పుట్టు పూర్వోత్తరాలు మరియు సంస్కృత న్యాయాలు, రెంటాల గోపాల కృష్ణ, క్వాలిటీ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ, 2012.
5. ఆంధ్ర లోకోక్తి చంద్రిక, కెప్టెన్ ఎం. డబ్ల్యూ. కార్, ఆసియన్ ఎడ్యుకేషన్ సర్వీసెస్, మద్రాసు.
6. తెలుగు మాడలిక పదకోశం వైయస్సార్ కడప జిల్లా, మూలె విజయలక్ష్మి, యం. బి. యమ్మార్, ప్రచురణలు, తిరుపతి, 2016.

ప్రచురణలు, తిరుపతి, 2016.

Sastri / B.A -Telugu sixth Semester Telugu Literature Paper -7

Syllabus

75 Marks

బాలవ్యాకరణము - పరవస్తు చిన్నయసూరి

1. సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదము

2. సంధి పరిచ్ఛేదము

3. సమాస పరిచ్ఛేదము

4. కారక పరిచ్ఛేదము

ఆధార గ్రంథాలు

1. బాలవ్యాకరణము - రమణీయము-దువ్వూరి వేంకటరమణశాస్త్రి -

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ప్రెస్సు, వాలేరు, 1970.

2. బాలవ్యాకరణము - సారస్వతర్వస్వ పేటిక - దూసి రామమూర్తిశాస్త్రి,

వావిళ్ళరామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, చెన్నపురి, 1950.

3. బాలవ్యాకరణము - ఘంటాపథం - విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, 2006.

H.V.

CCP

Syllabus

75 Marks

సాహిత్య విమర్శ

1. కావ్యనిర్వచనము - భారతీయాలంకారికులు, పాశ్చాత్యులు
3. కావ్యహేతువులు - ప్రాచ్యపాశ్చాత్యుల దృక్పథాలు
4. కావ్యప్రయోజనములు
5. కావ్యభేదములు - ప్రాచ్యపాశ్చాత్యుల విభాగాలు
6. దృశ్యకావ్యభేదములు - దశరూపకములు
7. లలితకళలు - ప్రాముఖ్యం, స్థిరకళలు, చరకళలు.

లలితకళలలో కవిత్వం ఉత్తమోత్తమమనడానికి కారణాలు

ఆధార గ్రంథాలు

1. సాహిత్యదర్శనము - ఆచార్య కాకర్ల వెంకటరామనరసింహం,
క్వాలిటీ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ, 1979
2. కావ్యాలంకారసంగ్రహము - వివరణకర్త - సన్నిధానం సూర్యనారాయణశాస్త్రి,
యం.శేషాచల అండ్ కంపెనీ, మచిలీపట్టణము
3. సాహిత్యశిల్పసమీక్ష - పింగళి లక్ష్మీకాంతం
4. సాహిత్యభావలహరి - యస్.వి.జోగారావు
5. An Introduction to the study of Literature - Hudson

11-11-20

Chakraborty

Sastri / B.A -Telugu Sixth Semester Telugu Literature Paper - 8 - 30
Syllabus

75 Marks

సాహిత్య విమర్శ

1. రససిద్ధాంతం - రసనిష్ఠ - రససంఖ్య - రసరాజం

2. నవలా నిర్వచనం - నవల ముఖ్యాంశములు - నవల ఆవిర్భావ వికాసములు -
ఆధునిక నవలా సాహిత్య సంగ్రహ పరిచయమం.

3. కథానిక నిర్వచనం - కథానిక లక్షణాలు - కథానిక ఆవిర్భావ వికాసములు,
కథానిక భేదాలు.

4. ఏకాంకిక - ఏకాంకిక లక్షణాలు, స్వరూపస్వభావాలు, ఏకాంకికల సంగ్రహ చరిత్ర

5. స్వీయచరిత్ర, జీవిత చరిత్ర లక్షణాలు, స్వరూప స్వభావాలు.

6. సాహిత్యవిమర్శ - ఉత్తమవిమర్శక లక్షణాలు - విమర్శభేదాలు - నైతిక, మనస్తత్వ,
సాంఘిక, పౌరాణిక విమర్శలు, తెలుగు విమర్శనము, తొలితరం తెలుగు విమర్శకులు
కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ, వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి.

ఆధార గ్రంథాలు

1. రససిద్ధాంతము - ఆంధ్రుల వరివస్య-డా. తిప్పాభట్ల రామకృష్ణమూర్తి

2. సాహిత్యదర్శనము - ఆచార్య కాకర్ల వెంకటరామనరసింహం,

క్వాలిటీ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ, 1979.

3. కావ్యాలంకారసంగ్రహము - వివరణకర్త - సన్నిధానం సూర్యనారాయణశాస్త్రి,

యం.శేషాచల అండ్ కంపెనీ, మచిలీపట్టణము

4. సాహిత్యశిల్పసమీక్ష - పింగళి లక్ష్మీకాంతం

5. తెలుగు నవల - మొదలి నాగభూషణశర్మ

6. తెలుగులో సాహిత్యవిమర్శ - యస్. వి. రామారావు

7. The marking of Literature - B. A. Sort James

H.V. 8

ACHARYA 1st / 2nd / 3rd / 4th SEMESTER
SOFT CORE TELUGU PAPER – 5/10/15/20 SYLLABUS

తెలుగు సంస్కృతి

- I. సంస్కృతి-నాగరికత నిర్వచనాలు. సంస్కృతిలోని అంశాలు-చరిత్ర పూర్వయుగం నాటి తెలుగు సంస్కృతి. తెలుగుదేశము-భూగోళ ప్రభావము
- II. తెలుగుదేశ చరిత్ర నిర్మాణానికి ఉపకరించేవి. శాసనములు, నాణెములు, వాఙ్మయము, పురాతన స్థల ఖనన పరిశోధన: తెలుగు భాష-సంస్కృతజన్యమా, ప్రాకృత జన్యమా, ద్రావిడ వర్ణము లోనిదా అనే అంశాలపై అభిప్రాయాలు.
- III. తెలుగు ప్రాంతాన్ని పాలించిన రాజవంశాలు. ఇక్ష్వాకులు, విష్ణుకుండినులు. ఆ కాలం నాటి మత పరిణామం, సామాజిక సాంస్కృతిక విశేషాలు: తూర్పు చాళుక్యులు-రాజకీయ మత విషయాలు-సాహిత్యసాంస్కృతిక విశేషాలు-వివిధ చాళుక్య చోళ వంశాలు-కాకతీయులు-రెడ్డి రాజన్యల కాలం నాటి మతసంస్కృతి
- IV. విజయనగరయుగం-సామాజిక సాంస్కృతిక జీవనవిధానం, సాహిత్యం, లలితకళలు- ఆధునికయుగం పాశ్చాత్యనాగరికత ప్రభావం-సాహిత్యపు తీరుతెన్నులు.
- V. తెలుగు ప్రజల ఆటలు, వేడుకలు, వినోదములు. ఆంధ్రుల చిత్రకళ- ఆంధ్రుల సంగీతం- ఆంధ్రుల సంస్కృతవాఙ్మయసేవ

M-v: 2

Signature

Sastri Telugu First Semester 2nd Language Paper - 1

Syllabus

75 Marks

ప్రాచీన కవిత్వం

1. శకుంతలోపాఖ్యానము - సన్నయ భట్టు

భారతము - ఆదిపర్వము - చతుర్థాశ్వాసము 65వ పద్యం (వచనం - ఇట్లు వనంబులోని సర్వ సత్వంబులను) నుండి 109 వ పద్యం (అని మహానురాగంబునం....) వరకు

2. ద్రౌపది పరిదేవనము - తిక్కన

భారతము - ఉద్యోగపర్వము - తృతీయాశ్వాసము 100 వ పద్యం (ధర్మనందను పలుకులు....) నుండి 124వ పద్యం (పూని పలికెద....) వరకు

3. సావిత్రిపాఖ్యానము - ఎర్రన

భారతము - అరణ్య పర్వము - సప్తమాశ్వాసము 170వ పద్యం (కలండు మద్రేకుండు సంలయ....) నుండి 281 వ పద్యం (అని చెప్పి పాండు తనయ....) వరకు

4. గజేంద్ర మోక్షము - పోతన

భాగవతము - అష్టమ స్కంధము 72వ పద్యం (నానానేకపయూథముల్....) నుండి 117 వ పద్యం (మొరసెన్ నిర్జర దుందుభుల్....) వరకు

5. సీతాస్వయంవరము - మొల్ల

మొల్ల రామాయణము - బాలకాండము 66 వ పద్యం (ద్రవిడకర్ణాటాంధ.....) నుండి 83వ పద్యం (వచనం - ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుని.....) వరకు

11-11-21

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

వ్యాకరణము

సంధులు, సమాసములు, సాధురూపాలు, పదదోషాలు

సంధులు - సవర్ణదీర్ఘ, గుణ, వృద్ధి, యణాదేశ, శ్చుత్వ, జస్త్య, విసర్గ, అకార, ఇకార, ఉకార, ఆమ్రేడిత, ద్రుత, గసడదావాదేశ, రుగాగమ, టుగాగమ, పుంప్యాదేశ, ద్విరుక్తటకారాదేశ సంధులు.

సమాసములు - తత్పురుష, బహువ్రీహి, ద్వంద్వ సమాసములు

పాఠ్య, పరామర్శ గ్రంథాలు

1. కవిత్రయభారతము (సరళ వ్యాఖ్యాన సహితం), తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి, 2013.
2. పోతన భాగవతము (సరళ వ్యాఖ్యాన సహితం) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి, 2017.
3. మొల్ల రామాణము, ఎమెస్కో ప్రచురణ, 2013.
4. బాల వ్యాకరణము, చిన్నయసూరి, వంతరాం రామకృష్ణారావు, ఘంటాపథ వ్యాఖ్య, విశాలాంధ్ర ప్రచురణ, 2007.
5. సంస్కృతవ్యాకరణము, ఆర్.వి. రామకృష్ణశాస్త్రి, కృష్ణానందమఠ ప్రచురణ, హైదరాబాదు, 2010.
6. వాడుకతెలుగులో అపప్రయోగాలు, రవ్వా శ్రీహరి, వరరుచి పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాదు, 1995.

Hari

Signature

Signature

Signature

Sastri Telugu Second Semester 2nd Language Paper - 2

Syllabus

ప్రబంధ సాహిత్యము

1. వరూధినీ ప్రవరాఖ్యుల వృత్తాంతము - పెద్దన

మనుచరిత్ర - ద్వితీయాశ్వాసము 3వ పద్యం (అటఁజనికాంచె) నుండి 77 వ పద్యం

(వచనము - అని సంస్తుతించిన....) వరకు

2. గిరిక బాల్యము - రామరాజభూషణుడు

మనుచరిత్ర - తృతీయాశ్వాసము 26 వ పద్యం (గిరిరాజ తనయ కైవడి.....) నుండి

46వ పద్యం (తలిరు బ్రాయము వాని....) వరకు

3. మాలదాసరి కథ - శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు

ఆముక్త మాల్యద - షష్ఠాశ్వాసము, 3వ పద్యం (కలఁడొకరుండు....) నుండి

51 వ పద్యం (బాసలు బండి కండ్లు....) వరకు

4. సత్యభామ సాంత్యనము - నంది తిమ్మన

పారిజాతాపహరణము - ప్రథమాశ్వాసము 62వ పద్యం (కువలయపత్ర నేత్ర) నుండి

137 వ పద్యం (అనిపలుకు నంబుద శ్యామ....) వరకు

5. సుభద్రాకళ్యాణము - చేమకూరి వేంకట కవి

విజయవిలాసము - తృతీయాశ్వాసము 93వ పద్యం (తనయుడి పెండ్లికేగవలె)

నుండి 131 వ పద్యం (చంద్రకిపించ లాంఛనుఁడు) వరకు

17-11-20

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

చందస్సు

వృత్తాలు - పంచచామరము, మత్తకోకిల, స్రగ్ధర, మహాస్రగ్ధర, మాళిని, పసంతతిలక, భుజంగప్రయాత, శిఖరిణి

జాతులు కందం, ద్విపద, తరువోజ ఉపజాతులు సీసం, ఆటవెలది, తేటగీతి

యతులు - దశవిధయతులు, ప్రాసలు - షడ్విధ ప్రాసలు (కవిజనాశ్రయము)

పాఠ్య, పరామర్శ గ్రంథాలు

1. మనుచరిత్ర, రుచినమాన వ్యాఖ్య, వావిళ్ళ ప్రచురణలు, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి, 2013.

2. వసుచరిత్ర, రామరాజభూషణుడు (తృతీయాశ్వాసము - జొన్నలగడ్డ మృత్యుంజయరావు గారి సంపాదకత్వం), రోహిణి పబ్లికేషన్స్, రాజమండ్రి, 1999.

3. ఆముక్తమాల్యద, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, సౌందర్యలహరి వ్యాఖ్య, తుమ్మపూడి కోటీశ్వరరావు, మలయకూట పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాదు, 2001.

4. పారిజాతాపహరణము, నంది తిమ్మన , పరిమళోల్లాస వ్యాఖ్య, నాగపూడి కుప్పుస్వామి, ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయము, కుప్పం, 2006.

5. విజయ విలాసము, చేమకూరి వేంకట కవి, హృదయోల్లాస వ్యాఖ్య, తాపీ ధర్మారావు, విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదారాబాదు, 2009.

6. కావ్యలహరి, దివాకర్ల వేంకటాచార్యుని, యువభారతి, హైదారాబాదు, 2013

7. చందోదర్పణము, అనంతామాత్యుడు, రోహిణి పబ్లికేషన్స్, రాజమండ్రి.

8. చందః పదకోశము, సంపాదకులు, కోవెల సంపత్కుమారాచార్యులు, తెలుగు అకాడెమి, 2014 .

9. కవిజనాశ్రయము, ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు, కాకినాడ, 1932.

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Sastri Telugu Third Semester 2nd Language Paper - 3

Syllabus

1. శ్రీ కాళహస్తిశ్వర శతకము - ధూర్జటి
2. నీతి సీసశతకము - తాళ్ళపాక పెదతిరుమాలాచార్యులు
3. భాస్కర శతకము - మారన వెంకన
4. నరసింహ శతకము - ధర్మపురి శేషప్ప కవి
5. ఆంధ్రనాయక శతకము - కాసుల పురుషోత్తమ కవి

(ఈ శతకముల నుండి ఒక్కొక్క శతకము నుండి ఎంపిక చేసిన 20 పద్యాలు. మొత్తం 100 పద్యాలు. శతకరచయిత కాలం, బిరుదాదులు, ఇతర రచనలతో పాటు శతకమును గురించి విహంగావలోకన దృష్టితో సమీక్ష)

అలంకారములు

శబ్దాలంకారములు వృత్త్యనుప్రాస, ఛేకానుప్రాస, లాటానుప్రాస, యమక , ముక్తపదగ్రస్త

అలంకారములు

అర్థాలంకారములు ఉపమ, అనన్వయ, రూపక, దీపక, శ్లేష, అపహ్నుతి, అతిశయోక్తి, దృష్టాంత, సమాసోక్తి, పరికర, విభావన, క్రమ, స్వభావోక్తి అలంకారములు.

11-11-20

11-11-20

పాఠ్య, పరామర్శ గ్రంథాలు

1. శ్రీ కాళహస్తిశ్వర శతకము, ధూర్జటి, దేశికామోద వ్యాఖ్య, పల్లపు రెడ్డి బుచ్చి రెడ్డి, పావని సేవా సమితి, హైదారాబాదు, 2012.
2. నీతి సీస శతకము, తాళ్ళపాక పెదతిరుమలాచార్యులు, బూదాటి వేంకటేశ్వర్లు (వ్యాఖ్యాత), హిమకర్ పబ్లికేషన్స్, 2013
3. భాస్కర శతకము , మారన వెంకయ, సుదర్శన వ్యాఖ్య, తిరుమల శ్రీనివాసాచార్య, పావని సేవా సమితి, హైదారాబాదు, 2004.
4. నరసింహ శతకము , ధర్మపురి శేషప్ప కవి, జనప్రియ వ్యాఖ్య, కసిరెడ్డి వెంకట రెడ్డి, పావని సేవా సమితి, హైదారాబాదు, 2007.
5. ఆంధ్రనాయక శతకము , కాసుల పురుషోత్తమ కవి, యార్లగడ్డ బాలగంగాధరరావు (వ్యాఖ్యాత), నిర్మలా పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ
6. ఆంధ్రశతక సాహిత్య వికాసము, కె. వి. గోపాలకృష్ణారావు
7. చంద్రాలోక సమున్మేషనము, స్ఫూర్తిశ్రీ, మహతీ గ్రంథమాల, గుంటూరు, 1973.

M. V. S.

Chakraborty

Chakraborty

Chakraborty

Sastri Telugu Fourth Semester 2nd Language Paper - 4

Syllabus

ఆధునిక సాహిత్యము

కవిత్యం

1. దేశభక్తి - గురజాడ అప్పారావు (కవితా ఖండిక)
2. ప్రబోధము - రాయప్రోలు సుబ్బారావు (కవితా ఖండిక)
3. గబ్బిలము - గుర్రం జాషువా (గబ్బిలం - మొదటి భాగం 1వ పద్యం చిక్కినకాసుచే..... నుండి - 20 వ పద్యం పరమార్థంబులు..... వరకు)
4. మహాప్రస్థానం - శ్రీ శ్రీ - మహాప్రస్థానం, జయభేరి, ఋక్కులు, దేశచరిత్రలు (కవితలు)

కథలు

1. దిద్దుబాటు - గురజాడ అప్పారావు
2. ఎంపు - చాగంటి సోమయాజులు
3. మాతృసప్తకం - మధురాంతకం రాజారాం
4. నమ్ముకున్న నేల - కేతు విశ్వనాథరెడ్డి
- నాటిక - వఅడు - కందిమళ్ళ సాంబశివరావు

పాఠ్య, పరామర్శ గ్రంథాలు

1. గురజాడ రచనలు, కవితల సంపుటం, విశాలాంధ్ర ప్రచురణ, హైదారాబాదు, 2005.
2. గురజాడ రచనలు, కథానికల సంపుటం, విశాలాంధ్ర ప్రచురణ, హైదారాబాదు, 2006.
3. గబ్బిలం, గుర్రం జాషువా, విశాలాంధ్ర ప్రచురణ, హైదారాబాదు, 2004.
4. వైతాళికులు, ముద్దు కృష్ణ, విశాలాంధ్ర ప్రచురణ, హైదారాబాదు, 2012.
5. మహాప్రస్థానం, శ్రీశ్రీ, విశాలాంధ్ర ప్రచురణ, హైదారాబాదు, 2004.

Copyright

Sastri Telugu First Semester 2nd Language Paper - 1

సంప్రదాయసాహిత్యం

యూనిట్ I - శిశుపాలపథ - సన్నయ భట్టు

భారతం - సభాపర్వం - ద్వితీయాశ్వాసం 3 వ పద్యం (శాంతనవుడుఁ భీష్ముండు...)
నుండి 70 వ పద్యం (ఘనజాలము లేకయు....) వరకు

యూనిట్ II - కపోతోపాఖ్యానం - తిక్కన

భారతం - శాంతిపర్వం - తృతీయాశ్వాసం 307 వ పద్యం (పాపాత్ముడొక బోయ పక్షుల
వధియించి....) నుండి 341 వ పద్యం (ఈ యితిహాసమర్థిమెయి....) వరకు

యూనిట్ III - సావిత్ర్యుపాఖ్యానం - ఎర్రన

భారతం - అరణ్యపర్వం - సప్తమాశ్వాసం 170 వ పద్యం (కలఁడు మద్రేశుండు
ఘనుఁడశ్వపతి) నుండి 251 వ పద్యం (కొనుమిదె నీ మనః ప్రియుని వరకు

యూనిట్ IV - వామనావతారం - పోతన

భాగవతం - అష్టమస్కంధం 586 - పద్యం (కులమున్ రాజ్యముఁ దేజమున్) నుండి
623 వ పద్యం (రవిబింబంబుపమింప) వరకు

యూనిట్ V

1. మొల్ల రామాయణం అవతారిక

మొల్ల రామాయణం - అవతారిక 1 వ పద్యం (శ్రీమహిమాభిరాముఁడు.....) నుండి
24 వ పద్యం (సల్లలిత ప్రతాప.....) వరకు

(పై నిర్దిష్ట పాఠ్యాంశాలని సంస్కృత మూలంతో తులనాత్మకంగా అధ్యయనం చేయడం
పాఠ్యప్రణాళికలో అంతర్భాగం)

2. వ్యాకరణం

సంధులు, సమాసాలు, సాధురూపాలు, పదదోషాలు

సంధులు - సవర్ణదీర్ఘ, గుణ, వృద్ధి, యణాదేశ, అయవాయావ, శ్చుత్వ, ఘ్ణత్వ, జస్త్వ, విసర్గ, అకార, ఇకార, ఉకార, ఆప్రేడిత, ద్రుత, గసడదావాదేశ, పుంప్వాదేశ, ద్విరుక్తకారాదేశ, రుగాగమ, టుగాగమ, ప్రాతాది, త్రిక, పఙ్కాది సంధులు.

సమాసాలు - తత్పురుష, బహువ్రీహి, అవ్యయిభావ, ద్వంద్వ సమాసాలు

సాధురూపాలు, పదదోషాలు - వాడుకతెలుగులో అపప్రయోగాలు - రవ్వాశ్రీహరి

(సంస్కృతాంధ్ర వ్యాకరణ దృష్టితో నిర్దిష్ట సంధులని, సమాసాలని, సాధురూపాలని అధ్యయనం చేయడం పాఠ్యప్రణాళికలో అతర్భాగం)

పాఠ్య, పరామర్శ గ్రంథాలు

1. కవిత్రయభారతం (సరళ వ్యాఖ్యాన సహితం), తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు.
2. పోతన భాగవతం (సరళ వ్యాఖ్యాన సహితం) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
3. మొల్ల రామాణం, ఆంధ్రపదేశ్ సాహిత్య అకాడెమి
4. బాల వ్యాకరణం - చిన్నయసూరి, వంతరాం రామకృష్ణారావు (ఘంటాపథ వ్యాఖ్య)
5. సంస్కృతవ్యాకరణం - ఆర్.వి. రామకృష్ణశాస్త్రి
6. వాడుకతెలుగులో అపప్రయోగాలు - రవ్వాశ్రీహరి

B.A/B.sc/ B.sc(Yoga) First Semester 2nd Language Telugu- Paper -1

సంప్రదాయసాహిత్యం

యూనిట్ I - అజగరోపాఖ్యానం - నన్నయ భట్టు

భారతం - అరణ్యపర్వం - చతుర్థాశ్వాసం 100 వ పద్యం (మృగయార్థ...) నుండి 132 -వచనం
(అనిన ధర్మసుతుండిట్లనియె....) వరకు

యూనిట్ II - నాడీజంఘుని వృత్తాంతం - తిక్కన

భారతం - శాంతిపర్వం - తృతీయాశ్వాసం 472 వ పద్యం (వినుమొక బ్రాహ్మణుండు...) నుండి 522 వ పద్యం (అవ్విపుండు....) వరకు

యూనిట్ III - హంసడిభక్తోపాఖ్యానం - నాచన సోమనాథుడు

హరివంశం - చతుర్థాశ్వాసం 91 వ పద్యం (తగునే యింత మురాంతకా....) 133 వ పద్యం (మనకు జరాసంధునకు.....) వరకు

యూనిట్ IV - ఇందీవరాక్షుని కథ - అల్లసాని పెద్దన

మనుచరిత్ర - పంచమాశ్వాసం - 3 వ పద్యం (శ్రీనందన సౌందర్య...) నుండి 26 వ పద్యం (డిరు పొడైన....) వరకు

యూనిట్ V

1. కుమ్మరి భీముని భక్తి - తరిగొండ వేంగమాంబ

వేంకటాచలమాహాత్మ్యం - పంచమాశ్వాసం 315 వ పద్యం (నీవు నెప్పిన సూక్ష్మనిర్మల.....) నుండి 338 వ పద్యం (కరుణారసము) వరకు

(పై నిర్దిష్ట పాఠ్యాంశాలని సంస్కృత మూలంతో తులనాత్మకంగా అధ్యయనం చేయడం పాఠ్యప్రణాళికలో అంతర్భాగం)

2. వ్యాకరణం

సంధులు, సమాసాలు, సాధురూపాలు, పదదోషాలు

సంధులు - సవర్ణదీర్ఘ, గుణ, చృద్ధి, యణాదేశ, శుభ్రత్వ, ఘ్రత్వ, జస్త్వ, విసర్గ, అకార, ఇకార, ఉకార, ఆమేడిత, ద్రుత, గసడదావాదేశ, రుగాగమ, టుగాగమ, పుంప్వాదేశ, ద్విరుక్తటకారాదేశ సంధులు.

సమాసాలు - అవ్యయుభావ, తత్పురుష, బహువ్రీహి, ద్వంద్వ సమాసాలు

సాధురూపాలు, పదదోషాలు - వాడుకతెలుగులో అపప్రయోగాలు - రవ్వశ్రీహరి

(సంస్కృతాంధ్ర వ్యాకరణ దృష్టితో నిర్దిష్ట సంధులని, సమాసాలని, సాధురూపాలని అధ్యయనం చేయడం పాఠ్యప్రణాళికలో అతర్భాగం)

పాఠ్య పరామర్శ గ్రంథాలు

1. కవిత్రయభారతము (సరళ వ్యాఖ్యాన సహితం), తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు.
2. ఉత్తరహరివంశము - నాచనసోమనాథుడు (ముక్తాఫల వ్యాఖ్య - చదలవాడ)
3. మనుచరిత్ర - అల్లసాని పెద్దన (రుచిసమాన వ్యాఖ్య - వావిళ్ళ రామస్వామి శాస్త్రి)
4. వేంకటాచల మాహాత్మ్యము - తరిగొండ వేంగమాంబ
5. బాల వ్యాకరణము - చిన్నయసూరి, వంతరాం రామకృష్ణారావు (ఘంటాపథ వ్యాఖ్య)
6. సంస్కృతవ్యాకరణము - ఆర్.వి. రామకృష్ణశాస్త్రి
7. వాడుకతెలుగులో అపప్రయోగాలు - రవ్వశ్రీహరి

సంప్రదాయసాహిత్యం

యూనిట్ I - రతీమన్మథ సంవాదం - నన్నెచోడుడు

కుమారసంభవం - చతుర్థాశ్వాసం 65వ పద్యం(త్రిదశులు.....) నుండి 78 - వచనం

(అనిన విని.....) వరకు

యూనిట్ II - గుణనిధి కథ - శ్రీనాథుడు

కాశీఖండం - చతుర్థాశ్వాసం 78వ పద్యం(భూసురోత్తమ.....) నుండి 134- వచనం

(అని పారిషదులు...) వరకు

యూనిట్ III - సాయుజ్యం - ధూర్జటి

శ్రీకాళహస్తీశ్వర మాహాత్మ్యం - ద్వితీయాశ్వాసం 109వ పద్యం (త్రేతాంతంబున....) నుండి

139వ పద్యం(పన్నగంబు గజము.....) వరకు

యూనిట్ IV - సీతాపరిత్యాగం - కంకంటి పాపరాజు

ఉత్తరరామాయణం - షష్ఠాశ్వాసం 266వ పద్యం (తెలుపుటఁ గొంత....) నుండి

295వ పద్యం(అల్లన మ్రొక్కి.....) వరకు

యూనిట్ V - ఛందస్సు

వృత్తాలు ద్రుతవిలంబితం, తోటకం, భుజంగప్రయాతం, స్రగ్వీణి, వసంతతిలక, మాలిని, శిఖరిణి

మత్తకోకిల, తరళం, స్రగ్ధర, మహాస్రగ్ధర, మానిని, కవిరాజవిరాజితం

జాతులు కందం, ద్విపద, తరువోజ ఉపజాతులు సీసం(భేదాలు), ఆటవెలది, తేటగీతి

యతులు - దశవిధయతులు, ప్రాసలు - షడ్విధ ప్రాసలు (కవిజనాశ్రయము)

(పై నిర్దిష్ట పాఠ్యాంశాలలో సంస్కృత మూలంగల పాఠ్యాశాలని తులనాత్మకంగా అధ్యయనం చేయడం, తెలుగు ఛందస్సుపై సంస్కృత ఛందస్సు ప్రభావాన్ని పరిశీలించడం పాఠ్యప్రణాళికలో అంతర్భాగం)

పాఠ్య, పరామర్శ గ్రంథాలు

1. కుమారసంభవం - నన్నెచోడుడు (సంజీవని వ్యాఖ్య - జొన్నలగడ్డ మృత్యుంజయ రావు)
2. కాశీఖండం - శ్రీనాథుడు (మణికర్ణికావ్యాఖ్య - మల్లంపల్లి శరభేశ్వర శర్మ)
3. శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం - ధూర్జటి (సర్వంకష వ్యాఖ్య - వంతరాం రామకృష్ణారావు)
4. ఉత్తరరామాయణం - కంకంటి పాపరాజు (వ్యాఖ్య - బేతవోలు రామబ్రహ్మం)
5. విజయవిలాసం - చేమకూరి వేంకట కవి (హృదయోల్లాస వ్యాఖ్య - తాపీ ధర్మారావు)
6. ఛందోదర్పణం - అనంతామాత్యుడు (తత్త్వదర్శినీ వ్యాఖ్య - శ్రీభాష్యం వేంకటనరసింహా
భాష్యకాచార్యులు)
7. ఛందః పదకోశం - కోవెల సంపత్కుమారాచార్యులు
8. కవిజనాశ్రయం - మల్లియ రేచన (భావదీపిక వ్యాఖ్య - వైద్యం వేంకటేశ్వరాచార్యులు)

Sastri Second Semester 2nd Language Telugu Paper - 2

ప్రబంధ సాహిత్యం

యూనిట్ I - ప్రవరసిద్ధ సంవాదం - అల్లసాని పెద్దన

మనుచరిత్ర - ప్రథమాశ్వాసం 49వ పద్యం (వరణాద్విపవతీ) నుండి 79వ పద్యం
ఆ మందిడి యతడరిగిన....) వరకు

యూనిట్ II - శ్రీవిలుబుత్తూరు వర్ణన - శ్రీకృష్ణదేవరాయలు

ఆముక్త మాల్యద - ప్రథమాశ్వాసం, 51వ పద్యం (లలితోద్యాన....) నుండి
75వ పద్యం (కలమపు టెండుగల్....) వరకు

యూనిట్ III - సత్యభామాపరిదేవనం - నంది తిమ్మన

పారిజాతాపహరణం - ప్రథమాశ్వాసం 82వ పద్యం (అనవిని వ్రేటువడ్డ) నుండి
137వ పద్యం (అనిపలుకు నంబుద శ్యామ....) వరకు

యూనిట్ IV - నారదగానమాత్సర్యం - పింగళి సూరన

కళాపూర్ణోదయం - ద్వితీయాశ్వాసం 68వ పద్యం
(వైకుంఠంబున నొక్కనాడు....) నుండి 101వ పద్యం (అంతర్ధానము....) వరకు

యూనిట్ V

1. సుభద్రాకళ్యాణం - చేమకూరి వేంకట కవి

విజయవిలాసం - తృతీయాశ్వాసం 93వ పద్యం (తనయుడి పెండ్లికేగవలె)
నుండి 131వ పద్యం (చంద్రకిపించ లాంఛనుఁడు) వరకు

2. ఛందస్సు

వృత్తాలు

మత్తకోకిల, తరళం, స్రగ్ధర, మహాస్రగ్ధర, మానిని, కవిరాజవిరాజితం, పంచచామరం
జాతులు ఉత్సాహం, తరువోజ, మధ్యాక్కర ఉపజాతులు సీసం, ఆటవెలది, తేటగీతి
యతి ప్రాసల సాధారణ పరిచయం

పాఠ్య పరామర్శ గ్రంథాలు

1. మనుచరిత్ర - అల్లసాని పెద్దన (రుచినమాన వ్యాఖ్య - వావిళ్ళ రామస్వామి శాస్త్రి)
2. ఆముక్తమాల్యద - శ్రీకృష్ణదేవరాయలు (సౌందర్యలహరి వ్యాఖ్య - తుమ్మపూడి కోటీశ్వరరావు)
3. పారిజాతాపహరణం - నంది తిమ్మన (పరిమళోల్లాస వ్యాఖ్య - నాగపూడి కుప్పుస్వామి)
4. కళాపూర్ణోదయం - పింగళి సూరన
5. విజయ విలాసం - చేమకూరి వేంకట కవి (హృదయోల్లాస వ్యాఖ్య - తాపీ ధర్మారావు)
6. కావ్యలహరి - దివాకర్ల వేంకటాచార్యులు
7. ఛందోదర్పణం - అనంతామాత్యుడు
8. ఛందః పదకోశం - కోవెల సంపత్కుమారాచార్యులు
9. కవిజనాశ్రయం - మల్లియ రేచన

ఆధునికసాహిత్యం

యూనిట్ I - ఆధునిక కవిత్వం

1. పూర్ణమ్మ - గురజాడ వెంకట అప్పారావు
2. దేశచరిత్రలు - శ్రీశ్రీ

యూనిట్ II - ఆధునిక కవిత్వం

1. శిశువు - గుర్రం జాషువా
2. ఆంధ్రప్రశస్తి - పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు

యూనిట్ III - కథానికలు

1. గులాబి అత్తరు - శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి
2. ఇజ్జత్ - భాస్కరభట్ల కృష్ణారావు

యూనిట్ IV - కథానికలు

1. మాతృసప్తకం - మధురాంతకం రాజారాం
2. గూడు కోసం గువ్వలు - పులికంటి కృష్ణారెడ్డి

యూనిట్ V - నవల

రేగడివిత్తులు - చంద్రలత

పాఠ్యపరామర్శ గ్రంథాలు

1. మణిదర్పణం - తంగిరాల వెంకట సుబ్బారావు
2. వైతాళికులు - ముద్దు కృష్ణ
3. మహాప్రస్థానం - శ్రీశ్రీ

ఆధునిక సాహిత్యం

యూనిట్ I - రామాయణకల్పవృక్ష అవతారిక - విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

యూనిట్ II

1. ఏకాంత సేవ - వేంకటపార్వతీశ్వర కవులు
2. స్వాతంత్ర్యరథం - దువ్వూరి రామిరెడ్డి

యూనిట్ III

1. నా దేశం నా ప్రజలు - గుంటూరి శేషేంద్ర శర్మ
2. ప్రతిమానాటకం - పాటిబండ్ల మాధవశర్మ (1-3 అంకాలు)

యూనిట్ IV - ప్రతిమానాటకం - పాటిబండ్ల మాధవశర్మ (4-7 అంకాలు)

యూనిట్ V - అలంకారాలు

శబ్దాలంకారాలు అనుప్రాస, యమక, ముక్తపదగ్రస్త

అర్థాలంకారాలు ఉపమ (భేదాలు), ఉత్పేక్ష (భేదాలు), రూపక (భేదాలు), అతిశయోక్తి (భేదాలు)
దృష్టాంత, శ్లేష (భేదాలు)

(పాటిబండ్ల మాధవశర్మ గారి ప్రతిమానాటకాన్ని భాసుడి ప్రతిమానాటకంతో తులనాత్మకంగా
అధ్యయనం చేయడం పాఠ్యప్రణాళికలో అంతర్భాగం)

పాఠ్యపరామర్శ గ్రంథాలు

1. రామాయణకల్పవృక్షం - విశ్వనాథ సత్యనారాయణ
2. తెలుగు కావ్యమాల - కాటూరి వేంకటేశ్వరరావు
3. వైతాళికులు - ముద్దు కృష్ణ
4. మణిదర్పణం - తంగిరాల వెంకట సుబ్బారావు
5. చంద్రాలోక సమున్నేషం - స్ఫూర్తి శ్రీ

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY: TIRUPATI

Dept. of Vedabhashyam

Date: 15.09.2020

[Resolution of the B.O.S. constituted for the modification of syllabus of Acharya and Sastri for the Dept. of Vedabhashyam]

The B.O.S. Members met on 15.09.2020 at 03.00 PM. Following members were present,

Prof. A. Sripada Bhat

Chairman

(Dean, Veda Vedanga)

Dr. K.V. Tarakram Ghanapathi

member (External Expert)

Dr. K.V. Hanumat Sharma

member (External Expert)

Dr. Niranjana Mishra

member (Internal & Dept.
incharge)

The B.O.S. unanimously adopted following resolutions –

[RESOLUTION]

In the B.O.S. meeting all the members mutually made simple modifications in the Acharya and Sastri syllabus (sukla Yajurveda and Atharva Veda). But the Sastri (1st year) syllabus is modified by considering the “National Education Policy” rules. This is further subject to the approval of the higher authority.

The meeting ended with the vote of thanks to the chairperson and external members.

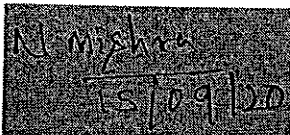
Dr. K.V. Tarakram Ghanapathi

Member

Dr. K.V. Hanumat Sharma

Member

Dr. Niranjana Mishra

(Member & Dept. incharge)

Prof. A. Sripada Bhat

Chairman

NATIONAL SANSKRIT UNIVERCITY: TIRUPATI
DEPARTMENT OF VEDABHASYAM

शास्त्री-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

2nd Elective for SastriSammanitha & B.A Honours
Choice Based Credit System (SHASTRI) Syllabus

Pattern of marks (following pattern will be followed for each paper in each semester)
External Assessment = 75 Marks for Written Examination

15 Objective × 1 Marks = 15×1	=15 Marks
2 (out of 4) × 15 Marks = 2×15	=30 Marks
6 (out of 4) × 5 Marks = 6×5	=30 Marks
<hr/>	
Total = 75 Marks	
Internal Assessment: (Assignment, Class Test Etc.)	=25 Marks
Grand Total	=100 Marks

Objective of the Course

विषयोद्देश्यम्-

तत्रादौ विदितमिदं समेषां यत् परब्रह्मणः निश्वासरूपोयं वेदः
ज्ञान-कर्म-भक्ति-उपासनेति विषयभेदेन चतुर्धा विभक्तः। तत्र यजुर्वेदे
यज्ञयागादीनां विशदं वर्णनं समुपलभ्यते। येन यजुर्वेदस्य कर्मकाण्डत्वं
सिद्ध्यति। पुनः अनीयताक्षरावसानो यजुः, गद्यात्मको यजुः, शेषे यजुः,
प्रभृतिभिः व्युत्पत्तिभिः यत्राक्षराणां संख्या नियता नास्ति तत् यजुरिति
प्रसिद्धः। अत्र मन्त्राणामेव विशुद्धतया प्रतिष्ठानत्वात् अयं
शुक्लयजुरिति नाम्ना विस्तृतः। इदानीं अस्य शुक्लयजुर्वेदस्य
माध्यन्दिनी-काण्वेति द्वे शाखे उपलभ्येते। ताभ्यां
काण्वशाखामाधारिकृत्य पाठ्यक्रमोऽयं निश्चितः। यत्र मन्त्राणां
भाष्यपठनानुसारेण सह तत्तत् मन्त्राणां विनियोगाय अर्थावगमनाय च
माध्यन्दिनशतपथब्राह्मणस्याप्युपादेयता विद्यते। येन
मन्त्राधिगतच्छात्रः तान् मन्त्रान् व्यवहारे प्रक्रियायां च विनियोक्तुं
प्रभवति। मन्त्रप्रयोगे स्पष्टतायै मीमांसाविषयोऽपि पाठ्यक्रमेऽस्मिन्
वर्तते। अतः “योऽर्थज्ञः इत् सकलभद्रमश्नुते” इति यास्कोक्तिं संगतये

तथा अधीतवेदानां सकलसंशयदूरीकरणाय अर्थपरिष्करणाय च
विषयस्यास्य अस्ति महती उपयोगिता।

शास्त्री-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

प्रथमवर्षम्

1st Semester

Course -3, विषयः- वैदिकवाङ्मयप्रवेशः

Unit -1 ऋग्यजुः-परिचयः

Objective - ऋग्वेदस्य शाखा-मण्डल-सूक्त-मन्त्रादीनां परिचयः,
यजुर्वेदस्य शाखा-अध्याय-अनुवाकमन्त्रादीनां च परिचयः।

Unit -2 सामाथर्व-परिचयः

Objective -सामवेदस्य शाखा-आर्चिक-मन्त्र-गानादीनां परिचयः,
अथर्ववेदस्य शाखा-काण्ड-सूक्त-मन्त्रादीनां परिचयः।

Unit -3 ब्राह्मणारण्यकोपनिषदां परिचयः

Objective -ब्राह्मणलक्षणं, ब्राह्मणभेदाः, आरण्यकस्वरूप-भेदाः उपनिषदां
(प्रमुखाः दश) सामान्यपरिचयः

Unit -4 शिक्षा-कल्प-ज्योतिषपरिचयः

Objective -वर्ण-स्वर-मात्रा-बल-साम-सन्तानादीनां सामान्यपरिचयः, श्रौत्र-
गृह्य-धर्म-शूल्वसूत्रादीनां सामान्यपरिचयः। सिद्धान्त-संहिता-होरादीनां
(वैदिकज्योतिषां) सामान्यपरिचयः।

Unit -5 व्याकरण-छन्द-निरुक्तपरिचयः

Objective -सन्धि-कारक-समास-प्रत्ययादीनां-व्याकरणप्रयोजनानां
वैदिकछन्दसां (गायत्र्यादि सप्तच्छन्दसां) अति छन्दसां च
सामान्यपरिचयः। निगम-नैघण्टु-दैवतादि काण्डानां सामान्य परिचयः।

Course . 4

विषय:- अग्न्याधान-अग्निहोत्रप्रयोगः

Unit -1 अग्न्याधानस्य काल-द्रव्य-भेदाः

Objective –आधानस्य कालः, पार्थिव-वानस्पत्य सम्भारादि द्रव्याणी, आधानस्य त्रैविध्यम् ।

Unit -2 अग्न्याधानम्

Objective –गार्हपत्य-आहवनीय-दक्षिणाग्निः सभ्य-अवसथ्यादीनां आधानानुष्ठाननियमाः।

Unit -3 अग्निहोत्रस्य काल-द्रव्य-देवताः

Objective –अग्निहोत्रस्य कालः, अग्निहोत्रेद्रव्याणी, अग्न्यादिदेवतानाम् उदितानुदितभेदानां परिचयः।

Unit.-4 अग्निहोत्रानुष्ठानप्रकारः, अग्निहोत्रनाम्नि मतभेदाश्च

Objective –अग्निहोत्रस्य अनुष्ठानविधिः तथा अग्निहोत्रनामकरणे मतभेदः।

Unit -5 अग्निहोत्रे कर्तृत्वविचारः, अग्निहोत्रप्रशंसा च

Objective –ब्राह्मणादि वर्णानाम् अधिकारः, अग्निहोत्रे कर्तृत्व-विचारः, वेदेषु पुराणादिशास्त्रेषु अग्निहोत्रस्य प्रशंसा।

2nd semester

Course.3

विषय:-शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहिता 1-2 अध्यायौ, सायणभाष्यम्

Unit –1 काण्वसंहितायाः प्रथमाध्यायस्य आदितः तृतीयानुवाकं यावत्

Objective – वत्सापाकरणम्, गोदानम्, हविर्निर्वापम्।

Unit –2 प्रथमाध्यायस्य चतुर्थानुवाकात् षष्ठानुवाकं यावत्

Objective – हविः प्रोक्षणं, हविः अवहननम्, कपालोपधानम्।

Unit –3 प्रथमाध्यायस्य सप्तमानुवाकात् दशमानुवाकं यावत्

Objective – हविः पेषणम्, पुरोडाशश्रपणम्, आज्यग्रहणम्, वेदिमन्त्राः।

Unit –4 द्वितीयाध्यायस्य आदितः तृतीयानुवाकं यावत्

Objective – इध्मप्रोक्षणम्, स्तुत्याधारमन्त्राः ब्रह्मसम्बन्धिप्रयोगाः।

Unit –5 द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थानुवाकात् सप्तमानुवाकं यावत्

Objective – सृग्व्युहनं, सृक्सृवप्रहरणादिमन्त्राः, ऐष्टिकमन्त्राः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् दर्शपूर्णमासेष्टेः वर्णना वर्तते। तत्र वत्सापकरणम्, गोदोहनम्, हविर्निर्वापः, हविःप्रोक्षणम्, पेषणम्, कपालस्थापनम्, पुरोडाशश्रपणं तथा इध्मप्रोक्षणम्, सृग्व्युहनम्, पिण्डपितृयज्ञ मन्त्राश्च वर्तन्ते।

Course. 4

विषयः- क. शतपथब्राह्मणम् (माध्यन्दिनम्)

ख. पारस्करगृह्यसूत्रम् – विवाहविधिः

(कर्कभाष्यम्)

**Unit-1 प्रथमकाण्डस्य-प्रथमप्रपाठकस्य-प्रथमोऽध्यायस्य
प्रथमद्वितीयब्राह्मणे**

Objective – व्रतनियमाः, अपांप्रणयनम्, परिस्तरणं, पात्रासादनम्
परिचयः

**Unit-2 प्रथमकाण्डस्य-प्रथमप्रपाठकस्य-प्रथमोऽध्यायस्य
तृतीयचतुर्थब्राह्मणे**

Objective –दृषदुपल उलूखलमुशल इत्यादीनां प्रोक्षणम्, सूर्प
अग्निहोत्रहवणी प्रभृति हविः प्रोक्षणम्, द्रव्यसम्पादनम् ।

**Unit-3 प्रथमकाण्डस्य-प्रथमप्रपाठकस्य द्वितीयोऽध्यायस्य
प्रथमद्वितीयब्राह्मणे**

Objective –कपालोपधानम्, हविः प्रेषणम्, परोडाशस्रपणम्।
प्लिष्टसम्बापाः।

**Unit-4 पारस्करगृह्यसूत्रे प्रथमकाण्डे चतुर्थकण्डिकातः
सप्तमकण्डिकां यावत्**

Objective –विवाहविधिः, पाकयज्ञः, अग्निप्रदक्षिणा, लाजाहोमः ।

**Unit -5 पारस्करगृह्यसूत्रे प्रथमकाण्डे अष्टमकण्डिकातः
एकादशकण्डिकां यावत् ।**

Objective –औपासनहोमः, वध्वा भर्तृगृहे प्रथमगमने
प्रायश्चित्तकर्म, चतुर्थीकर्म ।

शास्त्री द्वितीयवर्षम्
3rd semester
Course.3

विषयः- शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहितायां 3-4 अध्यायौ, सायणभाष्यम्

**Unit –1 काण्वसंहितायाः तृतीयाध्यायस्य आदितः तृतीयानुवाकं
यावत्**

Objective - आधानमन्त्राः, अग्निहोत्रमन्त्राः, उपस्थानमन्त्राः ।

**Unit –2 तृतीयाध्यायस्य आदितः चतुर्थानुवाकात् सप्तमानुवाकं
यावत्**

Objective – वरुणप्रघासमन्त्राः, शाकमेधगतमन्त्रा, पिण्डपितृयज्ञमन्त्राः।

Unit –3 तृतीयाध्यायस्य अष्टमनवमानुवाकौ

Objective – त्र्यम्बकहविंषिमन्त्राः, वपनमन्त्राश्च प्रोक्ताः।

Unit –4 चतुर्थाध्यायस्य प्रथमानुवाकात् पञ्चमानुवाकं यावत्

Objective – सोमक्रयमन्त्राः, संस्कारमन्त्राः, औदग्रभणहोममन्त्राः
कृष्णाजिनादिमन्त्राः व्रतकरणमन्त्राः।

Unit –5 चतुर्थाध्यायस्य षष्ठानुवाकात् दशमानुवाकं यावत्

Objective - सोमक्रयणानयनमन्त्राः, यजमानवाचनादि मन्त्राः,
हिरण्यस्पर्शादिमन्त्राः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् अग्न्याधानम्, अग्निहोत्रम्, चातुर्मास्येष्टेः वर्णनम्,
एवं च सोमक्रयणानयनमन्त्राश्च वर्णिताः।

Course. 4

विषयः- पाणिनीयशिक्षा, काण्वभाष्यभूमिका च

**Unit-1 पाणिनीयशिक्षायाः आदितः (1-20) विंशतिश्लोकं
यावत्।**

Objective –वर्णसंख्या-भेदाः, वर्णोत्पत्तिप्रक्रिया, पाठस्वरः, गानस्वर-
वर्णस्थान-गणना, उष्णगतिभेदाः, वर्णस्थाननिरूपणम्।

**Unit-2 पाणिनीयशिक्षायाः एकविंशतितः (21-40) चत्वारिंशत्
श्लोकं यावत्**

Objective –अनुस्वार, यम, अयोगवाह स्थानविशेषाः,
वर्णोच्चारणकौशलम्, रङ्गवर्णोच्चारणनिरूपणं, कम्पस्वरोच्चारणवैशिष्ट्यं,
अधमोत्तमपाठकानां निन्दाप्रशंसा च।

Unit-3 पाणिनीयशिक्षायाः एकचत्वारिंशत्तः (41-62) आन्तं यावत्।

Objective –वेदपुरुषाङ्गपरिचयः, स्वरनिर्देशः, पदसंख्याः, स्वरप्रस्तारः, मात्रानिदर्शनम्, विकलोच्चारणे हानिः, हस्तस्वरनिर्देशः, वेदाध्ययनफलम्।

Unit-4 काण्वभाष्यभूमिकायाः मङ्गलाचरणतः अध्ययनविधिं यावत्।

Objective –मङ्गलाचरणम्, वंशब्राह्मणोपक्रमः, शु.यजुर्वेदस्य शाखाविषयकोविचारः, काण्वसंहितेत्यभिधानं, स्वाध्यायविधेः भट्टगुरुमतयोः उपन्यासः।

Unit-5 वेदस्य विषयविभागात् आन्तं यावत्।

Objective –वेदस्य विषयविभागः, कर्मकाण्डस्य व्याख्यानप्राथम्यम्, अध्यायगतविषयाः, दर्शपूर्णमाशेष्विः औचित्यविचारः ऋगादीनां मन्त्राणां विशिष्टलक्षणम्।

4th semester

Course.3

विषयः- शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहितायां 5-6 अध्यायौ, सायणभाष्यम्

Unit -1 काण्वसंहितायाः पञ्चमाध्यायस्य प्रथमानुवाकात् चतुर्थानुवाकं यावत्

Objective – आतिथ्यहविर्मन्त्राः, उत्तरवेदिनिर्माणमन्त्राः, प्रोक्षणादिसंस्कारमन्त्राः।

Unit -2 पञ्चमाध्यायस्य पञ्चमानुवाकात् अष्टमानुवाकं यावत्

Objective– हविर्धानमण्डपनिर्माणमन्त्राः, उपरवनिर्माणमन्त्राः, सदोमण्डपनिर्माणमन्त्राः।

Unit -3 पञ्चमाध्यायस्य नवमानुवाकात् षष्ठाध्यायस्य प्रथमानुवाकं यावत्

Objective – विसर्जनहोममन्त्राः, युपसंपादनमन्त्राः, यूपसंस्कारमन्त्राः।

Unit -4 षष्ठाध्यायस्य द्वितीयानुवाकात् पञ्चमानुवाकं यावत्

Objective – पशूपाकरणादिमन्त्राः, वसाहोममन्त्राः, गूदकाण्डहोममन्त्राः।

Unit -5 षष्ठाध्यायस्य षष्ठानुवाकात् अष्टमानुवाकं यावत्

Objective – वसतीवरीमन्त्राः, सोमपाहरणमन्त्राः, अभिरावमन्त्राः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् आतिथ्येष्टिः वर्णितः तत्रादौ आतिथ्यहविर्मन्त्राः, हविर्धानमण्डपनिर्माणं , सदोमण्डपनिर्माणम्, यूपसंस्कारः, वसाहोमः, वसतिवरिसृजक अपां ग्रहणम्।

Course.4

विषयः-माध्यन्दिनीयशतपथब्राह्मणम्- तृतीयकाण्डस्य

चतुर्थप्रपाठकात् पञ्चमप्रपाठकस्य द्वितीयब्राह्मणं यावत्।

Unit -1 तृतीयकाण्डस्य चतुर्थप्रपाठकस्य प्रथमं ब्राह्मणम्।

Objective – आतिथ्येष्टिविधिः

Unit -2 तृतीयकाण्डस्य चतुर्थप्रपाठकस्य द्वितीयं ब्राह्मणम्।

Objective – तनूनप्त्रविधिः विहितः

Unit -3 तृतीयकाण्डस्य चतुर्थप्रपाठकस्य तृतीयं ब्राह्मणम्।

Objective - अवान्तरदीक्षा-प्रायश्चित्तविधिः

Unit -4 तृतीयकाण्डस्य चतुर्थप्रपाठकस्य चतुर्थपञ्चमे ब्राह्मणे।

Objective – उपसदेष्टि-महावेदिनिर्माणविधिः

**Unit –5 तृतीयकाण्डस्य पञ्चमप्रपाठकस्य प्रथमद्वितीये
ब्राह्मणे।**

Objective – उत्तरवेद्याम् अग्निप्रणयनविधिः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् आतिथ्येष्टिः , तनुनप्त्रविधिः, अवान्तरदीक्षा,
प्रायश्चित्तविधिः, महावेदिनिर्माणविधिः, उत्तरवेद्यां अग्निप्रणयनविधिश्च
वर्णितः।

शास्त्री तृतीयवर्षम्

5th semester

Course.3

विषयः- शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहितायां 7-8 अध्यायौ, सायणभाष्यम्

**Unit –1 काण्वसंहितायाः सप्तमाध्यायस्य आदितः
पञ्चमानुवाकं यावत्।**

Objective – उपांशु-अन्त्यर्याम-ऐन्द्रवायव-मैत्रावरुणम् आश्विनग्रहादीनां
ग्रहणम्।

Unit –2 सप्तमाध्यायस्य षष्ठानुवाकात् दशमानुवाकं यावत्।

Objective – शुक्र-मन्थि-आग्रयणम्-उक्थ्य-ध्रुव इत्यादीनां ग्रहपात्राणां
ग्रहणं।

**Unit –3 सप्तमाध्यायस्य एकादशानुवाकात् द्वाविंशति अनुवाकं
यावत्**

Objective – विप्रुंषांहोमः, ऋतुग्रहमन्त्राः, ऐन्द्राग्निग्रहमन्त्राः,
वैश्वदेवग्रहमन्त्राः, मरुत्वतियग्रहमन्त्राः माहेन्द्रग्रहग्रहणमन्त्राः।

Unit – 4 अष्टमाध्यायस्य आदितःएकादशानुवाकं यावत्

Objective –आदित्य-सावित्र-वैश्वदेव-पात्नीवत्-हरियोजन
षोडशिग्रहादिनाम् ग्रहणम्।

**Unit –5 अष्टमाध्यायस्य द्वादशानुवाकात् द्वाविंशति अनुवाकं
यावत्।**

Objective –अतिग्राह्यमन्त्राः, महाव्रते ग्रहग्रहणमन्त्राः,
होममन्त्राश्चालोचिताः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् सोमीयग्रहाणां वर्णना वर्तते। तत्र उपांशुग्रहः,
अन्तर्यामः, ऐन्द्रवायवः, मैत्रावरुणः, शुक्रः, मन्थिः, उक्थ्यः, ध्रुवप्रभृतीनां
ग्रहाणां प्रार्थानापुरस्सरं स्थापनप्रकारः वर्णितः, आदित्यः, सावित्रादीनां
ग्रहाणां वर्णना वर्तते।

Course. 4

विषयः- निरुक्तम् (प्रथमद्वितीयाध्यायौ)

Unit-1 निरुक्ते प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादात् तृतीयपादं यावत्।

Objective –चत्वारि पदजातानि, षड्भावविकारः, निपाताः।

Unit-2 निरुक्ते प्रथमोऽध्यायस्य चतुर्थपादात् षष्ठपादं यावत्।

Objective –स्वरसंस्कारौ, शब्दसामान्यम्, विप्रतिसिद्धाः,

लौकिकवैदिकप्रयोगाश्च, अर्थज्ञानप्रशंसा

**Unit-3 निरुक्ते द्वितीयोऽध्यायस्य प्रथमपादात् तृतीयपादं
यावत्।**

Objective –निर्वचनप्रकारः, गौहिरण्यादिशब्दानां निर्वचनम्।

Unit-4 निरुक्ते द्वितीयोऽध्यायस्य चतुर्थपञ्चमपादौ

Objective –साधारणानि (दिवः आदत्यस्य च) निर्वचनं रश्मिनामादीनां निर्वचनम्।

Unit -5 निरुक्ते द्वितीयोऽध्यायस्य षष्ठसप्तमपादौ

Objective –रात्रि-अह-मेघ-वाङ्-उदकः-अश्वः-इत्यादीनां निर्वचनम्।

6th semester

Course.3

विषयः- शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहितायां 9-10 अध्यायौ, सायणभाष्यम्

Unit –1 काण्वसंहितायाः नवमाध्यायस्य आदितः तृतीयानुवाकं यावत्

Objective –ग्रहवीक्षणमन्त्राः, दक्षिणहोममन्त्राः, समिष्ट्यमन्त्राः ।

Unit –2 नवमाध्यायस्य चतुर्थानुवाकात् षष्ठानुवाकं यावत्।

Objective – अवभृथमन्त्राः, प्रायश्चित्तिमन्त्राः, अर्हणिसम्बन्धिमन्त्राः ।

Unit –3 नवमाध्यायस्य सप्तमानुवाकात् दशमाध्यायस्य द्वितीयानुवाकं यावत्।

Objective – सवितृप्रेरणमन्त्राः, रथाहरणादिमन्त्राः।

Unit –4 दशमाध्यायस्य तृतीयचतुर्थानुवाकौ

Objective - रथचक्रादिरोहणमन्त्राः, स्त्रुवहुत्यादिमन्त्राः।

Unit –5 दशमाध्यायस्य पञ्चमषष्ठानुवाकौ

Objective – अन्नहोममन्त्राः, उज्जितिमन्त्राः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् दक्षिणहोमः, अवभृथमन्त्राः वर्तन्ते।
रथचक्रादिरोहणमन्त्राः वर्तन्ते। अन्नहोममन्त्राः, तथा उज्जितिमन्त्राश्च
विद्यन्ते।

Course.4

विषयः-मीमांसापरिभाषा

Unit -1 मीमांसापरिभाषायाः प्रथमप्रकरणम्

Objective -वेदस्यापौरुषेयत्वं, पञ्चविधत्वम्, तस्य भेदाः।

Unit -2 द्वितीयप्रकरणादितः कर्मभेदं यावत्

Objective -अत्र कर्मणः भेदाः तथा स्वरूपम्।

Unit -3 यागहोमशब्दार्थविचारात् द्वितीयप्रकरणान्तं यावत्।

Objective -यागहोमयोर्विचारः।

Unit -4 तृतीयप्रकरणम्

Objective -भावनाविचारः ।

Unit -5 चतुर्थप्रकरणम्

Objective -अर्थवादविचारः तथा कर्मभेदः।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् वेदापौरुषेयत्वं, पञ्चविधत्वं, कर्मणः
भेदाः, यागहोमयोर्विचारः, भावनाविचारः, अर्थवादविचारश्च वर्णितः।

सहायकग्रन्थः -

1. शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहिता, (सायणभाष्यम्) वैदिकसंशोधनमण्डलम्,
पूणे
2. माध्यन्दिनशतपथब्राह्मणम्, (सायणभाष्यम्) चौखम्बा, वाराणसी

3. माध्यन्दिनशतपथब्राह्मणम्, (सायणभाष्यम्)
लालबाहादूरसंस्कृतविश्वविद्यालयः, दिल्ली
4. वैदिकमाङ्गलस्येतिहासः, जगदीशचन्द्रमिश्रः, चौखम्बा, वाराणसी
5. वैदिकमाङ्गलस्येतिहासः, बलदेव उपाध्यायः चौखम्बा, वाराणसी
6. पारस्करगृह्यसूत्रम्, (कर्कभाष्यम्) चौखम्बा, वाराणसी
7. यज्ञतत्त्वप्रकाशः, चिन्ना जीयरस्वामि
8. अग्निहोत्रविमर्शः

आचार्य-शुक्लयजुर्वेदः
ACHARYA (VEDABHASYAM)
SYLLABUS

Pattern of marks (following pattern will be followed for each paper in each semester)
External Assessment = 75 Marks for Written Examination

2 (out of 4) × 15 Marks	=30 Marks
2 (out of 4) × 10 Marks	=20 Marks
2 (out of 4) × 5 Marks	=10 Marks
10 Objectives × 1 Marks	=10

Total = 70 Marks

Internal Assessment: 30 Marks

Objective type Question (Class Test)	= 10 Marks
Paper presentation in Departmental Seminar	= 10 Marks
Assignments	= 10 Marks

Total = 30 Marks

Grand Total = 70 Marks + 30 Marks = 100 Marks

Objective of the Course

विषयोद्देश्यम्-

“आदित्यानीमानि शुक्लानि यजूषि वाजसनीयेन याज्ञवल्क्येन आख्यायन्ते” इति शतपथब्राह्मणसारम् आदित्यसंप्रदायस्य प्रतिनिधिभूतोऽयं “शुक्लयजुर्वेदः” इति निश्चप्रचम्। यस्मिन् वेदे विविध इष्टि-यज्ञ-यागादीनाम् अनुष्ठानं प्राशस्त्येनोपलभ्यन्ते। “वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानो अर्थो धर्मः” स च धर्मः यागादिः इति लक्षणेन अस्माभिः सर्वैः धर्मधारितवान् श्रुत्योक्तानुष्ठानानि यागाः नियतरूपेण कर्तव्यानि इति सिद्ध्यति। येन धर्मः रक्षितो भवति। अर्थज्ञानमकृत्वा केवलमध्ययनेन अनुष्ठानं च न तत्कार्यं सिद्ध्यति “यदेव विद्यया करोति तदेव वीर्यवत्तरं भवति” इत्याम्नातत्वात् अर्थज्ञानस्य प्राशस्त्यम् उट्टङ्कितमस्ति। अतः तदर्थज्ञानाय तथा अधीतभागस्य सर्वसंशयनिवृत्तये पाठ्यक्रमस्यास्य वर्तते महत्युपयोगिता। यत्र न केवलं मन्त्राणामर्थाः अपितु ब्राह्मणानुसारं मन्त्रगतशब्दानां व्युत्पत्तिः, श्रौतसूत्रानुसारं मन्त्राणां विनियोगः तथा तत् तत् मन्त्राध्यात्मज्ञानं छन्दोवैशिष्ट्यमपि पाठ्यते यत् इदानीन्तनानां यूनां तथा श्रौतकर्मानुष्ठाने जनानां महते उपकाराय भवति।

आचार्य-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

प्रथमवर्षम्

1st semester

Paper-1

विषयः- काण्वसंहिता 11-12 अध्यायौ सायणभाष्यम्

Unit -1 एकादशोऽध्यायस्य प्रथमतः तृतीयं यावत्।

Objective -नैऋतेष्ट्यादिगता मन्त्राः, अभिषेकार्थजलविषया मन्त्राः, दैवसुनां हविषा मन्त्राः प्रतिपादाताः सन्ति। अध्यायेऽस्मिन् राजसूयसम्बन्धीमन्त्राः उक्ताः।

Unit -2 एकादशोऽध्यायस्य चतुर्थतः षष्ठं यावत्

Objective -व्याघ्रचर्मस्तरणादि मन्त्राः, दिगाक्रमणमन्त्राः, अभिषेकादि मन्त्राः उक्ताः।

Unit -3 एकादशोऽध्यायस्य सप्तमानुवाकात् दशमं यावत्।

Objective -रथावहरणादि मन्त्राः, उनासन्दिस्थापनादि मन्त्राः, संस्रुपां हविषाम् अङ्गभूता मन्त्राः, सौत्रामणि मन्त्राश्च विद्यन्ते।

Unit -4 द्वादशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् तृतीयं यावत्।

Objective -द्वादशाध्याये अग्निचयने उखा सम्भूहिरणादिमन्त्राः उक्ताः। तत्र आदितः अनुवाकत्रयेषु सावित्रहोमादि मन्त्राः मृदाक्रमण मन्त्राः, मृत्खननमन्त्राश्च विद्यन्ते।

Unit -5 द्वादशोऽध्यायस्य चतुर्थोऽनुवाकात् सप्तमं यावत्।

Objective -तत मृदाहरणमन्त्राः, उखा निर्माणमन्त्राः, उखा संस्कारमन्त्राः, आद्रभणादि मन्त्राश्च विद्यन्ते।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

प्रकरणेऽस्मिन् राजसूयसंबन्धिमन्त्राः, अग्निचयने
उखासम्भारणादिमन्त्राश्च प्रोक्ताः। अस्याध्ययनेन राजसूययागोक्तज्ञानं
तथा अग्निचयनसम्बन्धज्ञानं सम्पादयतीति।

1st Semester

Paper No. 2, विषयः-कात्यायनश्रौतसूत्रम् (प्रथमोऽध्यायः)

Unit -1 कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमोऽध्यायस्य

प्रथमद्वितीयकण्डिके (1-2)

Objective -अधिकारनिरूपणम्, आधाने रथकारस्याधिकारः,

स्थापितनिषादस्य अवकीर्णिनश्च अधिकारविचारः

द्रव्यदेवतानिरूपणसूर्वकयागहोमयोः नियमाः।

Unit -2 कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमोऽध्यायस्य

तृतीयचतुर्थकण्डिके (3-4)

Objective -मन्त्राणां लक्षणं, प्रैषमन्त्राणां पाठः, वेदबन्धनकालः

शृवादीनां लक्षणं, प्रतिनिधिनिरूपणम् इत्यादिविषयाणां परिज्ञानम्।

Unit -3 कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमोऽध्यायस्य

पञ्चमषष्ठकण्डिके (5-6)

Objective -श्रुत्यर्थपाठैः क्रमनियमाः, पाठक्रम अर्थक्रमयोः विचारः,

पदार्थान् समयः, अवन्तस्य हविषः नाशेहविरन्तरमुत्पाद्यम्।

Unit -4 कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमोऽध्यायस्य

सप्तमाष्टमकण्डिके (7-8)

Objective -प्रयाजादि अङ्गकर्मणां तन्त्रं, एकद्रव्ये कर्मावृद्धौ

मन्त्रवचननियमः, द्रव्यपरिग्रहादिप्रधानकर्मकर्तृत्वं व्रीहियवयोरन्यतरेण

यागानुष्ठानम्।

**Unit -5 कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमोऽध्यायस्य
नवमदशमकण्डिके (9-10)**

Objective -हविषश्चोदनायां व्रीहीयवान्यतरोपादानं,
स्विष्टकृतहविस्सवषट्कारहोमः इत्यादीनां विषयाणां परिचयः।

आचार्य-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

1st semester

Paper-3

विषयः-शतपथब्राह्मणम्-पञ्चमकाण्डस्य द्वितीयप्रपाठकस्य
द्वितीयब्राह्मणं तृतीयप्रपाठकस्य द्वितीयब्राह्मणं यावत्।

Unit -1 पञ्चमकाण्डस्य द्वितीयप्रपाठकस्य द्वितीयब्राह्मणम्

Objective -अत्र राज्ञौ राजसूयविधिः आलोच्यते।

**Unit -2 पञ्चमकाण्डस्य द्वितीयप्रपाठकस्य
तृतीयचतुर्थब्राह्मणम्**

Objective -अत्र चातुर्मास्यपर्वाणि प्रोच्यन्ते

**Unit -3 पञ्चमकाण्डस्य द्वितीयप्रपाठकस्य
पञ्चमषष्ठब्राह्मणम्**

Objective -अत्र त्रिसंयुक्तेष्टिः आलोचिता।

**Unit -4 पञ्चमकाण्डस्य द्वितीयप्रपाठकस्य सप्तमब्राह्मणात्
तृतीयप्रपाठकस्य प्रथमब्राह्मणं यावत्।**

Objective -अत्र रत्नः विशिष्टः प्रोच्यते।

Unit -5 तृतीयप्रपाठकस्य द्वितीयब्राह्मणम्

Objective -अत्र सोमरौद्रयागविधिः प्रोच्यते।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

प्रकरणेऽस्मिन् राजसूययागतविषयाः प्राधान्येन आलोचिताः। किञ्च चातुर्मास्यस्य चत्वारि पर्वाणि विहितानि। अनेनाध्यायनेन प्रकरणगतज्ञानं नितरां सम्भवतीति।

आचार्य-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

1st semester

Paper-4

विषयः- ऋग्वेदभाष्यभूमिका (सायणभाष्यम्)

Unit -1 ऋग्वेदस्याभ्यर्हतत्वम्, वेदप्रामाण्यम्, मन्त्रप्राण्यम् विचारश्च

Objective -चतुर्णामपि वेदानां मध्ये ऋग्वेदस्यैव प्राथम्यम्। वेदस्य प्रमाणविषयकचर्चा वर्णिताऽस्ति। पूर्वपक्षस्य मतखण्डनपुरस्सरं सैद्धान्तिकविचारः वर्णितः।

Unit -2 ब्राह्मणप्रामाण्यम्, वेदापौरुषेयत्वम्

Objective -ब्राह्मणग्रन्थानां अध्ययनपरकत्वे आवश्यकता सम्पादनं तदा वेदाः अपौरुषेयाः इति मतस्थापनम्। अत्रापि पूर्वपक्षस्य मतखण्डनं कृत्वा सैद्धान्तिकविचारः वर्णितः।

Unit -3 मन्त्रलक्षणम्, ब्राह्मणलक्षणम्, ऋगादीनां लक्षणम्

Objective -वेदोक्तमन्त्राणां मीमांसानुगुणं लक्षणविचारः, ब्राह्मणभागस्य दशविधलक्षणं ऋगादीनां चतुर्णामपि वेदानां लक्षणञ्च विचारितः।

Unit -4 अध्ययनविधिः, वेदार्थज्ञानप्रशंसा

Objective -वेदादीनां अध्ययनपरकविधेः वर्णनं किञ्च सभाष्यं वेदाध्ययनप्रशंसा च वर्णितः।

Unit -5 अनुबन्धचतुष्टयं षडङ्गानां परिचयश्च

Objective – वेदस्य अनुबन्धचतुष्टयस्य सोदाहरणं वर्णनं तथा शिक्षादि षडङ्गानां परिचयश्च वर्णितः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्योक्तयनम्-

अयं ऋक् वेदभाष्यभूमिकाग्रन्थः प्रकणग्रन्थत्वेन प्रसिद्धः। अत्र ग्रन्थे प्रतिपादितविषयाः अत्यन्तं प्रसिद्धाः। वेदस्वरूपं मन्त्रब्राह्मणयोः लक्षणप्रामाण्यविचारः, वेदस्यापौरुषत्वम्, वेदार्थज्ञानप्रशंसा, षडङ्गानां स्वरूपं इत्येते विषयाः ग्रन्थेऽस्मिन् मीमांसाशास्त्रानुगुणं प्रतिपादिताः। सर्वैः संस्कृतछात्रैः एतस्य ग्रन्थस्य अवश्यमध्ययनं कर्तव्यम्। येन वेदसम्बन्धिज्ञानं नियतं भवितुमर्हति।

आचार्य-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

1st semester

Paper-5

soft core, विषयः- वेदानां वैशिष्ट्यं संहिताब्राह्मणारण्यकोपनिषदां परिचयश्च

Unit –1 वेदानां वैशिष्ट्यम्, वेदशब्दस्य व्युत्पत्तिः

Objective –चतुर्णामपि वेदानाम् अलौकिकोपायेन फलप्रदानत्वे महिमावर्णनं तदा वेदशब्दस्य चत्वारः अर्थाः प्रतिपादिताः।

Unit –2 ऋग्वेदपरिचयः, यजुर्वेदपरिचयः

Objective –ऋग्वेदस्य उपलभ्यमानानां पञ्चशाखानां तथा यजुर्वेदस्य शुक्ल-कृष्णयोः भेदं निरूप्य यजुर्वेदस्य शाखागतपरिचयः वर्णितः।

Unit –3 सामवेदपरिचयः, अथर्ववेदपरिचयः

Objective –सामवेदस्य उपलभ्यमानां शाखानां वर्णनं तथा अथर्ववेदस्य प्रचलितशाखानां वर्णनं कृत्वा तदन्तर्गतविषयाणां विवेचनं कृत्वा वर्तते।

Unit –4 ब्राह्मणपरिचयः, ब्राह्मणवैशिष्ट्यम्

Objective –चतुर्णामपि वेदानां ब्राह्मणपरिचयः तथा ब्राह्मणे विद्यमानदशविधलक्षणानां वर्णानां कृत्वा ब्राह्मणवैशिष्ट्यं प्रतिपादितम्।

Unit –5 आरण्यकोपनिषदां वैशिष्ट्यम् परिचयश्च

Objective –चतुर्णामपि वेदानां उपलब्ध-आरण्यकानां वर्णनं किञ्च वेदानुगुणं उपनिषदां वैशिष्ट्यञ्च प्रतिपादितः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् चतुर्णां वेदानामुपरि मौलिकविषयाः प्रतिपादिताः किं तत्र वेदस्य विषयः, वेदेषु कथं देवोपासना, आध्यात्मविद्या तथा दार्शनिकानि तत्त्वानि गुम्फितानि सन्ति। एतस्य पत्रस्याध्ययनेन तत् सर्वम् स्पष्टतया ज्ञातुं शक्यते। ब्राह्मण-आरण्यकोपनिषदां स्वरूपं तत्र वर्णयविषयाः के, तदपि पत्रेऽस्मिन् प्रतिपाद्यते। अतः एतस्य विषयस्य अध्ययनेन छात्राणां महान् उपकारः भवति।

2nd semester

Paper-6

विषयः-काण्वसंहिता 13,14,15 अध्यायाः (त्रयोदशोऽध्यायतः पञ्चदशोऽध्यायं यावत्)

Unit –1 त्रयोदशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् चतुर्थं यावत्

Objective –अस्मिन् अध्याये अग्निचयने ऋक्मधारणादि मन्त्राः विवक्षिताः, उखाग्निस्थापनम्, उखाग्नेरुपस्थानम्, देवयजनपरिग्रहः, गार्हपत्यचयनमन्त्राश्च विद्यन्ते।

Unit –2 त्रयोदशोऽध्यायस्य पञ्चमोऽनुवाकात् सप्तमोऽनुवाकं यावत्

Objective –भूकर्षणमन्त्राः, औषधिवपनमन्त्राः, लोकेष्टकोपधानादिमन्त्राः उक्ताः।

Unit –3 चतुर्दशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् पञ्चमोऽनुवाकं यावत्

Objective –अस्मिन् अध्याये यजमानजपपुष्करपर्णाद्युपधानमन्त्राः उच्यन्ते। सृगुपधानमन्त्राः स्वयमातृण्णादीष्टकोपधानमन्त्राः, कूर्मभ्यंजनमन्त्राः, हिरण्यपुरुषमुखादिछिद्रेषु सुवर्णशकले स्थापनादि मन्त्राः वेषामुपस्थापनमन्त्राश्च विद्यन्ते।

Unit –4 चतुर्दशोऽध्यायस्य षष्ठोऽनुवाकात् पञ्चदशोऽध्यायस्य तृतीयोऽनुवाकं यावत्

Objective –अपरस्याख्येष्टकोपधानमन्त्राः, प्राणभृत्संज्ञकानाम् इष्टकानाम् उपधानमन्त्राः विद्यन्ते। पञ्चदशाध्याये द्वितीय-तृतीयचित्यादि मन्त्राः उक्ताः। तत्र आश्विनेष्टक, वैश्वदेवीष्टकवयस्याख्येष्टकोपधानमन्त्राः उच्यन्ते।

Unit –5 पञ्चदशोऽध्यायस्य चतुर्थोऽनुवाकात् नवमोऽनुवाकं यावत्।

Objective –तृतीयस्याञ्चितो स्वयमातृण्याद्या उच्यन्ते, प्राणभृत्-संज्ञकेष्टकाः, बालखेल्यादि इष्टकाः, चतुर्थचितौ इष्टकाः अवशिष्टइष्टकाः, सृष्टशब्दाभिधेयेष्टकोपधानमन्त्राः उच्यन्ते।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

पत्रेऽस्मिन् अग्निचयने रुकमधारणादिमन्त्राः, यजमानजपपुष्करपर्णादिप्रथमचित्तिमन्त्राः समाम्नाताः। अत्र उकाग्निस्थापनम्, मूर्कषम्, ओषधिवपनमन्त्राः, कूर्मभ्यञ्चयनम्, सुवर्णशकलस्थापनादिनि कर्माणि समन्त्रेण प्रतिपादितानि। येनास्याध्यायनेन मन्त्रप्रयोगज्ञानं भवतीति।

2nd Semester

Paper No. 7

विषयः- याज्ञवल्क्यशिक्षा

Unit –1 याज्ञवल्क्यशिक्षायाः स्वरप्रकरणस्य आदितः (1-45)

श्लोकान् यावत्।

Objective –उदात्तादिस्वराणां विषये वर्णनम्, स्वराणां वर्ण-जाति-गोत्र-देवतादीनां निरूपणम्.

Unit -2 याज्ञवल्क्यशिक्षायाः स्वरप्रकरणस्य आदितः (46-90)
श्लोकान् यावत्।

Objective –वर्णोच्चारणविधिः, हस्तसञ्चालनविधिः, स्वस्ति ऊष्णादीनां प्रयोगः, स्वरसंहिताविधिः।

Unit -3 याज्ञवल्क्यशिक्षायाः वर्णप्रकरणस्य आदितः (1-40)
श्लोकान् यावत्।

Objective –वर्णानां देवता-गोत्र-जात्यादीनां निरूपणं विवृतिः स्वरभक्ति-हनुत-व्यञ्जनानां प्रयोगाः।

Unit -4 याज्ञवल्क्यशिक्षायाः वर्णप्रकरणस्य आदितः (41-80)
श्लोकान् यावत्।

Objective –अष्टविधोष्मणः उच्चारणविधानम्, चकार-वकारयोः भेदाः, वर्णप्रयोगविधिः।

Unit -5 याज्ञवल्क्यशिक्षायाः पदाधिकारः आदितः (81-116)
श्लोकान् यावत्।

Objective –सप्तविधानां संयोगपिण्डानां परिचयः, चतुर्विधकरणानां प्रयोगाः, मूर्ध्यन्यादिवर्णानां प्रयोगाः।

2nd semester

Paper no.8

विषयः-जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः

**Unit -1 जिज्ञासाधिणम्, धर्मलक्षणम्, धर्मप्रामाण्यम्,
चोदनाप्रामाण्यम्**

Objective –धर्मस्य लक्षणं, प्रामाण्यम्, तथा चोदना धर्ममूलकत्वम् इत्यस्मिन् विषये वर्णितमस्ति।

**Unit -2 शब्दनित्यत्वाधिकरणम्, वाक्याधिकरणम्,
वेदापौरुषेयार्थवादः।**

Objective –अत्र वेदवाक्यस्य नित्यत्वम् तथा अपौरुषेयत्वम् अर्थवादश्च वर्णितं विद्यते।

**Unit -3 मन्त्राधिकरणम्, स्मृत्याधिकरणम्, विरोधाधिकरणम्,
तत्प्रक्षणाधिकरणम्**

Objective –अत्र मन्त्रभागस्य प्रामाण्यम् तथा स्मृत्यादि अधिकरणविषये ज्ञायते।

Unit -4 अपूर्वाधिकरणम्, मन्त्रलक्षणम् ब्राह्मणलक्षणम्

Objective –अत्र ब्राह्मणलक्षणं, अपूर्वाधिकरणस्य तथा विधेः वर्णना संलक्ष्यते।

**Unit -5 ऋग्यजुस्सामलक्षणम्, आचारप्रामाण्यम्,
निगदाधिकरणम्, ग्रहैकत्वाधिकरणम्।**

Objective –ऋगादीनां लक्षणम्, आचारप्रामाण्यम् च संलक्ष्यते।

Objective of the paper

विषयोद्देश्यथनम्-

विषयेऽस्मिन् धर्मलक्षणम्, वेदनित्यत्वम्, वेदापौरुषेयत्वम्, ब्राह्मणलक्षणम्, अपूर्वाधिकरणम्, ऋगादीनां लक्षणं च प्रतिपादितम्।

2nd semester

Paper-9

विषयः-निरुक्तम् (सप्तमोऽध्यायः)

Unit -1 सप्तमोऽध्यायस्य प्रथमपादः

Objective – अत्र मन्त्राणां त्रैविध्यं नाम परोक्षकृताः, प्रत्यक्षकृताः, आध्यात्मिकाश्च मन्त्राः वर्णिताः सन्ति। यज्ञे अग्नेः विष्णोश्च प्राथम्यं वर्णितः।

Unit –2 सप्तमोऽध्यायस्य द्वितीयपादः

Objective –यज्ञसम्बन्धी विचारः देवतानां पृथिवी, अन्तरिक्ष, द्युलोकदादिषु विद्यमाने स्वरूपविषये तथा देवतानाम् आकारचिन्तनं वर्णितमस्ति।

Unit –3 सप्तमोऽध्यायस्य तृतीयपादः

Objective –तिस्र एव देवताः इति यास्कस्य अभिप्रायानुगुणं भक्तिसाहचर्यं च वर्णितम्। तत्र मन्त्रस्य व्युत्पत्तिः छन्दसां परिचयश्च वर्णितोऽस्ति।

Unit –4 सप्तमोऽध्यायस्य चतुर्थपञ्चमपादौ

Objective –अग्निशब्दस्य व्युत्पत्तिपुरस्सरं वर्णनं ऋग्वेदोक्त मन्त्राणाम् उदाहरणपुरस्सरं अग्नेर्महिमावर्णनम्। जातवेद इति शब्दस्य व्युत्पत्तिः निर्दिष्टम्।

Unit –5 सप्तमोऽध्यायस्य षष्ठसप्तमपादौ

Objective –वैश्वानरःशब्दस्य उपरिविचारः, अग्नेः लोकत्रयेषु व्यापकत्वस्वरूपम्, एवञ्च वृष्टेः रहस्यं प्रतिपादितम् अस्ति।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

अध्यायेऽस्मिन् मन्त्राणां भेदाः, तिस्र एव देवताः अग्निः, इन्द्रः- आदित्य इति एतासां देवतानां निर्वचनम्। तथा अग्नेः जातवेदः वैश्वानरः इति नामभिः निर्वचनादिकं समाम्नातम्, तथा अग्निशब्दस्य व्युत्पत्तिः धातुभ्यः निष्पन्नाः इत्यपि आलोचितम्।

2nd semester

Paper-10

soft core, विषयः- वेदानां वैशिष्ट्यं संहिताब्राह्मणारण्यकोपनिषदां

परिचयश्च

Unit –1 वेदानां वैशिष्ट्यम्, वेदशब्दस्य व्युत्पत्तिः

Objective –चतुर्णामपि वेदानाम् अलौकिकोपायेन फलप्रदानत्वे महिमावर्णनं तदा वेदशब्दस्य चत्वारः अर्थाः प्रतिपादिताः।

Unit –2 ऋग्वेदपरिचयः, यजुर्वेदपरिचयः

Objective –ऋग्वेदस्य उपलभ्यमानानां पञ्चशाखानां तथा यजुर्वेदस्य शुक्ल-कृष्णयोः भेदं निरूप्य यजुर्वेदस्य शाखागतपरिचयः वर्णितः।

Unit –3 सामवेदपरिचयः, अथर्ववेदपरिचयः

Objective –सामवेदस्य उपलभ्यमानां शाखानां वर्णनं तथा अथर्ववेदस्य प्रचलितशाखानां वर्णनं कृत्वा तदन्तर्गतविषयाणां विवेचनं कृत्वा वर्तते।

Unit –4 ब्राह्मणपरिचयः, ब्राह्मणवैशिष्ट्यम्

Objective –चतुर्णामपि वेदानां ब्राह्मणपरिचयः तथा ब्राह्मणे विद्यमानदशविधलक्षणानां वर्णनां कृत्वा ब्राह्मणवैशिष्ट्यं प्रतिपादितम्।

Unit –5 आरण्यकोपनिषदां वैशिष्ट्यम् परिचयश्च

Objective –चतुर्णामपि वेदानां उपलब्ध-आरण्यकानां वर्णनं किञ्च वेदानुगुणं उपनिषदां वैशिष्ट्यञ्च प्रतिपादितः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् चतुर्णां वेदानामुपरि मौलिकविषयाः प्रतिपादिताः किं तत्र वेदस्य विषयः, वेदेषु कथं देवोपासना, आध्यात्मविद्या तथा दार्शनिकानि तत्त्वानि गुम्फितानि सन्ति। एतस्य पत्रस्याध्ययनेन तत् सर्वम् स्पष्टतया ज्ञातुं शक्यते। ब्राह्मण-आरण्यकोपनिषदां स्वरूपं तत्र वर्णयविषयाः के, तदपि पत्रेऽस्मिन् प्रतिपाद्यते। अतः एतस्य विषयस्य अध्ययनेन छात्राणां महान् उपकारः भवति।

आचार्य-वेदभाष्यम् (शुक्लयजुर्वेदः)

द्वितीयवर्षम्

3rd semester

Paper-11

विषयः- काण्वसंहिता- षोडशोऽध्यायतः अष्टदशोऽध्यायं यावत्,
सायणभाष्यम्

Unit -1 षोडशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् चतुर्थोऽनुवाकं यावत्

Objective -अत्र पञ्चमचित्तिविषयमन्त्राः, लोकमाणेष्टमन्त्राः प्रतिपादिताः। नाकसदेष्टकमन्त्राः, पञ्चचूडेष्टकमन्त्राः प्रतिपादिताः।

Unit -2 षोडशोऽध्यायस्य पञ्चमोऽनुवाकात् सप्तमं यावत्।

Objective -अत्र छन्दस्येष्टकमन्त्राः, गार्हपत्यस्य पुनश्चित्तिमन्त्राः प्राधान्येन प्रोक्ताः।

Unit -3 सप्तदशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् षष्ठोऽनुवाकं यावत्।

Objective -अत्र शतरुद्रीयहोमविषयमन्त्राः प्रतिपादिताः रुद्रस्य लीलाविग्रहाश्च प्रोक्ताः।

Unit -4 सप्तदशोऽध्यायस्य सप्तमोऽनुवाकात् अष्टादशोऽध्यायस्य तृतीयोऽनुवाकं यावत्।

Objective -अत्र परिषेचन-विकर्षणादिमन्त्राः, वैश्वकर्मणहोमः इत्यादि विषयाः समाग्नाताः।

Unit -5 अष्टादशोऽनुवाकात् सप्तमोऽनुवाकं यावत्।

Objective -अत्र अप्रतिरथसूक्तम्, अग्निप्रणयनम्, अग्न्याधानम्, भारतपुरोडाशविषयाः आलोचिताः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्योक्तम्-

विषयेऽस्मिन् अत्र पञ्चमचित्तिविषयमन्त्राः लोकमाणेष्टकमन्त्राः नाकसदेष्टकमन्त्राः, पञ्चचूडेष्टकमन्त्राः प्रतिपादिताः। एवं च छन्दस्येष्टकमन्त्राः, गार्हस्पत्यस्य प्रायश्चित्तमन्त्राः प्राधान्येन प्रोक्ताः। शतरुद्रीयहोमविषयमन्त्राः प्रतिपादिताः, रुद्रस्य लीलाविग्रहाश्च प्रोक्ताः अत्र परिषेचन-विकर्षणादिमन्त्राः वैश्वकर्मणहोमः इत्यादि विषयाः समाग्नाताः। एवं च अप्रतिरथसूक्तम्, अग्निप्रणयनम्, अग्निस्थापनम्, भारतपुरोडाशविषयाः इत्यादि विषयाः प्रतिपादिताः।

3rd semester

Paper-12

विषय:- काण्वसंहिता- एकविंशतितः त्रयोविंशत्यध्यायं यावत्,
सायणभाष्यम्

**Unit -1 एकविंशत्यध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् तृतीयोऽनुवाकं
यावत्**

Objective -अत्र सुरासन्धानम्, सौत्रमव्याः, सोमसाम्यम्, पयोग्रहाः
इत्यादि विषयाः प्रोक्ताः।

**Unit -2 एकविंशत्यध्यायस्य चतुर्थोऽनुवाकात् सप्तमोऽनुवाकं
यावत्**

Objective -अत्र पैत्र्यऋचः, ग्रहोपस्थापनम्, वसाग्रहाः,
आनन्दीसंशनमन्त्राः आमनाताः।

**Unit -3 द्वाविंशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् षष्ठोऽनुवाकं
यावत्।**

Objective -अत्र अवमृयमन्त्राः, सुरासन्धानम्, वसाग्रहः होत्रम्,
वपापुरोडाशादीनां याज्यापुरोनुवाक्याः प्रोक्ताः।

**Unit -4 द्वाविंशोऽध्यायस्य सप्तमोऽनुवाकात्
त्रयोविंशोऽध्यायस्य तृतीयोऽनुवाकं यावत्**

Objective -अत्र याज्यानुवाक्या, आश्विनं-गायत्रसत्रम्। वयोधसाप्रियाः,
वपापुरोडाशपशूनां मन्त्राः प्रोक्ताः।

**Unit -5 त्रयोविंशोऽध्यायस्य चतुर्थोऽनुवाकात् षष्ठोऽनुवाकं
यावत्।**

Objective -अत्र त्रिपशोः प्रयाजप्रैषाः, वपादीनां प्रैषाः, अनुयाजानां
प्रैषमन्त्राः प्रोक्ताः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् अत्र सुरासन्धानम्, सौत्रमण्याः सोमसाम्यम्, पयोग्रहाः इत्यादि विषयाः एवं च पैत्र्यऋचः, ग्रहोपस्थानम्-वसाग्रहाः आसन्दीसंशानमन्त्राः तथा च अवभृथमन्त्राः, सुरासन्धानं, वसाग्रहःहोत्रम्, वपापुरोडाशादीनां , याज्यपुरोनुवाक्याः त्रिपशोः, प्रयाजप्रैषाः, वपादीनां प्रैषा,अनुयाजानां प्रैषमन्त्राः इत्यादि प्रतिपादिताः।

3rd semester

Paper-13

विषयः- शतपथब्राह्मणम्- अष्टमकाण्डे तृतीयचतुर्थप्रपाठकौ,

सायणभाष्यम्

Unit -1 अष्टमकाण्डस्य तृतीयप्रपाठकस्य

प्रथमद्वितीयब्राह्मणे।

Objective -अत्र तृतीयचितेः चयनविषयाः प्रोक्ताः

Unit -2 अष्टमकाण्डस्य तृतीयप्रपाठकस्य तृतीयचतुर्थब्राह्मणे

Objective -अत्र तृतीयचितौ छन्दस्येष्टका-लोकेष्टकानां प्रयोगः प्रतिपादितः।

Unit -3 अष्टमकाण्डस्य तृतीयप्रपाठकस्य

पञ्चमषष्ठसप्तमब्राह्मणानि

Objective -अस्मिन् अवशिष्टेष्टकानां विधानं प्रोच्यते।

Unit -4 अष्टमकाण्डस्य तृतीयप्रपाठकस्य चतुर्थप्रपाठकस्य

प्रथमद्वितीयब्राह्मणे

Objective -अस्मिन् चतुर्थचितेः चयनविषयाः प्रोक्ताः

Unit -5 अष्टमकाण्डस्य तृतीयप्रपाठकस्य

तृतीयचतुर्थपञ्चमब्राह्मणानि।

Objective –अस्मिन् सृष्टिष्टकोपदानम् विषयाः प्रोक्ताः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् अत्र तृतीयचिते-चयनविषयाः छन्दस्यैष्टका-लोकेपृण
इष्टकानां प्रयोगः, अवशिष्टकानां विधानं, चयनविषयाः
सृष्टिष्टकोपदानम् इत्यादिविषयाः प्रतिपादिताः।

3rd semester

Paper-14

विषयः- पिङ्गलछन्दशास्त्रम्- प्रथमतः चतुर्थं यावत्।

Unit –1 पिङ्गलछन्दशास्त्रस्य प्रथमोऽध्यायः

Objective –अध्यायेऽस्मिन् वर्णगणाः, तेषां लघुत्वगुरुत्वविचाराः सन्ति।

Unit –2 पिङ्गलछन्दशास्त्रस्य द्वितीयोऽध्यायः

Objective –गायत्रीभेदाः (छन्द) अत्र प्रदर्शिताः।

Unit –3 पिङ्गलछन्दशास्त्रस्य तृतीयोऽध्यायस्य गायत्रीतः
बृहतीपर्यन्तम्।

Objective –गायत्रिप्रभृति बृहत्यन्तं चतुर्णां छन्दसां विवरणम् अत्र
प्रदत्तमस्ति।

Unit –4 पङ्क्तिछन्दतः तृतीयोऽध्यायान्तं यावत्

Objective –पङ्क्तिप्रभृति छन्दत्रयाणां वर्णनं तथा छन्दसां देवता,
स्वराः, वर्णाः, गोत्राणि, धातवश्च विवेचिताः।

Unit –5 चतुर्थोऽध्यायः

Objective –अस्मिन् अध्याये अतिछन्दसि, लौकिकछन्दसां विषयकं
वर्णनमुपलभ्यते।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

पिङ्गलछन्दशास्त्रम् वेदमन्त्राणां छन्दसि निरूपयति।
विषयेऽस्मिन् वर्णानां गुरु-लघुविचारः, गायत्र्यादि-सप्तछन्दसां नियमाः
तेषां पादगत भेदाः इत्यादि प्रमुखाः भवन्ति। एतस्याध्यायनेन
छन्दगतज्ञानं सम्पादितं भवति।

3rd semester

Paper-15

soft core, विषयः- वेदानां वैशिष्ट्यं संहिताब्राह्मणारण्यकोपनिषदां
परिचयश्च

Unit –1 वेदानां वैशिष्ट्यम्, वेदशब्दस्य व्युत्पत्तिः

Objective –चतुर्णामपि वेदानाम् अलौकिकोपायेन फलप्रदानत्वे
महिमावर्णनं तदा वेदशब्दस्य चत्वारः अर्थाः प्रतिपादिताः।

Unit –2 ऋग्वेदपरिचयः, यजुर्वेदपरिचयः

Objective –ऋग्वेदस्य उपलभ्यमानानां पञ्चशाखानां तथा यजुर्वेदस्य
शुक्ल-कृष्णयोः भेदं निरूप्य यजुर्वेदस्य शाखागतपरिचयः वर्णितः।

Unit –3 सामवेदपरिचयः, अथर्ववेदपरिचयः

Objective –सामवेदस्य उपलभ्यमानां शाखानां वर्णनं तथा अथर्ववेदस्य
प्रचलितशाखानां वर्णनं कृत्वा तदन्तर्गतविषयाणां विवेचनं कृत्वा वर्तते।

Unit –4 ब्राह्मणपरिचयः, ब्राह्मणवैशिष्ट्यम्

Objective –चतुर्णामपि वेदानां ब्राह्मणपरिचयः तथा ब्राह्मणे
विद्यमानदशविधलक्षणानां वर्णानां कृत्वा ब्राह्मणवैशिष्ट्यं
प्रतिपादितम्।

Unit –5 आरण्यकोपनिषदां वैशिष्ट्यम् परिचयश्च

Objective –चतुर्णामपि वेदानां उपलब्ध-आरण्यकानां वर्णनं किञ्च
वेदानुगुणं उपनिषदां वैशिष्ट्यञ्च प्रतिपादितः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् चतुर्णां वेदानामुपरि मौलिकविषयाः प्रतिपादिताः किं तत्र वेदस्य विषयः, वेदेषु कथं देवोपासना, आध्यात्मविद्या तथा दार्शनिकानि तत्त्वानि गुम्फितानि सन्ति। एतस्य पत्रस्याध्ययनेन तत् सर्वम् स्पष्टतया ज्ञातुं शक्यते। ब्राह्मण-आरण्यकोपनिषदां स्वरूपं तत्र वर्ण्यविषयाः के, तदपि पत्रेऽस्मिन् प्रतिपाद्यते। अतः एतस्य विषयस्य अध्ययनेन छात्राणां महान् उपकारः भवति।

4th semester

Paper-16

विषयः- काण्वसंहिता- अष्टाविंशोऽध्यायात् त्रिंशदध्यायं यावत्

Unit –1 अष्टाविंशोऽध्यायः

Objective –अत्र खिलमन्त्राः प्रोच्यन्ते।

Unit –2 उनविंशोऽध्यायस्य प्रथमोऽनुवाकात् तृतीयोऽनुवाकं यावत्

Objective –अत्र अग्निस्तुतिः, प्रजापतिस्तुतिः, कायव्यपदेशयाज्यानुवाक्यादि मन्त्राः संदृश्यन्ते।

Unit –3 चतुर्थोऽनुवाकात् षष्ठोऽनुवाकं यावत्।

Objective –अत्र याज्यापुरोनुवाक्या, चित्यग्निविमर्शनम इत्यादि विषयाः समाम्नाताः

Unit – 4 त्रिंशदध्यायस्य प्रथमद्वितीयानुवाकौ

Objective –अत्र प्रयाजप्रैषमन्त्राः, अनुयाजप्रैषमन्त्राः प्रोक्ताः।

Unit –5 त्रिंशदध्यायस्य तृतीयचतुर्थानुवाकौ

Objective –अत्रापि प्रयाजप्रैषमन्त्राः, अनुयाजप्रैषमन्त्राः प्रोच्यन्ते।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् अत्र खिलमन्त्राः , अग्निस्तुतिः, प्रजापतिस्तुतिः,
वायव्यपोशोयाज्यानुवाक्यादि मन्त्राः, यज्यापुरोनुवाक्याः
चित्यग्न्यभिमर्शनमित्यादि विषयाः भवन्ति। प्रयाजप्रैषमन्त्राः
अनुयाजप्रैषमन्त्राः अनुप्रयाजमन्त्राः विद्यन्ते।

4th semester

Paper-17

विषयः- काण्वसंहिता -34-36 (चतुस्त्रिंशदध्यायतः षड्त्रिंशदध्यायं
यावत्)

Unit –1 चतुस्त्रिंशदध्यायस्य प्रथमद्वितीयानुवाकौ

Objective –अत्र पौरुषमेधिकमन्त्राः प्रोक्ताः

Unit –2 चतुस्त्रिंशदध्यायस्य तृतीयचतुर्थानुवाकौ

Objective –अत्र पुरुषमेधसम्बन्धि-अवशिष्टमन्त्राः प्रोक्ताः

Unit –3 पञ्चस्त्रिंशदध्यायस्य प्रथमद्वितीयानुवाकौ

Objective –अत्र प्रसिद्धाः पुरुषसूक्तगतमन्त्राः प्रतिपादिताः।

Unit –4 पञ्चस्त्रिंशदध्यायस्य तृतीयचतुर्थानुवाकौ

Objective –अत्र सर्वमेधमन्त्राः प्रतिपादिताः

Unit –5 पञ्चस्त्रिंशदध्यायस्य षट्त्रिंशोऽध्यायः

Objective –अत्र शान्तिमन्त्राः प्राधान्येन प्रोच्यन्ते।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् पौरुषमेधिकमन्त्राः, पुरुषमेधसम्बन्धिमन्त्राः प्रसिद्धं
पुरुषसूक्तगतमन्त्राः , सर्वमेधमन्त्राः, शान्तिमन्त्राः, इत्यादिविषये
विवेचितमस्ति।

4th semester

Paper-18

विषयः- ईशावास्योपनिषद् (शाङ्करभाष्यम्)

Unit –1 ईशावास्योपनिषदः आद्यमन्त्रद्वयोः शाङ्करभाष्यम्

Objective –अत्र ईश्वरस्य जगत्व्यापकत्वम्, कर्मणः प्रशंसाविषयाः आलोचिताः।

Unit –2 ईशावास्योपनिषदः तृतीयात् षष्ठं यावत्

Objective –अत्र जीवस्यगतिः, ब्रह्मणः लक्षणम्, ऐक्यदृष्टिविचारश्च विहिताः।

Unit –3 ईशावास्योपनिषदः सप्तमात् दशमं यावत्

Objective –अत्र भूतेषु सर्वभावना, निर्गुणब्रह्मणः स्वरूपम् प्रधानतया प्रोच्यते।

Unit –4 ईशावास्योपनिषदः एकादशमन्त्रात् चतुर्दशं यावत्

Objective –अत्र विद्या-अविद्या इत्यनयोः संभूति-असंभूति इत्यनयोश्च विषयाः समालोचिताः।

Unit –5 ईशावास्योपनिषदः पञ्चदशात् अष्टादशं यावत्

Objective –अत्र सत्यतत्त्वम्, सर्वेषां प्राणीनां पालनकर्तुः परमेश्वरस्य वर्णनम्, भस्मान्तशरीरम्, इत्यादिप्रमुखाः विषयाः प्रोक्ताः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् अत्र ईश्वरस्य जगत्व्यापकत्वम्, कर्मणः प्रशंसा, जीवस्थगतिः, ब्रह्मणः लक्षणम्, ऐक्यदृष्टिविचाराश्च, भूतेषु सर्वभावना, निर्गुणब्रह्मणः स्वरूपं, विद्या-अविद्या इत्यनयोः संभूति-असंभूति इत्यनयोश्च विषयाः, सत्यतत्त्वम्, सर्वेषां प्राणीनां पालनकर्तुः परमेश्वरस्य वर्णनं भस्मान्तं शरीरम् इत्यादि विषयाः प्रतिपादिताः।

4th Semester

Paper No. 19

विषयः-श्रौतयागाः

Unit -1 दर्शपौर्णमासः

Objective -वत्सापाकरणम्, हविर्निर्वापः, पेषणम्, कपालोपधानम्, स्तम्बयजुर्हरणम्, पिण्डपितृयज्ञः

Unit -2 चातुर्मास्यम्

Objective -वैश्वदेव, सुनासीरिय, वरुणप्रदयास साकमेध्यः।

Unit -3 सोमयागस्य अधिकारनिर्णयात् उक्थ्यग्रहप्रचारं यावत्

Objective -दीक्षाग्रहणम्, सोमस्य शालाप्रवेशः, पशुसंज्ञपनम्, ग्रहहोमाः।

Unit -4 सोमयागस्य माध्यन्दनसकनतः आन्तं यावत्

Objective -आदित्यग्रहः, दक्षिणहोमः, अवभृथः

Unit -5 वाजपेयः

Objective -ग्रहहोमः, रथचक्रारोहणम्, अभचित्।

4th semester

Paper-20

soft core, विषयः- वेदानां वैशिष्ट्यं संहिताब्राह्मणारण्यकोपनिषदां
परिचयश्च

Unit -1 वेदानां वैशिष्ट्यम्, वेदशब्दस्य व्युत्पत्तिः

Objective -चतुर्णामपि वेदानाम् अलौकिकोपायेन फलप्रदानत्वे महिमावर्णनं तदा वेदशब्दस्य चत्वारः अर्थाः प्रतिपादिताः।

Unit -2 ऋग्वेदपरिचयः, यजुर्वेदपरिचयः

Objective -ऋग्वेदस्य उपलभ्यमानानां पञ्चशाखानां तथा यजुर्वेदस्य शुक्ल-कृष्णयोः भेदं निरूप्य यजुर्वेदस्य शाखागतपरिचयः वर्णितः।

Unit -3 सामवेदपरिचयः, अथर्ववेदपरिचयः

Objective -सामवेदस्य उपलभ्यमानां शाखानां वर्णनं तथा अथर्ववेदस्य प्रचलितशाखानां वर्णनं कृत्वा तदन्तर्गतविषयाणां विवेचनं कृता वर्तते।

Unit -4 ब्राह्मणपरिचयः, ब्राह्मणवैशिष्ट्यम्

Objective –चतुर्णामपि वेदानां ब्राह्मणपरिचयः तथा ब्राह्मणे
विद्यमानदशविधलक्षणानां वर्णानां कृत्वा ब्राह्मणवैशिष्ट्यं
प्रतिपादितम्।

Unit –5 आरण्यकोपनिषदां वैशिष्ट्यम् परिचयश्च

Objective –चतुर्णामपि वेदानां उपलब्ध-आरण्यकानां वर्णनं किञ्च
वेदानुगुणं उपनिषदां वैशिष्ट्यञ्च प्रतिपादितः।

Objective of the Paper

विषयोद्देश्यकथनम्-

विषयेऽस्मिन् चतुर्णां वेदानामुपरि मौलिकविषयाः प्रतिपादिताः किं
तत्र वेदस्य विषयः, वेदेषु कथं देवोपासना, आध्यात्मविद्या तथा
दार्शनिकानि तत्त्वानि गुम्फितानि सन्ति। एतस्य पत्रस्याध्ययनेन तत्
सर्वम् स्पष्टतया ज्ञातुं शक्यते। ब्राह्मण-आरण्यकोपनिषदां स्वरूपं तत्र
वर्णयविषयाः के, तदपि पत्रेऽस्मिन् प्रतिपाद्यते। अतः एतस्य विषयस्य
अध्ययनेन छात्राणां महान् उपकारः भवति।

List of Experts and Examiners ..

- 1. Prof. Dibakara Mahapatra**
- 2. Brahasri Chandra Sekhar Ghanapathi.**
- 3. Prof. Rabisankar Mishra**
- 4. Prof. Niraj Sharma**
- 5. Dr. K.V. Tarakram Ghanapathi**
- 6. Dr. K.V. Hanumat Sharma**
- 7. Dr. Ajaya Kumar Dash**
- 8. Prof. Ramanuj Upadhyaya**
- 9. Dr. Narayan Housumane**

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA:: TIRUPATI

(Deemed to be University)

Department of Visistadwaita Vedanta

Date: 19-3-2020

Minutes of the meeting of the Board of Studies of Dept of Vishishtadwaita for the Sastri, Acharya and Visistacharya held on 19.03-2020 at Chairman's Chamber, Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha (Deemed to be University) Tirupati.

MEMBERS PRESENT

1. Prof .C.Raghavan
Professor and Head ,
Dept.of.Visishtadvaita

Chairman

Signature

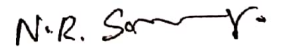
2. Prof.K.E.Devanathan
Professor ,
Dept.of Visishtadvaita

Member

3. Dr.N.R Soumyanarayanan
Asst Professor,
Sri Venkateswara vedaviswa vidyalayam

Member

The committee thoroughly discussed and recommended the syllabus of visistadwaitavedana (which is enclosed herewith) from the academic year 2020-2021 onwards. A copy of the syllabus enclosed.

Rashtriya Sanskrit Vidyaapeeta – Tirupati

Visistadvaita Vedanta Department

SHASTRI 1st YEAR

First semester

4. Part II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75+25 = 100 marks)

PAPER – 1

यतीन्द्रमतदीपिका (श्रीनिवासाचार्यकृता) (प्रमाणभागः - प्रत्यक्ष, अनुमान, शब्द अवताराः)

Reference books

1. यतीन्द्रमतदीपिका

Ramakrishnamutt, Chennai -4

2. यतीन्द्रमतदीपिका

Srirangaji mandir, brundaavan, Mathura. UP

UNIT 1 – आदितः प्रमाणप्रमेय विभागपर्यन्तो भागः

UNIT 2 – प्रत्यक्षप्रमाणविचारः

UNIT 3 – अनुमानावतारे आदितः स्वार्थानुमानविचारपर्यन्तम्

UNIT 4 – अनुमानावतारे पञ्चावयवप्रकरणम् आरभ्य संपूर्णावतारः

UNIT 5 – शब्दावतारः

PAPER - 2

श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुजभाष्यसहिता)

(प्रथम, द्वितीय तृतीयाध्यायश्च)

Reference Books

1. श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुज - भाष्य - हिन्दी - अनुवादसहिता)
अनुवादकः - श्रीहरिकृष्णदास गोयन्दका
प्रकाशकः - गीताप्रस, गोरखपुर
2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस, काञ्चीपुरम्
3. श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम् - तात्पर्यचन्द्रिका सहिता
प्रकाशकः - श्री उत्तमूर वीररघवाचास्वामि
प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथि, त्यागरायनगर्, चेन्नै - १७

UNIT 1 - प्रथमाध्यायः संपूर्णः

UNIT 2 - द्वितीयाध्याये आदितः ३४ श्लोकपर्यन्तो भागः

श्री १७ UNIT 3 - द्वितीयाध्याये ३५ तम श्लोकात् आरभ्य संपूर्णाध्यायः

UNIT 4 - तृतीयाध्याये आदितः २१ तम श्लोकपर्यन्तो भागः

UNIT 5 - तृतीयाध्याये २२ तम श्लोकात् आरभ्य संपूर्णः अध्यायः

SHASTRI 1st YEAR

Second Semester

4. Part II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75+25 = 100 marks)

PAPER – 3

यतीन्द्रमतदीपिका (श्रीनिवासाचार्यकृता) (प्रकृतिः, जीव, ईश्वर परिच्छेदाः)

Reference books

3. यतीन्द्रमतदीपिका

Ramakrishnamutt, Chennai -4

4. यतीन्द्रमतदीपिका

Srirangaji mandir, brundaavan, Mathura. UP

Unit 1 – प्रकृतिः

Unit 2 – जीवपरिच्छेदः (जीवलक्षणम् - जीवस्वरूपविचारः - आत्मनः नानात्व परिणाम विचारश्च)

Unit 3 – जीवभेद विचारः

Unit 4 – ईश्वरपरिच्छेदः - (ईश्वरलक्षणविचारः - ईश्वरकारणत्वविचारः - ईश्वरस्वरूपविचारः)

Unit 5 – ईश्वरपरिच्छेदः - (ईश्वरस्यपञ्चभेदव्यवस्था)

PAPER - 4

श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुजभाष्यसहिता)

(चतुर्थ , पञ्चम , षष्ठाध्यायश्च)

Reference Books

4. श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुज - भाष्य - हिन्दी - अनुवादसहिता)
अनुवादक: - श्रीहरिकृष्णदास गोयन्दका
प्रकाशक: - गीताप्रस् , गोरक्पूर
5. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशक: - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस् , काञ्चीपुरम्
6. श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम् - तात्पर्यचन्द्रिका सहिता
प्रकाशक: - श्री उत्तमूर् वीररघवाचास्वामि
प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथि, त्यागरायनगर् , चेन्नै - १७

UNIT 1

चतुर्थाध्यायः - (कर्मणः ज्ञानाकारत्वपर्यन्तो भागः) (१ - २१)

UNIT 2

चतुर्थाध्यायः - कर्मयोगप्रभावतो भागात् अन्तिमश्लोकपर्यन्तम् (२२ - ४२)

UNIT 3

पञ्चमोऽध्यायः - संपूर्णः

UNIT 4

षष्ठोऽध्यायः - आदितः आत्मनः स्थितिविचारपर्यन्तो भागः (१ - २३)

UNIT 5

षष्ठोऽध्यायः - संकल्पप्रभावान् इत्यारभ्य अन्तिम श्लोकपर्यन्तो भागः (२४ - ४६)

Sri:

Rashtriya Sanskrit Vidyaapeeta – Tirupati

SHASTRI 2nd YEAR

3rd Semester

4. Part – II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER – 5

वेदान्तदीपः (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितः) (प्रथमाध्याये आद्यपादद्वयम्)

1. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस्, काञ्चीपुरम्

2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्रकाशकः - गीताप्रस्, गोरक्पूर

UNIT 1 – जिज्ञासाधिकरणम्, जन्माद्यधिकरणम्, शास्त्रयोनित्वाधिकरणम्, समन्वयाधिकरणम् २१ |

UNIT 2 – ईक्षत्यधिकरणम्, आनन्दमयाधिकरणम्

UNIT 3 – अन्तरधिकरणम्, आकाशाधिकरणम्, प्राणाधिकरणम्, ज्योतिरधिकरणम्, इन्द्रप्राणाधिकरणम्

UNIT 4 – सर्वत्रप्रसिध्यधिकरणम्, अत्राधिकरणम्, अन्तराधिकरणम्, २२ |

UNIT 5 - अन्तर्याम्यधिकरणम्, अदृश्यत्वादिगुणकाधिकरणम्, वैश्वानराधिकरणम्

Part – II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER – 6

श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुजभाष्यसहिता)

(सप्तम, अष्टम , नवमाध्यायाश्च)

Reference Books

1. श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुज – भाष्य – हिन्दी - अनुवादसहिता)
अनुवादक: - श्रीहरिकृष्णदास गोयन्दका
प्रकाशक: - गीताप्रस्, गोरक्पूर
2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशक: - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस्, काञ्चीपुरम्
3. श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम् – तात्पर्यचन्द्रिका सहिता
प्रकाशक: - श्री उत्तमूर् वीररघवाचास्वामि
प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथि, त्यागरायनगर्, चेन्नै – १७

UNIT 1 – सप्तमाध्याये आदितः १५ श्लोक पर्यन्तो भागः

UNIT 2 – सप्तमाध्याये १६ श्लोकात् आरभ्य अन्तिमश्लोकपर्यन्तो भागः

UNIT 3 – अष्टमाध्यायः

UNIT 4 – नवमाध्याये आदितः १६ श्लोकपर्यन्तम्

UNIT 5 – नवमाध्याये १७ श्लोकात् आरभ्य अन्तिमश्लोकपर्यन्तो भागः

4th semester

5. Part – II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER – 7

वेदान्तदीपः (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितः) (द्वितीयाऽध्याये आद्यपादद्वयम्)

3. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस, काञ्चीपुरम्

4. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्रकाशकः - गीताप्रस, गोरक्पूर

UNIT 1

द्वितीयाध्याये प्रथमपादे - स्मृत्यधिकरणम्, योगप्रत्युक्त्यधिकरणम्, विलक्षणत्वाधिकरणम्, शिष्टापरिग्रहाधिकरणम्, आरम्भणाधिकरणम्। (१ - ५)

UNIT 2

द्वितीयाध्याये प्रथमपादे - भोक्त्रापत्यधिकरणम्, इतरव्यपदेशाधिकरणम्, उपसंहारदर्शनाधिकरणम्, कृत्स्नप्रसक्त्यधिकरणम्, प्रयोजनत्वाधिकरणम् (६ - १०)

UNIT 3

द्वितीयाध्याये द्वितीयपादे - रचनानुपपत्यधिकरणम्, महदीर्घाधिकरणम्। दी।

UNIT 4

द्वितीयाध्याये द्वितीयपादे - समुदायाधिकरणम्, उपलब्ध्यधिकरणम्, सर्वथानुपपत्यधिकरणम्

UNIT 5

द्वितीयाध्याये द्वितीयपादे - एकस्मिन्नसंभवाधिकरणम्, पशुपत्यधिकरणम्, उत्पत्यसंभवाधिकरणम्

Part – II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER – 8

श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुजभाष्यसहिता)

(दशम, एकादश, द्वादशाध्यायः)

Reference Books

4. श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुज – भाष्य – हिन्दी - अनुवादसहिता)
अनुवादकः - श्रीहरिकृष्णदास गोयन्दका
प्रकाशकः - गीताप्रस्, गोरक्पूर
5. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गाराचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस्, काञ्चीपुरम्
6. श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम् – तात्पर्यचन्द्रिका सहिता
प्रकाशकः - श्री उत्तमूर् वीररघवाचास्वामि
प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथि, त्यागरायनगर्, चेन्नै – १७

UNIT 1

दशमाध्याये (विभूति अध्याये) – आदितः एकविंशतिश्लोक पर्यन्तो भागः (१ – २१)

UNIT 2

दशमाध्याये (विभूति अध्याये) – द्वाविंशतिश्लोकात् अन्तिमश्लोकपर्यन्तो भागः (२२ – ४२)

UNIT 3

एकादशाध्याये (विश्वरूपदर्शनयोगाध्याये) – आदितः षड्विंशति श्लोकपर्यन्तो भागः (१ – २६)

UNIT 4

एकादशाध्याये (विश्वरूपदर्शनयोगाध्याये) – सप्तविंशतिश्लोकात् अन्तिमश्लोकपर्यन्तो भागः (२७ – ५५)

UNIT 5

द्वादशाध्यायः (भक्तियोगः) संपूर्णः १

Sri:

Rashtriya Sanskrit Vidyaapeeta – Tirupati

SHASTRI 3rd YEAR

5th semester

1. Part – II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER – 9

वेदान्तदीपः (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितः) (तृतीयाध्याये आद्यपादद्वयम्)

1. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस्, काञ्चीपुरम्

2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्रकाशकः - गीताप्रस्, गोरकपूर

UNIT 1

तृतीयाध्याये प्रथमपादे – प्रथमद्वितीयअधिकरणम् (१, २)

UNIT 2

तृतीयाध्याये प्रथमपादे – तृतीय, चतुर्थ, पञ्चम, षष्ठ अधिकरणानि (३, ४, ५, ६)

UNIT 3

तृतीयाध्याये द्वितीयपादे – १ – ४ अधिकरणानि

UNIT 4

तृतीयाध्याये द्वितीयपादे – पञ्चमाधिकरणम् (उभयलिङ्गाधिकरणम्)

UNIT 5

तृतीयाध्याये द्वितीयपादे – 6, 7, 8 अधिकरणानि

Part – II – 1st Elective – Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER – 10

श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुजभाष्यसहिता)

(त्रयोदश, चतुर्दश, पञ्चदश अध्यायाः)

Reference Books

1. श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुज – भाष्य – हिन्दी - अनुवादसहिता)
अनुवादकः - श्रीहरिकृष्णदास गोयन्दका
प्रकाशकः - गीताप्रसू, गोरक्पूर
2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस्, काञ्चीपुरम्
3. श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम् – तात्पर्यचन्द्रिका सहिता
प्रकाशकः - श्री उत्तमूर् वीररघुवाचास्वामि
प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथि, त्यागरायनगर, चेन्नै – १७

UNIT 1

त्रयोदशाध्याये – १ – १७ श्लोकाः

UNIT 2

त्रयोदशाध्याये – १८ - ३४ श्लोकाः

UNIT 3

चतुर्दशाध्याये – संपूर्ण श्लोकाः

UNIT 4

पञ्चदशाध्याये – १ – १० श्लोकाः

UNIT 5

पञ्चदशाध्याये - ११ - २० श्लोकाः

Sixth semester

Part - II - 1st Elective - Optional

e) Visistadvaita Vedanta (75 + 25 = 100)

PAPER - 11

वेदान्तदीपः (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितः) (चतुर्थाध्याये आद्यपादद्वयम्)

1. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस, काञ्चीपुरम्

2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्रकाशकः - गीताप्रस्, गोरक्पूर

UNIT 1 - आवृत्यधिकरणम् , आत्मत्वोपासनाधिकरणम् , प्रतीकाधिकरणम् ,
आदित्यादिमत्यधिकरणम् , आसीनाधिकरणम्

UNIT 2 - आप्रयाणाधिकरणम् , तदधिगमाधिकरणम् , इतराधिकरणम् ,
अनारब्धकार्याधिकरणम् , अग्निहोत्राद्यधिकरणम् , इतरक्षपणाधिकरणम्

UNIT 3 - वागधिकरणम् , मनोधिकरणम् , अध्यक्षाधिकरणम् , भूताधिकरणम्

UNIT 4 - आसृत्युपक्रमाधिकरणम् , परसंपत्यधिकरणम्

UNIT 5 - अविभागाधिकरणम् , तदोकोधिकरणम् , रश्म्यनुसाराधिकरणम् ,

ठा/दक्षिणायनाधिकरणम्

PAPER 12

श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुजभाष्यसहिता)

(षोडश, सप्तदश, अष्टादश अध्यायाः)

Reference Books

1. श्रीमद्भगवद्गीता (भगवद्रामानुज – भाष्य – हिन्दी - अनुवादसहिता)

अनुवादकः - श्रीहरिकृष्णदास गोयन्दका

प्रकाशकः - गीताप्रस्, गोरक्पूर

2. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादभयङ्करम् अन्नङ्गराचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - ग्रन्थमाला आफिस्, काञ्चीपुरम्

3. श्रीमद्भगवद्गीताभाष्यम् – तात्पर्यचन्द्रिका सहिता

प्रकाशकः - श्री उत्तमूर वीरसुधाचोस्वामि

प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथि, त्यागरायनगर्, चेन्नै - १७

UNIT 1 – षोडशाध्यायः संपूर्णः

UNIT 2 – सप्तदशोऽध्यायः संपूर्णः

1/ UNIT 3 – अष्टादशोऽध्याये आदितः २५ श्लोकपर्यन्तो भागः

UNIT 4 – अष्टादशोऽध्याये २६ श्लोकात् आरभ्य ५१ श्लोकपर्यन्तो भागः १/

UNIT 5 – अष्टादशोऽध्याये ५२ श्लोकात् आरभ्य अन्तिमश्लोकपर्यन्तो भागः १/

Sri: १

Rashtriya Sanskrit vidyaapeeta – Tirupati

Visistadvaita Vedanta Department

Acharya First Year

First Semester

PAPER 1 – श्रीभाष्यम् (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितम्)

(जिज्ञासाधिकरणे आदितः लघुसिद्धान्तपर्यन्तो भागः)

Reference Books

1. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादिभयङ्कर अन्नगराचार्य
प्राप्तिस्थानं - काञ्चीपुरम्
2. श्रीभाष्यम्
संपादकः - आचार्यः का इ देवनाथाचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - अहोबिलमठम् चेन्नै

UNIT 1 – मङ्गलश्लोकौ द्वौ

UNIT 2 – अत्रातो ब्रह्मजिज्ञासा सूत्रार्थः

UNIT 3 – एकशास्त्रीय पर्यन्तोभागः

UNIT 4 – लघुपूर्वपक्षः

UNIT 5 – लघुसिद्धान्तः

PAPER – 2

न्यायसिद्धाञ्जनम् (वेदान्तदेशिकविरचितम्) – जडद्रव्यपरिच्छेदः

Reference Books

न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः वीरापुरं श्री वेङ्कटदीक्षितः , चेन्नै

श्रीवेदान्तदेशिकग्रन्थरत्नावलिः, प्रथमं रत्नम् , न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः - श्रीवैष्णवसिद्धान्तप्रचारसभा , चेन्नै

UNIT 1 – आदितः द्रव्यस्थिरत्वनिरूपणपर्यन्तम्

UNIT 2 – द्रव्यविभागप्रकारात् आरभ्य अहङ्कारनिरूपणपर्यन्तम्

UNIT 3 – इन्द्रियनिरूपणात् आरभ्य तमसः पार्थिवद्रव्यत्व निरूपणपर्यन्तम्

UNIT 4 – षड्विंशत् तत्त्व^{त्त्ववाद}निराकरणात् आरभ्य जातिसंकरदोषपर्यन्तो भागः

UNIT 5 – शरीरलक्षणविचारः

PAPER 3 – तैत्तिरियोपनिषद् (स्वामिनारायणभाष्यसहिता) (शीक्षावल्ली , 3-)
भृगुवल्ली , आनन्दवल्ली)

Reference Books

प्रकाशकः - उपनिषद्भाष्यम् - श्री उत्तमूर् वीरराघवाचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - ७ नाथमुनि वीथी , त्यागरायनगर् , चेन्नै

UNIT 1 – शिक्षावल्ली संपूर्णा

UNIT 2 – गुरुशिष्यसंकल्पः, आनन्दमयविद्या च

UNIT 3 – ब्रह्मकार्यजन्मक्रमः, प्राणमयपर्यायः, मनोमयपर्यायः, विज्ञानमयपर्यायः,

आनन्दमयपर्यायश्च

UNIT 4 – अवशिष्टा आनन्दवल्ली भागा संपूर्णा

UNIT 5 – भृगुवल्ली संपूर्णा

PAPER 4 – न्यायपरिशुद्धिः (वेदान्तदेशिकविरचितः)

**(प्रयोजननिरूपणम् , प्रमाणाप्रमाणव्यवस्थापनं , प्रमाणलक्षणपरीक्षणम् ,
प्रत्यक्षलक्षणम् , नैयायिकनिर्विकल्पकनिराकरणम् , सविकल्पकनिराकरणञ्च)**

Reference Books

श्रीमद्वेदान्तदेशिक ग्रन्थमाला

Edited by The Sree Vishishtadvaita Pravachana Sabha ,

Tiruvaheendhirapuram

Published at The Brahmavadin Press 1913

UNIT 1 – प्रयोजननिरूपणम्

UNIT 2 – प्रमाणाप्रमाणव्यवस्थापनम्

UNIT 3 - प्रमाणलक्षणपरीक्षणम्

UNIT 4 – प्रत्यक्षलक्षणम्

UNIT 5 - नैयायिकनिर्विकल्पकनिराकरणम् , सविकल्पकनिराकरणञ्च

PAPER 5 – यतीन्द्रमतदीपिका – प्रमेयभागः (प्रकृतिः जीव, ईश्वरः)

SOFT CORE PAPER

Reference books

6. यतीन्द्रमतदीपिका

Ramakrishnamutt, Chennai -4

7. यतीन्द्रमतदीपिका

Srirangaji mandir, brundaavan, Mathura. UP

UNIT 1 - प्रकृत्यवतारः संपूर्णः

UNIT 2 – जीवावतारे आदितः आत्मनः स्वयंप्रकाशत्व पर्यन्तम्

UNIT 3 – जीवावतारे अवशिष्टो भागः

UNIT 4 – ईश्वरावतारे आदितः ईश्वरस्वरूपविचार पर्यन्तो भागः

UNIT 5 – ईश्वरावतारे अवशिष्टो भागः

Sri:

Rashtriya Sanskrit vidyaapeeta – Tirupati

Visistadvaita Vedanta Department

Acharya First Year

Second Semester

PAPER 6 – श्रीभाष्यम् (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितम्)

(जिज्ञासाधिकरणरचनात् आरभ्य इन्द्रप्राणाधिकरणपर्यन्तम्)

Reference Books

1. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला

प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादिभयङ्कर अन्नगराचार्य 50/

प्राप्तिस्थानं - काञ्चीपुरम्

2. श्रीभाष्यम्

संपादकः - आचार्यः का इ देवनाथाचार्यः

प्राप्तिस्थानम् - अहोबिलमठम् चेन्नै

३. UNIT 1 – जिज्ञासाधिकरणरचना संपूर्णा

UNIT 2 – जन्माद्यधिकरणम् , शास्त्रयोनित्वाधिकरणम् , समन्वयाधिकरणम्

UNIT 3 – समन्वयाधिकरणम् ईक्षत्यधिकरणम् ,

UNIT 4 - आनन्दमयाधिकरणम् , अन्तरधिकरणम् आकाशाधिकरणम्

UNIT 5 – प्राणाधिकरणम् , ज्योतिरधिकरणम्, इन्द्रप्राणाधिकरणम्

PAPER 7 – न्यायसिद्धाञ्जनम् (जीवेश्वर परिच्छेदौ)

Reference Books

न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः वीरापुरं श्री वेङ्कटदीक्षितः , चेन्नै

श्रीवेदान्तदेशिकग्रन्थरत्नावलिः, प्रथमं रत्नम् , न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः - श्रीवैष्णवसिद्धान्तप्रचारसभा , चेन्नै

UNIT 1 – जीवपरिच्छेदे आदितः जीवाणुत्वविचारपर्यन्तो भागः

UNIT 2 – जीवेश्वरयोः भेदविचारात् आरभ्य जीवपरिच्छेदः संपूर्णः

UNIT 3 – ईश्वरपरिच्छेदे आदितः निर्गुणवादनिराकरणपर्यन्तम्

UNIT 4 – ब्रह्मणः सविशेषत्वसमर्थनात् आरभ्य

ईश्वरानुमानखण्डनपर्यन्तम्

UNIT 5 – अवशिष्टः ईश्वरपरिच्छेदः संपूर्णः

PAPER 8 – छान्दोग्योपनिषद् (रत्नारामानुजभाष्यसहिता) - 3-

(षष्ठप्रपाठः)

Srirangaraamaanuja's Chandigyopanishad Bhaashyam

Edited by Siromani Uttamoor T.Veeraraghavaachaarya.

Titumala Titupati Devastanam Press Tirupati 1952

UNIT 1 – षष्ठप्रपाठके आदितः द्वितीयखण्डपर्यन्तम्

UNIT 2 – तृतीयचतुर्थखण्डद्वयम्

UNIT 3 – पञ्चमषष्ठखण्डद्वयम्

UNIT 4 – सप्तमाष्टमखण्डद्वयम्

UNIT 5 – नवमदशमखण्डद्वयम्

PAPER 9 - न्यायपरिशुद्धिः (वेदान्तदेशिकविरचितः)

(अतिरिक्तत्वस्थापनम् , व्याप्तिनिरूपणम् , व्याप्तिग्रहोपायनिरूपणम् , व्याप्तिविभागः , पञ्चावयव वाक्यनिरूपणम् , अनियमनिरूपणम् च)

Reference Books

श्रीमद्वेदान्तदेशिक ग्रन्थमाला

Edited by The Sree Vishishtadvaita Pravachana Sabha ,

Tiruvaheendhirapuram

Published at the Brahmavadin Press 1913

UNIT 1 – अतिरिक्तत्वस्थापनम्

UNIT 2 – व्याप्तिनिरूपणम् , व्याप्तिग्रहोपायनिरूपणम् , व्याप्तिविभागः

UNIT 3 - व्याप्तिविभागः

UNIT 4 - पञ्चावयव वाक्यनिरूपणम्

UNIT 5 – अनियमनिरूपणम्

PAPER 10 - यतीन्द्रमतदीपिका – प्रमेयभागः (प्रकृतिः जीव, ईश्वरः)

SOFT CORE PAPER

Reference books

1. यतीन्द्रमतदीपिका

Ramakrishnamutt, Chennai -4

2. यतीन्द्रमतदीपिका

Srirangaji mandir, brundaavan, Mathura. UP

UNIT 1 - प्रकृत्यवतारः संपूर्णः

UNIT 2 – जीवावतारे आदितः आत्मनः स्वयंप्रकाशत्व पर्यन्तम्

UNIT 3 – जीवावतारे अवशिष्टो भागः

UNIT 4 – ईश्वरावतारे आदितः ईश्वरस्वरूपविचार पर्यन्तो भागः

UNIT 5 – ईश्वरावतारे अवशिष्टो भागः

Sri :

Rashtriya Sanskrit vidyaapeeta – Tirupati
Visistadvaita Vedanta Department

Acharya Second Year

Third Semester Semester

PAPER 11 - श्रीभाष्यम् (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितम्)

(द्वितीयाध्याये द्वितीयपादः)

Reference Books

3. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादिभयङ्कर अन्नगराचार्य
प्राप्तिस्थानं - काञ्चीपुरम्
4. श्रीभाष्यम्
संपादकः - आचार्यः का इ देवनाथाचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - अहोबिलमठम् चेन्नै

UNIT 1 - रचनानुपपत्त्यधिकरणम्

UNIT 2 - महोद्दिघाधिकरणम् इ ।

UNIT 3 - समुदयाधिकरणम् उपलब्ध्यधिकरणम्

UNIT 4 - सर्वथानुपपत्त्यधिकरणम्, एकस्मिन्नसंभवाधिकरणम्

UNIT 5 - पशुपत्त्यधिकरणम्, उत्पत्त्यसंभवाधिकरणम्

PAPER 12 - न्यायसिद्धाञ्जनम् (वेदान्तदेशिकविरचितम्) - नित्यविभूतिबुद्धि

परिच्छेदौ

Reference Books

न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः वीरापुरं श्री वेङ्कटदीक्षितः, चेन्नै

श्रीवेदान्तदेशिकग्रन्थरत्नावलिः, प्रथमं रत्नम्, न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः - श्रीवैष्णवसिद्धान्तप्रचारसभा, चेन्नै

UNIT 1 - नित्यविभूतिपरिच्छेदे आदितः नित्यविभूति वेदप्रतिपाद्या पर्यन्तम्

UNIT 2 - ज्ञानस्य नित्यत्वम् & ईश्वरस्य विग्रहे सूक्ष्मव्यूहादीनां सत्ता

UNIT 3 - बुद्धिलक्षणात् आरभ्य द्वारावाहिकज्ञान निरूपणपर्यन्तो भागः (17)

UNIT 4 - ज्ञानविषय भेदनिरूपणात् आरभ्य ज्ञानस्य उपाधिवशानिरूपणपर्यन्तो

भागः

UNIT 5 - अवशिष्टो बुद्धिपरिच्छेदभागः

PAPER 13 – कठोपनिषद् (रङ्गरामानुजभाष्यसहिता)

REFERENCE BOOKS

कठोपनिषद् भाष्यम्

प्रकाशकः - श्री उत्तमूर् वैररघावाचार्यः श्री

प्राप्तिस्थानम् - ७, नाथमुनि वीथी, त्यागरायनगर, चेन्नै - १७

UNIT 1 – कठोपनिषदि प्रथमवल्ली

UNIT 2 – द्वितीयवल्ली

UNIT 3 – तृतीयवल्ली

UNIT 4 - चतुर्थपञ्चमवल्ली द्वयम्

UNIT 5 – षष्ठवल्ली

PAPER 14 – तत्त्वनिर्णयः (वात्स्य वरदाचार्यविरचितः)

REFERENCE BOOKS

Sri . V.S.Karunakaran

10, shivakaaminagar near prince venkateshvara college

Gourivaakkam Chennai

UNIT 1 – मंडलाचरणम्, रुद्रपारम्यवादिपूर्वपक्षः

UNIT 2 – प्रमाण कथनम्

UNIT 3 – नारायणपरत्व निरूपणम्

त्रि UNIT 4 – तैत्तिरीयकदहरविद्यानिरूपणतः अर्थवशिरसि चतुर्ष्वखण्डपर्यन्तम् ॥

UNIT 5 - वाक्यार्थप्रतिपादनम्

PAPER 15 – यतीन्द्रमतदीपिका – प्रमेयभागः (प्रकृतिः जीव, ईश्वरः)

SOFT CORE PAPER

Reference books

8. यतीन्द्रमतदीपिका

Ramakrishnamutt, Chennai -4

9. यतीन्द्रमतदीपिका

Srirangaji mandir, brundaavan, Mathura. UP

UNIT 1 - प्रकृत्यवतारः संपूर्णः

UNIT 2 – जीवावतारे आदितः आत्मनः स्वयंप्रकाशत्व पर्यन्तम्

UNIT 3 – जीवावतारे अवशिष्टो भागः

UNIT 4 – ईश्वरावतारे आदितः ईश्वरस्वरूपविचार पर्यन्तो भागः

UNIT 5 – ईश्वरावतारे अवशिष्टो भागः

Acharya Second Year

Fourth Semester Semester

PAPER 16 - श्रीभाष्यम् (भगवद्रामानुजाचार्यविरचितम्) (चतुर्थाध्यायः)

Reference Books

3. श्रीभगवद्रामानुजग्रन्थमाला
प्रकाशकः - श्रीकाञ्चीप्रतिवादिभयङ्कर अन्नगराचार्यः
प्राप्तिस्थानं - काञ्चीपुरम्
4. श्रीभाष्यम्
संपादकः - आचार्यः का इ देवनाथाचार्यः
प्राप्तिस्थानम् - अहोबिलमठम् चेन्नै

UNIT 1 - चतुर्थाध्याये प्रथमपादः

UNIT 2 - चतुर्थाध्याये द्वितीयपादः

UNIT 3 - चतुर्थाध्याये तृतीयपादः

UNIT 4 - चतुर्थाध्याये चतुर्थपादे संकल्पाधिकरणपर्यन्तम्

UNIT 5 - चतुर्थाध्याये अवशिष्टो भागः

PAPER 17 – न्यायसिद्धाञ्जनम् (अद्रव्यपरिच्छेदः)

Reference Books

न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः वीरापुरं श्री वेङ्कटदीक्षितः , चेन्नै

श्रीवेदान्तदेशिकग्रन्थरत्नावलिः, प्रथमं रत्नम् , न्यायसिद्धाञ्जनम्

प्रकाशकः - श्रीवैष्णवसिद्धान्तप्रचारसभा , चेन्नै

UNIT 1 – अद्रव्यपरिच्छेदे आदितः शब्दस्याद्रव्यत्व निरूपणपर्यन्तम्

UNIT 2 – स्पर्शनिरूपणात् आरभ्य द्रव्यत्वनिरूपण पर्यन्तम्

UNIT 3 – स्नेहनिरूपणम् आरभ्य संख्यानिरूपण पर्यन्तम्

UNIT 4 – एकत्वनिरूपणात् आरभ्य सामान्य निरूपण पर्यन्तम्

UNIT 5 – अवशिष्टो अद्रव्यपरिच्छेद भागः

PAPER 18 - बृहदारण्यकोपनिषद् (रङ्गरामानुजाचार्यविरचितम्) चतुर्थाध्यायः

बृहदारण्यकोपनिषद् भाष्यम्

प्रकाशकः श्री उत्तमूर वीरराघवाचार्यः

प्राप्ति स्थानं - ७ , नाथमुनि वीथी , त्यागरायनगर् , चेन्नै - १७

UNIT 1 - प्रथमब्राह्मणम्

UNIT 2 - द्वितीयब्राह्मणम्

UNIT 3 - तृतीयब्राह्मणम्

UNIT 4 - चतुर्थब्राह्मणम्

UNIT 5 - पञ्चमब्राह्मणम् , षष्ठब्राह्मणम्

PAPER 19 - न्यासविंशतिः (श्रीवेदान्तदेशिकविरचितम्)

(वेदान्तदेशिकविरचितभाष्यसहितम्)

REFERENCE BOOKS

श्रीवेदान्तदेशिकस्तोत्रमाला

प्रकाशकः - श्रीमालोलग्रन्थमाला , श्री अहोबिलमठम् , दि. दि कालनि हैदराबाद्

UNIT 1 - आचार्य द्विवेदज्ञाननिरूपणम् (1-3 श्लोके)

UNIT 2 - प्रपन्नो अर्थिकारिणिरूपणम् (4-8)

UNIT 3 - न्यासस्वरूपनिरूपणम् (9-14)

UNIT 4 - क्षिप्तोपायसोव्योपायनिरूपणम् (15-17)

UNIT 5 - क्षरणगतौ प्रयोगनिरूपणम् आन्तः (18-22)

PAPER 20 - यतीन्द्रमतदीपिका – प्रमेयभागः (प्रकृतिः जीव, ईश्वरः)

SOFT CORE PAPER

Reference books

3. यतीन्द्रमतदीपिका

Ramakrishnamutt, Chennai -4

4. यतीन्द्रमतदीपिका

Srirangaji mandir, brundaavan, Mathura. UP

UNIT 1 - प्रकृत्यवतारः संपूर्णः

UNIT 2 – जीवावतारे आदितः आत्मनः स्वयंप्रकाशत्व पर्यन्तम्

UNIT 3 – जीवावतारे अवशिष्टो भागः

UNIT 4 – ईश्वरावतारे आदितः ईश्वरस्वरूपविचार पर्यन्तो भागः

UNIT 5 – ईश्वरावतारे अवशिष्टो भागः

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA : TIRUPATI
VISISTADVAITA VEDANTA
ACHARYA Question Paper Pattern
Pattern of Marks (Following pattern will be followed for each paper in each semester)

External Assessment = 60 Marks for Written examination)

7 (out of 4) × 10 Marks = 30 Marks

3 (Out of 6) × 5 Marks = 15 Marks

2 (out of 4) × 10 marks = 20 Marks

15 Objectives × 2 Mark = 30 Marks

Total = 60 Marks

(Internal Assessment = 30 Marks)

Objective Type questions (Class test) = 10 Marks

Paper Presentation in Departmental Seminar = 10 Marks

Assignment = 10 Marks

Group Discussions = 10 Marks

Total = 30 Marks

Grand Total = 60 Marks + 30 Marks = 100 Marks

Sri :

M.Phil (Sanskrit) Specialized in Visistadvaita Vedanta

Paper III

Micro Study in the Concerned Subject

Total – 100 marks

(In depth study of a standar text or some slected chpaters from a standard text)

विषयः - (क) वेदार्थसंग्रहः (भगवद्रामानुजचार्यविरचितः) सप्तविधानुपपत्तयः -
75 अङ्काः

Pattern of Marks

2 (Out of 4) × 20 Marks = 40 Marks

2 (Out of 4) × 10 Marks = 20 Marks

3 (Out of 6) × 5 Marks = 15 Marks

Total = 75 Marks

UNIT 1 – आश्रयानुपपत्तिः , तिरोधानानुपपत्तिः

UNIT 2 – स्वरूपानुपपत्तिः , अनिर्वचनीयत्वानुपपत्तिः

UNIT 3 – प्रमाणानुपपत्तिः

UNIT 4 – निर्विकानुपपत्तिः

UNIT 5 – निवृत्यनुपपत्तिः

ख) विभागीय संङ्गोष्ठीषु शोधपत्राणि 25 Marks

PAPER 4 – (A) Critical survey of research made on the subject /

particular area of the subject - Total 100 Marks

विषयाः - ब्रह्मकारणत्वसमर्थनम् , ऐकशास्त्रम् , स्वतः प्रामाण्यम् ,

सर्वश्रुतिसामरस्यम् , शरीरलक्षणम् (50 Marks)

Pattern of Marks

1 (Out of 2) × 20 Marks = 20 Marks

2 (Out of 4) × 10 Marks = 20 Marks

2 (Out of 5) × 5 Marks = 10 Marks

Total = 50 Marks

UNIT 1 - ब्रह्मकारणत्वसमर्थनम्

UNIT 2 - ऐकशास्त्रम्

UNIT 3 - स्वतः प्रामाण्यम्

UNIT 4 - सर्वश्रुतिसामरस्यम्

UNIT 5 - शरीरलक्षणम्

Chairman
Board of Studies
U.V. Students Dept
19/3/2020